IOANNIS FRANCISCI POGGII FLORENTINI DE POTESTATE PAPAE ET CONCILII LIBER·

2.

Emendationes totius operis.

C 2 in ulti.facie apostilla ulti.ī prin. ibi .3.q.5. dic.q.6.
D 1 in princ.prime faciei linea .2. dū dicitur uī pone uidentur.
D 2 in prima facie linea.28. spicis pone spicas.
E 2 in.5.facie .26. linea Afferui pone Assueri.
G 2 in.3.facie.13.linea uīes/pone uīis In eadē facie linea.14. possunt a dño/pone q̄ a dño.
H 1 in.2.facie .32. linea uniuersitatis/ pone uniuersitati.
H 2 in prima facie.4.linea ibi possit nō cōgrue/pone nō possit cōgr.
I 1 in.2.fa.28.lin. ibi cōgregatiōe re maiorē/pone cōgregatiōnē esse maiorē / & in linea sequenti ibi inspectu pone respectu.
I 2 in.1.fa.18.li. uiliditatē pone uali. & in.4.facie.18.linea.aliud nō est solubile/dic/alia uero ē solubilis Ibidem linea pen. prouincia cōi tas/dic prouintie.
L 2 in.2.facie.5.linea ibi eandē pone tandem.In.3.facie.16.lin.ibi plenissime prātis/pone plenitudine prātis.

In.5.fa.lin.20.itribua po. tributa.
M 2 in.1.facie li.21.cōtinēti po.cōtēti
N 1 fa.1.li.3.facerdoti po. sacerdoti.
N 2 in.5.facie linea.9. reuocandorꝫ/ pone cōuocandorꝫ.
O 2 facie.3.linea.26. ibi hoc tñ pctm̄ pone quoad pctūꝫ.& paulopost qui apud/pone quia.
Itē facie ult.li.21. pñtiū po.patrū
P 2 facie.1.appost.1.errores heretico rum pōne Grecorꝫ.
In fa.6.lin 22.ibi/in dei pone ni dei In appost.4.2.q.pone.2.q.5.
Q 2 facie.2.linea.9. rōem/ pone rōe.
R 2 facie.2.in.3. appost. de raptis nōnulli/pone de rescrip.
In ultima facie linea.25.redditionē pone redditione.& in.29.lin. humanis/pone humani.
S 1 fa.2.lin.1.exercendi/po.exercēda
T 1 fa.2.linea.18.ibi (fuit fundamētū fidei i natiōibus)tolle hoc totū. In lin.antepe.ibi uīis/pone uīi.
T 3 facie 3.lin.xi.nō erat ꝓportionabilis/pone non erit.
In fi.in ult.apost.ibi Aar.po.Bal.
In.44.cōclu.pēna/pone pēnas.
In.45.cōcemitia/po.cēcemētia

Tsi scio fore aliquos: qui arrogantiæ uel temeritatis me forsitan accusabunt: quod ea sim ausus pertractare: que cum a multis præclarissimis excellētissimisq; sacrę Theologiæ professoribus: tum etiam a summis uiris compluribus in utroq; iure consultissimis fuere sæpius disputata: succensere mihi tamen propterea nō debebunt (modo absit inuidia) si ueritatis amicus: pro qua fidelis quisq; mortem ipsam minime debet pertimescere/partes iustas foueo: si sacris initiatus & summi Pontificis stipendiis merens non transfuga sed ueteranus miles pro illius maiestate gloriaq; decerto intrepide. Si demum sacrosanctæ Ro. Ecc. honorem dignitatemq; defendo. Enimuero/ cum ille Pater: hæc uero sit omniū xp̄ifidelium Mater pientissima. Ingratus foret ille atq; impius: qui parentibus indigis/arduisq; curis implicitis/magnis præterea in laboribus constitutis subsidium pro uiribus non afferret. Diuinæ nempe legis præuaricator existeret. Humanas simul traditiones/humanamq; simul societatem peruerteret. Quæ primo Deum iubet colere/dein patriæ laboranti succurrere. tum erga parentes pios esse nos docet. Hæc autem pietas in operis exhibitione cōsistit/ aliter infructuosa foret atq; inanis. Porro cum nemo ultra uires quicq̄ cogatur pręstare/ nullaq; sit impossibilium obligatio: si eam quam possum afflictis parentibus opem tulero/satis debito pietatis faciam. Verum quæ nā digna potest impendi satisfactio: aut quę ualent congrua iis pręberi subsidia: contra quos fratres ac filii nouas ac multiplices insidias moliuntur? Potest nunc illud .a. Psal. non inconcinne afferri. Posuerunt aduersum me mala ꝓ bonis/& odiū pro dilectione mea. Valentissimis uiribus opus foret ad hanc iniuriam sedis apostolicæ propulsandam. Meæ uero pertenues sunt ac imbecilles: quare cum neq; armis neq; opibus queam paren .a. psal .108.

tibus sanctissimis opitulari eam quā potero opem præsta bo ut uerbis causam illorum tuear/tū instam/tumæquā. Quod sicui forsitan id displicebit/ueritatis osori: quisq͂s ille sit: satis sit ei posse male facere: sinat aūt alios posse bene dicere: & uerbis saltem quando aliter non ualent/ causam iustam defendere. Quæ autem iustior esse potest: quæ melior: quæ sanctior: q̄ summi Pont. & Ro. Ecc. iura potestatemq; tueri? Quā nonnulli superbia/inuidiaq; flagrantes conantur euertere: & tunicam inconsutilem Christi discindere: quo quid potest esse turpius? quid sceleratius? quid immanius excogitari? quid damnabilius adimpleri? o miseram/o infelicem Ro. Ecc. conditionē. Filii tui/quos nutristi/quos honorasti: ipsi te spreuerunt: ipsi contra te insurrexerunt: Iidem non modo te matrem negant/sed quasi famulam aspernātur: multiiugas quoq; tibi parant tecnas/nouaq; ac uaria indies struūt decipula: Pastorem tuum Iulium uariis calumniis cogitantes opprimere: At quam ob causam? nempe quia res tuas/tuāq; uult iurisdictionem defendere: Quin etiā contra ipsum Apostolo℞ principem Petrum inquam non uerentur insurgere: supremam illius ligandi/soluendiq; potestatem a xp̄o sibi traditam abnegantes/asserentesq; illam/non Petro/sed Ecclesiæ uniuersali concessam: cuius iudicio/ eiusdem successores parere teneantur. Innituntur uero ii nonnullo℞ auctoritati: quo℞ pleriq; prius a se: benedicta turpiter retractantes ambitionis stimulis ac furiis agitati: contra Ro. Ecc. insurrexere. Alii a fidei rectitudine delyrātes: illam plurifariam impugnarunt. Nonnulli liuore atq; inuidia stimulati scienter contra ueritatem scripsere: atq; ii quandā sibi ecclesiam finxerunt uel potius somniarunt/quæ in rerum natura minime reperitur: quæ a mortalium nullo intelligi/compræhendiue potest chimere certe persimilis: quorum errorem atq; insaniam/licet preclarissimi uiri permulti; ualidissimis sæpe rationi-

bus confutauerint/ut falsam: sacrisq; canonibus per contrariam. Nihilominus cum heresim hanc malorum inuidorumq; fomentis rursus uideam fruticantem / Non incongruum fore existimaui/ si & ipse aliquid in medium afferre cogitauerim. Si complurium doctissimorum uirorum sparsim scripta collegerim: si longiusculas illorum disputatiões in breuiores sermones digesserim. Erit igitur de potestate Papæ supra ecclesiam uniuersalem tota nostra disputatio/de qua licet sit multotiens a uariis pertractatum. Non est indecens tamen si sermo de illa iterum habeatur. Quoniam ut .b. In. primus. asserit. Veritas sępius exagitata magis splendescit in lucem. Et facilius ueritas inuenitur: quę a pluribus senioribus .c. quæritur. Nouo autem dicenda modo usus primum antiquorum mores in arguendo tenui: uarias dehinc & multiplices legũ canonũue allegationes/ in margine ponendas censui congruis notis assignatas. Tum ne series textus illarum uarietate interrumperetur: tum ut esset sermo nitidior atq; lucidior: tum uero etiam ut cunctis foret illius sensus facilior: Legum præsertim/Canonumue ignaris. Sum enim ut ait Apostolus .d. Omnibus debitor sapientibus pariter ac insipientibus. Te uero lector oro/ obsecroq; / ne nimis tetricus iudex existas: & si quid hoc in libello bene dictum repereris/omnipotenti adscribito .D. A quo est omne datum optimum. Et qui fm Psal. .d. Docet hominẽ scientiam. Quod uero minus prudenter dictum/scriptũue fuerit: Inscitiæ meę dato: quam sanctæ Ro. Ecc. cuius causa nunc tractabitur: iuditio/arbitrioq; submitto.

.b. 35.q.9.c.graue

.c. 20.d.c.i.

.d. Ad Rom.i.c.

.D. i. Iac.i.c.

.d. psal.93.

TRactaturus de poteſtate Papæ ſupra uniuerſalem Eccleſiam & ſupra Concilium eiuſdem repreſentatiuum ad lucidiorem dicendoꝝ intelligentiam nonnulla cenſui premittenda: Et quia ſm Ciceronem. Omnis oratio prius debet a diffinitione proficiſci: ut ſciatur id de quo diſputatur. Videndum eſt primo quid Eccleſia/deinde Concilium quid ſignificet. Mox uiſa diffinitione pro clariori dicendoꝝ intelligentia premittam aliqua. Poſtmodū ad partes arguā contra Papæ poteſtaté primo/dehinc argumentis reſpondebo/mox pro poteſtate Papæ argumenta adducam: partemq; hanc/ut ueriore firmabo: & reſponſiones ad hanc partem aduerſarioꝝ confutabo: demū concluſiones complures ex premiſſis eliciam .e. Eſt autem Eccleſia (ut ad primum ueniam) græcum uocabulum: & ſm Innocentium Pontificem primū catholicoꝝ collectionem ſignificat: catholicum aūt (cum & illud græcum ſit uerbum) uniuerſale interpretatur. Vniuerſoꝝ ergo collectionem fidelium Eccleſiæ nomen importat .f. Concilium uero ſm Yſidorum & Decreti cōpilatorem Gratianum: dictus eſt/ꝙ cōmuni intentione Romani negocia pertractaturi in uno cōmuni loco conſiderent: quaſi conſidiū/Conſidium uero quaſi conſiliū .d. in .l. liram tranſmutata. Vel dictum eſt a cōmuni intentione eo ꝙ in unum dirigant omnes mentis obtutum/ ſupercilia enim oculoꝝ ſunt: unde qui ſibimet diſſentiunt nō agunt Conciliū/quia nō conſentiunt in unum. ¶ Viſa diffinitione præmitto primo .g. Ro. Ecc. in perſona Petri fuiſſe fundatam/ eiuſdemq; primatum ſibi a xp̄o traditum. ¶ Secundo .h. ꝙ priuilegia Ro. Ecc. intuitu Petri ſunt illi conceſſa. Nō aūt Petro propter Ro. Ecc. attributa. ¶ Tertio .i. ꝙ omnis Ro. Ec. poteſtas penes Petrū conſiſtit tāꝗ caput. ¶ Quarto ꝙ priuilegia omnia Petro data in pſona illius ſucceſſoribus ſuis data .k. intelliguntur. ¶ Quinto ꝙ eadē pote-

.e. d Cō.d.i.eccſa

f.15.d.c.i.

.g. 22.d.c.i.&.11.21
.d. q̄uis.
h.19.d.In memoriam .3.q.6. dudū.
22.d.c.1.9.q.3.cūta
.i.24.q.i. memor.
.i. 19.d.n.uero.24.
.q.i.Rogamus.
.k. c.ad Apſice.§.
nos igr̄ de re iud.
li.6.c.puenerabilē
§.rōibus q fil. ſint
leg.d trāſla.p̄l.q̄to

ſtas competit Papę quę & .l. Petro quę omnia ex dicendis inferius latius apparebunt. His breuiter pręmissis ad argumenta deueniam partis negatiuę contra Papam qđ non ſit ſupra Eccleſiam uniuurſalez uel Concilium illam repræſentans.

.l. 19.d.ſicut oẽs .11.q.7. in; ſancta.

ARGVMENTA CONTRA POTESTATEM PAPAE.

PRimo uidetur dicendum Papam uniuerſali Eccleſiæ uel Concilio illam repræſentanti:ullo modo præeſſe non poſſe: partemq; contrariam fore de iure ueriorem. Hæc autem opinio primũ auctoritate .m. Cipriani Papæ comprobatur: dum ait. Hoc utiq; erant cæteri Apoſtoli quod Petrus fuit pari cõſortio præditi & honoris & poteſtatis: quod & .n. Anacletus confirmans inquit. Cæteri Apoſtoli cũ eodem pari conſortio honorem & poteſtatem acceperunt / ipſumq; principẽ eſſe uoluerũt de Petro loquens .o. Hieronymus etiam ſuper Epiſtolam ad Galathas. Paulus ait Petrum repræhendit / ꝙ nõ auderet niſi ſe non imparem ſciret. Ex quibus patet nullaz erga Apoſtolos in Petro ſuperioritatẽ fuiſſe. Cõfirmatur hoc & .p. Ambroſii auctoritate / ait enim beati Petrus & Paulus eminent inter uniuerſos Apoſtolos / & ſpeciali quadam pręrogatiua pręcellunt: uerum inter ipſos quis cui pręferatur incertum eſt. Item Bernardus ad Eugenium li.3. Non ergo inquit ſola tua poteſtas a domino: ſunt & mediocres & inferiores. Sunt ergo Epiſcopi qui Apoſtolis ſucceſſere: quorumq; typum gerunt dicente Pſal. Pro patribus tuis nati ſunt tibi filii: conſtitues eos principes ſuper omnem terram: Qđ de illis dictum non ambigitur:ut .q. Anacletus urbanuſq; Pontifices atteſtantur pares in dignitate & honore

.m. 24.q.i. loqͣ.
.n. 21.d. in nouo.
.o. 11.q.7.paulus. & ſeq.u.
.p. 2.q 7.bti petr᷑
.q. .21.d.in nouo. .68.d.c.ſi.pſal.44.

ipsi Papę. Potest autē summi paritatis hmōi fundamentum:tum ex multis sanctoꝝ .r. decretis: in quibus Episcopi fratres a summis Pon.appellantur.Tum ex stilo Curiæ & longęua consuetudine id approbante: Vnde .s. Clemens .v. uocat Episcopos sanctissimos xp̄i Legatos principales fratres Papę/& corpos & columnas Ecclesię. Appellantur quoq; Vicarii dei / non solum Ep̄i .t. sed & alii .u. sacerdotes: Episcopi aūt Patriarchę: & similes Cōcilium constituunt uelut capita ipsius digniora. Si igitur sunt Pontifici pares/constat in eos Papę potestatem non competere. Par quippe in parem de iure tam Canonico q̄ Ciuili nullum habet imperium .x. ergo nec supra Concilium iurisdictionem habebit per Episcopos rep̄sentatū. Item si Apostoli non recepissent iurisdictionem contentiosam pro se & successoribus suis a xp̄o non posset Concilium in causa heresis pontificem iudicare: cum non reperiatur concessa eis nisi generalis potestas: quoꝝ remiseritis &c.quod est falsum .y. sacrisq; Canonibus per contrarium.

.r. 7.q.1. quia fr. 16.q.1.fr.99.d.c.si de cri:fal.q̄ graui .s. Cle.si qs de penis.
.t. 33.q.5. Mulier. .u.21. d. in nouo. .u. d perut.d.3.inter hęc hircum.11.
.x. d elect.c.innotuit.ff.de arbitr.l. Nā & mgr̄a.
.y. gl̄.in.c.anastasius .19.d.79. d. si duo.15.d. sicut.11. q.7.sicut inqt i gl

¶ Argumentum secundum.

¶ Pręterea s̄m Hier. .z. sententiam.Hęc domus dei: q̄ supra petram firmata: unica columba appellaṫ sponsa xp̄i sine ruga/sine macula/ortus conclusus/fons signatus/ puteus aquę uiuę/& paradisus cum fructu pomoꝝ: quę domus etiam claues accepit/ac potestatem soluēdi & ligandi.Vnde non soli petro/sed aliis Apostolis pariformiter concessa uidetur: ut .a. ex euangelica patet auctoritate. dum Xp̄s suis ait discipulis. Accipite Spiritum sanctum/ quoꝝ remiseritis peccata.&c.Fundamentum quoq; ecclesię Apostoli fuere:Vnde in Apoca. Ioannis dicitur.c.8.ꝙ murus ciuitatis.i. Ecclesia habebat .12.fundamenta .b. in quibus erant scripta nomina duodecim Apostoloꝝ. Item Ap̄s ad Galathas.2.c.uocat Iacobum Cæpham / & Ioannem columnas Ecclesię: & sic tum ratione funda-

.z. 24.q.1.loqr̄.c.oibus.&.c.scisma & cant.5.c.
.a. Io. ultro.c.24. q.1.Audiuimus.c. 1.§.una d sūma ti. .b. de elect.c. fundamēta li.6. i p̄n. Ap̄s ad eph.3.c.

menti/rum ratione potestatis/ tñ ex scribendi ordine nõ cõcluditur aliqs primatus necessario in petro super alios Apostolos/ergo nec in successor eius. Xp̄s etiam in exordio Marci Euangelistæ inquit. Euntes prædicate Euangelium omni creaturæ. Apparet itaq; Petri ipsius successori parẽ esse cum cęteris Ep̄is facultatem: non enim potest amplior illi q̃ Petro: cuius uice .c. fungitur potestas competere. Non est igitur supra Concilium: quod (ut dixi) p Episcopoꝝ præsentiam principaliter constituitur: utpote dignioꝝ. Probatur hoc etiam auctoritate Beati .d. Cipriani dum ait. Vna columba mea/quam unitatẽ tenere debemus nos Ep̄i/qui in Ecclesia p̄sidemus ut Ep̄atum unũ atq; indiuisum probemus/& subdit postea. Episcopatus est unus: si episcopatus est unus omniũ Ep̄oꝝ ergo eandem cum Papa auctoritatem habere uidentur: ergo plenitudo potestatis non est in solo Pontifice/sed in tota Ecclesia: igitur & penes Concilium illam repræsentans.

.c. 11.q.7. in sctã.

.d. 24.q.1. loquit 7.q.1. Nouatian⁹.

¶ Argumentum tertium.

¶ In actibus etiã Apostoloꝝ .e. legitur/q̃ Ap̄li miserunt Petrum & Ioannem: in Samariam ad confirmandũ baptizatos/uideretur ergo Ap̄loꝝ collegium Petro fuisse superius/cũ inferior a superiore .f. mittatur: nõ ecõtra.

.e. Act .8.c.

.f. 21.d. inferior & .c. deniq;.2.q.7. in sancta lo. 13.c.

¶ Argumentum quartum.

¶ Item eodem libro .g. legitur minorem Iacobum tulisse sententiam in questione legalium ubi Petrus/aliiq; Apostoli erant in Concilio congregati. Ex quo uidetur fuisse Iacobum maiorem Petro: quia maior est ille qui iudicat/minor uero qui .h. iudicatur. ¶ Argu.v.

.g. Act. 5.c.

.h. 11.q.7. in sctã de maio. obe .c. cum inferior.

¶ Deus præterea nunq̃ deficit in necessariis/nec sine salutis suæ remedio aliquem derelinquit: sed cum Pont. purus homo sit/possitq; peccare/ut sępe legit .i. eueniss e/si non esset a quo posset corrigi/ absq; salutis remedio inueniretur: Esse igitur aliquem oportet a quo manifeste/& enormiter peccans corrigi possit/& emendari.

.i. 19.d. Anastasi⁹.

Argumentum sextum.

Cõtingere posset ēt q Papa eēt hereticus velletq; statuta condere manifestā heresim cõtinentia ex qbus fides Petri deficeret/quia non foret qui hoc casu posset resistere. Nec teneret Ecclesia statutis eius hereticis obedire: ut ergo tūc debere esse aliquē Pon. emendatorē. Arg. 7.

.k. de sūma tri. c. .i. § una. — k. Vna est quoq; omniū fideliū uniuersalis ecclesia / extra quam nullus saluatur: in qua non Papa sed xp̄s est: Sacerdos & hostia/ut dicit Inno .iii. Vnde si Papa extra Ecc. non saluatur patet uniuersalem Ecc. digniorem esse Papa. Et quocunq; alio membro: Argumento sumpto ab Ecc. in qua fit saluatio ad ipsum saluatum/seu saluandu3: Et sic inferiorem / sicut argui potest a dignitate creatoris ad creaturā/& de minori ad maiorem. Confirmatur hoc ex uerbis eiusdem decretalis dum dixit dn̄m claues Ecc. apostolis eorumq; successoribus tradidisse: ergo non soli petro: Equales igitur illi esse apparet in potestate Apostolos alios & p consequens Episcopi successores .l. Apl'orum pares erunt Pontifici. Hoc etiam idem Innocentius alibi asserit: dicens claues regni cœlorum omnibus Apostolis datas. .m.

.l. 68. d. c. fi.

.m. de perit. & re. Noua quędam.

Argumentum octauum.

.n. 24. q. i. q̄ dig. — Confirmantur prædicta .n. Augu. auctoritate dū dicebat: Quæ dignior domus Apostolicę prædicationis ingressu: q̄ sancta Ro. Ecc. ideo ecclesia est dignior Papa: & quocunq; alio/ut sonat illud uerbū dignior. Arg. 9.

.o. 24. q. i. qđcūq; — Præterea ex uerbis .o. Aug. dum dicit: Quando Petrus claues accepit: Ecc. sancta3 significauit/ manifeste uidetur inferri Petro fuisse traditas claues / ut ministro Ecc. ergo patet maiore3 ecclesiā Pont. quia cū ipse sit minister/ecclesia uero cui ministratur/maior est utiq; recumbens q̄ qui ministrat Lucę. 22. ca. Nudo etiam .p. ministro/secundu3 leges nullum ius acquiritur: sed totum domino / cuius agit ministerium.

.p. ff. đ donat. l. ab sēti. & đ acqr. pos. l. q absēti. C. si q. & al. ut sibi. l. multum.

Argumentum decimum.

Ex alio etiam hæc opinio roboratur. Nam licet Pe-

trus beatum Clementem elegerit adhuc uiuens in succes-
sorem: eiq; pontificiam potestatem tradiderit / ut .q. Io- .q. 8.q.1.si petrus
hannes tertius affirmat. Tamen Concilium Apostolorũ
aliorumq; fidelium institutionem huiusmodi de Clemen
te factam irritarunt/& Linum in pontificem elegerunt: ut
in Cronicis Clementis & aliorũ scriptorũ apparet: quod
fieri minime potuisset / nisi gesta per Petrum infirmandi
potestatem habuissent. Et sic patet illos fuisse superiores
Petro: quia inferior superioris gesta nequit infringere .r. .r. Cle.Ne roma

¶ Argumentum undecimum. ni de elect.21.d.in

.s. ¶ Africani etiam Concilii constitutionem in mediũ fetior.2.q.7. i sctã
libet afferre prohibentem primæ sedis Episcopum sum .s.99.d.prie sedis.
mium Sacerdotem aut Principem appellari .t. Gregorius .t.99.d.Ecce
etiam Patriarchæ Alexandrino scribens uniuersalem Pa-
pam se uetat appellari inquiens. Ecce in præfatione epi-
stolæ/quam ad me ipsum/qui prohibui direxisti/superbę
appellationis uerbum uniuersalem me Papam dicens im
primere curastis quod peto dulcissima sanctitas uestra nõ
faciat: quia nobis subtrahitur / q alteri plusquam ratio
exigit præbetur. Et sequitur post: Si uniuersalem Papam
uestra sanctitas me dicit: negat se esse / quod me fatetur
uniuersum: sed absit hoc. & ce. Et Glosa. illa uerba ne-
gat se hoc esse/id est de uniuersitate: cũ tamẽ Ecclesia Ro
mana non sit uniuersa / sed de uniuersitate: ut Gelasius
uidetur asserere / inquiens .u. Quamuis uniuersæ per or .u. 21.d.quis.
bem ecclesiæ unus xpi thalamus sit/tamen sancta Rom.
Ecclesia ceteris ecclesiis est prælata. quasi dicat q uniuer
sæ ecclesiæ includendo Romanam sint xpi thalamus qui
est ecclesia uniuersalis. ¶ Argu. .xii.

¶ Huic sententiæ .x. Gregorii uerba fauere uidentur/ .x. 15.d.sicut.
dum ait uenerari se sacra Concilia sicut Euangeliũ: quia
cum uniuersaliter sint constituta: se & non illa destruit si
quis præsumpserit absoluere quod ligant/aut religare qd
absoluunt. Certe si Papa foret supra Concilia/Gregorius

.y. 25.q.1.c.1. ibi aliter locutus fuisset. Et .y. Gelasius quod uniuersalis inquit ecclesiæ ꝓbauit assensus magis exequi præ cęteris oportere q̃ primã sedem. ¶ Argu.xiii.

¶ Præterea si duo contendant de Papatu ille est præferendus quem uniuersitatis consensus elegerit: ut .z. Honorius Imperator ad Bonifatium scribit/& glo. secunda dicit hanc uniuersitatẽ Conciliũ intelligi. Item Io.an. .a. quem alii Canonnm sequuntur interpretes: In nouella dicit ꝙ si Papa renuntiet in Consistorio secreto nullis adhibitis testibus/si postea neget renuntiationeꝫ factã Concilium erit iudex: quod non esset si nõ foret supra Papam. Et Io.b. glo. dicit/ꝙ ubi scandalizaretur Ecc. uniuersalis notorie/uel esset incorrigibilis Conciliũ est supra Papam. At si diceretur nõ esse datam potestatẽ Concilio supra Papam/instante necessitate ecclesiæ: nullius utilitatis foret/nihilq̧ noui afferret nobis illa prouisio: qđ rõi & legibus repugnare uidetur .c. ¶ Argu..xiiii.

¶ Vlterius arguitur ab absurdo uitando: Nam ponamus Papam ꝑ sua mala opera dissipare statum ecclesiæ generalem & notorie totam ecclesiam scandalizare. Si diceret Concilium potestatẽ compescendi furorem Pont. nõ habere: posset unus homo Ecc. totam destruere sine aliquo remedio/quod est absurdum. Et ut res clarius elucescat exemplũ subiiciam: quod est hmõi. Pone quendã magnum Regem peregre profectuꝫ: Reginæ suæ: quam & regni gubernatricem reliquerat/cũ nõ posset cõmode singula quæq̧ prospicere/ne illam uagari & nimis fatigari contingeret Gubernatorem generalem adiunxisse: Cum plenissima potestate totius regni ipsius nomine/ac Reginæ administrandi: Contigit Rege in longinquis degente Gubernatorem regni iura omnia dissipare/& illud ad internitionem deducere. Non ne hoc casu Regina dissipatorem hmõi/& regni destructorem poterit[co]hercere ? etiam ex presumpta regis uoluntate/qui illũ ue-

.z. 79.d.si duo cũ glo.
.a. de renun.c.1. lib.6.
.b. 40.d. si papa.
.c. si papa.đ ꝑui. in.6.l. si qñ.ff. de leg.i.& .C. de in. off.te.l.si qñ.

risimiliter reuocasset si malæ administratiõis infamia ad illius aures peruenisset. Si enim leges .d. ciuiles statuere / ut dñs mandatũ procuratoris sui / ob superuenientem infamiam & malos procuratoris mores tacite reuocasse uideatur. Quia tunc cum illum procuratoré ordinauit si illius mores aut uitã turpem futuram sciuisset hoc nequaq̃ fecisset. Ita & in regis supra posita similitudine pariter est dicendum. Rex enim peregre proficiscens xp̃s est in cęlũ ascendens Reginã habens ecclesiam immaculatã / ut ait Apl̃s & Psal. D. Astitit inquit regina a dextris tuis in uestitu deaurato circundata uarietate. Debet ergo Regina hæc in Regis absentia potestatem habere ad gubernatorem huiusmodi cohercendum / regnum coniugis sui dissipantem. ¶ Argumentum.xv.

¶ Præterea Papa non est caput corporis mystici ecclesiæ / sed xp̃s: ut ait Apl̃s .e. Si enim Papa caput foret / & pastor uniuersalis Ecc. permagna absurditas seque et / q̃ ipse esset pastor & caput huius corpis mystici / ecclesiæ inq̃ sm̃ q̃ caput in corpore humano est caput & rector illius / quod esse non potest: cum xp̃s sit caput & rector uniuersalis Ecc. ut corporis mystici considerate: essentq̃ duo capita in uno corpore / quod monstrosum existeret. Si non est caput inter alia membra corporis ut sit oportet. Igit̃ una cum aliis membris subdetur Ecc. Ecclesia quoq̃ Ro. uniuersalis non est: ut .f. Gregorius asserit / ut supra est dictum: sed de uniuersitate corporis mystici: ut Io. glo. asseruit / & Gelasius cõprobare uidetur / & sic si corporis prędicti est membrum illius caput esse non potest: cum inter caput & alia membra corporea differentia esse noscatur / .g. ut iura dicunt & de se patet. Præterea si Pont. est membrum Ecc. xp̃s aũt est caput Ecc. ergo & Petri erit caput xp̃s. Erit igitur dare capitis caput q̃ si dicatur Petrum nõ esse caput principale Ecc. esse tñ caput ministeriale (ut eorum uerbis loquar) id omnino falsum esse dicitur: Con-

.d. ff. de Solut. l. Si cũ Cornelius & d Ann. leg. l. liberto. §. largi⁹ & utrobiq̃ per Bar. no. Cy. & Bal. in. l. pr̃ herede p illũ tex. d. Testa. tu. §. fi. l. 3 .§. Quiuis et ibi Bar. ff. de admini. tuto. no. moder. in. l. Rogasti. §. si fugitiuus. ff. Si cer. pe.

.D. Psal. 44.

.e. c. uno de. Sac. unc. cle. i. d. iu. iu.

.f. .99. d. ecce.

.g. .d. p̃scrip. cũ. nõ. liceat .12. d. c. i.

siderato q esse caput preeminentiā quandam excellentiamq significat. Hanc autē minister super dominum dominamue habere non potest/cum sit inferior/propter qđ falsa uī illorū opinio dicētium Petrum fuisse caput ministeriale uniuersalis Ecclesiæ. Quatenus enim super illam neq præeminentiam / neq maioritatem obtinet ut corpus mysticum consideratam non potest ratione ministerii sibi concessi super particulares ecclesias a Romana distinctas dici ministeriale caput uniuersalis Ecclesiæ. Hoc & Gelasius Papa testari uidetur/ inquiens .h. Quamuis uniuersæ per orbem Ecclesiæ catholicæ institutæ unus thalamus Christi sint: tamen sancta Romana Ecclesia catholica & Apostolica nullis synodicis constitutis ceteris ē plata sed euāgelica uoce. &c. Ecce manifeste apparet Petrum super omnes particulares ecclesias/ a romana distinctas potestatem accepisse/non autē super uniuersalem ecclesiam quæ est corpus mysticum & inanimatum & nullius beneficii capax/de cuius uniuersitate Romana ecclesia esse non ambigitur (ut prædixi) Absurdum est præterea dicere Papam uniuersali ecclesiæ præesse/quippe cum illa sit sine macula & sine ruga/ut sacra scriptura testatur: neq possit a fide deriuare cū pro illius soliditate Christus orauerit .i. Papa uero homo labi errareq possit ac decipi / ut de .k. Anastasio & nonnullis legimus a fidei rectitudine delirantibus: quare dicendum potius uidetur Pontificem ecclesiæ debere subesse/tanquam digniori & perfectiori (& ut ita dixerim impeccabili) quippe quod menda careat perfectius esse nemo sane mentis negauerit: & per consequens Conciliū Ecclesiam representans erit dignius maiusq Pontifice.

h. 21.d. Quis.

i. Luc. 22.d. 31.c. i.

k. 19.d. Anastasi⁹.

¶ Argumentum .16.

¶ Vlterius adducitur decretum Concilii Constantienŝ tenoris sequentis: Primo declarat illa synodus q ipsa in spiritu sancto legitime congregata generale Concilium faciens/& Ecclesiam catholicam representans potestatem

a Christo immediate habet:cui quilibet cuiuscunq; status uel dignitatis etiam si papalis existat obedire tenetur. In iis quæ pertinent ad fidem/& extirpationem scismatis dicti/& reformationem dictæ ecclesiæ in capite & membris Item declarat q̄ quicunq; cuiuscunq; conditionis status & dignitatis / etiam si papalis existat: qui statutis mandatis & ordinationibus seu præceptis huius sacrę synodi & cuiuscūq; alterius Cōcilii generalis legitime cōgregati sup p̄missis aut ad ea ptinentibus factis uel faciendis non obedire pręsumpserit condignę pœnitentię subiiciatur & debite puniatur. Etiā ad alia iuris remedia (si opus fuerit recurrendo) Pertinaciter autem resistens ordinationi Concilii hęreticus censendus est/ Quod decretum in Basiliensi Concilio repetitum fuit. ¶ Argu. xvii.

¶ Præterea qui asserit super uniuersalem ecclesiam Petro datam fuisse potestaté/præsertim in supremis & arduis/&quæ concedi nō solent hoc necesse habet .k. ostendere/sicut illi qui se iudicem asserit constitutum non est credendum nisi iurisditionis concessionem .l. demonstret At nullibi legitur Petrum super uniuersalem Ecclesiam claues accepisse:igitur nec supra Concilium illam repræsentans/sed supra singularia membra Ecclesię:ut supra est probatum per .m. Gelasii auctoritatem adductā. Et hoc etiam naturalis ratio suadet:cuius maxima est auctoritas & pro lege haberi solet .n. ubi ipsa lex deficit: Ratio aūt naturalis hmōi est/ qua necesse est hoc fateri: nā præsupponendo Papā esse ministeriale (ut aiunt) ecclesiæ caput respectu singulorum ecclesiæ membrorum uidemus in corpore humano caput: lʒ sit ordinatum ad regimen & gubernationem singulorum membrorum ipsius corporis: si tamen langueat licitum esse aliis membris illud ligare & cauterizare / & omnia facere: Tum ad capitis / tum ad aliorum membrorum conseruationem spectantia/ne illius morbus habeat cętera membra corrumpere .o. Sic etiam

.k. de fide instru. .c. qđ super his.
.l. de off. deleg cū in iure. ff. si qs in ius uo. nō re. l. 2.
.m. 21. d. q̄uis.
.n. ff. de aq̄ pl. ar. l. 2. §. Itē Varus & đ excus. tut. l. scire opʒ. §. sufficit. 1. d. c. consuetudo.
o. 2. q. 7. sicut inqt.

si Papam contingeret insanire & in furorem agitatũ gladio obuios quoq; percutere. Non ne tũc liceret subditis illum capere ligareq; etiam/ne multos occideret? Et quo ad possent hmôi morbo mederi? quis sanæ mentis hoc negeret? q si pro salute corporea hoc licet/multo magis p animaꝝ salute hoc debebit permitti/quas Papa ipse suis malis moribus perniciosisq; exemplis in damnationis barathrum precipitaret. Et certum est animam cunctis rebus

.p. .C.de.sac.san ec.l.fi. — .p. prꝭferendam. Quid enim homini prodest/si uniuersũ mundum lucretur animæ uero suæ detrimentũ .q. patiatur? Aut cõmutationem dabit homo pro anima sua: ut

.q. de.Simon.c. Matheus. — Matt.16. & Lucæ.9.c.plenius continetur. ¶ Arg.18.

.t. .93 d.legimus — ¶ Corroborant premissa .a. Hier.auctoritate dicentis. Orbis maior est urbe ergo Concilium est/quod totũ orbem reprꝭsentat: maius erit Pa.solum Ro. urbem reprꝭsentante. ¶ Argumentum .19.

¶ Probatur etiam hꝭc opinio ex illis xpi urbis dicẽtis discipulis. Math.5.c.uos estis sal terre/quod si euanuerit ad nihilum ualet/nisi ut mittatur foras/& conculcetur ab hominibus. Ex quo patet Apostoloꝝ neminem a xpo fu-

.s. .11.q.7.Non oẽs cum glo. — isse exclusum quin imo .s. Hiero.sentit auctoritatem illã contra Papam etiam locũ habere/dum ad Heliodorum scribens ait: Non est facile stare in loco Petri & Pauli. Sc tenere locum iam cum xpo regnantium Infatuatum sal ad nihilum prodest/nisi ut eiiciatur foras/& a porcis conculcetur. Porro infatuatũ sal insipidos prelatos & malos.

.t. .2.q.7. ĩ sicut. inqt. & in.c. Nũc aũt.21.d.& ĩ.c. Si. duo .79.d.& in.c. Anastasius. 19. d. Arch.& alii i.c.In fidei de here.in.6. .u. .Io.15.c. — Io.glo.intelligit ab ecclesia foras eiiciendos: & a porcis.i. demonibus cõculcandos: Et ꝫ nihil ibi dicat de Pont. t. Io.tamen glo.quem magistri Canonum sequuntur dicit/ q ubi reperitur iure cautum q Papa possit iudicari intelligitur a Concilio iudicandus. Ad prædicta facit euangelica .u. auctoritas qua xps: Ego inquit sum uitis uera/ & uoꝭ palmites: si quis in me non manserit/ mittetur foras & arescet & colligent & in ignem mittẽt. Quicũq; igitur

fuerit qui a xpo recedet deponetur/& ab Ecclesia extermi nabitur/nisi se correxerit:etiã si Papa fuerit/& túc a Cóciliũ iudicabitur ẽm pmissa/ergo côciliũ erit maius Pôt. ¶ Ar.20

¶ Ex plurimis ẽt sanctorum auctoritatibus liquet Ponti. Conciliorum gesta sequi debere:unde.x. Zosimus côtra sta tuta inquit patrũ condere aliquid uel mutare : nec huius quidem sedis ualet auctoritas.item .y. Leo q multis est damnatũ côciliis nulla possumus pœnitentia subuenire. Ad .z. nostrum etiam reatum tendit si paternarum regulæ sanctionum nobis côsentientibus uel negligentibus uio lentur. Præterea ut ex Calced. a. habetur oncilio a sctis patribus in unaqq synodo usq nunc platas regulas tene re statuimus : & dixi etiam in.12. arg. ¶ Argu. 21. .x.25.q.1.Contra .y .1.q.7. Rqritis .z. 25.q 2 .c.puile. gia. .a.25.q.i. A sanctis

.b ¶ Lucius pterea Pont.attestatur Apostolos in urbi bus patriarchas & primates instituisse: qd tamen pertinet ad plenitudinem potestatis uniuersalis ecclesię plenitudo ergo illa nô erat in solo Petro/ sed i aliis apl̃is & ecclesia illos repñtante:si habet uniuersalis ecc.plenitudinẽptãtis ergo supra Papã ne uideamur dare duo capita. ¶ At.22. .b. 80.d.c.i. .c.19.d. Anastasius. .d.21.d.c. nũc aũt. .e. de cler. nô res. ex gestis.

.c. ¶ Conciliũ insuper exercet iurisditionem circa pote statem Papæ supræmã concernentia/cognoscit/ & de de positiôe .d. Papæ ẽm Gratianũ côpilatorẽ decreti.Cardi nales ẽt ut .e. Leo.4.ait deponit:Iudicat & deponit epos .f.primatũ ecclesiæ Ro.dedisse .g. Simachus & Iu.tradũt ẽt quo ad facultatẽ priuãdi epos.Plura quoq alia statuta diuersis tpibus a Côciliis facta sacri canones pdũt / ut de uirginibus sacratis ad arctiorẽ regulã trãsire uolentibus quibus Conciliũ liberã hoc agendi facultatem côcessit : &/alia id genus a Conciliis .i. acta. quorum indagatio labo riosior foret q subtilior. ¶ Arg. 23. .f. 2.q.1. scelus .g.17.d.§. hinc ẽt 3.q. 6.dudũ.9.q.3. aliorum.2.q.6.Ideo. .h.20.q.1.de uirg. .i.d elec.Osius.11. d.d his.15.d.placu it d consf.d.4. Pla cuit d libel.obl.c. 1.c.2.de oblig. ad rô. 1.q. 3.unio. 28. d.puenit & seq. 11 q.3.si qs eps : &.c. certũ.1.q.3.ex mal tis. 21.d.c.fi.16. q.3 Plac .c. diffiniuit &.c. statuit. 17. q. 4.16.q.1.c.felix & sequ. c.1.2.3. d his q fiunt a prel.

¶ Itẽ ultra supradcã uĩ/q si Papa ẽ malus & incorrigibi lis ac ipam Ecc.scandalizãs/ubi desit ad quẽ possit recurri unicuiq licere debeat p illũ insurgere/ & ab eius obedien tia resilire sicut de iure .k. uaxallo licitum est in defectum .k.c.1.in fi.d mili. uaxal.q cô.tu.est.

iustitię sibi consulere & dñm deprędari/licet etiam unicuiq; deficiente iudice sibi ius .l. dicere: Videtur ergo licitum tunc cuilibet christicolę contra Papam insurgere/ illumq; Pontificia dignitate priuare ut indignum Reiq; P. xp̄ianę perniciosum: Neq; uero hoc debet incongruũ reputari/cum malus prelatus non semper ex dei detur arbitrio/sed ut merita nostra deposcunt: ut ait .m. Hier. de Saule scripturę testimoniũ proferens dicentis: Fecerunt sibi Regem/& non per me/principẽ & non per consilium meũ:quem licet dñs Reges fecerit ẜm populi peccatoris uoluntatem & merita. Illum tñ postmodũ reprobauit. Et licet papatus de iure diuino existat/Papę tñ electio particularis ex hominũ uoluntate dependet: Ecclesię Ro. scilz Cardinaliũ in hoc Ecclę uniuersalis uicem gerentiũ: qui malũ eligendo Pont. illi pręiudicare non debent:quo minus possit de idoneo & bono ꝓuidere:& sicut xp̄s ut ecclesie utilitati cõsuleret / uicariũ & pastorẽ in terris dimisit: ut Inno. iiii. apte .n. testat. Ita ẽt nõ ẽ uerisimile eũdẽ nõ dimisisse aliquem/qui uicariũ sceleratum/pastorẽq; in lupum conuersum corriperet & castigaret. Ad hoc aũt nullus ẽ aptior q̃ spõsa sua/eccl'a uniuersalis:ergo illi dicẽdũ ẽ ex tacita mẽte dñi hæc correctio demãdata. ¶ Arg. 24.

.l. C. de. iude. l. nullus .l. i. C. Q. ñ li. un. sine iud. iund. nõ Inno. & cano. de re. spol. c. olim. .m. 6. q. 1. audacter

.n. de uoto. c. q̃d sup his. c. ꝑ hũani de homi. li. 6.

¶ Adducere libet etiaz: quod Lucę euangelio. 22. c. phibetur/dum contentione facta inter eos quis eoꝝ uideret maior/saluatorem dixisse refert Reges gentium dñantur eoꝝ:& qui potestatem habent benefici uocantur. Vos aũt non sic/sed si quis maior est in uobis fiat sicut minister:si primatum accepisset Petrus inter eos frustra ab iis de maioritate disputaretur. Xp̄s præterea interdixit illis aliis dominari:ne regibus gentiũ/ac principibus similes uiderentur/sed sub sancti spiritus directione persisterẽt:qui in sancta eccl'a ĩ unũ cõgregata habitare dinoscit. o. ¶ Arg. 25.

.o. 24. q. 1. alienus

¶ Preterea adducitur illud ad Galathas. 3. Pauli de apostolis loquentis:dum dicit nihil mihi cõtulerunt. Ex quo

inquit Glo. manifeste apparere paulũ non fuisse illis inferiorem/& tamen inter illos erat Petrus:q͂ idem Apl's declarat dicens. Cum cognouissent quod creditum est mihi euangelium pręputii sicut & Petro circuncisionis. Exponit Glo. ita principaliter sicut & petro. Idẽ declarat apl's dum dicit: Dederunt mihi dexteras & Bernabę societatis. Etenim cum Petrus esset inter illos si fuisset princeps eo℞ non dixisset dedisse dexteras societatis/sed specialius honorabiliusq; de Petro locutus fuisset: Quin imo ausus est palam illum reprehendere: & ei in faciem resistere/ut ibidem dicitur/q͂ non fecisset/si illo imparem se sciuisset: ut inquit .p. Hier. Si ergo Paulus nouissimus aplo℞ nõ fuit impar petro/q̃to magis alii Apl'i prius uocati? Igitur petrus non habet primatum supra Apostolos/nec successores sui supra Concilium: In quo Episcopi sunt/qui tenent locum Apostolo℞. Facit ad premissa q̃d in .q. Actibus apostolo℞ legitur/ubi illi qui ex circuncisione uenerant reprehendebant petrum: q͂ ad habentes præputium diuertisset: quod non fecissent si petrus super illos & sic super ecclesiam primatum habuisset .r. Scriptum est enim diis hoc est maioribus tuis non detrahes: Et principi populi tui non maledixeris .s. ¶ Argumentum .26.

.p. 2.q.7.paul/ pe.

.q. Act.11.c.2.q.7. Testes infi.

.r. Deuter.21.c.

.s. 23.q.1.c.parat⁹

¶ Plura insuper tum ex aliis tum maxime ex Actibus Apostolo℞ argumenta monstrantur: quibus nulla petri superioritas erga cęteros Apl'os unq̃ ostenditur: Nam primo electio .t. Mathię ab omnibus facta apparet: quę apostolis non adscriberetur si a petro facta diceretur sicut est uidere/in constitutione facta in Concilio .u. a Gregorio: .x. Alex. tertio. y. Inno. quarto/aliisq; compluribus constitutionibus a uariis .z. Pont. ęditis: ubi facta in Cõcilio pontifici tribuuntur. Congregatio etiam multitudinis discipulorum per duodecim Apostolos facta .a. legitur. Diaconorum quoq; electio fidelium congregationi ascribitur .b. Miserũt insuper Apostoli petrũ & Ioannem certe

.t. Act.i.c.

.u. c.i.de Simo.

.x.c.Nõ satis ď simo.

.y. c. ad apl'ice de re iud.li 6.

.z. de p̃ben.c.de multa ď cẽsi.c.cũ apl's de cele. mis. dolẽtes de custo. euch.c.i.

.a. Act.6.c.

.b. Act.8.c.

si Petrus fuisset superior non diceretur missus cum Ioan. sed iuisset cum Ioan. sicut cum xps iuit Bethaniam: uado inqt ut excitē illū ac plura alia dicta infra ar.l. ¶ Ar.27.

¶ Comprobantur pmissa per illud/qd Glo.ait Lucę.c.12.q sicut Petrus accepit potestatem a xpo & successores eius per mediū Petri ita apli habuerunt a xpo& Episcopi successores eoꝝ per mediū apostoloꝝ discipuli habuerūt a xpo & presbyteri successores eoꝝ:ut .c. Anacle. tradit. Cōfirmatur per illud Matthei .c.18. quodcunq ligaueritis &c.Et Io.20. d. Quoꝝ remiseritis peccata &c.Et Lucæ.6.Vocauit discipulos suos & elegit.12. ex ipsis / quos Apl'os nominauit.Et Lucæ.9.Conuocatis duodecim apostolis dedit illis potestatē super omnia demonia / ut languores curarent/& misit illos prædicare regnum dei / & curare infirmos. Lucę etiam.10.dicitur:Postq̄ designauit dn̄s alios.72. misit illos ante faciem suam in omnem ciuitatem & locū/quo erat ipse uēturus.Super quo Cirillus dicit hoc fecit per se ipsum/ & per se ipsū misit eos.e. Missio autem hæc uidetur potestatis collatio. Idem etiam cōfirmatur ex electione Mathiæ dū ait Petrus ostende quē elegeris:Et Paulus ad .f. Corinthios.Et si amplius gloriatus fuero de potestate nostra/quam dedit nobis dn̄s non alius in edificationem.Et sic cum potestas Apostoloꝝ & discipuloꝝ pari modo sint a xpo sicut Petri potestas : Ecclesiæ etiam quæ spiritu sancto regitur facto demonstrauerit potestatem attribui uniuersali Ecclesię magis q̄ Petro non est dicendum . Papam eiusq successores uniuersali ecclesiæ & Concilio præesse/sed econtra potius.

Confirmantur prædicta ex uerbis .g. euangelii dum xps dixit eis.Sicut misit me uiuens pater& ego mitto uos:sed pater dedit filio misso iurisditionem : data est quippe illi omnis potestas in cęlo & in terra:ut in exodio Mathei dicitur:ergo sicut & apostolis/ita & discipulis illam pari modo cum prædicandi potestate dedisse uidetur : Dictio

.c. 21.d. in nouo.

.d.2 4.q.1. qd̄cūq &.c.audiuimus.c. ad Aplice .§. nos igi d re iud.li.6.

.e .21.d.c.1.

.f.epla.2.c.10.

g.Luc.& Io.'ul.c. 24.q.1.c.1.c.loqt.

enim illa .G. sicut similitudinẽ notat. Præterea ubi in eadem dispositione plura sunt pariter determinabilia censeri debẽt pariformiter determinata, nisi ď mẽte cõtraria dispo nentis .h. appareat, exẽpli grã: Testator hñs plures filios ipuberes, qbus uulgaris & pupillaris cõpetit substitutio si illos inuicẽ substituat itelligiť facta uulgaris & pupillaris substitutio, æqliter in psona oium ĩpuberũ hæc ẽ expssa, tũ Iur. scõsulti tũ Imperatoris decisio: Xpo igiť dicente aplis: Quæcũq ligaueritis. &c. & quorũ remiseritis &c. Cũ & ipsi iurisditionis eiusmodi capaces forẽt sicut & petrus: Cur dicendũ nõ sit xpm iurisditionẽ eandẽ dedisse illis si cut & petro? Nec rõ urget qre magis petro q aliis aplis dedisse uideať, cũ de pria illius mente nõ cõstet. ¶ Ar. 28.

¶ Ille quoq inter apłos ds dici maior, qui succedit xpo imediate in loco ubi cõuersatus est diutius, ubi ẽt suũ domiciliũ fuit: & in ea eccłia, quã ipse rexit q fuit Hierosolima: In ea uero Iacobus Christo successit, quia ibi fuit institutus Episcopus: uidetur igitur Iacobus dici maior Petro & successoribus suis. ¶ Argu. 29.

¶ Præterea .i. Ludo. Imp. uocat Papã Vicariũ Petri, Petrus aũt uicarius xpi in uariis sacrorũ Canonũ sanctiõibus .k. noiatur. porro ptãtem Petro cõcessam ab aplis deriuasse .l. Anacle. affirmat dũ ait: Ipmq principẽ eorũ esse uoluerunt: Cui & Iulius .m. astipulať cuз de eisdẽ loquens inquit. Qm sanctã Ro. Ecclesiã primatũ omniũ eccłiarũ esse uoluerunt: Vicarius aũt de iure uicariũ generalẽ non põt .n. constituere: ergo ex isto uicariatu, tanq nullo: nullum super ecclesiã põt consequi principatũ, psertim cum Petrus ab aplis, quos hodie Epi repsentant: Et sic ab uniuersali ecc. primatum hunc habuit. Itaq super illã esse nõ potest, neq super Conciliũ illam repræsentans: Inferior qnippe ut sæpius est dictũ maiori pesse nõ põt. ¶ Ar. 30.

¶ Ad præmissorũ robur auctoritas Augustini ad exitũ scribentis adducitur de die nouissimo & super Psal. 118.

.G. de cõfir. ut. uel inut. c. pe. l. sic .C. de repub. her. no. Bal. in. l. edita. i. 3. col. C. de eden. .h. ff. de uulg. & pup. l. iã hoc iure. C. ď impub. & al. subst. l. quis. & de testa. mil. l. i testamento.

i. 63. d. c. ego Lud. .k. de trãsl. pl. qto .l. 21. d. In nouo .m. 3. q. 6. Dudũ.

.n. ď offic. uica. c. sua.

ubi ait: Quędam dicuntur/quę & si ad Apl̄m petrū referenda uideantur/non tamen habent illustrem intellectū nisi referantur ad ecclesiā Idem ēt in s̄mone.10.super Io. ait Cum esset numerus duodenarius.i. quadripartitus in ternos: & cum omnes essent interrogati solus respōdit. Tu es xp̄s filius.&c.Et ei dicitur tibi dabo claues tanquā ligandi & soluendi solus acceperit potestatem cum & illud pro omnibus dixerit:& hoc cum omnibus tanquam personam gerens ipsius unitatis acceperit. Aug.etiam de doctrina xp̄iana inqt. Has ergo claues dedit ecclesię suę: ut quę solueret in terra essent soluta & in cęlo ut quisqs in ecclesia eius pctā dimitti/nō crederet nō ei dimitterēt:

.o.De sum.tri.c.1. Cuius sententię .o. Io.an.doctor excellens assentire uidetur. Idem confirmatur Leonis auctoritate in sermōe quodam Aplo℞ super illo uerbo quodcūq; .&c. In Apostolos alios uis hmōi ptātis/& ad omnes Ecclesię principes huius decreti constitutio cōmeauit. Ambrosius quoq; in principio sui pastoralis ita dicit. A dn̄o dicitur petro amas me? Repetitum est a dn̄o. pasce oues meas: quas oues & quem gregem non solum tunc suscepit beatus petrus/sed nobiscū ea suscepit/&nos cū illo oēs suscepim⁹.

.p.24.q.1.qdcūq;. Idem & Archidiaconus sentire uidet̄ super illo .p. Augu. super Io.dicentis.petrus quando claues accepit Ecclesiā sanctā significare uidet̄ sub nomine & signo Ecclesię ait. petrus claues accepit. Comprobatur hoc ex Actuum apo

.q. Act.20.c. stolorum testimonio .q. Attendite uobis & uniuerso gregi in quo posuit uos spiritus sanctus Episcopos regere ecclesiam dei: quam acquisiuit sanguine suo.&c.Cum aūt potestatis plenitudo sit in Ecclesia Conciliū illam repręsentans est supra papam/non econtra. ¶ Argu .31.

¶ Vlterius adducitur diuinum illud monitionis pręce

.1. Mat.18.c.2.q.1. si peccauerit de iudic.Nouit. ptum ab .1. euangelista Matheo positum. Si peccauerit in te frater tuus.&c.Sequitur.dic ecclesię: quę uerba xp̄s dixit petro in persona cuiuslibet xp̄iani: quem fraternam

monitionem contépnentéʒad ecclesiæ iudiciũ remittit. Si ergo petrus/qui summus erat pont. futurus a Christo ad iudiciũ Ecclesię cõtra inobedienteʒ remittitur tanq̃ ad tribunal maius non est dubium quin ecclesia uniuersalis sit supra petrum/& sic Concilium illã representans: cum nullus in tali casu remittatur nisi ad superiorem. Et dũ dicit/dic ecclesię per anthonomasiam de uniuersali uidetur intelligendum. Sicut dixit beatus Gregorius in registro epl'a.165. reprehendens Ioannem Constantinopolitanũ/ Ego itaq; respõsales meos semel & bis uerbis humilibus hoc q̃ in tota ecclsia peccat/corripere studui p me scribo: quicquid humiliter facere debui non obmisi/in mea cotrectione despicior: restat ut Eccl'iã habeam adhibere. Ad quod facit auctoritas .x. Nicolai papę ad Lotharium Imp. scribentis ubi inquit. Cęterum precaue ne quando nobis s'm dñi pręceptuʒ duos aut tres testes adhibeamus imo uero hoc ecclesiæ dicamus. ¶ Argu .32. — .x.II.q.3. Precipue

¶ Aristoteles quoq; Pol.t.li.3.c.8. tradit regimen ciuitatis s'm ordinatam politiam penes ualentiorẽ ipsius partẽ debere cõsistere. Digniorem pręterea minus digno pferri iura .y. uolunt cunctis in negotiis pertractandis. Verũ ecclesiam ualentiorem quis neget q̃ quę immortalis est: quippe cum qua usq; ad seculi finẽ dñs se futurum promisit: ut in Exodio Mathei habetur. Sine peccato est etiam absq; macula & ruga/Papa uero mortalis est labi errareq; potest ac decipi/ut de .z. Anastasio nonnullisq; aliis legitur a fide deuiis/pluribusq; in locis Pont. ipse decipi & errare se posse .a. testatur: Eam ergo ut digniorem esse fateamur oportet. Regimen ergo penes eam ut ualentiorẽ & digniorem/potius q̃ Pont. debebit persistere. ¶ Ar.33.

y. de consec. eccle uel alta. Q. d in dubiis cũ glo. ff. de rei uẽ. l. q religio. z.19.d. Anastasius a.II.q.7. nos si ĩ cõpetẽter. 23.d.c. p̃terea. 35.q.9. sẽtẽtiã.

¶ Ecclesia præterea est sponsa xp̃i/ut in cant. canticoꝝ latius habetur per totũ: Et Io. in Apoca. sua.c.21. inquit. Vidi ciuitatem sanctam Hierusalem nouã descendentem de cęlo tanq̃ sponsam ornatam uiro suo. Papa uero est pa

24.q.1.A. recta cũ glo. de re. iud. cũ. oli de rest. i integ. cũ ex litteris.

.b. Psal. 44.
.c. i phe. vi. & cle.
.d.12.c. & de here.
.c. cũ ex iniũcto.
.e.93.d.legimus.
.f.Math.18.c.20.d.
c.si.24.q.1.alienus
.g. c.Oibus. &.c.
manet.24.q.1.25.q
.1. Violatores.
.h.d cõstit.c.trãsl.
.i.19.d.Anastasius
.k.35.q.9.qd quis.
.l. 3.q.5.quis.&.c.
dudũ.15.d. sic. 25.
.q.1.c.1.2.3.&.4.&
.§. his ita & p to.
.q.illã.& eadẽ cã.
.q.2.c.1.96.d.bene
qd.2.q. 7. puto .c.
anastasius cũ glo.
.19.d.2.q. 1 scelus.

ranymphus sponse/ut dicit Bernar.in lib.de cõsideratione ad Eugeniũ scribens: Verum sponsa dignior est paranympho/ergo & ecclesia dignior pontifice .b. psal. preterea ecclesiam reginam appellat inquiens. Astitit Regina a dextris tuis.&c.quod de ecclesia dictum doctores sancti affirmant.Papa autem seruus seruoꝝ dei .c. nuncupatur: Igitur maior uĩ eec.q̃ sponsa est & Regina. ¶ Arg.34.

¶ Dicitur insuper ecclesia corpus: singuli autem fideles illius membra:ut ait apostolus ad Rom. d. scribens. Multi unum corpus sumus singuli autem alter alterius membra.Papa ergo est membrum ecclesie non totus corpus.Totũ autem corpus est uniuersalis ecclesia: Sed totũ est maius sua parte.e.& potẽtius ergo uniuersalis ecclesia cũ sit totũ maior est Pont.qui est pars:Præterea Saluator ait .f. ubi duo uel tres congregati sunt in nomine meo: ibi ego sum in medio eoꝝ. Et sic spiritus sanctus uidetur esse ubi est ecclesię congregatio .g. qui absq; dubio maior est Papa. ¶ Argu.35.

¶ Vlterius hoc cõfirmatur per id quod habetur Trenorum primo:Ibi domina gentium facta est sub tributo.&c quod de synagoga dictum ad ecclesiam trahitur; quę illi .h. successit si domina; ergo Papę non subiicit imo potius econtra esse debet.Item in actibus apostoloꝝ 15.c.dicitur iudiciũ ecclesię est iudicium dei/ ergo maius iudicio Papę qui homo purus est & potest errare: ut de Anastasio legitur .i. ¶ Argumentum.36.

¶ Adducere etiam libet .k. Hilarii Papæ auctoritatem petentis a synodo ut subscriptionem suam accõmodet; ut synodali iudicio aditus/claudatur illicitus/ Et sic Papa Concilii auctoritatem maiorem q̃ suam fateri uidetur: dum suam constitutionem petit a Cõcilio comprobari. .l. Eleuterius etiam Iulius pluresq; alii summi Pontifices Conciliorum auctoritatem sæpe allegant ut est uidere/ in pluribus decretis sparsim æditis ab eisdem/ quoꝝ non

nulli ut. m. Leo .iiii. Conciliorum decreta decretis Papę/ ut maioris auctoritatis præferre uī/& pro hac parte adduci possunt plurimorum exempla Pontificum/ut Symachi & aliorum qui per Concilia fuerunt depositi. ¶ Arg.37.

.m.20.d.đ libellis

¶ Concilia præterea auctoritatē Pontifici tribuisse. n. Canones sacri uariis in locis affirmant. Beatius autem & dignius est dare q̄ accipere s̄m .o. Apostolū Superiora ēt agunt in inferiora/non econtra: ergo Conciliū est supra Papam. ¶ Argumentum.38.

.n.17.d.cōcilia.3.q.6.dudū.9.q.3.alio rum.2.q.6.ideo. .o. de celeb. miss. cum Marthe

¶ Adducunt plerique Constantini constitutionem / ubi dicitur .p. Constantinus contulit Ro. pontifici/ ut in toto orbe Ro. pontifices sacerdotes ita habeant caput sicut iudices Regem: Apparet itaque Papæ primatus a Cōstantino & sic ab Impatore initium sumere. Porro .q. Impatores Conciliis se subesse fatentur: ergo etiamt & Papa.

.p.96.d.Cōstātin⁹

.q. l.r.C. de sūma tri.in auf.d eccle. ty.in princ.

¶ Argummentum.39.

¶ Vlterius pro p̄missorum robore .r. Inno.iii.decretalis epistola in medium solet afferri ibi dum dicit: Si diffi cile ambiguum iudicium apud te esse perspexeris. uenies ad sacerdotes leuitici generis/& ad iudicem qui fuerit illo tempore/qui iud cabunt iudicii ueritatem/& facies quęcunque dixerint tibi: qui p̄sunt loco quem elegerit dominus: sequerisque eorum sententiam &c. Loco sacerdotū leuitici generis sunt sacerdotes & prelati; & sic Conciliū quod ex illis constat. ecce ibi casus ꝙ in casibus dubiis recurrendum est ad Concilium/ non ad solum Papam. Apparet ergo supræmam auctoritatem esse penes Conciliū/ non penes Papam. ¶ Argu.40.

.r. c. p uenerabile §.rōib q fil.sint legitimi.

.s.de elec .c. licet.

¶ Dicit etiā in sua decretali epistola .s. Alex.iii.ꝙ electus a duabus partibus Cardinaliū pro pontifice ab uniuersali ecclesia habeat: & tñ electus debet ab hostiensi episcopo coronari/ut .t. Hostieñ .u. Archid. summi Canonum interpretes clare asserunt: ergo Hostieñ Eps maior est papa; quia ad maiorem spectat minorem benedicere / non

.t.đ paiule.c.ātiq. .u.23.d. i noie dñi

.x.22.d. Inferior & econtra: quod & paulus ad .x. hebreos scribens testatur
.c.deniq; & seq. & Nicolaus Papa confirmat. Cardinales ēt ſm eundē .y.
& .c. Submittitur Nicolaū locuꝫ tenent metropolitanoꝝ in consecratione
y.23.d.in noie dñi Pont. Metropolitani aūt sunt maiores Epis: ergo & maio
a.63.d.In sinodo i res papa: uel saltē pes cū & ipse ēt uocet̃ eps.a. ¶ Ar.41.
phe.vi.& cle. ¶ Christus quoq; nullam inter apostolos prelationem constituisse uidetur/dum Math.23.c.ait: uos oēs estis fra-
.b.21.d.c.i. tres: & Luce.22. Tu aliqñ conuersus cofirma fratres tuos. Petrus .b. ēt quas in summū sacerdotem a xp̄o fuit electus/ut sacri inquiunt canones: nō ergo uere fuit summus
c.ff.de Iniusto.te. sacerdos sed improprie; quia dictio .c. quasi est nota im-
.l.postumoꝝ &.l. proprietatis. ¶ Argumentum.42.
si.cū dotē.§.fi.&. ¶ Aristoteles etiam in.5.Polit.ait q̄ ad totam cōitates
.l.diuortio.§.si fū spectat principis correctio uel totalis destitutio si sit ine-
dus.&.l.si añ. nup mendabilis; ergo & ad uniuersalem ecclesiā/quæ est om-
tias & ibi no.bar. nium Christianoꝝ respub./seu cōitats quædam pertinere
& doct.ff.so.mat. debet Papæ correctio uel depositio/ si inemendabilis incorrigibilisq; existat. ¶ Argum.43.
d.32.q.1.si qs uxo ¶ Vir præterea & uxor non debent ad .d. imparia iudi
rē.&.q.5.c. p̄cepit cari: & quod uni est permissum alteri debet minime dene
&.c. Apud nos et gari/quia eadem seruitus pari conditione censetur: ut sa-
.c.pe.&.fi. cri canones attestantur. Verū Papa potest renuntiare spon
e.c.1.de renū.li.6. sam ecclesiā: ut in constitutione .e. Bonif.8. manifeste apparet. Igitur licere uidetur ecclesiæ renuntiare sponsum malum atq; inutilem: quippe deus nullum dignitatis gradum nisi ad decorem uniuersi & cōem utilitatem institu. it/ut ex uerbis Ap̄li ad Eph.5.c.& prima ad Corinth.6.scribentis aperte colligitur. utiq; enim deus posuit fines suos
.f.Psal.147. .f. pacem: hanc uero dilectio operatur/quæ finis legis ab apostolo nuncupatur. Porro xp̄s super dilectione officiū pastorale fundasse uidet̃ dicēdo. Si diligis me pasce oues meas. Verū si papa ecclesiam destrueret dissiparet ue: non
g.Psal.104. diceretur eam diligere/sed odisse. Nec obstat q̄ dicit̃ .g.
h.psal.81.12.q.1.fu Nolite tangere xp̄os meos; & illud .h. ego dixi dii estis
turā.17.d.c.2.

quia ex necessitate hoc fit:quæ legem dicitur non habere .i. ne status ecclesię pessundetur. nã si uni licet pro salute propria contra quemlibet uim inferentem se tueri/natura lis iuris dictamine .k. Et ad peccatum manifestum impel lenti .K. resistere:etiã si Papa is foret qui ad id aliquẽ uel let urgere quãto magis uniuersali ecclesiæ licere debebit contra Papam insurgere conantem pro uiribus illam destruere.

¶ Argumentum .44.

¶ Præterea licet regulariter .l. Concilia non possint nisi per Pont.congregari;Tamen ubi ratio dilectiõis sua deret/& necessitas magna immineret:quia Papa ecclesiã dissiparet:Regula generalis recipit restrictiones etiam in moralibus & una lex per rationem & æquabilitatem recipit interpretationem naturalem. Tum ꝟm Philo.5.&.6. Ethico. tum & ꝟm iuris .m. ciuilis dispotionem. Si ergo eueniret casus dissipans unitatem:publiceq́ obesset saluti legis obseruatio.Non debet lex illa seruari cum leges omnes pro cõmunis utilitatis tutamine/nõ pro illius destructione conditæ uideantur.Porro si diceret Conciliũ tunc sine papa congregatum esse acephalum contra .n. canonicas sanctiones:Dico ꝙ cum xp̃s sit caput ecclesiæ/cũ qua usq́ ad consumationem seculi futurum se .o. promisit illius auctoritate congregabitur: qui hanc ecclesiæ facultatem urgente necessitate congregandi Concilii dedisse uidetur. Volens illius indemnitati consulere: quæ necessitas (ut proxime dixi) alias illicitum facit licitum / ut ex Euangelistæ .p. Marci textu manifeste apparet de discipulis uellentibus spicis/& de Dauit panes præpositionis cõmedente.

¶ Argumentum .45.

¶ Ecclesia quoq́ Ro.& ecclia uniuersalis inter se differunt/ut .q.Inn.3.in suis epl'is decretalibus uĩ asserere.Põt. uero pręest Ro.ecclesiæ/illiusq́ curam gerit/ ut .r. Canones multi affirmant;diciť q́.s.a Bonif.8.illius sponsa.satis ergo esse illi debet si unã habent coniugem & nõ plures

.i.de cõsue.q̃to.ď. obser.ie.c.2. regl'a ꝗ nõ ẽ licitum de reg.iu.ď cõse.d.2. disci pulos.
.k.ff.de.Iust. & in l.ut iũ.C.uñ.iu.l.i
K.xi.q.3.Iulianus. &.c.sidñs&.c.q re sistit.2.q.7. paulus
l.17.d.Concilia.c. multis & ptotũ.3. .q.6. dudum.2 q. .6 .c.Ideo.
m.l.scire op3.§.sufficit.ff. de excus. tuto. &. l.2.§. Itẽ Varus de Aqua .plu .ar.
n .21.d.c.pen.
o.Math.ult.c.
p.11.c.de Consec. .d.5.discipulos.
q .de. post .prel.c. Bone.
r.de.elect.c.funda mẽta.§.ne aũt q si sint leg.c.p.Venerabilem.
s .de. Immũ.ec.c. quoniam .li.6.

.t. 7.q.1.ficut alterius.21.q.2.c. pen. .u. de tráſl.p̄la .c. q̄to.c.inter.&.c.l3 .x. ff.de uſucap.l. eū qui ædes. .y.12.q.2. q abſtulerit. .z.32.q.4.recurrat 97.d.c.2. .a. 68.d.c.fi.

alioꝝ Epiſcopoꝝ exēplo: quibus .t. una eccleſia unicuiq; debet ſufficere. Illoꝝ enim coniuges .u. appellātur: papa autem ipſe Ep̄m ſe appellat/ut patet in prohemio decretalium ſexti libri/& prohemio Clementinaꝝ. Non debet ergo diuerſo iure cum illis cenſeri .x. ¶ Argu.46.

¶ Item Anacletus inquit .y. Mater noſtra eccleſia eſt: quæ nos in baptiſmo regenerauit/Cui .z. Aug. & Bonif. papa aſſentire uidentur Nouos continue filios aſſerēs eccleſiam generare: quibus .a. Vrbanus etiam papa aſſentit. Si ergo per baptiſmi ſacramentum generat papā/ & oēs Epiſcopos/illoſq; in ſedibus patrum conſtituit loco apoſtoloꝝ/ut idem Vrbanus aſſerit: patet præeminentia uniuerſalis eccleſię ad papam alioſq; Epiſcopos. Primo quia mater ipſoꝝ dicitur: Matrem autem de iure diuino cōuenit filio pręhonorari. Secundo quia in ſedibus patrum defunctoꝝ ab eccleſia collocantur. Habent ergo ep̄i dignitatem ab eccleſia principaliter per ipſius papę miniſteriū / eſt.n. ipſius eccleſię miniſter principalis/ p̄tātis tn̄ fundamentū eſt in eccleſia uniuerſali/nō aūt in papa. ¶ Ar.47.

¶ Paulus etiam ap̄ſ.13.c.ad Ro ſcribens. Omnis inqt aīa ſublimioribus poteſtatibus ſubdita ſit/ in qua uniuerſitate nec anima papę excipitur: Si enim non ſubeſſet Concilio falſum eſſet dictum Ap̄ſi dicētis: Omnis anima: quia omne dicens nihil excludit .b. Nā ſi anima papę ſubiecta ſit Concilio nulla anima relinquitur in hoc ſeculo / quæ poteſtatibus ſublimioribus ſubiecta non ſit: & Apoſtoli uerbis pariter ſatiſfiet & menti. ¶ Argu.48.

.b.de maio.& ob. ſolite.19.d. ſi Romanorum.

¶ Ap̄ſi quoq; .4. Concilia feciſſe perhibent/in quibus nulla petri ſuperioritas apparet. Et primo actuū de ſurrogatione Mathię quæ uidetur ab Apoſtolis omnibus facta/non a petro/ubi elegerunt Mathiam in Ep̄m: qđ patet per uerba petri allegantis librum pſal.dicentis Ep̄atus eius accipiat alter: Ex quo uidetur inferri q̄ ex quo Ap̄ſi elegerunt illum in Ep̄m/Concilium poſſit creare Ep̄m.

In secundo Concilio act.6.c.dicitur ꝙ duodecim Aposto li dixerunt/non est bonum ministrare mensis. &c. Et ibi elegerunt septem diaconos:& imposuerunt manus. &c. quæ manus impositio auctoritatem importare uidetur. Ex quo infertur inferiora ministeria per Conciliuꝫ posse conferri. In tertio Concilio habetur act.15.duꝫ esset questio/an conuersi deberent circũcidi:questio ad apostolos est delata & seniores:in qua petrus proposuit questioneꝫ/ diffinitio auteꝫ nomine totius congregationis est facta: uisum est apostolis & toti ecclesiæ &c:ergo patet potestatem fuisse in ecclesia/quia non insurpassent uiri sancti iura petri/si ad petrum tantum diffinitio illa pertinuisset: igitur potestas penes ecclesiam. In quarto Concilio actu.21. fuit iniunctum paulo/a tota congregatione ut de cerimoniis legis Mosaicæ se diligentius informaret. Et ibi dicitur/fac paule ut tibi dicimus:& ita paulus fecit & sic tota congregatio usa est illa auctoritate. Item act.18. dicitur ꝙ paulus perambulans Syriam mandabat custodiri præcepta apostoloꝝ & senũ quæ iurisditionẽ sapiũt contentiosam. Itẽ dicitur ibidem ꝙ fuit missum ad apostolos & presbiteros & ꝙ placuit apostolis & senioribus cum omni ecclesia uiros eligere ex eis & mittere anthiochiaꝫ &c.& infra. Apostoli& seniores fratres his/qui sunt Anthiochiæ & Syriæ fratribus ex gentibus salutẽ. Act. etiam.6.c.dicitur ꝙ paulus & Thimotheus tradebant eis custodire dogmata decreta per apostolos& seniores/quę uerba iurisditionem contentiosam impтant.c. ⁋ Ar.49. .c.no.i.c.1. de tẽp. cr.& i.c.1. de iud. 4.d.§.fi.

⁋ Potestas etiam ecclesię supra petrum manifeste apparet dum ait:Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam/& portæ inferi non prǫualebunt aduersus eam:Non dixit aduersus petrum ut sic ecclesię potentiam ostenderet petro ualidiorem:petrus quippe ante xp̃i passionem futurus erat a fide deuius una cũ reliquis apostolis:Ecclesiæ autem fides in sola uirgine permansura. ⁋ Ar.50.

.d.66.d.c.fi. .d. ¶ Anacletus quoq; ait Iacobũ Alphei a petro Ioanne & Iacobo Zebedei fuisse Episcopum ordinatum/successoribus suis dantibus formam ordinandi episcopos in futurum/ergo forma data est ab omnibus simul non a Petro solo:igitur iurisditio erat penes omnes/ non penes solum Petrum /quia dixisset Petrum dedisse ordinationis formam non illos. ¶ Argu .51.

.e. de post.ꝑl.c.bone.c.13. & ibi doc. de reg.no.ff.solu. mat.l.i.per Bar.& alios. ¶ Prȩterea salus publica magis attendenda est q̃.e. priuata/sed Episcopus propter scandalũ unius ciuitatis cui præest cogi potest a superiore ecclesiam suam dimittere .f. ut sacri doctores testantur:ergo fortius Papa propter uniuersalis ecclesiæ scandalum cogi debebit illam derelinquere/& alius loco sui ab ecclesia substituetur. Item si dñs ob sȩuitiam in seruos illorũ dominio de iure priuari .g. meretur/ eadem ratione Papa male tractans ecclesiam illam scandalizando debet illa priuari. Dixit insuper xp̃s .h. Si quis scandalizauerit unum de pusillis istis / qui in me credunt/expedit ei ut suspẽdatur mola asinaria in collo eius & demergatur in profundum maris. A qua lege nec Papa excipitur. Si ergo propter scandalũ unius quis ab ecclesia separatur: quanto magis debet pro totius Ecclesiȩ scandalo separari. Putrida præterea membra ab ecclesia debent prȩcidi ſm canonicas sanctiones euãgelicã traditionem sequentes:ergo & Papa/cum & ipse sit membrum ecclesiæ ob scandalũ pariformiter ab ecc.ꝑcidetur. Ne ouis morbida xp̃i ouile q̃at inficere .i. ¶ Argu.52.

.f.de renũ.c.nisi.§ ꝑ grauiũ ꝑ Inno. & Doct.
.g .Instit.de his q sunt sui uel al.iu. §.dñorũ.ff. co.l.2. §.dominorũ.
.h.de reg.iu. q scãdalizauerit in antiquis.
.i.24.q.3. resecãde 45.d.c.pe.1.q.1.fertur.16.q.1.in canonibus.c. uno ď sci ſma.li.6.

¶ Dicit insuper beatus .k. Clemens ꝙ qui rebelliter uiuit &discere atq; agere bona recusat/magis diaboli q̃ xp̃i membrũ ostenditur/& potius infidelis q̃ fidelis esse monstratur.Non caret etiam .l. hereticæ prauitatis scrupulo/ qui in crimine diutius pseuerauit/& scelus idolatriȩ reputatur ecclesiȩ ꝑceptis nõ .m. obedire. Itẽ .n. Hiero. dicit ꝙ q ecclesiã corripientẽ cõtẽnit sit tibi tãq̃ ethnicus & publicanus;Papa ergo notorius peccator d3 posse corripi.

.k.c.fi.38.d.
.l.de penis.c.fi.
.m.8.q.1. sciendũ.
.n.24.q.1.oibus

¶ Argumentum.53.

¶ Christus quoq; Petro dixit: pasce oues meas. Pascere uero tripliciter potest accipi. Primum doctrina salutari. Deinde uita exemplari. Tertio disciplina seu correctione. Verum hęc omnia in Apostolis fuere: de doctrina siquidem ex Mathei apparet exodio dum dicitur/euntes docete. &c. De altera: constat Mathei. 5. c. Vos estis lux mundi/ & luceat lux uestra coram hominibus. Tertia uero habet Io. ul. c. Quorum remiseritis peccata &c. Eodem ergo modo poterant cęteri Apostoli gregem pascere sicut & Petrus/ Quare non uidetur dicendum fuisse datā potestatem hāc magis petro q̄ aliis quos Christus dilexit sicut & petrū/ut in. 13. c. Io. apparet. Hęc ex uariis doctoribus collecta pro parte hac deducta sufficiant.

¶ RESPONSIO AD ARGVMENTA

NVnc restat ad obiecta rn̄dere & . 1. arg. tollitur a Io. glo. in iuribus in ꝓriū allegatis/quia dn̄r pa ris consortii & ptātis alii apl̄i fuisse cum petro respectu ordinis quia oēs fuerunt pares in ordine/nō i iurisditiōe in q̄ petrus cęteris ē ꝓlatus. Vel dic dū dicit pari cōsortio cū eodē petro ptātē acceperūt/ intellige ꝙ ęq̄liter quo ad ipse ipos parē ptātem acceperunt quia unus alio maiorem potestatem nō accepit. Sed omnes pares iurisditiōe fuerūt/lz quo ad petrū minores iurisditione fuerint/ne uideat̄ Ana. sibi ꝯdicere/ q̄ rn̄sio oībus uē clarior & textui cōueniētior. Vel dic pari. i. simili ptāte nā pitas i sacris lr̄is similitudinē qn̄q; significat/sicut ē. illud leuit. c. 14. cū dr̄/Cauete uobis ne simil̄r eueniat cū paria feceritis. i. similia ꝑm glo. ibi. Vel dic pari cōsortio respcū tp̄is quia eodē tp̄e cū petro ptātē acceperūt/ disparem tn̄ quia petr⁹ a xp̄o imediate/ alii āt petro mediāte. Ad dctm̄ uero Cipriani dicētis unū esse ep̄atum dicendū illud intelligi respectu charitatis iu unū oēs copulantis/ sicut illud multitudinis credentiū erat cor/uel unus respectu confessionis & ministrationis sacramentorum/nō quo ad ptātem

iurisditiōis petro tāq̄ capiti/ datā uel dato ꝙ sit unus episcopatus omnium/omnes erunt ut membra petrus ut caput: Et licet Apl̄i uocentur fundamenta ecclesię: petrus tamen principalius fundamentum fuit. & paulus primo nominat Iacobum uolens illum honorare in domo ipsius: Hierosolimę. s. existens. Pręterea .a. ordo litterę nō debet ad hoc attendi. Et licet potestas clauiū sit data omnibus Apostolis: non tamen dici oportet necessario ęqualiter data. Nam omnis potestas est a deo secundū apostolū .b. & tamen diuersimode est data non ęqualiter omnibus. Vel dic/ ꝙ erāt ęqualis honoris & potestatis anteq̄ dominus diceret petro. Pasce oues meas. postea non / cum dn̄s illis petrum prętulit uolens promissionem illi prius a se factam de dandis sibi clauibus executioni debite demandare/ut clare potest constare euangelici textus seriem cōsiderantibus Dum uero dicitur datam iurisditionem cōtentiosam a xp̄o apostolis & successoribus/ alias nō posset Concilium Papā in causa heresis condemnare: Respōdeo talem potestatem fuisse datam a Papa iudicandi illū qui pp heresiʒ statim desiit esse papa. Et minor factus quocunq; catholico/& sic Concilium non iudicat Papaʒ /sed illum qui fuit Papa: ut dicetur latius in. 26. argu. partis cōtrarie. Vel dic quod habebit potestateʒ soluendi illā unionem factam de papatu in persona Ioannis papę/non autē in persona papę principaliter potestatē habebit/sed per accidens auferendo ab eo papatum.

.a. ff. de solu. l. nec enim.

.b. 23. q. i. quid culpatur ad Ro. c. 13.

¶ Dico ēt ad .2. arg. ꝙ lʒ ecclesia sponsa sit unica dilecta ortus conclusus domus. &c. Non tamen sequitur ꝙ sit supra papam/quia illius sponsus dominus est xp̄s. Desponsaui te mihi in fide. Osęas inquit prophe. 3. c. qui etiam est super oēm ecclesiā ẜm .c. Apl̄m/ qui & suū uicariū petrū constituit/ suamq; illi potestatem cōmisit/ ac eidē claues tradidit dicendo. Tibi dabo claues. &c. Et pasce oues meas. Math. 16. & Io. ult. c. Et licet dicatur ecclesiā claues acce

.c. de sacra iunct. c. i. ad eph. c. i.

pisse intelligit Petro mediante/& exercitium illarum in aliqua ipsius membra particulariter distribuente. Vt enim in.36.37.&.38.Argu.partis aduersæ dicetur ecclesia talium omnino est incapax siue coniunctim siue diuisim ecclesiã ipsam consideres. Potest etiam dici ecclesiam claues accepisse: quia non soli Petro/sed eius successoribus in Ecclesia futuris claues huiusmodi in persona Petri sunt .d. datæ. Et ista responsio uidetur planior. .d.c.ad Apl'ice.§. nos igr de re iud. li.6.c.ꝓ uenerab. §.fi.qui fil. sint le. de transl. pl. q̃to.

¶ Ad .3. aũt dico ꝙ missio illa petri ab Apostolis facta/non fuit missio facta tanq̃ ab habente auctoritatẽ mittendi/uelut cum Papa mittit Legatum ad aliquem Regẽ uel principem; sed fuit facta a persuadente seu dante consilium eundi sicuti cum alicuius magni Regis consiliarii ꝓ aliqua urgentissima cã: pro illiusq; salute ut aliquo se cõferat ei persuaderent/prout Apl'i fecerunt Petro persuadẽtes ut pro Christi fide Samaryam peteret: quod & fecit. Præterea non omnis missio importat superioritatem in mittente respectu missi: ut est uidere in Math.2.c.de Herode mittente tres magos: ait enim mittens eos in Bethlẽ/ & tamen Herodes nullam super eos auctoritatẽ habebat/ cum ipsi forent & Reges sicut Herodes. Idem& in Genesi .c.42.dixit Ioseph fratribus suis. Mittite unũ ut adducat fratrem uestrum/& tamen missio illa nullam in mittentibus missi respectu superioritatem ostendit/cũ omnes pares existerent. Comprobatur hoc etiam ex Apostoli uerbis ad Gala. scribenti s.c.4. dum ait: Misit deus filium suũ natum ex muliere factum sub lege.&c. Item ecclesia de filii incarnatione loquens ait. Quando uenit ergo sacri plenitudo temporis/missus est ab arce patris natus orbis conditor.&c. Item Io.10.dixit xp̄s sicut misit me uiuẽs pater &c. In euangelica etiam parabola de patre familias uineã .D. plantante Math.21.c.relata/in qua filii præsignatur incarnatio dicitur. Nouissime misit filium suum dicens: uerebuntur filium meum &c. Patet igitur missionẽ superio .D.Lucæ.20.capi. Marci.12.capitulo

ritatem omnimodam non semper importare quia sequeretur q pater mittens maior esset filio misso/q est falsum & contra euangelicam ueritatē dicentē/ego & pater unū sumus Io.14.c.& Symbolum cantat nihil prius aut posterius/nihil maius uel minus/sed totæ tres personæ coeternæ sunt & coequales. Et lз missio in diuinis aliter q̄ in humanis capiatur hoc satis esse debet ad demonstrandum uerbi illius significatum / quia si semper superioritatem importaret Apostolus & Euangelista uerbo illo nequaq̄ usus fuisset. Potest ēt dici fuisse illam missionem ex amore & reuerentia/ sicut si aliqui socii digniorem eligerent quē ēt honorare cupiētes alicui regi nuntiū destinarent.

¶ Nec obstat q Iacobus pñte Petro iudicauerit / quia dupliciter respondetur/uel q Petrus deferre uoluit Iacobo suo in tribunali existenti ex benignitate : sicut si papa ad Epm aliquem diuertens permitteret illū de causis occurrētibus sua in pñtia iudicare: Nō quia nō posset ēt ille sniam ferre si uellet/sed qm̄ suo officio illū uti permisit : Seu quia Iacobns in illa materia legalū sniam nō dedit/ sed dicta prius p Petrū approbauit dicēdo & ipse suā opinionem nō tanq̄ auctoritatē pstans/ sed ut assentiens/ petriq; cōfirmans sniam p parte alioꝝ Concilio interessentium sicut in Cōciliis fieri est moris/ cū editis statutis uel canonibus p Papā rñdet ab aliis .e. placet. Vñ Hier. i epla .22. ad Aug. Petrū dicit hmōi decreti institutorē & principem/Iacobus uero nō diffiniens/ sed diffinitionē factam p petrū promulgans quia specialis illius loci erat eps ait/ Ego iudico. Præterea uerbū hoc nō semp importat actū iudicialem/sed extraiudicialē qñq;/ importatq; idem qđ censeo/arbitror/existimo/& similia uerba.

e.16.q.1.c. Multis &c. In canonib⁹ & q.6.c.1.d pact.c.1.

¶ Ad.5. aūt rñdetur/q licet papa ut purus homo possit peccare/nullius tñ potest iudicio condemnari: ut Bonifa. .f. papa & martyr asserit: & ex allegatis in contrariū liquido apparet: neq; pp ea sine remedio salutis remanebit: Ha

.f.40.d. Si papa.

bebit.n.sacrā scripturā hoium uitia corrigentē & ad sanā uiam mortales dirigentē. Rñsum est epuloni in .g. euāgelica parabola petenti aliquē ab inferis monitorē ad fratres suos adhuc uiuentes delegari/Moysen habent & prophetas audiant illos. Nō deerit ēt erranti Synderesis/ qua possit i semitā rectā salutis reduci. Poterit & ab amicis admoneri exhortariq;:iuxta illud Pauli ad .h. Thimo. seniorem ne increpaueris/sed hūc obsecra ut patrē. Nec p̄sumēdum est papā graui fore crimine irretitū: Quis.n./ut ait.i. Symachus sctū3 eē dubitet quē apex tātę dignitatis attollit ? Vñ l3 possit rep̄hendi/ nō tñ poterit iudicari. .g. Luce.16.c. h .1.ad Thim.v.c. .11.q.7. Paulus. i .40.d.Non nos.

¶ Nec obstat .6. quia licet ut purus homo possit errare nō tñ propter hoc Conciliū est supra Papā: cū & illud aliqñ errasse perhibeatur. Videmus.n. Conciliū Ephesinū 2o congregatū pro reuocatione statutoꝝ in Concilio Calcedoneñ: Videmus etiam opinionē .k. Hier. de accipiente raptā in uxorē p̄ualere constitutioni editæ in Cōcilio uolente contrariū Pontifex tñ utens cōsilio & adiutorio ecclesiæ uniūersalis:pro cuius fide/ne deficeret xp̄s orasse legitur:que errare nō pōt cū sine macula sit& sine ruga/impossibile est ꝙ possit aliquid statuere heresim sapiens:qm̄ ut ait .l. Lucius papa. Hæc sancta & ap̄lica mater omnium ecclesiaꝝ xp̄i mater ecclesia/ quę per dei oīpotentis grāz a tramite ap̄lice traditionis nūꝙ errasse probatur nec hereticis nouitatibus deprauanda succubuit: sed ut in exordio normam fidei christianæ percepit ab auctoribus suis apostoloꝝ xp̄i principibus illibata fide tenus manet. Et Hier. ad .m. Damasum in sancta Ro. ecclesia quæ semper immaculata permansit dño prouidente & beato ap̄so petro opem ferente in futuro manebit sine ulla hereticoꝝ insultatione atq; firma & immobilis omni tp̄e p̄sistet. In sede etiam apostolica sm̄ .n. Eusebium Papā extra maculam semper est catholica seruata religio. Si tamē papa notoriam in heresim laberetur/a qua se nollet emēdare inq; k .3'6.q.11. c. Tria &c. placuit cū glo .l. 24.q.1.A. Recta & seq. .m. 24.q 1. hec ē fides. .n .24 q.1.In sede.

illa obstinate persisteret deponi poterit & castigari / sicut quilibet alius hereticus: Tunc enim ut in Argu. contrariæ partis deducitur Papatu ipso iure est priuatus omniq; dignitate ecclesiastica spoliatus. Vel s'm alios priuatione dignus ut infra dicetur.

¶ Respondendo uero ad. 7. Argu. dico. Papã inq̃tum xp̃i uicarium eandem cum ipso potestatem habere / & totius ecclesiæ uigorem in se continere. Nec dicitur esse extra ecclesiam sed omnis uirtus ecclesiæ in illo existit ut in capite humano est uidere / quod licet sit inter cętera membra corporis toti tamen corpori dominatur. Est enim Papa in Ecclesia ut Rex in regno / qui quolibet existente in regno est superior. Nec obstat q̃ dicit xp̃m apostolis, eccl. claues dedisse / eorumq; successoribus / quia dedit illis claues mediante Petro; ut in argumentis pro parte contraria adductis latius apparet maxime in undecimo.

¶ Non obstat octauũ quia illa cõparatio in. d. c. quę dignior refertur ad alias domos seu ecclesias quibus pręponitur sancta Ro. Ecclesia. .o. 22. d. omnes. non autem refertur ad Papã Præterea papa ut uicarius xp̃i est paterfamilias ipsius domus dei ideo est super ipsam domum quæ est ecclesia .p. 24. q. 1. loquit. & sic super Concilium quod ecclesiam repræsentat.

¶ Ad nonum respondeo Petrum repræsentare ecclesiã uirtualiter (ut cõibus uerbis utar) non ut simplicem ministrum cum in eo ut capite & fundamento ecclesiæ uis tota consisteret. Nec aliquo modo est dicendum potestatẽ illi ecclesiæ nomine seu concilii eam repræsentantis concessam: quia sequeretur q̃ potestas ecclesię esset in ipso cõcilio / non in Petro nec in singulis aliis apostolis. Nam ex plorati iuris est q; .q. ministro nullum ius quæritur / sed domino cuius nomine recipitur. .q. ff. de don. l. absenti & de ac. pos. l. qui absenti. C. si quis al. uel sibi. l. multum. Nihil itaq; Petro quesitum fuisset iurisditiõis uel potestatis si claues ut minister ecclesiæ recepisset quod dictum manifeste est falsum. Si uero ut collegio ecclesiæ apostolis clauium potestas data

fuisset/nihil singulis apostolis uidetur quesitũ. Quod .n. datur collegio singulis de collegio minime datũ . r. censetur. Prophani etiam cum de collegio sint paris cum apostolis iurisditionis existerent. Porro si diceretur Conciliũ Episcopos & sacerdotes ministros deputasse Queso ubi hoc legitur? Quis hanc uniuersalem ecclesiam per totũ orbem diffusam & in speluncis latentem ob tyrannorum seuitiam congregandi facultatem concessit? cũ temporibus Constantini sacri Canones Cõcilia generalia cõgregandi initiũ sumpsisse .s. referant. Præterea licet concessio aliqua fuisset apostolis ut collegio attributa hoc non fuit sine Petro ideo petro ut principali pastori/& ut capiti per eum in alios distribuenda potestas huiusmodi clauiũ concessa fuit: ut habetur latius in argumentis cõtrariis in .ri. argu. Petrus ergo pro ecclesia claues recepit ut superior in ecclesia pro se & .t. successoribus suis & in omnibus ecclesiæ prelatis: Ab eode3 tamen & successoribus suis deputandis ad cõem ecclesiæ utilitatem.

.r.12.q.2. q manumittit. ff. de in ius uo. l. sed si hac .§. q manumittitur.

.s. 15.d.c.1.

.t. 24.q.1. Andiuimus.

¶ Similiter ad .10. argu. respondendo dico q illud fuit ex speciali instinctu sancti spiritus: ne alii ad similitudine3 Petri successoris eligendi facultatem sibi concessam crederent. Cum in eligẽdo facilius unus decipi posset q̃ multi/Ideo statutum fuit ne papa posset sibi successore3 eligere/sed per sacerdotum consensum eligeretur. Et hoc ex cõcessione dei ut .u. Anacl. asseruit. Præterea Clemens ipse ne pernitiosi exempli causa uideretur sponte renuntiauit. Verum sacerdotes & Episcopi non ipsius Petri factum reprobantes quod facere minime licuisset: sed quia cum petri prouisio per Clementis renuntiationem suum effectũ habere .x. defuisset/uacante sede suo iure usi Linũ in pon. elegerunt/statuentes de cetero eodẽ sancto spiritu dictante nullum posse sibi successorem .y. eligere: quod & pontifices postmodum approbarunt.

.u. 79.d.c.si.

.x. de elect. si electio & de renun. c. uno li .6.

.y.8.q.1.§. his oib9 & per totum.

¶ Ad .11. autem respondeo. Affricanum Concilium &

Gregorium ex humilitate fuisse locutos sicut uidemus papam in subscriptióibus ꝑfatióibusq; oíbus seruũ seruoꝝ dei se .z. nuncupare. Hoc tñ eius plenitudinem & potestatem nequaq̃ habet alterare uel diminuere. Sicut quando alterius iudicio se submittit uel obiecta purgare se offert: prout petrus ipse apostoloꝝ princeps Gregorius & Leo .4. fecere: aliosq; complures legitur fecisse .a. Pontifices / non propterea sequitur ꝙ ex debito necessitatis hoc facere teneantur / ut .b. Sixtus & Leo aiunt: Vnde nõ propter hoc minus sequitur quin sit uniuersalis Põtifex / ut .c. Nicolaus Iuliusq; affirmant. Appellatur & summus sacerdos & .d. Pontifex quandoq; & princeps: ut in argumentis partis contrarię latius explicatur maxime in .43. argu. Et licet Ecclesia Ro. in numero aliaꝝ ĩ uniuersali sit ecclesia est tamen ut domina aliarum & ipsius uniuersalis ecclesię caput / neq; hoc est absonum: & Calixtus asserit Ro. ecclesiam uniuersalis ecclesiæ caput; ut in .21. argu. cõtrarię partis probatur.

.z.c. In sinodo .63. d. i ꝑhe. vi. & cle.

.a. 11. q. 7 petr. & c. Nos si cõpetenter & c. Nũc aũt. 21. d.

.b. 2. q. 5. Mãdastis & c. Auditũ.

.c. 23. d. i noĩe dñi. 3. q. 6. dudum.

.d. 21. d. c. 1. 25. q. 1. c. 2.

¶ Respondẽdo ad .12. argu. dico Gregoriũ ibi quatuor sacra concilia nõ immerito uenerari cũ in illis firma sint iacta fidei fundamenta ac oĩs bene & recte uiuẽdi norma fidelibus oĩbus tradita. Spectat .n. ad papã ad animã usq; & sanguinem illa cõfirmare ut sacri canones pluribus in locis .e. testant / maxime in iis quę sunt fidei. Tunc .n. papa determinatiõi Cõcilii stare .f. teneť qñ bñ decerneret.

¶ Ad .13. argu. respondetur ꝙ loquitur qñ nõ est aliqs certus papa in quo ut xp̃i uicario plenitudo potestatis existat: Tunc merito a sanctis patribus est ordinatũ ut Cõcilium in istis debeat prouidere: & hoc ꝓuenit si ex cõtentione Cardinaliũ duo eliguntur / cũ ipsi Cardinales sint suspecti: quoꝝ de facto agit: merito tunc iudicabit conciliũ Et dũ Panormita dixit textum illum nihil operari / nisi intelligeretur per illum tex. datã ꝑtãtem Concilio supra papã instante necessitate ecclesiæ / Dico ꝙ multũ opatur:

.e.c. sunt quidã. c. 3. & c. oĩne. 25. q. 1.

.f. glo. 4. d. in istis & 2. q. 5. c Mandastis. 15. d. sicut glo. 25. q. 1. q̃ ad ꝑpetuã & c. cõtra.

quia lȝ alias ubi de papę electiõe dubitaȓ nõ sit superior q̃ de illa iudicetur ꝟm .g. Inn.3.in suis ep̃lis decretalibus .. Tñ ubi duo in discordia eliguntur Cõcilium tunc iudex erit reiectis Cardinalibus ut suspectis. .g. de elec.c.lȝ ĩ fi.

Restat ut.14.arg.respondeam: & dico Papam a nullo nisi a Deo iudicandũ q̃tumcũq; dilapidantẽ dissipantẽq; ecclesiam: causa heresis tñ excepta.Nec est bona similitu do premissa; quia Petro & nõ ecclesiæ fuit data potestas clauium: ut supra clarius est probatum.Itẽ nec illa de ꝓcu ratore qui postea factus est malus/ut censeatur reuocatus ex tacita mente domini/ quia alia ratio est in deo cui no ta sunt omnia anteq̃ fiant; Et alia in homine ex post fa cto iudicante;qui si sciisset malos mores procuratoris po stea futuros illum minime ab initio instituisset. Nec dee runt tunc remedia ad inconueniẽtia supra deducta;Plura enim dantur remedia a sacris doctoribus/quorum aliqua posui in responsionibus ad.5. &.6. argu. supra adducta. Vnum est oratio ecclesiæ uniuersalis. Si enim multuȝ ua let apud deum ꝟm Iacobũ apostolũ deprecatio iusti assi dua; multo magis totius ecclesiæ oratio præualebit. Si enim pro salute Petri in uinculis positi est exaudita /pro illius etiam successore preces fundens a deo minime ne gligetur/quo remedio contra tyrannum utendum esse di uus Thomas asseruit in li.de Rege & regno .h. Cor enim Regis in manu dei est & quocunq; uoluerit uertet illud. Ipse eniȝ deus Assueri crudelitatem mitefecit.Ipse Nabuc donosor feritatẽ/deũ blasfemantẽ ad illius oĩpotentiam ꝑdicandi .H. conuertit:Hoc remedio adiuta est eccl'ia ꝯ .i. Anastasium Papam.2.turpi morte pereuntem: Hoc re medio usus est & Hilarius contra Leonẽ papã seu Liberi um ꝟm nonnullos qui contra illũ orando ꝑualuit.Aliud est remedium ut malis illius operationibus/ xp̃ianaȝ rem pub.ꝑturbãtibus manifeste per Cardinales eccl'iasticosq; ꝓlatos ac seculares ꝑtãtes resistaȓ/sicut & Paulus .k. petro

.h.ep̃la ĩter claras ĩ prin.C.d́ sũ. tri.

.H.Daniel.4.c.

.i.19.d.Anastasius

.k. ad gal.4.c.r.q. 7.paulus petrũ.

restitisse dicitur. Sicut si Papa thesaurũ ecclesiæ in consan
guineos dilapidaret: uel ecclesiam sancti Petri destrueret
& palatia ędificaret/ Idem si uellet uniuersalis ecclesiæ sta
tum pturbare/ epos oẽs deponere/ & similia ppetrare. Tũc
.l. Glo. in. c. p prin enim ſm Canon. sacros ei non est parendũ sed .l. contra-
cipalẽ. 9. q. 3. & tex dicendum cũ humilitate & reuerentia: non tñ ad eius est
& glo. in. c. q̃ ad p depositionem ppea procedendum. Et ita etiam dicit Pe
petuã. 25. q. 1. Inn. ĩ trus de palude & Petrus de monte eps Brixieñ. Quin imo
c. q̃to đ cõsuet. & nec propter. m. insufficiẽtiã/ nec propter morũ inhonesta
in. c. inqsitionis đ tem nisi solam ob .n. heresim potest Pont. priuari. Tertiũ
sent. exco. & ibi p remediũ ũt per suũ confessorem repræhendatur/ nec ab il
alios Cano. lo absoluatur/ quod remediũ tradidit excellens iureconſ.
.m. Glo. in. c. 1. de .o. Bal. perusinus. Aliud remediũ dedit beatus Thomas
renun. li. 6. .2. ſe. q. cẽtesima arg. 2. Quod papę manifeste uendẽtis be
.n. 40. d. si papa. neficia principes tales prouisiones non recipiant/ quia nõ
.o. đ appel. c. Dile pastores sed fures iudicandi: per fenestras nõ per hostium
ctus in. 3. col. uolentes intrare. Io. 10. c. ꝙ si remedia hominũ ad emẽda
tionem eius non sufficiunt quod non est credendum: di-
cente saluatore ego uobiscũ sum usq; ad consumationem
seculi qui nunq̃ ecclesiã deseret. Neq; si idem regnare põ
tifice3 malũ permittat propterea ꝙ eam destituat dici op3
quia ut inquit Iob .34. Dñs regnare sępe facit hypocritas
.p. 6. q. 1. ex merito propter peccata populi. Et Oseæ. 13. c. dabo uobis regẽ in
furore meo. Et Gregorius .p. in moralibus. Nonnunq̃ ex
merito plebis epi deprauantur quatenus procliuius cadãt
qui sequuntur. Et non semper princeps populo/ & iudex
ecclesiæ pro dei arbitrio dantur/ sed prout merita nostra
deposcunt/ si mali sunt actus nostri & operantur maligna
in conspectu dei dantur principes nobis ſm cor nostrum
.q. 8. q. 1. audacter. ut diuus. q. Hiero. attestatur. Tollerandũ est ęquanimiter
quod ad nostram emendationẽ oĩpotens ordinauit/ quia
malus: ideo uiuit ut corrigatur aut ut per eum bonus ex-
.Q. Psal. 54. erceatur: ut ait Aug. super li. Q. Psal. Et oportuno in tpe
deus ecclesię necessitati prouidere solet/ q nõ derelinquit

sperantes in eo. Et licet multæ sint tribulationes iustoꝝ / de his tamen omnibus liberauit eos dominus ut ait Psal mographus Psal. 33.

¶ Ad. 15. argu. r̄ndendo dico / ꝙ sicut de corpore anima lis contingit loqui dupliciter. Vno modo totū corpus su mendo cū capite: Alio modo corpore ipso sine capite ac cepto / Ita & de corpore Eccl̄iç. Q. n̄q; enim per ecclesiam nominatur corpus: qđ xp̄o ueluti capiti iungitur / Q. n̄q; caput & membra simul iuncta nuncupantur. Sic de uni uersali eccl̄ia dupliciter dici pōt. Vno modo ut dicit fide liū oīum collectionē seu uniuersitatē / nullo exēpto oīno Et hoc modo caput simul cū membris accipitur. Et sic in telligit̄ cū dicit̄ eccl̄ia non potest errare & sponsa xp̄i & alia id genus. Alio modo loqui contingit cū membra a capite seiunctim capiuntur. Fideles inq̄ beati Petri uelut capitis & successoꝝ curæ permissi: Illiq; ut capiti uniti: & tunc cū de illa fit sermo intelligit̄ de corpore incompara tione ad caput illius. Cum enim nihil referatur ad se ip̄m neq; possit quis esse sibiipsi subiectus: necesse est ista distin cte intelligere / cū dicitur Petrus caput totius eccl̄iæ & to tius gregis dominici Pastor / & alia id genus in superiori bus deducta. similis distinctio fieri pōt de regno aliquo / uel principatu: Quandoq; enim simul subditi & princeps nominantur: Aliquando subditi tm̄ sicut dicimus: Hoc re gnum est illius / Ille huic regno dominatur. His p̄missis ad contraria dicendum est duoꝝ capitū in eodem corpo re absurditatem cessare xp̄i. s. & papæ; quia hic est caput / ut uicarius xp̄i: & sic ꝓ uno tm̄ capite de iure. r. reputat̄. .r. c. 2. de cōsue. in

¶ Ad auctoritatem uero Gelasii r̄ndetur negando conse quentiam / quia arguitur ab auctoritate negatiue: & si ibi non habetur aliis in locis deductis hoc probatur. Vel di cendum ꝙ licet ecclesia Ro. sit de uniuersitate ecclesiæ ge neralis / non incōuenit ut illius sit caput illiq; presit: sicut in corpore humano est uidere cuius caput illius partē dici

6. c. 1. de offi. uica. eo. li. Cle. 2. de re script. c. sua de off. uica. 25. d. plectis. 93. d. c. fi.

exploratiſſimũ eſt:& tñ corpori præeſſe nõ ambigitur.Si mile uidemus in Rege/qui de regno eſſe dicitur cui ꝑeſt: Ita & Ro.eccleſia/lʒ uniuerſalis ſit pars/tñ uelut membrũ honorabilius (caput.ſ.) illi prȩſidere firmiter eſt tenẽdũ. Et hoc probant uerba Calixti papȩ adducta in.21.arg. par tis contrariæ. Vel dato ꝙ Ro. eccleſia uniuerſali ꝑeſſe nõ poſſit/utpote q̃ illius pars ſit:nõ per hoc ſequitur quin pe trus/qui eccleſiæ Ro.fuit prelatus uniuerſalis ecclĩæ pre-latus non ſit & uerus xp̃i uicarius. Prȩterea ſi eccleſia Ro. eſt cȩteris ꝑlata oibus/ ergo & ecclĩæ uniuerſali q̃ ex illis conſtat (ut ſȩpius ſupra dixi) Et probatur ex auctoritate Gelaſii ſupra adducta Nec eſt ẽt inconueniens duo capita eſſe in corpore mixto/quoꝝ unũ ſit principale/ aliũ prin-cipali ſubordinatum:ſicut eſt in ciuitate ſub Rege conſti tuta in qua ſit rector eiuſdem/& cũ eo Rex/tum ciuitatis/ tum regni totius caput & dñs. Præterea non eſt uerũ pro prie loquendo ꝙ ponantur duo capita ſeparata:quia Pa-pa nõ eſt caput aliud a capite ipſo/quod eſt xp̃s omnino diſtinctũ/uerũ illius eſt uicarius/eius perſonã in terris re-ferens/oẽmqꝫ ipſius auctoritatẽ & ptãtem repræſentans.

.s. De Tranſl.ꝑla. c. Inter.&.c.q̃to

Papæ quoqꝫ iudiciũ/dei iudiciũ .s. reputatur/ eiuſqꝫ tribu nal/xp̃i tribunal exiſtimatur/illiuſqꝫ ſnia/dei ſnĩa cenſeť: Et ideo nõ ꝓprie duo ſunt capita/ſed unũ oĩno: ut Boni. in extrauaganti:unã ſanctã egregie hoc declarat/ qm̃ ubi unũ pp alterũ utrobiqꝫ tm̃ eſt .t. unũ. Cum uero dicitur uniuerſalẽ ecclĩam Pontifice pfectiorẽ:dico hoc eſſe fal-ſum/quia cũ papa ſup totã ecclĩaʒ princeps a xp̃o ſit poſi-tus/dũ Petro ait:ſuper plebẽ meã principẽ te conſtitui/ ut cantat eccleſia.Perfectior erit ratione ptãtis/& reſpectu au ctoritatis uel iuriſditionis dignior & maior toto reſiduo coporis eccleſiȩ/quis quo ad alioꝝ bonoꝝ ſpiritualiũ ple nitudinem ecclĩa ipſa dignior ſit ipſo Pont.atqꝫ pfectior. Maior nãqꝫ illoꝝ copia in tanta hoium multitudine q̃ in uno homine/q̃uis ſctiſſimo reperiť. Põt ẽt pfectio hmõi

.t. 81.d.c.eos.no. glo. de. cle.exco. me.latores in uer bo.officio;

de interiori pfectióe charitatis intelligi/q̃ pfectionis uin culũ ab aplo noiatur: Hoc mõ & uetula poterit dici Pon. ipso pfectior. Dũ uero dicit Papã esse nõ posse caput uniuersalis ecclĩæ cuius ipse sit membrũ/sed pticulariũ ecclesiarum/ex eo φ ab illo ptãtem recipiunt: rñdetur negãdo assumptũ. Dicimus enim illũ esse caput uniuersalis eccl̃ię collectiue cũ sit director ipsius sicut princeps populi sui.

¶ Ad decretũ uero Constantieñ & Basilieñ Cõcilii rñdendo dico decretũ illud nõ loqui generaliter de quolibet Concilio/sed specialiter de Cõcilio Constantieñ: qđ ex illius pfatione p3 dũ dicit in spũ sancto legitime cõgregata. &c. Et sic de synodo illa tunc congregata Constañ: quo tpe non erat unus Papa certus & indubitatus sed plures scismatici/quoꝝ quilibet ptendebat se Papam. Nec dicit dictum Conciliũ habere plenitudinẽ ptãtis supra Papam: sed solũ cõtra eũ qui se papali dignitate psumit exẽptum. Nec miru3 si illis casibus tenet quilibet obedire cõcilio/cũ de causa fidei agatur ad tollendũ. s. scisma & unitatem ecclesię conseruandã/& stante periculo uniuersalis ecclĩæ uel fidei psumit ꝓ .u. Cõcilio; qñ de papæ certitudine dubitat; ĩmo tunc si esset certus Papa in causa ꝓprie heresis is ꝓculdubio fm cõem doctoꝝ sñiam subesset .x. Cõcilio legitime cõgregato. Verũ illud cõciliũ non fuit ulẽ/quia tũc cũ tres se gererent ꝓ Pont. Grego. Bñdic. & Ioan. 23. ab his solis factũ est Conciliũ qui Ioanni obediẽtiam pstabant/cęteris orbis platis minime cõsensũ prestãtibus: unde speciale cõciliũ potius fuit illud q̃ gñale: & supra reliquos q nõ cõsẽserũt ptãtẽ nõ hñs. Pręterea Marti. .v. papa postmodũ in Concilio creatus illud decretũ conciliũ irritasse uidet: ut patet in epistola decretali Ioannis Hus heresiarchę errores reprobante: Inter quos duo damnantur præcipue unum / dum noluit Petrum non fuisse nec esse caput sanctę Ecclesiæ catholicæ. Aliud φ Papa canonice electus: eius proprio nomine nõ expresso non sit

.u. 24. q. 1. Arecta. 25. q. 1. q̃ ad ppetuã & .c. Sunt qdã. c. omne &. c. Gñali. .x. 40. d. Si papa.

successor beati Petri/ nec habeat supmam auctoritatẽ in Ecclesia dei. Ex hac impugnatione p3 Martinum dicti Cõcilii decreta minime approbasse: maxime dũ a xpo dicit in pfatione potestatẽ Conciliũ accepisse: qđ de solo Concilio si intelligatur absq3 Papa præter causam heresis est falsum/ ut latius probatur in argumentis pro parte contraria allegatis. Preterea constitutio Concilii non ligat pontificem quia aut dicis factam a Concilio cui preest papa. Et tunc dicitur facta a papa tanq̃ auctoritatẽ prestante/ ut .y. Iura uolunt tum ciuilia tum canonica/ nõ a Concilio. & per consequens successorem nõ ligat/ quia par in parẽ non habet imperiũ. Si uero dicis factam a solo Concilio tunc quicquid in ea præter causam heresis fuerit ordinatum/ Papã non ligat tanq̃ factũ a minore/ quia dempta heresis causa/ Papa est supra Conciliũ / ut probatur in argu. partis contrarię. ¶ Ex hoc infert constitutionẽ factam in Concilio Constantieñ de congregando Conciliũ singulo decennio nõ arctare Pontificẽ/ etiã si in ea foret clausula decreti irritãtis. ¶ Infertur & aliud q̄ ppter lapsum terminum in nulla mora potest constitui quia in oibus conciliis Ro. Pontificis semper excipitur .z. auctoritas & .a. leges dicunt/ ubi nulla petitio/ ibi nulla mora. ¶ Item q̄ talia statuta sunt nulla in prejudiciũ Ro. Pon.

.y. l.2. §. oĩa. C. de uete. iu. enucl. c. hi qui auctoritate de preben. in .6.

Conclusio.

Conclusio.

Conclusio.

.z đ elec. significasti. 25. q. 1. § his ita.

.a. ff. si cer. pe. l. Vinum & l. qđ te & utrobiq3 no. & de uer. ob. l. si ex leg. cã. & l. si pupillus

¶ Ad argu. uero quo negatur Petrũ supra uniuersalem ecclesiam claues accepisse patet responsio ex solutiõibus datis ad .16. & .17. argu. quia imo accepit claues super singulas ecclesiæ personas & super ipsam uniuersalem ecclesiam: & in argumentis partis cõtrariæ dũ ad dicta p Abb. siculum respõdebitur satis dicetur. Dum uero dicitur de Papa facto furioso qualiter succurratur ecclię. Dico ne adiungatur afflicto afflictio/ dandũ illi .b. coadiutorem ad aliorum prelatorum exemplum quibus in furorem uersis uel amentiã sacri Canones de coadiutoribus prouidetũt.

.b. 7. q. 1. cũ pcussio đ cle. egro. p totũ

¶ Hieronymi quoq3 auctoritati respondetur dicentis /

ꝙ orbis maior est urbe quia nõ loquitur de potestate aut auctoritate Iurisditionis orbis / respectu Ro. ecclesię seu Apsticæ sedis/sed respectu consuetudinis quæ tanto maio ris esse auctoritatis dicitur & roboris firmioris quãto generalior est/a pluribusq́ seruatur:sicut de canonicis scripturis seruandis Aug .c. loquitur ſm quam regulam certũ est/ ꝙ consuetudo orbis generalis prefertur cõsuetudini urbis speciali/quã apostolica sedes minime seruari mandauit.Quo casu omnes .d. ligaret/ut Canon ; deberetq́ ab omnibus custodiri.Qđ aũt de consuetudine Hieron. intellexit/patet quia loquitur de consuetudine in Ro.urbe tunc uigente:qua Diaconi quidã presbiteris ante ponebantur/cuius consuetudinis auctoritate diaconi pleriq́ suffulti preferendi se presbiteris occasionem usurpare nitebantur/cum tñ contraria esset per orbem consuetudo ; & ista est opinio Io.glo.auctoritatem preallegatam Hieronymi exponentis. .c .18.d.c.in canonicis. .d. de const.c.r.11. d.nolite no.d.ab. in.c. ad abolendũ de heret.col.2.,

¶ Non obstat.xix.argu.quia Hieronymi auctoritas de Pont.nil loquitur.Et licet quando papa est iudicandus / Conciliũ tunc sit iudex/hoc tñ in causa heresis cõtingit: Nec mirum cũ tunc papa esse desinat ſm opi. Io.glo. Vñ licet papa peccet & infatuetur/non tamen ab aliquo iudicabitur nec etiam a Concilio:ut hęc oĩa latius probantur in argumentis ꝓ contraria parte deductis maxime in 26. Et eodem mõ respondetur ad illud Io.15.si quis in me nõ manserit mittetur foras & arescet.quia papa peccans nec se corrigens sicut & ceteri peccatores gehennę incendiis mancipabitur/quinimo grauius q̃ alii punietur / quia ut ait .c. Hilarius papa grauiora delicta facit sublimitas delinquentium/nõ tñ ꝙ ppea possit ab humano iudicio cõdemnari.Potest & ille tex.Io.intelligi de eo qui non manet in xp̃o/& sic ab unitate xp̃i discedit: Is autem hereticus est uel scismaticus/quo casu papa subicietur Cõcilio/ ut dicetur in.26.argu.partis contrarię. .c.25.q.1.nulli.40. .d.homo.

¶ Non obstat uigesimum argumentum/ quia prædicta in contrarium allegata loquuntur in iis quæ pertinent ad fidem quo casu statuta bene per Conciliū in fauorē fi
.E.25.q.1.q̄ ad ppe dei nequeunt immutari:dicente Leone.E. Pontifice/quæ
tuā &.c.ꝯfidim⁹& ad perpetuam generaliter ordinata sunt/utilitate in nulla
.c.prima salus &. commutatione uarientur;nec ad priuatum commodum
.q.2.c. priuilegia. trahantur quæ ad bonum sunt cōmune præfixa: Et Hilarius/Confidimus quod nullus iam ueraciter Christianus ignoret uniuscuiusq; Synodi constitutum quod uniuersalis ecclesiæ probauit assensus / nullam magis exequi sedem prę cęteris oportere q̄ primam/quę & unamquanq; synodum sua auctoritate firmauit & continuata moderatione custodit. Item Hormisda.prima inquit/ salus rectæ fidei regulam custodire/ & a constitutis patrum nullatenus deuiare: Leo etiam Papa Martiano Augusto rescribens ait/priuilegia Ecclesiarū & Monasteriorum sanctorum patrum auctoritate instituta nulla possunt improbitate conuelli/nulla nouitate mutari. In quo opere auxiliante Christo fideliter exequendo necesse est huius sanctæ sedis Pontifices perseuerantem exhibere famulatum. Di-
.F.25.q.2. Si ea. spensatio enim nobis credita est. Item .E. Gregorius / si ea inquit destruerem quæ antecessores nostri statuerunt / non constructor sed euersor esse iuste comprobarer / testante ueritatis uoce/ quæ ait. Omne regnum in seipsum diuisum non stabit/& omnis scientia & lex aduersum se diuisa destruetur/& dictum est aliquid superius.

¶ Ad uigesimū primū argu. respondeo q; Apostoli posuerunt in urbibus Patriarchas & primates Petro ordinan-
.f.80.d.c.2. te & auctoritatem prestante quod & .f. Clemens uidetur asserere/uel ex potestate deriuata a Petro in illos hoc ordinarunt/Neq; hoc habet propterea Petri potestatem in aliquo imminuere/quin ea solus per se facere potuisset si uoluisset: Sed consilium aliorum adhibendum censuit ad tollendum scandalum quod oriri forsitan potuisset/si

in exordio fidei uoluisset solus omnia ecclesiastica negotia pertractare: Sicut euenit nūc in papa cum consilio Cardinalium negotia peragente / licet ille possit solus per se expedire eorum consilio minime requisito / Nam ut ait Apostolus non omnia quæ licent expediunt.

¶ Respondendo autem ad uigesimū secundū argum. nego assumptum argumenti. Et dico Concilium nihil statuisse sine consensu & auctoritate Papę præterq̄ in causa fidei: quo casu loquuntur primo inducta Gratiani cōpilatoris decreti & Leonis quarti. In cęteris autem Papæ auctoritas una cum Concilio interuenit prout Bernardus glo. in decretalis epistolę Leonis Papæ expositione cōfirmat / alias statuta Cōcilii nō .g. ualerent tanq̄ ab inferiore facta. Prima enim sedes ut ait .h. Zosimus unamquāq; synodum sua auctoritate firmauit. Verum auctoritate pōtificis accedente omnia gesta Concilii ualent tanq̄ a pontifice facta / dum modo aliquid in prę iudicium Ro. Sedis non statuatur: Huiusmodi enim constitutiones in sedis apostolicæ p̄iudiciū non tenerent; & generalis approbatio uel auctoritas papę ad statuta talia sedi apostolicę p̄iudiciū afferentia non .i. trahuntur. Et dum dicitur Cōcilia dedisse primatū ecclesiæ Ro. r̄ndeo q̄ non tradiderūt sed datū a xp̄o cōprobarunt diuinam uolun atem facto ipso probantia & debitæ executioni mandantia. Et hoc uidet Iulii papæ auctoritate & symachi comprobari: ut dicetur in .26. argu. partis contrariæ.

.g. 3. q. 6. dudū. 2. q. 6. ideo. 17. d. per totum.

.h. 25. q. 1. c. 1. & §. his ita.

.i. c. 1. d. iu. iur. li. 6. c. uenientes d. iu. iur.

¶ Licet in r̄nsione ad. 15. arg. aliqua dixerim ad solutionem. 23. arg. pertinentia / t̄n pro clariori premissorū intelligentia dico papā monitionibus & exhortationibus q̄tus fieri potest ad mentis sanitatem & in rectam uitam dirigēdū / aliaq; remedia oportuna adhibēda / quibus tū illius saluti / tum cōmuni Christianorum utilitati consulatur / de quibus in superioribus sus loquutus: Cum aūt ab illo oēs prelati dependeant nō est prę scindendus. Est. n. caput

.k. 19.d.c.ita dñs. ecclesię suas uires in re[illegible]um corpus .k. diffundens/ uñ
de elect .c. funda- sicut caput in corpo[illegible]li in quo omnis sensus/mo-
mēta li.6.i pñc. tus/uirtusq; consta[illegible]nis tota uis uitæ consistit/
.l. Math .18. c. si languet a corpore p[illegible]ō iubetur a .l. Saluatore cę
tera membra languen[illegible]mandante proiici / & a corpore
.m. 40.d.si papa. separari: Ita & Pont. a qu[illegible]ut ait .m. Bonif.papa post de
um salus uniuersitatis fidelium specialiter dependet non
est ab ecclesia remouendus/q̃uis scelerosus: dei quippe so
.n.9.q.3.c. Alioꝝ. lius iudicio reseruatur: & ut ait .n. Symachus. Nolite eas
animas inquisitionis non habere formidinem: quas deus
suo prę cęteris reseruauit examini: Non habet apud illum
reus de allegationis nitore subsidium.&c. Melius est etiã
.o. 13.c. ut ait Susanna illa upud .o. Danielem incidere in manus
hominũ/q̃ in manus dei uiuentis/Neq; propterea creden
dum est xp̃m ecclesiã suã uelle destituere/cũ qua usq; ad
.p. Math.ulti.c. consumationem seculi futurũ se.p. promisit.q; si papę cri
mina in hac uita non puniuntur/in alio seculo acrius ple-
.q. 6.q.1.si oĩa de ctenda seruantur/ut .q. Anacletus & Chrisost.aiunt. Qua
pen.d.3.c.penul. re ordinatissime factum est/si deus papã a nullo pręter hę
resis causam uoluit iudicari: in hoc quippe diuinæ proui-
dentię ordo perspicitur: dum prima in posteriora agunt/
monendo/regendo/& corrigendo/nō econuerso. Vnde
cum papa sit primus in mundana Hierarchia/ ita debuit
institui & ordinari ut ipsum omnes alios iudicantem so-
li xp̃o conueniat iudicare. Ideo Glosa.super Psal.50. ibi
Tibi soli peccaui &c. ait/quia oĩbus rex est superior ideo
a deo tantũ qui maior est/puniendus. In causa itaq; hęre-
sis tm̃ qui maior est puniendus. Rõ aũt quare in causa hę
resis tm̃ possit iudicari assignatur in.26.argu.partis cõtra-
rię. Et licet manifeste contra ecclesiã facienti & illas scan
dalizanti de facto sit obuiandum & resistendum: non tñ
propterea est condēnandus uel deponēdus: quia si argu-
istud procederet/posset quilibet subditus contra dominũ
delinquentem insurgere/illũq; punire siue clericum siue

profanum quod Boemorum erat argu. uolentiū clerū delinquentem corrigere in Cōcilio Constantien damnatum.

¶ Nunc ad allegata loco. 24. respondeo negando consequentiam, quia ex quo Petrus post xpi resurrectionē maioritatem preeminentiamque inter alios est sortitus: non mirum si hoc Apostoli nescientes utputa futurę prelationis ignari de hac superioritate inuicem disceptabant: Et licet scirent principatum Petro a domino repromissum dicente: Tu es Petrus &c. tamen cū adhuc forent scripturarum ignari, & in fide minus stabiles, nesciebant adhuc esset ne xps promissionem illa adimpleturus. Verū post resurrectionē dominicam xpi sniam & uoluntatem plenius cognoscētes iudicio magistri paruere, illiusque ordinationi acquieuere: Petrūque deinde principē eorum esse uoluerunt, ut .r. Anacletus testatur. Dum aūt dicitur quia qui maior est fiat sicut minister, nō propterea prohibuit Aplis uti superioritate iurisditionis, ut quilibet reputaret se minorē aliis respectu officii & potestatis, sed respectu humilitatis, ut quo esset quis maior eo foret humilior. Iuxta illud ecclesiastici quanto maior es tanto te humilia in omnibus. Et .s. Grego. oēs inquit secundum humilitatem pares sumus. Et dum xps dominationem Aplis interdixisse quibusdā uidetur: rndeo quia uerbis Euangelii diligenter consideratis in oppositū facit illa auctoritas: quia nō omnis principatus sed tyrannicus tm̄ interdicitur, sicut principes gentiū faciebant, subditis ut mancipiis imperitantes. Duplex quippe est dominium secundum Tho. in apostilla super Math. Vnū presidentiæ, & talis dominatus prelatis conuenit: & hoc apostolis nō interdicitur: quod patet, quia xps ut canit ecclesia Petro dixit: Sup plebem meam principem te constitui: & de apostolis Psalm. 144. dicitur. Constitues eos principes super omnem terrā. Et de exercitio pastoralis presidentiæ cōmissę petro dicitur Io. ulti. c. Pasce oues meas. Alterū dominiū est ad seruitutem relatiuū: & hoc a xpo apostolis interdicitur: Hoc tam

.r. 21. d. In nouo.

.s. 22. d. de Cōstantinopolitana.

.t.95.d. ecce & .c. esto.45.d.due prima.pet.c.fi.

.t. Apl'us Petrus suis in epistolis quã Hier. prohibet oībus ꝑlatis in subditos exercere; quoꝝ officium est ut suas utilitates negligãt/& illoꝝ procurent: ut Chrisost. sup Math. loco prȩallegato affirmat.

¶ Non obstant. 25. loco deducta/quia Paulus nõ negat Petri auctoritatẽ/sed tñ sui Euangelii ueritatem ostendit tria ponens: Vnum ꝙ apostoli quibus cum suum cõtulit euangelium ut uerum approbarunt. Alterum ꝙ nihil supleuerunt uel addiderunt: Tertium ꝙ in suam societatem ut uerum apostolum receperunt: quare ratione perfectionis doctrinæ aliis Apostolis non fuit inferior. Petro autẽ in duobus par fuit/quia & ipse a xp̄o erat immediate apostolus constitutus: Insuper ab eodem in euangelio instructus ut Petrus. Quoad iurisditionem uero Petro longe inferior: Nec latebat Paulũm Petrum esse caput cum ab eo cephas appelletur/quod caput significat. Et licet Paulus a Christo immediate apostolatum acceperit ut & cȩteri Apostoli; Petrus tamen alioꝝ caput est institutus a domino: qđ ex eo patet/quia Paulus ad Petrũ uenit cum eo de euangelio collaturus/licet esset a xp̄o prædicator gentiũ constitutus. Et ut inquit Hieronymus ad Augusti. Paulus non habuisset securitatem prædicandi Euangelium / nisi Petri & eorum qui cum eo erant fuisset sententia roboratum: ut ex fine epistolæ ultimȩ ipsius Petri euidenter apparet. Et dum dicit creditum sibi euangelium præputii/ sicut Petro circuncisionis: non per hoc facit se parem Petro/quem Ecclesiæ caput appellat: Nec credidit Petri potestatem ad circuncisos restrictam / licet eo tempore quo Hierosolimæ & Anthiochiȩ morabat̃/multos tum ex Iudeis tum ex gentibus ad fidẽ conuerterit: ut de Cornelio centurione legitur Act. 12. ca. Et dum Glo. dicit principaliter sicut Petro fuisse creditum Euangelium uerum dicit quo ad prȩdicationis non autem prelationis officium. Non obstat quod de societate dicitur Petrum fuisse sociũ

Paulo qđ ęqualitatē significare uidetur/nō superioritatē: Cum superior non soleat socius appellari: quia dico hoc falsum sicut in libris .u. Regum apparet:ubi dicitur fuit Rex Saul & socii eius ad quęrendum Dauit:& dominus discipulos suos .x. fratres appellare non erubescit.ꝙ uero Paulus Petro restitit hoc nullam in Paulo æqualitatem uel superioritatem arguit:Licet enim in causa fidei (prout illa erat) subdito erranti prelato contradicere/ illumq; repræhendere:ut .y. Grego. ait:sicut & papę scandalizanti ecclesiam licitum est resistere : ut tradit .z. Gelasius & Innocen.quartus. Ad dictum deutoronomi diis non detrahes.&c. Dico talem repręhensionem fuisse fraternam/ non detractionem uel maledictionem. Nec obstat dum .a. Hiero. ait Paulus petrum non repræhenderet si se non imparem sciret:quia loquitur de uitæ puritate/ & sanctitate/non de potestate ecclesiasticæ dignitatis / qua quilibet petro est inferior:Et licet petrus esset omnibus superior humiliter tolerauit exemplo suo ad humilitatem nos .b. inuitans:quod & eius successores plerosq; fecisse legimus petri exemplū imitatos .c. Vel dici potest paulum petro parem fuisse quoadfidei defensionem/non quoad dignitatem prelationis : ut dicit beatus Thomas .D.

.u. primo Regū .23.c.
.x. Io.20.c.
.y. .2.q.7.paulus dicit.
.z. .1.q.7. & si illa Inno.in.c.iqsitiōs .de sentē. exco. & in.c.q̄to.đ cōsuet.
.a. .2.q.7.Paulus petrum.
b. .2.q.7. Nos si in cōpetētr.c.petrus. &.c. siquis.
.c. .2.q.5.c. Mādastis&.c. auditu uз.
D.2. se.q.34.ar.4.

¶ Dum autem .26. adducuntur exempla in act.apostolorum & primuз est electio Mathiæ:Dico ꝙ petri electio facta una cum aliis Apostolis de Mathia/non arguit defectum potestatis;quin illam solus facere potuisset si uoluisset cum esset princeps aliorum/sed facta fuit de cōmuni consensu ratione pacis & unitatis seruandæ:quod Chrisostomus locum illum exponens manifeste sentire uidetur/dum dixit ꝙ petrus omnia facit cōmuni omnium uoluntate. Et nihil agit principaliter aut quasi dominus. &c. Et infra multitudini populorum electionem cōcedit ut ipse a contentione liberaretur/ & alii honorem exhiberet/& infra quid ergo.&c. Oportune uero primus petrus

hmōi rei dominatur quia ipse oēs in suā potestatē accepe rat. Ad eum enim dixit .d. dñs. Tu aliqñ conuersus cōfirma fratres tuos. &c. Videmus etiam sæpius gesta in Conciliis pñte Papa .e. Concilio & non papę adscribi / & ita soluuntur illę primę tres rationes supra adductę ad idem fere tendentes. Ad ultimū uero de missione Petri & Ioan. in responsione ad.3. argu. plenius est supradictum.

.d.21.d.c.1.luc.22.c
.e. c.1.de pac.c.1.2. &.3.đ insq fi.a pl. c.1.de.spons.17. q. 4.constituit. &.c. diffiniuit.16.q.1.c mulus.&.c. fęlix.

¶ Non obstat argumentum.27.loco adductum / quia lʒ potestas Epoꝝ sit a xpo / non tamē est immediate ab illo sed Petro mediante & successoribus suis. Et si apostoli ha buerunt & discipuli immediate iurisditionem a xpo ut ꝯria uidenť innuere: nō sequiť ergo Epi & sacerdotes eis succedentes / quod duobus patet exemplis: Vnū est hmōi Nam in principio creationis indiuidua specieꝝ fuerūt facta a deo immediate / propagatio tñ illoꝝ non est a deo q̄tum ad ordinem suppositoꝝ agentiuʒ immediate / imo fiunt uirtute cęlesti / aliisq; secundis causis mediantibus. Sol enim & homo generant hoīem ꝭm Arist.in.2. phisic. Sicut igitur non ualet hęc consequentia. Elementa alięq; principales mundi partes fuerunt imediate a deo pductæ ergo in propagatione reꝝ institutaꝝ oīa quę fiunt a deo immediate procedunt / ita nequaq̄ & hęc est bona: Xps ab initio dedit ptātem iurisditionis apostolis & discipulis / imediate ergo & eoꝝ successoribus. Voluit enim illos tm̄ non successores speciali dono insignire. Alterū est exemplum regimine ordinis polytici considerato. Sicut enim xps pastor & princeps dū adhuc pręsens esset in regno militantis ecclesiæ ꝭm conuersationem humanā p se apłos discipulosq; alios diuersis in iurisditionibus instituisse dicitur: Nō per hoc sequitur ꝙ eo absente & inter hoīes minime cōuersante alii in regno ecclesię succedētes primis ab eo institutis / ab ipso dicantur immediute instituti. Poterūt enim a suo uicario generali institui / cui totius principatus curā cōmisit: Sicut euenit cum aliquē magnū Re

gem contingit peregre proficisci: qui uicegerenté ad uniuersi regni negotia cú amplissima ordinandorum oium potestate constituit, cui officialiú & ministrorum pro tempore uacantiú prouidendorum curá cõmisit: Ita credendú est etiá xp̃m cęlú petiturú, & a militante ecclesia suam uisibilem pñtiam subtracturú Petro totius ecclesię regimen cõmisisse. Praeterea cú (ut ait .f. Vrbanus papa) Ecclesia quotti die Ep̃os generet: ergo ab ecclesia immediate ptãtem accipiunt nõ a xp̃o: Vnde licet Ep̃i propter similitudinem officii uel potestatis apostolorum successores dicant: in mõ tñ recipiendi longe differunt. Neq; est bona similitudo papę & aliorum, quia illi sunt particulares uicarii, ille uero uniuersales: particulares autem uicarii ab alio constitui possũt a dño a .g. uicario .s. generali. Vicarius autez generalis non potest nisi a dño immediate constitui. Ampliori pręterea praerogatiua uoluit xp̃s prae aliis Petrũ honorare: a quo unice amabatur. Rñdetur & alio mõ negando assumptus, quia nullibi reperitur xp̃m apostolis iurisditionem dedisse, sed Petro tm̃ & successoribus: & ab ipsis in alios deriuandam: ut in argu. cõtrarię partis deduceretur, & supra est tactũ in rñsionibus ad alia argu. Et eadẽ responsione tolluntur alia superinducta. quęcunq; ligaueritis. &c. & quorum remiseritis peccata &c. quia de potestate ligandi & soluendi in foro conscientię loquũtur. Minus ẽt obstat Lucę auctoritas: de missione discipulorum ad praedicandum & baptizandũ, quia missio hmõi nullã ptãtez iurisditiõis importat: Ad certũ pręterea locũ est restricta dũ ait in uiã gentiũ ne abieritis & tẽpore morte xp̃i .s. terminata. A fide nanq; apostatãtes potestatẽ sibi concessaz amisere: q̧ si post resurrectionem tam p̃dicandi facultatẽ q̃ iurisditionem discipuli accepisse dicantur per id quod dixit. Sicut misit me pater uiuens, ego mitto uos &c. Dico neutram fuisse tunc datam discipulis, quia facultas pręedicandi competit ratione ordinis .s. diaconatus .h. unde

.f. 68.d.c.fi.

.g.d̃ offi.uic.c.sua

.h.25.d. plectis.92.d. in sancta.

post sancti spiritus missione3 nulli nisi diaconi pdicabāt: quis nunc prædicandi officium solis competat .i. sacerdotibus. Nullū aūt ordinem discipulis aliis a domino collatum legimus nisi solis apostolis in cœna dñi dicēte .k. illo. Hoc facite in meam cōmemorationem: unde Xp̄s pdicandi ptātem dedisse uidetur/ nō tamen debito peragendam/ ordine .s. diaconatus prius rite suscepto s̄m ordinationes a Petro & aliis apostolis supra hoc faciendas. Et idem de facultate baptizandi dicendū est: q̄ in primitiua ecclesia diaconis solis cōpetebat ut ex actibus Apsoꝝ apparet/ de Philippo Eunuchū baptizante act.8.c. aliisq̄ cōpluribus/ ut nullam potestatem baptizandi discipulis aliis præterq̄ apostolis dederit/ sacerdotibus iam in cęna ab eo constitutis: Multoq̄ minus his iurisditionē aliquā concessam dixerim per premissa. Et dictio sicut nō semp importat omnimodam similitudinem ut est uidere cum xp̄s discipulis ait .l. Estote perfecti sicut pater uester perfectus est: & tamen clarum est creatura3 nullam posse illius perfectioni aliquatenus comparari. Non obstat q̄ una dispositio debeat plura pariter determinabilia ęqualiter determinare quia illud procedit: nisi aliter de mente disponentis constaret/ uel de aliquo illoꝝ esset specialiter a disponente prouisum: ut Iuristę aiunt in locis præallegatis: prout est in proposito. Prius enim xp̄s petro prouidit q̄ aliis dicendo. Tu es petrus &c. ut ex serie textus euangelistę Math. apparet: unde licet postea dixerit aliis: quęcunq̄ ligaueritis &c. Intelligit̄ salua potestate petro prius principaliori modo concessa: ut habetur in .xi. argumēto partis contrariæ. Et dum dicitur non posse differentię rationem congrue inter petrū & alios assignari/ q̄ potestas data Petro in sūmū pont. a xp̄o īmediate deriuet̄/ data uero apostolis & discipulis nō continuetur in episcopos & curatos: multiplex potest ratio assignari. Vna q̄ potestas data petro cū amplissima sit/ & ab hoīe puro dari nō possit.

i .16.q.1. adicim⁹ d heret.c. cū. ex in iuūcto &c.c. excoīcamus.§. qa uerc. .k. Math.27.c.d cō sec.d.2. In.xp̄o.

l. Math.9.c. de sū. tri.c.1.

Op3 ut ab eodē qui illā dedit petro/ xp̄o.ſ. ad ſucceſſores continuetur:ptās uero ap̄lis & aliis diſcipulis limitata cū ſit & coarctata/ab hoīe pōt concedi:ſicut cū papa aliques ad ep̄atum promouit uel alicui curā aſſignat/ ei tantā tribuit ptātem q̄tam habet ep̄s quilibet uel alius curā habēs aīaꝝ/& ſi a xp̄o foret inſtitutus. Altera quia uicarii particulares poſſunt inſtitui .m. a uicario gn̄ali: gn̄alis aūt nō niſi a dn̄o/& ideo nō eſt neceſſariū a dn̄o inſtitui pticularem uicariū ſicut gn̄alem. Tertia rō/ quia ſtatui papatus l3 nō ſit ptās ordinis adnexa quaſi ex debito: tn̄ iuriſditiōis plenitudo eſt illi adnexa. Papatus.n.ſtatū p̄latiōis ſignificat cū plenitudine ptātis/q̄ ptās cū ſit ei a deo inſepabil̄r attributa ad ſucceſſores cōtinuat̄/qđ ſecus eſt in aliis ep̄is & ſacerdotibus/quoꝝ ſtatui de neceſſitate nulla ē annexa iuriditiōis ptās/q ſi illis diuino iure foret adnexa nō poſſet ab hoīe inuicē ſeparari: qđ.n.deus cōiunxit/ hō nō .n. ſeparet. Papa āt pōt facere uerū ep̄m & uerū ſacerdotē ſubditis iuriſditiōeq3 carentes: ut hoc tū Theologi affirmāt tū ſacri canones cōprobant / & papa quotidie creat ep̄os nullatenēres uulgo appellatos/ qa ep̄atus ipſoꝝ in infidelū terris cōſiſtit/in qbus nullā poſſunt iuriſditionē actualem exercere. Quarta rō ē diſſimilitudinis qa diſſimilis ē ep̄oꝝ quo ad ap̄os & curā hn̄tiū quo ad diſcipulos ac ipſius papę quo ad petrū ſucceſſio: qa petro in determinata & certa iuriſditiōe papa ſuccedit/tū quo ad territoriū / tū quo ad caſus ſiue ptātis extēſionē/nō ſic ep̄i ap̄lis nec hn̄tes curā diſcipulis: ut eſt clarū. Quinta rō eſt .o. unitatis eccl̄ię cōſeruatio. Cōgruētius.n. nī ut alioꝝ p̄latoꝝ ptās a gn̄ali uicario q̄ a xp̄o imediate deriuet̄ ſicut ptās papę: ut in ſupioribus eſt oſtenſum. Pōt tn̄ dici ep̄oꝝ & ſacerdotū ſtatus a deo dupliciter inſtitutus. Vno mō generaliter & implicite & quoad uirtutē in petro/quia petrus fuit uerus cuiuſlibet Parrochiæ rector ſicut in quaternario binarius & ternarius numerus quoad materiā & uirtutem/

.m. đ off. uica. ſua.

.n. đ tranſl. p̄l. c. l3 & . c. q̄to. Math. c. 18.

.o. 24. q. 1. c. loq̄.

non quo ad formã includitur/ita in Petro utrunq; statũ / tum q̃tum ad materiã/tum quo ad uirtutem xp̃s instituit qa in eo fuit potestas dioceses & parrochias Ep̃is & pres-biteris assignandi. Alio modo explicite quo ad territo-ria & casus ac potestates determinatas: & hoc est falsũm/ ut in superioribus est probatũ:& habet plene in.37. argu. partis contrariæ. Alia etiã ultra prædicta potest ratio assi gnari/quia ex una parte est certa determinatio/ex alia oĩ-no incerta. Nam electio papæ est certa & determinata/ qa a cõitate uniuersalẽ ecclesiam rep̃sentante est celebranda. Ro.s.ecclesiæ Cardinalibus/Cõitas uero ad quã pertinet electio Ep̃orũ uariabilis est ac prorsus incerta. Expedit .n. sæpius Ep̃atus/& nouos insuper Ep̃os creare ob gentium plerunq; multitudinem nouiter ad fidem conuersam/ ad quas Ep̃orũ electio spectare contingit/propter quod uica rio generali de talibus ordinandi oportuit a domino fa-cultatem concedi.

¶ Ad.28.argu.dic q̃ petrus successit xp̃o ĩ uicariatu ge nerali non Iacobus/quia in uita xp̃i non fuit Ecclesia Hie rosolimitana/sed post xp̃i resurrectionem Vnde non po test Iacobus dici xp̃i successor in ecclesia quę non dũ .p. erat. Præterea cum fuerit factus a petro ecclesię Hierosoli mitanę .q. ep̃us/quo modo dici potest illo maior a quo potestatem accepit/ut supra proxime latius dixi. Chrisos. etiam ait exponens illud Io.ulti. sequere me: quod Iaco. licet post ascensionem dñi specialem curam loci illius ha buerit/petrus tamen uniuersalis ecclesię curam obtinuit. Quod uero petrus xp̃o immediate Hierosolymis succes-serit ex eo patet/quia ibi plura ad summi pont. munia ex ercuit:ut ex actibus ap̃lorũ apparet. Et licet Hierosolyma ob xp̃i passionem fuerit gloriosior/Roma tamẽ pro sum mi pontificis sede fuit aptior:a xp̃o quoq; præelecta ut.r. Nicolai anacleti / & aliorum sanctissimorum patrum te stimonio comprobatur.

p.c.Abbate d̃ uer. sig.lib .6. .q. 66.d.c.fi.

.2.92.d.c.1.&.2.24. q.1. rogamus.12.q .1.futurã.q fil. sint leg.c. p uenerabi. .§.rationibus.

¶ Rñdendo ad.29.argu. Dico esse falsũ Petrũ ab apl̃is principatũ consecutũ fuisse imo ab ipso dño primũ/cuius uoluntati apostoli consensum ꝑbuere/ prout idē .s. Ana. asserit inqens: Licet oēs eēnt apl̃i/ Petro tñ a dño concessum est & ipsi inter se uoluerũt id ipsum ut reliquis oĩbus ꝑesset apl̃is & cephas.i.caput & principatũ teneret apostolatus. Vñ Chrisost. super illud Ioan. ulti. Pasce oues meas. Eximius inquit apostoloꝝ erat Petrus & os discipuloꝝ & uertex collegii. Vñ & negatione deleta cõmittit ei ꝑlationem fratrũ. Hoc manifestius ex uerbis .t. Leonis papę apparet dicentis: Huius muneris sacramentũ ita dñs ad oĩu3 apostoloꝝ officiũ pertinere uoluit/ ut in btĩssimo Petro oĩum apl̃oꝝ sũmo ꝑncipaliter collocaret: ut ab ipso q̃si a quodā capite dona sua uelut ĩ corpus oĩne diffũderet &c. Igr̃ nõ Petrus ab apostolis sed a dño principatũ obtinuit qa sũmus apostoloꝝ ab eo cõstitutus: uñ .u. Iul. papa inquit & sicut btũs petrus apl̃us primus fuit oĩu3 aposto. ita ecclesia suo noĩe cõsecrata dño instituẽte/ prima sit & caꝑ ceteraꝝ. Et l3 uicarius petri a Lud. appellet/i. ꝑppria est illa lucutio cũ papa Petri uicarius appellat. Cõgrue tius.n. xp̃i q̃ uicarius Petri dr̃/ sicuti uariis in locis a sacris cano. x. nũcupatur. uñ dicendũ est Imꝑatorē ut imperitũ & canonũ ignarũ ea ꝓlocutũ nec incauta unius locutio ueritati ꝑiudiciũ põt .y. afferre. At si dicat cur cõstitutio illa imꝑatoris ita loquẽtis incaute inter decreta Pont. fuerit collocata: dico ad aliũ finē iisdem fuisse insertam. uerba uero illa enunciatiua in ꝑfatione incidenter ad aliũ effectũ ꝓlata nihil habent .z. officere/ ꝑsertim ab eo dicta qui nullā super hmõi disponendi facultatē habet ueluti si aliquis regem aut dñm quenq̃ nominet/q utiq3 nõ ppea Rex erit uel dñs cum non sit in illius potestate hoc facere. Vel dicendum est uicarius Petri .i. successor uel uicem gerens/ prout .a. Iulius papa asserit Petri se uicē gerere/ nõ tamen est uicarius Petri.i. ab illo factus/ sed a xp̃o ĩ ꝑsona Petri

.s. 22.d.c.2.

.t. 19.d. ita dñs de elec.c. fundamẽta. in prin. li.6.

.u. 3.q.6. dudum.

.x. de transl. ꝑl.c. inter &.c. q̃to d re iud.c. ad apl̃ice.§. nos igitur li.6.

.y. 8.d.c. ueritate & .c. frustra.

.z. ff. de donat. l. ex hac scridtura / ubi late p Bart. & moder. C. d testa. l. mil. l. ex his p ca no.i.c. si cautio d fide instru.

.a. 2.q.7. in sancta. de hom.c.i. li.6. & doc.c. inter & q̃to de transl. prel.

Præterea ut in superioribus est dictũ nõ est uerũ/ ꝙ papę successor dicatur p̃decessoris uicarius:sed nouus papa ex electione Cardinaliũ suscipit iurisditionẽ a xp̃o/ ut sacri

.b. 23.d. ĩ noie dñi de elec.c. licet.

.b. Canones uolunt. Impossibile est p̃terea ptãtem hanc ab uniuersali eccl'a dependere/ cũ ipsa in mẽbris suis quotidie ligandi & soluendi potestate indigeat quæ fuit data Petro & successoribus suis.Et dũ dicitur papá habere ptátem a Conciliis/hoc est falsum & in contrariũ est auctoritas

.c.17.d.§.hinc ẽt.

.c. Symachi dicentis ptãtem papę a dño prius concessam/postea a Conciliis cõprobatã:& hęc cõprobatio necessitatis est nõ uoluntatis/quia minor maioris gesta nequit infringere (ut sępe dixi) Et lʒ tex.ibi dicat singularẽ tradidit ptãtem: Archid.exponit/tradidit.i.traditã esse oñdit.Vel dic tradidit secũdario non principaliter/ prius.n. illã sibi tradidit xp̃s:ut ibi manifeste dicitur.

¶ Rñdendo ad .30. dico claues datas uniuersali eccl'ię non in oĩbus membris eius sed in aliquibus/& plenitudo est illi in uno membro tm̃ principali/quod est caput/Ro. .s.Pontifex.Et ita dicimus datas claues eccl'iæ:uñ de pote

d.2.q.6.decreto. ꝺ Aucto. & usu pal. ad honorem.

state ligandi & soluendi solis sacerdotibus est permissuʒ: Petro uero soli data est .d. plenitudo potestatis / ut latius probatur in argu.partis contrarię/maxime in.34.&.35. argumẽtis. Vel dic datas claues ecclesię p ministeriũ Petri

.c. 24.q.1. Audiuimus.21.d.c.1.

in mẽbra ipsius ecclesię distribuendas prout uiderit expedire.Petro quippe ut .c. Alex.2.asserit p̃ oĩbus & ꝓ oĩbus claues ipsæ a dño concessę fuere:& intellige pro oĩbus .i. pp omnũ utilitatẽ: & hæc solutio oẽs contrarietates euacuat si recte consideret.Vniuersalis eniʒ ecclesia hmõi clauium oino est incapax: ut latissime probatur in argu. partis contrariæ arg:33.34.35.Et ideo dicuntur claues ecclesię qa p eas pãdit & excludit aditus ecclesię/nõ p hoc ꝙ sint datæ uniuersitatis eccl'ię/sed illi p̃existenti Pont. sicut claues Castelli dicuntur cõmisse custodi & nõ castello/quis Castelli claues appellentur. Notandũ est ẽt ꝙ propter uni

tatem membrorum in corpore ecclesię ipsum corpus ecclesię dr recipere:facere aliquid uel habere & alia id genus/ quæ proprie unũ ex suis membris recipit/ facit uel hẽt: lʒ illud tale uniuersitati mẽbrorum possit nõ cõgruere/nec ueraciter dici queat de ea/sed tñ per figurã Synedochen totum a parte denominando. Sicut in corpore naturalis hominis exemplũ manifeste patet. Homo nẽpe crispus uel caluus dicitur/cũ hec qualitates uni tñ mẽbro inhereãt: ita est reperire in corporibus p similitudineʒ dictis. Plura siquidem uni populo tribuuntur/quæ lʒ plerisq̧ cõpetant toti tñ populo possunt minime couenire. Vnde glo. exponens illud apsĩ ad .I. Corin. Sedit populus meus mãducare & bibere: Inquit populus .i. aliqui d populo/totũ p parte ponit. Sic in proposito pp unitateʒ in ecclesiæ corpore multa quæ quibusdã tñ cõueniunt toti ecclesiæ corpori attributa legunť: Vt potestas clauiũ ligandi & soluendi a peccatis solis sacerdotibus competens/& in quibus subiectiue & dispositiue esse potest dicitur ecclesię data / cuius mẽbra sacerdotes existũt. Vnde .g. Archid. Canonũ interpres eximius inquit: Ecclesia diciť facere quod eius ministri faciunt/puta baptizare/peccata dimittere / & alia id genus. Propter unitatẽ etiã hanc mistici corporis nõ solũ dicitur ecclesia habere claues quas prelati habent/sed etiã q̧ xp̃o capiti tñ conuenit/nõnunq̃ ipsi ecclesię tribuitur ſm Aug. exponenteʒ illud Apoc. 2. c. Qui uicerit & seruat opera mea dabo ei ptãtem super gentes & Reges eos in uirga ferrea: & sicut uas figuli cõminuentur/sicut & ego accepi a patre meo. &c. sic ait. n xp̃o habet ecclesia hanc potestatem sicut d.cit apostolus cum illo oĩa nobis donauit. Vbi est considerandũ cum aliqua leguntur ecclesiæ attributa/est aduertendũ cuius respectu ei talia tribuantur: cũ non oĩa omnibus conueniant/sed q̃dam quibusdam/ quędam aliis/quędam uni: & ut singula singulis .h. congrue referantur. Quare Aug. pluribus locis maxime sup

.I. epła I.IO c.
Exodi.32.c.
.g. de consec. d. 4. queris.
.h. ff. d usu. & hab. .I. plenũ. §. equitii. d uer. sig. intellig.

Psal.17.&.21. Attende inquit regulam unitatis & corporis q̄si.n. una psona est caput & corpus ideoq̧ una uoce utiẽ caput cũ mẽbris/l3 ea quę dñr ad diuersa referantur:q̄dã enim soli capiti cõueniunt:q̄dam solis mẽbris; q̄dam capiti & mẽbris. Item q̄ mẽbris conueniunt/q̄dam ptis/q̄dã p̃ntibus/q̄dam futuris/q̄dam perfectis/ q̄dam imperfectis conueniunt:& tñ in tanta diuersitate una est uox & quasi una persona loqui uidetur. Ex quibus patet qualiter intelligenda sit auctoritas sanctoꝝ dicens Ecclesię catholicæ datas esse claues/quia non in tota cõitate& mẽbroꝝ multitudine sunt concessæ/sed in aliquibus tm̃ .s. in principibus/ Epis & presbiteris;ut ait Hier. Et in istis ut singularibus non ut collegio attributæ:ut late est probatũ in.33.argumento &.34.partis contrarię.

¶ Ad.31.argu.respondendo dico illa uerba.dic ecclesię de p̃latis ecclĩæ nõ de uniuersali ecclesia intelligenda s̃m Aug.Chrisost. Et oĩum antiquoꝝ doctoꝝ s̃niam: quã canonũ sacroꝝ .i. interp̃tres sectari uidentur:Neq̧ uero põt illa euangelica auctoritas de uniuersali ecclesia intelligi. Primo quia uidetur impossibile denunciationẽ hanc illi posse fieri cũ nunq̄ uel rarissime congregetur. Interim igĩ iustitia deperibit qđ est absonũ/nec p̃sumendum est xp̃m dei sapientiã uoluisse hoĩbus de uento seruire. Legem añt iustã esse op3 atq̧ .k.possibilẽ .l. Impossibiles p̃terea cõditiones a iure respuuntur/nec quisq̄ sapiens legis lator ad iudicem aliquem remittit/qui in actum iurisditionis exire non possit audiẽdo querelas/illasq̧ fine debito .m. terminando. Confirmatur hoc p dictũ Arist.in li.de somno & uig.ubi inquit/cuius non est potẽtia eius non est actus & econtra. Sed penes ecclesiam nõ sunt claues / uel potentia ligandi & soluendi ut in argu.partis contrariæ arg.37. &.38.manifestius apparebit;ergo frustra ad illã recursu r uel eius iudiciũ expectatur. Præterea dato q̄ frequentius fieret ecclesię cõgregatio/ in uno determinato loco ut sit

.i.de iud.c.nouit.

.k.4.d. erit ãt lex. .l.ff.de cõd. & demõ .l. obtinuit & de uer.ob.l. impossibilis cũ similib[9] .m.c.si.de cler.ex.co.mini.& ibi per cano.c. si clericus si de feu. fuerit cõtrouer.

opꝫ.ad quá ſi oíbus eundé eſſet pro iuſtitiæ cõplemento
contingeret a longiſſimis plerúq; regióibus maioré fide-
lium partem pro iuſtitię cõſecutiōe ad illá ire oporteret
qđ duriſſimú é / diſciplinęq; euangelicæ per cõtrariú. Ait
enim .n. Saluator. Iugú enim meú ſuaue eſt/& onus meú
leue. Omniú ꝑterea ꝓlatoꝝ tribunalia deſtruerent. Et ap-
pellationú remedia ſuperuacua forent/ſi uniuerſalis ecclię
iudiciú expectaret. Pro qualibet inſuper cauſa eſſet conci
lium congregandú:ut ius ſuú cuiq; tribuatur/quod foret
abſq; dubio laborioſuꝫ/maleq; publicæ rei conſultú. Hoc
aút a xp̄i ſapientia eſt penitus alienú. Apoſtolis ét xp̄s eo
rumq; ſucceſſoribus nó eccleſiæ diſperſæ uel cógregatæ
dixit. Quęcúq; lig ueritis &c. ubi glo. Hier. ait/ hic ptátes
tribuit apoſtolis. ꝓlati ergo uniuerſitatú ſunt ad quos táq̄
ad iudices fideles remittuntur: nó ipſæ uniuerſitates quia
ſi apoſtoloꝝ uniuerſitati hmói ptás cõceſſa fuiſſet nullus
eoꝝ ſeparatim illa uti potuiſſet neq; ep̄i ét/qui in locum
apoſtoloꝝ ſucceſſerunt de per ſe poſſent illá aliquatenus
exercere/qa qđ uniuerſitati dat nulli de ea pticulatim có-
ceſſum .o. intelligit. Chriſoſt. ét ſuper ꝑmiſſa auctoritate
Math. exponit/Eccl'ię .i. prelatis eccleſiæ .p. Glo. etiam Io.
exponit eccleſiæ .i. ſacerdoti: Thom. etiam ꝓ ꝓlatis eccle
ſiæ exponit: cui Altiſiod. adſtipulatur. Idé & Card. Hugo
primus poſtillator Bibliæ exponit i duabus glo. illú locú
eccleſiæ .i. ꝑſidétes ecc. neq; hoc mirú ob eccleſie cú ꝓlato
cõnexioné/cú unú in altero eſſe .q. dicat: ſi eccleſia ꝓ ꝓla
to ipſo & eꝯ qñq; capiat. uñ & cá iudicibus eccleſiaſt. cis
cõmiſſa corá eccleſia dr .r. uentilari. Oñditur hoc ꝑtere a
tú ex auctoritate ſúmoꝝ Pont. dicta uerba .s. interꝑtátiú
a quoꝝ deciſióe uel interꝑtatione ſm .t. Hier. ſníaꝫ deuia
re impiú eſt atq; hereticú: Tú ex antiqſſima cõſuetudine
ab ip̄is fidei icremétis iá ꝑdé exorta cui ſtádú é táq̄ .ll. iter
ꝑti. Hęc át auc teꝫ ꝑdictá ꝓ ꝓlatis eccl. ſemp fuit iterꝑtata
p uniuerſúq; xp̄ianoꝝ orbé id obſeruat. u. minie itaq; ſút

.n. Math. xi. c.

.o. .12. q. 2. q mánu-
mitit & .ff. đ i ius
uo. l. ſꝫ ſi hac .§. q
manumittitur.
.p. 2. q. 1. ſi peccaue
rit Thom. in .4. d.
.19. q. ul. & .2. 2. q. 33
& in tract. đ corec
tra. Altiſiodoréſé
i ſua ſuma .li. 3. c.
.131. Cano. oés i. c.
nouit de iudi.
.q .7. q. 1. Scire de
Teſta. reqſiſti.
.r .dicto. c. Nouit
de Iud.
.s .dicto. c. Nouit.
.t. 24. q. 1. hec eſt fi-
des.
.u .ff. de legi. l. Mi
nime.

mutanda quæ certam interpretationẽ ſemper habuere. Et dũ dicitur pro eccleſia nõ poſſe intelligi prelatũ, quia xp̃s loquitur Petro qui erat futurus prelatus eccleſię, & null⁹ ad ſeipm remittitur: & per ↄñs non prelatus ſed eccleſia uniuerſalis ſit intelligenda eo modo quo haberi poteſt. ſ. ſynodaliter. Rñdetur ꝙ loquitur petro tanq̃ cuiuſlibet xp̃iani pſonã gerenti non tanq̃ prelato futuro: & dato ꝙ tanq̃ prelato loqueretur dico nõ eſſe inconueniens in cã denuntiatiõis ꝙ idem poſſit eſſe teſtis, accuſator, & iudex ut patet in .x. Nico. auctoritate p̃allegata prout Glo. ibidem hoc aſſerit. Præterea ſi loquimur de papa aliquẽ denuntiante, dico ꝗ non ſolũ in cauſa denuntiatiõis, ſed in quacunq; cauſa ipſu; tangente põt ipſemet iudicare, quia ſi hoc .X. Imperatori licet, cur papæ nõ liceat cuius poteſtas eſt amplior? Porro manifeſti iuris eſt papę etiam id licere ſm Cano. y. ſanctiones. Nec eſt etiã inconueniens eundem & priuatę & publicę perſonę uice .z. fungi diuerſo reſpectu. Non obſtat Grego. auct. quia ibidẽ non eccleſiam uniuerſalẽ intelligit p illud uerbũ eccleſiã adhibere, ſed de cenſura eccl'iaſtica intelligit: qua contra monitum ab eo ſe uſurum promiſit: quod patet ex epiſtola eiuſdem ad Mauritiũ, quia eccleſiaſticã diſciplinã contra Io. patriarcham Conſtantinopolitañ adhibuit ſuis monitis non parentem. Idem apparet in eiuſdem epiſtola ad Eugeniũ Ep̃m Alexãdrinũ & Anaſtaſiũ Ep̃m Anthiochenũ de Cyriaco patriarcha ſcribẽtis: ubi inquit q ſi hanc nõ correxerit, pacẽ nullo modo nobiſcũ habebit. Ide; in Epiſtola ad eundem Cyriacũ ait: Ne a pacis noſtrę ſocietate diuiſi inueniri poſſitis. Ex quibus patet non niſi de eccleſiaſtica cenſura illum intelligere. Vel ſcdo modo dic, ꝙ licet beatus Grego. uelit p eccleſiã Conciliũ intelligere: nõ ſequitur per hoc ꝗ dixerit Conciliũ eſſe ſupra Pont. Cum ide; ad Mauritiũ ſcribens contra eundem Io. dicat Petro totius eccleſię curã & principatũ cõmiſſum. Et ꝙ ait ſe eccl'iã

x. 11. q. 3. p̃cipu. no. p Can. i. d. c. nouit

.X. ff. de here. inſti. .l. & hoc Tiberius .l. 1. C. neq; i ſua cã .y. de re iu. in cãis đ iudi. c. cũueniſſ. .z. c. A collatiõe đ appel. in. 6. c. poſt electiõe đ cõceſ. p̃b. & ibi p Doct.

adhibiturũ ad maiorẽ Io.confusionem hoc inquit/ ut coram pluribus censura notaretur nõ ꝙ ad ecclesiã tanq̃ ad maius tribunal uellet recursum habere:prout Hie r.glo.in loco pręallegato.Dic inquit ecclesiæ ut.s.maiorem erubescentiam patiatur:post hæc omnia/sequitur excõicatio/q̃ fieri debet per os ecclesiæ.i.sacerdotem. ꝙ si dicatur illuꝫ tex.papã quoq; cõpræhendere cum sit ipse etiam frater.dico ꝙ lꝫ sit frater iure naturæ & fidei cõformitate:princeps tñ & caput est uniuersalis ecclesię Nec habet contra eum locum fraterna correptio inq̃tum denotat iurisditionem ad puniendum correptionẽ hmõi contẽnentẽ/ cũ nulluꝫ in terris habeat superiorem ꝑter causam heresis/q̃uis fraterna correptio inq̃tum ex fontis charitate procedit/Papę etiã sit cõis:& ista est uera .a.doctoꝝ conclusio. .a. Host.d.ant.Io. d Imo. & alioꝝ i c.ꝑposuit d cõces. ꝑb.& doc.i.c.No uit de Iud.

¶ Nec obstat.32.quia dico dignitatem & principatũ ecclesiæ/etiam papa mortuo in ecclesia perdurare.Et primo considerato pastore & capite principali xp̃o qui est caput super omnẽ ecclesiã quæ est corpus eius& plenitudo eius quia oĩa in oĩbus adimpletur inquit .b.Apostolus.Vnde licet deficiat uicarius eius/non deficit dñs/de cuius ptãte agitur/in qua principaliter fundatur/cuius potestas ꝟm.c. Danielem æterna est quæ non auferetur/& regnũ eius nõ corrũpetur.Secundo dicitur pontificia potestas mortuo illo manere in ordinatione diuina / sicut dicimus episcopalem dignitatẽ in ecclesia aliquã manere mortuo Ep̃o q̃diu dignitas illa episcopalis in ecclesia ille ꝑsistit/nec dignitate illa a pont.spoliatur .d. quod põt facere . Et ideo lꝫ fiat uariatio in personis ꝑsidentium p mortem naturalem uel ciuileꝫ potestas manet in ecclesia.Tertio dico ptãtem remanere in sede ap̃lica quæ nunq̃ .e. moritur/quia licet papa mortalis sit & corruptibilis dignitas tñ est incorruptibilis:sicut & .f. imperiũ.Vnde corrupto subiecto hæc non dicuntur non existere sed uacare / hoc est administratore iuris uel facti .g. carere:quare Leo papa in ser- .b .c.1.d .sac.unc. .clem.1.in prin. d Iu.iur.ad eph.1.c. .c .8.c. .d .25.q.2.Ita nos. .e.de rescrip.c. Si gratiose .lib.6. .f .In auten.Quo. op.ep̃os .§.licetiã coll.1. .g .de cõces.ꝑb.c. Cum nũs.

mõe.2.suę cõsecrationis dicit q in sede papę uiuit ptãs & excellit auctoritas. Dr̃ ꝑterea mortuo papa potestatẽ manere in potẽtia & habitu/qa ĩ ecclesia remanet pſona/quę eligere ualet aliquẽ q in tali dignitate succedit. Manet ẽt actualis potestas post mortẽ quo ad multa: ꝫ nõ quo ad plenitudinẽ potestatis ẜm coẽm tum Theologoꝝ: tum Canonistaꝝ .h. sñia3. uñ tunc dicitur sedes uacare. i. administratore carere. Nec ppea q nullus papa tunc in administratione succedat/ecclesia dr̃ magnã iacturã pati: qa ꝫ aliqd damnũ ex hmõi uacatione patiatur/ tamẽ illud breue ẽ futurũ · qa p. Cardinales uł alios ꝑlatos de nouo Pont. ꝓuidebitur/& breuiori tꝑe q̃ fieri posset p Cõciliũ/cuius cõgregatio pdifficilis ẽ & diuturniorẽ morã requirẽs / Et p hoc dato q ptãtis plenitudo ĩ uniuersali ecclesia remaneret/nõ ppea eẽt casibus indies emanãtibus satis cõsultũ. Ex qbus pꝫ ꝫ papa moriať nõ ppea dici ptãtẽ ecclesię ualẽtiorẽ nec digniorẽ. Nec ẽ simile regimẽ politicũ ecclesiastico qa illud ex ordinatione populi ortũ hẽt/ hoc uero a xp̃o est institutũ. Itẽ ciuitas terrena ẽ capax hmõi politię/ Fideliũ uero ciuitas uel uniuersitas hmõi ptãtis ꝓrsus est incapax/ut latissime ꝓbať in argu. primo partis contrarię cũ quatuor sequentibus.

.h .c.1. scismat. li. 6. & ibi glo. & Doc. clem. ne Romani de elect.

¶ Rñdendo uero ad .35. argu. Dico q capiendo uniuersalẽ eccłiam pro oĩbus orbis fidelibus nõ dubiũ ẽ papã ĩ ipsa includi: Et sic ipse una cũ aliis diceť Spõsa / quia ut ait Ber. in li. de nup. Spõsa xp̃i nos sumus & oẽs simul una spõsa/& aĩę singuloꝝ singulę spõse. uñ Thom. ĩ lib. contra impugnãtes religionẽ: Spõsus ait eccłię uere est xp̃s qui de ecclesia filios generat/ alii coopantes in generatiõe sunt ministri/seu eius uicẽ gerẽtes: & ideo papa ut minister xp̃i in tota ecclesia eius uicẽ gerit/ideo & ipse sponsus ecclesie uniuersalis dicitur. Preterea ratio sponsalitii hmõi nullã ꝑeminentiã iurisditionis significat/Sed solum grãm gratũ facientem demonstrat. sponsa etenim

propter dilectionē dicitur. Ait enim Berna. super Cantica canticoꝝ Omelia. 77. Ecclesia dicitur ciuitas pp collectionem/sponsa dicitur pp dilectionem/ouis pp mansuetudinem. Auctoritatis uero excellentia innititur dono gratiæ gratis datæ: ut latius probatur infra in argu. partis contrariæ argu. 39. & est aliquid supra dictū. Et hinc est ꝙ eccl'ia dicitur sponsa xp̄i in oibus mēbris quę in xp̄i amore florent. Vnde lȝ nomen hoc sponsę arguat dilectionē p fidē operantē ſm Oseam ꝓphetam dicentē. 2. c Desponsaui te mihi in fide/nō tñ arguit excellentiā iurisditiōis uel principatus: alias sancti uiri qui Christi sponsę sunt uere auctoritate & potestate iudiciali multis prælatis peccatoribus superiores existerent/quod est error ualdensiū: Cōsequentia ergo illa ecclesia uniuersalis est sponsa xp̄i: Ro. igitur pontifice est superior ut falsa reiicitur. Vnde & tp̄e ueteris legis ecclesia uel synagoga dicebatur spōsa: ut ex multis locis in lib. Canticoꝝ apparet. Et tñ Moses superior erat auctoritate tota illa multitudine in ecclesia uel synagoga collecta. Et cū dicitur sponsam paranimpho maiorem/hoc uerū nisi sponsus aliter ordinauerit: qui curā & totale regimen sponsæ suæ Paranympho. i. Ro. ponttifici ut uicario suo in totū cōmisit/qui & ipse sponsus ecclesię a . i. Bonif. 8. appellatur. Et eodem modo rñde dum dr̄ ꝙ est regina/prout de sponsa respondetur. . i. de Immun. ec. c. Qm̄ in. 6.

¶ Ad. 34. respondeo negando consequentiā/ loquēdo de maioritate ptātis iurisditionis: nō de pfectione gratię/ uel multitudine uirtutū: qm̄ una uetula potest esse maior & perfectior ipso papa: Sed dicimus in ptāte iurisditionis ſm quam unus ēt pessimus maior esse pōt iustis cōpluribus Papā residuo corpore esse maiorē: & rō est/ quia licet nullū membrū corporis particulare toti corpori simpliciter p̄stet/tñ uirtutis respectu unū pōt cæteris p̄ualere/ ut ē uidere in capite humano: quod quia oēs sensus continet Ambro. li. 6. Exameron. c. 29. dicit esse mēbroꝝ oium pre.

stantissimum/ita & in ecclesia uni tanta gratia gratis data pōt esse concessa/puta ꝓphetiæ uel doctrinæ/ ut mortales reliquos antecellat/ & oībus dicatur maior. Simile p; in Principe respectu multitudinis cui ꝑsidet: non est dubiū quin sit membrū totius cui ꝑsidet principatus: & tñ licet non possideat uirtutes quas subditi sui possident/potestate iurisditiōis/nihilominus oībus subditis dicetur esse superior. Ita etiam est dicendū in papa/ qui lȝ bonitate multissimis sit inferior/potestate tñ oībus est superior. Ostenditur hoc & in xp̄o/qui licet sit caput super oēm ecclesiā ſm Apl̄um.1.c.ad Ephe.scribente;tamen mēbrum ecclesię ab eodem appellatur/qui de xp̄o loquēs. Vos .k. inquit estis corpus & mēbra: de mēbro Glo. dependentia de mēbro .i.xp̄o capite & cū mēbro nostro:& nihilominus esset impium dicere perfectione/aut ptāte/uel gratia esse minorez ecclesia/cū ab ipso totū bonū dependeat & gratię plenitudo/de cuius plenitudine nos accepimus/ut i principio sui Euangelii Io.ipse testatur. Et dum dr̄ totū maius sua parte;intelligo de quantitate dimensiua uel naturali/non de quantitate uirtutis. Pōt enim cōtingere q̄ una uirtus pōt in tot obiecta in quot plures aliæ simul/ut in exēplo capitis ꝓxime relato:Petrus ēt de Tarantasio q fuit Inno 5.rñdet dū dicitur totū maius sua pte/existere de toto integrali/nō aūt de toto potētiali (ut eius uerbis utar) intelligendum:& hoc mō concedendo de toto integrali/ q̄ omne totū sit maius sua parte:argu.nō facit ad propositū/cū nō de maioritate quantitatis dimensiuæ uel naturalis loquamur/ſm quam nō est dubiū quamlibet congregationere maiorē suo ꝑlato/sed loquimur de maioritate q̄titatis in spectu uirtutis uel potentię/ſm quam constat uirtutē unā potestatiuam (ut appellant) aliis inferioribus esse maiorē quæ in partes sollicitudinis sunt uocatæ. Et dū dicitur in qualibet cōgregatione in nomine xp̄i Iesu facta/ esse spiritū sanctum/fateor respectu dilectionis non respectu potesta-

k.1.ad corint. 12.c.

tis:quia quod fit in nomine Iesu/ in nomine salutis fieri intelligitur/Iesus enim idē est ꝙ saluator: Non sequitur ergo est ibi xp̄s per charitatē & pro salute congregatoꝝ ꝙ pp hoc iurisditionem illis concedat/quia alias sequeretur/ꝙ si duo uel tres mulieres cōgregarent̄ mō p̄dicto ꝙ eis esset data iurisditio. Et q̄libet cōgregatio pua eādē iurisditionē & ptātem ꝯ Pon. sortiretur/ꝙ est ridiculum.

¶ Trigesimū quintū uero nil ualet q̄a ecclesia dr̄ dn̄a respectu suoꝝ p̄latoꝝ iurisditionē in ea & ptātem hn̄tium/ & maxime in Papa/qui super oēs habet plenitudinē ptātis. Minus ēt ualet dum dr̄ iudiciū eccl. esse iudiciū dei/q̄a fateor cōsiderādo corpus misticū totū: ī quo est ēt papa/ secus si seorsū a papa cōsiderēt. Vel dic uerū respectu scītatis & uirtutis nō respectu ptātis ordis quā hēt. Videmus ēt iudiciū sacerdotū dei iudiciū a sacris Cano. m. nūcupari/& tn̄ sacerdos nō hēt iudicare Papā/neq̄ ē supra papā. m .de. pen. d. 3. §. ſ; quem sacerdos .xi. q. 3. Nemo.

¶ Nunc. 36. arg. r̄ndendo dico papā in p̄allegata auctoritate Concilii subscriptionē requisiuisse: nō ad uiliditatē constitutionis/sed ut facilius hoies ad illius obseruantiā inducerentur tantoꝝ uiroꝝ consensu approbante/q̄ si solius statuentis fuisset auctoritate firmata. Duplex. n. funiculus. n. fortior est q̄ unus: Rectius est ēt iudiciū q̄d plurimorum sententiis .o. cōfirmat̄. Et f̄m Inn. papā .1. facilius inuenitur quod a pluribus senioribus .p. q̄ritur. Et ueritas sępius agitata magis splendescit in lucem: ut idē .q. Inn. asserit. Dici ēt potest papā ex humilitate subscriptionem illam requisiuisse/non tn̄ per hoc aliis imposita est ita faciendi necessitas/ut in simili .r. Sixtus Greg. q̄; affirmant. Præterea iura loquentia de auctoritate Concilioꝝ & decretis in eisdem factis loquuntur/q̄n papa illis interfuit: quia illius tunc auctoritate firmantur ut ait .s. Gelas. quo casu facta tribuuntur papę/non .t. Cōcilio: quia ut inquit .u. Imperator/cui & Bonif. 8. assentit: Omnia nostra facimus quibus nostram auctoritatem impartimur.

.n .d̄ renūt. c. post trāslationē. ff. d̄ in fami .l. liberoꝝ. §. not. ē istit. d̄ nupt. §. Affinitatis.
.o .c. prudentiā in princi. d. off. del.
.p .20. d. c. fi.
.q .35. q. 9. c. pen.
.r .2. q. 5. mādastis &. c. auditū .2. q. 7. Petrus.
.s .15. d. c. 1. 25. q. 1. c. 1.
.t .23. d. ī noīe dn̄i
.u .C. de uete. iu. enuc. l. 2. §. oīa de p̄bēn. c. hi qui auctoritate .li. 6.

¶ Respondendo ad.37.dico Concilia non dedisse auctoritatem Papæ/sed datam approbarunt: ut dixi in rñsiōe ad.32.argu.& in.36.argu.partis cōtrariæ latius explicabit.

¶ Ad.38.argu.dico illam Constantini cōstitutionē esse paleam & nullius roboris uel momenti/ut ex decreti cōpilatione apparet.Et si bene Cōstantinus illa uerba dixisset: non ppea ab eo hanc sup̄mam ptātem papa accepit: sed a xp̄o prius dicente Petro/Tu es Petrus: & Constanti. fuit potius ordinationis xp̄i & uolūtatis illius executor. Sicut enī impossibile est animæ substantiā seu sp̄m a corpore uel solem a luna: ita impossibile est ptātem sp̄ualem & pontificiam dignitatē ab imperio dependere: ut hoc tū ex sacris .x. Cano. tum ex prestantissimorum doctorum auctoritate comprobatur.

.x.d Maior & obsolite .96. d.satis cū.u.c. seq.

¶ Non obstat.39.argu.quia ille tex.nō est ad propositū quia nō pōt loqui de Conciliis gñalibus/quę tunc in usu esse non poterant: cū iudeorum imperiū paruū esset / nec Syriæ limites excederet.Et loquit tm̄ tex.y. deuther.unde illa auctoritas ab Inn.sumitur de loco ubi erat sūmus sacerdos ut assumeret sibi consiliarios in causis occurrētibus / qui causas audirēt/reseruata tñ iudicandi potestate ipsi sacerdoti/cuius sñiæ qui non pareret morte moreret: unde auctoritas p̄allegata facit in oppositū. Et pont.licet dicat Cardinales Ro.eccl.sacerdotes leuiticos rep̄sentare/ illos tñ dicit coadiutores suos/& Papā eorum iudicem esse: & sic dato q̄ rep̄sentarēt Conciliū sacerdotes illi: apparet papā super illos esse/& sic supra Concilium.

.y.17.c.

¶ Multo ēt minus obstat.40.argu.quia lꝫ Papa per electionem a duabus partibus Cardinaliū factā plenissimā iurisditionem super totā eccl.cōsequatur: si tñ nō sit presbiter uel ep̄s non est maior episcopo uel sacerdote quo ad ordines/merito opꝫ euꝫ coronari uel consecrari ab habente ptātem talem ordinem conferendi.Nec est incōueniens q̄ uno respectu quis dicatur maior/alio uero respe-

ctu minor existimetur: ut .z. Aug. affirmat ad Hiero. scribens: cui & sacri Cano. a. astipulantur. Præterea coronans pontificem id facit auctoritate papæ hoc approbantis tanq minister ad hunc actū præcipue deputatus. Nec ex hoc sequitur q ob hoc pont. ipso maior existat/ ut est uidere in Barone ex constitutione regia coronandi Regis ius hnte qui ppea Rege ipso maior dici nō debet. Simile & in episcopis .b. archiepm consecrantibus qui pp hoc archepo ipso minime maiores existūt. Et per hoc tollitur obiectio alia de Cardinalibus facta: qui licet teneant uicem metropolitani in consecratione Pont. illo tñ maiores non sunt. .z.1.q.7. qq cū gl. .a.c. postu lastis d cōces. pb. c. a collatione de appel. i. 6 .b. 66. d. c. fi.

¶ Ad. 41. dico Apłos fuisse fratres & pares in uita xpi: uerū post eius mortē & resurrectionē Petrus aliis apost. ē prelatus a xpo sui illum gregis pastorem cōstituente: nec est absonū q inter fratres ēt sit prelatio/ qa uidemus maiorem ætate cęteris paribus .c. de iure debere aliis anteferri ut est uidere etiam in aliquo regno uel principatu/ ubi inter plures fratres unus est rex uel princeps & aliis dñat. In aliquibus etiam num Hispanię Gallięq regiōibus primogeniti tñ cęteris exclusis paterna in hereditate succednnt. Saluator pręterea in euangelio nonnunq discipulos suos fratres appellat .d. dicendo: uade aūt ad fratres meos & dic eis .&c. .e. Psal. ēt in psona xpi ait. Narrabo nomen tuum fratribus meis. Nec obstat dum dicitur q Petrus quasi in summū sacerdotem a Christo fuit electus quę dictio quasi improprietatē significat: quia dico q hęc dictio est etiam ueritatis expressiua sm materiā cui adiungitur: ut si est uera ueritatem etiam significet: ut est illud Io. primo Quasi unigeniti a patre. Et in pluribus locis in Iure hoc sæpius .f. reperitur. .c. ff. de uer. sig. l. pnūtiatio. §. familię. .d. Io. ulti. c. .e. psal. 21. .f. ff. ad in rebel. l. mulier. §. fi. l. si. aā nupt. & ibi. bar. & moder. ff. sol. ma. .c. parrochianos d deci. & ibi ab. & i. e. put de do. & cōr. p. d. Ant. i. c. dudū de elec. in. 1. & 4. col.

¶ Non obstat. 42. quia dicta Pbi procedunt in regimine politico quo casu cū princeps populi habeat ptātem a populo/ potest eadem ptās eidem a populo abdicari: quia ab eodē procedit destructio alicuius actus / a quo pcessit

constructio. Vna .n. q̄q̄ res per easdē causas dissoluitur p quas nascitur ſm iuris .g. regulā approbatā; sed regnū ecclesię est manorchicū & a deo immediate procedens; uñ non potest ab homine destrui: ut late in argu. contrarię partis apparebit in primis .7. argumentis.

.g .ff. ď reg. iu. l. nihil tā naturale & de pac. l. ab emptione & de sol. l. putqsq̄ & .c. r. de reg. iu. in antiquis

¶ Minus ēt ostare uidentur .43. loco adducta / quia uir & uxor non iudicantur ad imparia quo ad carnis obsequium; in aliis uero .h. dispar uiri est uxorisq̄ conditio / ut patet Genesis .3. c. Sub uiri potestate eris & ipse dominabitur tui: Vir enim caput est mulieris / ipsamq̄ habet regere & moderari / ut tam .i. Hierony. super epistola ad Titū / q̄ .k. Augustinus & .l. Ambr. in lib. q̄onum noui & ueteris testamenti manifeste affirmant: Paulus ēt .c. 3. ad Colocen. Mulieres inquit subditę estote uiris sicut op3 in dño. Pręterea maior est coniunctio inter uirū & uxorē / q̄ inter papam & eccl. quia illa prorsus est insolubilis dicente / saluatore: Quod deus coniunxit / homo non .m. separet; illud non est solubile ut patet ex p̄allegata Bonif. constitutiones & in episcopis de una ecclesia ad aliam translatis de consensu papę. Nec est in potestate ecclesię pontificē dominum suū q̄uis malum deiicere dicente .n. Petro: serui subditi estote dñis uestris / non tm̄ bonis & modestis / sed discolis: cui & Paulus ap̄lus ad Colocen̄ .3. & ad Eph. 6. c. astipulatur inquiēs: Serui obedite per oīa dominis carnalibus. Item regimen ecclesię est monarchicū nō politicū / & a Christo principaliter institutū: unde nō potest illi presidens ab hoibus iudicari q̄uis ecclesia3 dilapidet / ut dixi late in responsionibus ad .14. & ad .13. argu. deductis / & uide quę dicentur in sequenti r̄ñsione.

h .32. q. 5. c. si. cū gl.

i .33. q. 5. cū caput

k. 33. q. 5. māifestū cū duobus seq.

l .33. q. 5. mulier cū duobus seq.

.m .33. q .2. c. 2. & .c. quos deus ď trāſl. p̄l. c. inter. c. q̄to & .c. licet.

.n. prima pet. c. xi. q .3. si dñs & .c. Iulianus & .c. q resistit 83. q. 5. si habes.

¶ Respondendo autem ad argu. 44. dicitur q̄ ēt quando papa perturbaret dissiparetq̄ ecclesiam / non debet Cōcilium illo inrequisito aliquatenus congregari. ut patet ī .o. Marcellino papa / qui licet fidē abiurasset illius tamen auctoritate fuit Concilium cōgregatum / alias causa fidei

.o. ij. d. Nunc aūt.

excepta non poteſt illo inuito Concilium congregari: ut late probabitur in argu.partis contrarię argu.23. Et licet xp̄s ſit caput eccleſię/tamen nobiſcum uiſibiliter non cō uerſatur. Vnde reliquit loco ſui Petrum & ſucceſſores caput totius eccleſię uiſibile & homogeneū; cuius imperio militans eccleſia gubernetur:& cuius auctoritate cū expe dierit debeat Conciliū congregari.Et dū dicitur ꝙ eccl. poſſet pati:niſi poſſet corrigi ſatis dixi in ſolutiōe.15.&.25. argu.ſupra pro hac parte adducti.Propter qđ tollitur illa rō/uolens paſtorale officiū fuiſſe in dilectiōe dei fūdatū/ dū dixit xp̄s.diligis me? paſce oues meas: quia uerū hoc eſt/ꝙ qui non diligit deū/non bene paſcit oues: Tñ non propter hoc eſt repellēdus a Papatu.Sequeretur.n.ex hoc ꝙ cū ex quolibet mortali peccato charitas amittatur de beret pōt.deponi/qđ ē falſū: Sciebat ēt xp̄s an Petrus illū diligeret/nec propter hoc illū interrogauit/ ut eius dilectionē ſciret/cui nota ſunt omnia anteq̄ fiant& ſolus ſcru tator eſt cordium: ſed ideo illum interrogauit/ut ſicut Petrus ter illum negauerat/ ita & trina confeſſione priorem negationem dilueret/ut ſancti doctores aſſerunt: cō traria quippe contrariis antidotis ſolent curari. Pręterea ꝙ mali princip s dominentur ex iuſto dei iudicio prouenit q̄uis nobis occulto: quia ut inquit Anguſtinus ſuper Pſalm.54. Omnis malus aut ideo uiuit ut corrigatur aut ut per eum bonus exerceatur. Corripit enim deus omnē filium quem diligit: ut tradit Apoſtolus ad.p. Hebreos ſcribens.Porro ſi unitas eccleſię diſſiparetur cū talis diſ ſipatio hereſim ſapiat adhuc debebit hortari ut ſuū emen det errorem/qđ ſi non fecerit tanq̄ contra hereticum pro cederetur/quaſi diſſipet ſanctoꝝ cōmunionem/quod eſt unum ex duodecim articulis fidei pręcipuum. .p.12.c.

¶ Non obſtat.45.quia licet eccleſia Romana & uniuer ſalis inuicem differant:Romana tamen ſeu Pontifex illi pręſidens uniuerſalis eſt caput;ut late probatur in.28.

& in.43. argu.partis contrariç:& illa est sua sponsa.Et ppterea non differt in hoc ab aliis episcopis/& cum illis pari iure censetur.

¶ Ad.46. dic q̃ licet ecclesia dicatur mater aliquo respectu.s. baptismatis quo nos regenerauit/alio tñ respectu dicitur filia Epo℞:ut manifeste Vrbani hoc probat auctoritas pallegata iuncta glo.Ioann.ibi. Nec est inconueniens unā eandemq; re3 uarias ob causas diuerso iure .p. cēseri. Præterea dicitur mater quoad dilectionē nō quo ad potestatem/qua papa illi est supior quia l3 sit mater oĩu3 quo ad regeneratiōem/nulla tñ ei potestas clauiū attributa reperitur /ut in argu.partis contrariç latius probabitur / maxime in.36.&.37.Nec obstat q̃ in sedibus patrum defunctorum episcopi ab ecclesia collocantur: quia hoc intelligitur uerum/capiendo ecclesiā pro toto fideliū cœtu nullo excepto.In quo & ipse papa includi nō est ambiguū.

.p.c.postulastis đ cōcei.pb.c.a collatiōe đ appel.in.6.

¶ Pauli aūt dictū ad Ro.omnis anima sublimioribus potestatibus subdita sit/ nō obstat/quia nō potest illa auctoritas de papa intelligi/qui nullis potest sublimioribus potestatibus subiici cū ipse sup oēs existat. Nec datur super illum prās humana.Per deducta late in argumētis partis contrariæ.19.&.26.

¶ Ad argu.48.responde ut dixi in solutione .28. argu. ubi aliqua superinducta tractantur:Et ultra prædicta dus dicitur Petrū proposuisse qōne3:& apostolos una cū aliis definisse act.15.c.Dic q̃ ex quo erat pñs petrus ipse dicitur fecisse/sicut si procurator pñte dño aliquid faceret/dñs & non procurator diceretur .q. fecisse:Et si Cardinales aliquid statuerent pñte pont.diceretur illud a papa/nō a cardinalibus factum:quia omnia nostra facimus quibus auctoritatem nostram .r. imptitur. Rñde eode3 mō ad aliā auctoritatē dicentē fuisse iniunctū paulo/ut de cerimoniis se informaret act.21.quia ibi agebatur cā fidei / & cōnīnente petro acta sunt omnia. Et licet Paulus act.18.man-

sq .ff.de uerb.ob. .l.si.pcuratori presentis. r. C.đ ueteri.iu.en .l.2.§. oīa .c. hi. q auctoritate đ pbē. in.6.

daret custodiri pcepta aplorum/illa intelligo quæ fuerint legitima & superioris Petri .s. auctoritate firmata. Nec est credendum uiros sanctissimos aliquid præter Petri ipsorum principis uoluntatem statuere uoluisse/& per consequens omnia apostolorum nomine cōiter gesta ita sunt intelligenda:ut cum Petri ipsius pmissione illis deferre uolentis facta esse intelligantur/ut Chrisost. testatur:& dixi supra in 28. argu. Noluit quippe Petrus in exordio oia sibi tribuere/sed Aplis & aliis cōmunicare ne eos in aliquo scandalizaret:unde quod ex abūdantiori cautela factum est/suę ptātis plenitudinem non habet ledere;ut .R. iura uolunt. .R.C.de testa.l.testamenta oia,ff.d reg.iu.l.nō solent

¶ Ad .49. dum dicitur/q portæ inferi nō prẹualebunt aduersus eccl.. Responde q hoc nō arguit potentiā ecclesiæ respectu potestatis illi concessæ/sed respectu fidei & dilectionis/quæ in ecclesia nūq deficient: quippe quę & in una uetula remanere poterunt cęteris a fide deuiantibus/pro ut in beata uirgine sola in Christi passione remansisse perhibetur.

¶ Non obstat Anacleti auctoritas supra adducta: quia dico formam illā ordinandi traditam a Petro principaliter/cū consensu tamen aliorum:& hoc non mirū/cum respiciat uniuersalem statū ecclesiæ: Et licet Petrus potuisset solus formam illā dare/uoluit tamen ad maiorē sui excusationem aliorum etiam adhibere consensum/ne in incremento fidei uideretur solus uelle ecclesiastica negotia pertractare. Multa enim licent quæ non expediunt: ut inquit Apostolus.c.6.in Epistola prima ad Corinth.scribens.

¶ Obiectū āt .51. loco adductū/nō obstat:qa loqr in Epo & nō in Papa;qa eps pp scandalū pōt ab epatu remoueri & hoc fit a Papa ex cā;qui est illo supior:Papa aūt superiorem nō habet/a quo possit remoueri. Et eodē mō soluit sa obiectio/quia dñs priuat superioris auctoritate dñio seruorum quos male hēt/qđ in papa esse nō pōt qui supiore caret a quo possit priuari:Solū eniз deū iudicem habet/&

K 1

propter demerita dantur mali pastores: ut dixi in respon- sione ad.14.&.25.argu.pro hac parte deducta. Tertia etiã obiectio euangelica non obstat: quia licet papa peccet pp scandali cõmissionẽ/nõ tñ pp hoc poterit deponi / superiore carens a quo deponatur. Et eodẽ modo ad.4. rõem rñdetur: quia nõ loquitur nisi de inferioribus papa: qui si sunt mẽbra putrida / abscindẽtur de corpore pp corporis totius sanitatẽ: Verũ si caput a corpore diuideretur / totũ corpus interiret. Et euangelica auctoritas de aliis mẽbris languentibus loquitur/nõ de capite: ex cuius uita mẽbrorum ceterorum salus dependet: Vnde nõ est ꝑcidendũ/ sed illi a toto corpore succurrendum.

¶ Ad auctoritatẽ uero Clementis patet rñsio ex his / q̃ in fine dicuntur in replicationibus ad rñsiones Abb.siculi/& aliorum partem ꝓriam impugnantium.

.s.24 q.1.loquit. ¶ Vltimũ argu.tollitur auctoritate .s. Cypriani dicẽtis xp̃m ut unitatem ecclesiasticã cõstitueret uni uoluisse ptãtem principaliter dare/ab eo in cęteros deriuandã: cui opinioni .t. Nico.Anac.Bonifa.8 adhesere: & lʒ oẽs apli forent & ipsi pastores/tñ Petro pascẽdi gregis cura ut capiti pręcipua/& supra alios omnes est demandata: Ita.n. xp̃o placuit sapientiæ infinitæ & bonitatis immensæ/qui eit benedictus in sęcula.

.1.19.d.ita dñs de elect.c. fundamta in prin.lib.6.

¶ ARGVMENTA PRO POTESTATE PAPAE.

Sicut omnia entia ab uno ente/ & omnis substãtia ab una substantia deriuantur/& in quolibet genere causarum est dare unũ /ad qđ posteriora referunť ſʒ Pħm in.2. suæ metaphi. Ita oĩs principatus ab uno principe deriuatur/qui est deus: quia Daniel ꝓpheta ait.c.4. Sciant gentes quia dominatur altissimus in regno hoĩum/& cui uoluerit dabit illud. Vnde in omni principatu bene ordinato unus princeps ut sit opʒ:

ut ait .a. Hiero.ad rusticū scribens. Ad eū quoq; regimen omniū/qui in eo sint principatu ptineat. Cunctoꝝ etiam ad bonū regimen illius spectantiū solertē curam habeat: ꝙ aūt in uno principatu unus summus ꝑsidens esse debe- at p3/quia pluralitas ꝑsidentiū/quoꝝ unus alteri non sub sit/rei pub.bono repugnare uidetᷣ. Nam quod unus gessit posset alter destruere:duobus dn̄is ſm .b. euāgelicā tradi tionem obtemperari nō pōt: Vnde ex hoc pħus in calce suæ Metaphi.totius uniuersi esse principē unū affirmat: sic inqens.Entia nolunt male disponi:nec bona est plura litas principantiū; unus est ergo princeps. Porro ꝙ neces- sario sit unus princeps oīum de principatu existentiū/ p3: quia non esset totius princeps si aliquis sub eius ptāte nō foret.Esset ēt insufficiens ad bene regendū/nisi ꝑsidentia eius ac potentia ad oīa se extenderet bonū principatus re gimen concernentia. Verū sicut in cęlesti hierarchia unū constat esse principatū/unūq; principem oīum/summum deum uidelicet:Ita & in ecclesiastica hierarchia / quæ ſm .c.Grego.& Bonifa.ad instar illius est fundata: unū prin- cipatum/unūq; principem cōuenit ponere.Et sicut in qua libet urbe unū .d. ep̄m/& in qualibet parrochia unū gu- bernatorem/& in quauis prouintia unū primatem uel ar- chiep̄m/& in quouis regno unū Regem esse op3:ita & in uniuersali re pub.christiana unū necesse est ut ponamus / ad quem omnia referantur:quia particulariū & uniuersa lium ꝓportionabile est .e. iudiciū.Vnam quoq; sanctā ec clesiam simbolus confitetur/& sacri Canones approbant: & dn̄s in .f.Euangelio.Vnum inquit ouile fiet & unus pa stor.Vnum igitur oportet totius gregis esse pastore3:hoc aūt pastoris munus nulli nisi Petro & successoribus legiť a Saluatore fuisse concessum.g. dicente pasce oues meas. Solus ergo papa erit gregis dn̄ici uniuersalis pastor/& to tius christianę reip.princeps unus.Si uero dicatur Monar chiæ hmōi unitatem ad xp̄m/uelut uerum caput nostrū/

.a.7.q.1. in apibus

.b. Math.6.Lucæ 16.c d pen.d.1.oīs qui odit malum

.c 89.d.c.fi.glo.in Clem. ad nr̄a3 de heret.Abb.ī.c.2.d cle. nō resi. col.2 Tho.in.4.d.13.ar. .1. q .1. in rn̄sione ad.1 q.1.

.d.d off.or.qm̄.7ᵉ .q.1.per totum

.e.ff.de admin.tu. .l. si duo.ff. de rei uen.l.ꝗ de tota .c. pastoralis.§.itē cū totū de off.deleg. .f 24.q.1.loqť&.c. audiuimus&.c.pu denda & seq.&.c. oibus de sū.tri.c.2 .§. una. Io.x. c.de baptis. c. fi.

.g.Io.ul.c.8.q.1.In scripturis & d elec significasti de ma ior.& ob.Solite.

h.ad eph.r.c. đ sa. unct.c. uno circa mediū Cle.i.i pn. de iu.iur.c.uergé tis de heret.
.i. c. Ad apsicę.§. nos igr̃ de re iud. li.6.c. p uenerabi. §. rn̄sionibus qui fil.sint leg.de ma. & obe.c. Solite. .k.Math.ul.c. l.act.r.c. Mat.25.c.
m.q.ul.principali artic.2. in rn̄sione ad.3.q.
.n.24.q.i. loqtur.
.o.80.d.c.i.&.2.

& pastoré referendā: cū ecclesiæ caput ab .h. apostolo appelletur:hoc sane nō sufficit/ quia eū oportet monarchā ponere/qui cū subditis uersetur/illosq; regat:ac fm locorum/tpoꝝ/reꝝ/& personaꝝ uarietatē moderetur:beneq; uiuendi normā eosdem edoceat:& in deū uelut ultimū finem oīum dirigat.Hunc aūt ordinauit .i. xp̃s/Petrū utiq; eiusq; successores:dicēdo.Tu es Petrus/& pasce oues meas.Patet igitur papam Petri successorē esse in terris totius Reip.xp̃ianę uerū & unicum caput. Nec obstat q xp̃s .k. ap̃lis dixisse phibetur.Ego uobiscū sum usq; ad cōsumationem seculi:quia de sacramentali/non de corporali uisibiliq; pn̄tia id intelligitur:quę in die iudicii tn̄ oībus a sacris scripturis manifestanda .l. ,pmittit. Pręterea nobiscum est/dū p Ep̃os & sacerdotes a suo uicario deputatos æternę nobis uitę pabulū subministrat. ¶ Argu.2.

¶ Vbicunq; sunt multa regimina in unū finem ordinata:ut inquit beatus .m. Tho.in.4.sen.d.24.Aliqđ uniuersale regimen supra particularia regimina esse op3:quia ut dicitur in primo ethi.in oībus uirtutibus artibusq; in omnibus est ordo fm ordinē finiū:bonū aūt cōe diuinius ē q̃ particulare:ideo supra ptātem gubernatiuā bonū particulare respicientē/ptātem aliquā uniuersalē gubernatricē ēe cōis boni respectu/necesse est ut ponamus:alias nō posset esse ad unū colligatio.Vnde cū tota eccle. unū sit corpus/ut ait ap̃s & .n. Cypria.martyr assentit:op3 ad unitatem hmōi conseruandā ptātem aliquam totius corporis xp̃ianę Reip.directiuā ponere tā supra potestatem episcopalem/q̃ aliā quācunq; dignitatem:qua unaquęq; particularis eccl.gubernat.Hęc aūt est ptās papę:quā qui negant scismatici dicuntur/uelut unitatis ecclię diuisores. Inter Ep̃m quoq; & papam sunt alii gradus .o. dignitatū/unionis gradibus correspondentes/prout una congregatio aliam includit:sicut prouincia cōitas/ciuitatis cōitatem/ & regni cōitas prouintię/& mundi totius regni unius cōi-

tatem includit.ut proximo argumento dicitur.Quamuis aũt apostolis oibus xp̃s parem cũ Petro potestatẽ soluendi ligandiq; concesserit:ut .p. Anacle.papa/& Alexander affirmant:tamen ut in hac potestate ordo aliquis significaretur: primo soli .q. Petro data est / ad ostendendum ꝙ ab eo in alios debeat potestas ista descendere. Propterea ei singulariter dixit: Confirma fratres tuos/ & pasce oues meas.i. loco mei:ubi Crisost.dicit. Prępositus & caput esto fratrũ:ut ipsi te in loco meo assumentes/ ubiq; terrarũ te in trono tuo sedentem pręedicent & confirmẽt. Idem etiam Chrisosto.super act.apostoloꝝ inquit:Petrus a filio super omne quod est filii potestatem accepit: non ut Moses in gente una/ sed super uniuersum orbem: Et hoc est quod dicitur .r. Hieremiæ primo. Ecce constitui te super gentes & regna:ut plantes edifices.&c.Vnde thomas in.4 d.38.q.r.arti.penultimo.& scda secunde.q.88.articulo ulti.dicit papam plenarie gerere uices Christi in tota ecclesia/& habet plenitudinem potestatis dispensandi in omnibus dispensabilibus:alii autem habẽt inq̃tum eis a papa conceditur.Thomas etiam in libro contra errores Grecoꝝ.c.iz.Dum uero inquit caput ecclesię esse negant sanctem scilicet Ro.ecclesiã.Manifeste unitates corporis mistici dissoluunt.Non enim potest esse unum corpus/nisi fuerit unum caput:neq; una congregatio / si non fuerit unus rector. Vnde Io.x.dicitur. Fiet unum ouile & unus pastor. Origenes etiam non sine mysterio ait dictũ fuisse Petro:Quodcũq; ligaueris super terram/ erit ligatũ & in cœlis Math.16.c.Aliis autem dictum:Quęcunq; ligaueritis erunt ligata & in cęlo.In prima nanq; ꝓmissione usus fuit uerbis singulis numeri/ad demonstrandã pfectiones ptãtis & illius plenitudinẽ quã petro erat/eiusq; successoribus donaturus/quę nõ erat in apl̃is aliis tãtę auctoritatis & pfectiõis futura.Aapp; itaq; ex ꝓmissis unitas eccl.uniusq; ꝑsidentis/summi uidelicet Põt.gubernatio. ¶ Ar.3.

.p.zr.d.i nouo.24 q.r. Audiuimus. .q.dcõ.c.in nouo .zz.d.c.1.&.z.

.r. de maio.& ob. .c.Solite de priuileg. cũ & piãtate, .36.d.§. Ecce.

Præterea ſicut angeli maioris ſunt uirtutis / nobilioriſq naturæ q̃ mundus;& moués excellẽtius moto: agés paciente melius: actus nobilior potentia : ut inqnit pħus in.9.Metha.ſic in eccleſiaſtica monarchia eſt dare unũ ut primũ mouens: quod ſe habeat ad oĩa ſubalterna/ mouẽdo illa in ipſa agendo/atq eadem dirigendo.Hi aũt ſunt prelati reges & principes cçteriq fideles. Eſt uidere idem in deo/cuius nutu licet omnia gubernentur: quippe qui ſm .s. apl'um:oĩa portat in uerbo uirtutis ſuæ : Agit tñ angelis mediantibus/& per ſcdas cauſas;ut in.4.libro de ciuitate dei Aug.affirmat.Ita & Papa uicẽ dei.t. gerens in terris per p̃latos & principes (.u. qui angeli uocanť) mũdum regit/illiſq miniſtris utitur ad exemplũ triũphantis .x. eccleſiæ.& ideo una dicitur eccleſia pp oĩum fidelium unitatem in xp̃o formatam per tres uirtutes theologicas fidem/ſpem/& charitatem:quaꝶ prima in dei cognitionem ducimur:altera ad fines fçlicitatis æternç fideles ambulant: tertia uero inuicem cũ deo iungimur. Vnde act.4 dicitur Multitudinis credentiũ erat cor unũ & anima .y. una.Et apl'us ad Eph.4.ſollicite ſeruate unitatem ſpũs in uinculo pacis.Eccleſia uero eſt unum totum & unus xp̃i thalamus ſm.z. Pelagiũ:cuius partes ſunt particulares eccleſiæ & collegia.Et ſicut in corpore naturali/ad cuius ſimilitudinẽ dicitur hoc corpus .a. miſticũ:eccl'ç quçdam ſunt mẽbra diuiſibilia/ut manus & pedes in digitos:quædam;q̃ qa diuiſionẽ cõmodam nõ recipiunt/nec proprie ſunt membra/ut articuli indiuiſibilia reputanť:Ita & mẽbrorum eccl. diuiſibilia ſunt nonnulla/ut particulares eccleſiæ & collegia: indiuiſibilia aũt ſingulæ perſonæ credentium.Et ſic patet eccleſiã eſſe unũ totũ ex multis partibus conſtitutũ;& quaſi unũ corpus ex multis membris cõpactum:ut & hoc .b.diuus Cypri.teſtatur. Vnũ ergo caput ut habeat homogeneũ eſt neceſſe:alias mõſtroſa res foret.Hunc aũt pont. eſſe apparet:qui caput totius eccl'iæ

a. ad Hebr.1.c.
t.ut eccl.ben.c.ut noſtrum.
.u.36.d.§. ecce.
.x.89.d.c.ſi.
.y.12.q.1. dilectiſſimis de ſũ.tri.c.2.
.z.21.d.q̃uis.7.q.1. Nouatianus.
a.de excel.p̃l.dilecta.23.q.7.c.quemadmodum.
.b. 24.q.1. loqť & 23.q.7.c. quemadmodum.

a beato .c.Marcello/& totius gregis dñici .d. pastor &.e. princeps apl'oꝝ & aliis (id genus) nominibus a sacris canonibus appellat (ut isfra latius apparebit) Erit ergo pōt. uniuersalis eccl.caput:& per consequens nec illi neq́ cōcilio illaꝫ repñsentāti poterit aliquo mō subeē cā heresis tm̄ excepta:ut ex infra dicēdis manifeste cōstabit. ¶ Arg.4. c.24.q.1. rogam⁹. d.50.d.c. hi qui altario.§.fi. .c.de maio.& ob. .c.Solite.

¶ Ipse etiam papa per montē synai significatur:de quo dicitur Exodi.19. ꝙ die tertio descendit dñs in montē Synai/dicens filiis israel:Ne ascendatis in montem / ne tangatis fines eius:qui enim tetigerit morietur.Sūmus pont. per hunc montem significatur . Primū ratione sublimitatis/quia sicut mons ille aliis erat sublimior: ita papa quocunq́ ꝑlato est prāte dignitateq́ sublimior:Scdo ratione gñalitatis/quia sicut dñs tali monte mediante descendit coram toto populo iudeoꝝ:sic & xp̄s pont. mediante/in lege noua descendit super totum populum christianoꝝ/gratiam illi suam abundanter impartiens. Tertio ratione legalis ueritatis/quia sicut lex uetus de illo mōte iudaico populo fuit data:ita ab ipso oēs leges in xp̄ianum pplm diffundunt:quæ ad salutē pertinent aīaꝝ. ¶ Argu.5.

¶ Deus quoq́ ab initio mundi usq́ ad Noe/ mundum per seipsum gubernauit ut.f. Inn.4.asserit. Noe uero post diluuiū sui populi curam cōmisit : ab eo usq́ ad Samuelē rexit illum p patriarchas iudices & reges.qui ēt sacerdotes erant.Hoc aūt regnum & sacerdotiū simul fuit penes alios/qui nō erāt israhelitæ sed gentiles: quoꝝ unus fuit Melchisedech/quem apl's ad hebreos.7.c. regem & sacerdotem nuncupat.Fuit enim rex salem / quæ Cananeoruꝫ urbs erat/postea Hierusalem appellata;ut in Genesi hētur .c.14.Fuit & sacerdos psal.109.Alter fuit Iob/ quartus ab Esau fm Hiero.& Euse.Idumeoꝝ rex pariter & sacerdos. De se enim ipse .g. ait.Cumq́ sederē quasi rex circundante exercitu.&c.De illius etiam sacerdotio apparet / duꝫ dicitur ꝙ pro filiis sacrificia offerebat Iob .1.c. unde Isidor. f. de foro cōp.c.Iꝫ ex suscepto. .g. Iob.28.45.d.c. disciplina in fi.

li.7.ethimolo.ait.Maiorum cōsuetudinē hanc fuisse/ ut rex esset sacerdos & Pont.apud infideles ēt/ut in Ro.Impatoribus manifeste apparet/qui regis ac pōt.officio.h. fungebantur.Successit deinde Saul/sub quo sacerdotiū diu fuit a regis officio sepatum.Nouissime uenit xp̄s:qui sacerdotii dignitatē sub salomone labefactatā instaurauit/& ad libertatem sacerdotii quę sub lege naturæ erat/ reduxit: in quo utraq3 dignitas sacerdotis.s.fuit & regis. Oēm enim monarchiā ad se traxit:iuxta prophetiā Danielis/ cęteras cōminuens atq3 subuertēs. Vnde psal.8.dicitur. Oia subiecisti sub pedibus eius.qd apl̄us ad Hebre.2.& in ep̄la.1. ad Corinthi.15.c.ad xp̄m refert:& ad Ephes.1.c. Oia subiecit pedibus eius/& ip̄m dedit caput.s.deus pater super omnē eccl.quę est corpus ipsius.i.sub humanitate illius/p pedes significata.Et ad Colocen̄.2.qui est caput oīs principatus & p̄tātis:de xp̄o loquēs.a Psal.ēt.71.rex appellatur. Deus iudiciū tuum regi da:& alibi/Virga directionis/ uirga regni tui.psal.44.Ioan.uero euangelista in apoc.sua.c.17.& 19.Regem regū.Et Greg.in princ. decre. Regem pacificū uocant.Data quippe est illi oīs potestas in cœlo & in terra:ut in Exod.Math.Saluator ipse testatur. Verū postmodum iturus ad prēm/& uisibilem conuersationē mortalibus subtracturus:ne gregem suū sine pastore relinqueret/ illius curam ſm .i. Inn.4.Beato Petro mādauit/ & totius eccl.pastorē instituit.ut Hilcrden̄.k. Conciliū/& Greg. attestantur/cui ēt iuxta Nicol. I. papę ini. m / terreni simul & celestis imperii iura cōmisit:quę oia successoribus eius in persona Petri concessa fuisse/Canones sacri affirmant: ut i p̄ludiis dr̄/ & ifra i p̄gressu latius explicab.t. ¶ Ar.6.

¶ Opera quoq3 dei .m. pfecta sunt oia Deuter.32.c. uñ ſm Card.s̄cti Sixti.sicut deus in primordio humanæ creaturæ hoīes pfectos fecit:ex quibus humanū genus naturaliter propagaretur sic & apl̄os/qui in ecclesię regeneratione principia & fundamenta fidei erant futuri:omni perfe-

.h. 21.d.cleros.l.1. §.huius.ff.de iust. & iure.

i.d homic.i.6.c.1. k.l.d.§. sed exēpl. &.c.cōsiderādū.8. q.1.in scripturis d maio.& ob.solite .l. 22.d.c.1. .m. c Maiores.§. sed adhuc de baptis.c.sunt plures d pen.d.3.

ctione repleri côueniebat ita φ posset per eos ecclesia ꝓpagari:sine epo uero ecclesia ꝑficere nô ualebat cû ab eo solo possint ecclesiastica sacramenta dispensari uel ministrari. Oportuit itaqꝫ xp̃m summû sacerdotẽ suã corporalesꝫ uisibilemqꝫ p̃ntiam ab humano gñe ablaturû aliquem uices suas gerentem in eccl̃a relinquere pontificia dignitate ꝑditû:atqꝫ eû potissime/q cęteris tû dignitate tû fide ꝑstaret.Is aût erat Petrus ab eo ꝑ aliis honoratus/cuius erat fides iam dudû illi perspecta dicentis.Tu es xp̃s &c.Quem & destinauerat totius dñici gregis pastorẽ.uñ Grisost.sup illud Lucę.24.Apparuit Symoni dicit:primo digniori & fideliori oibus apparuit.Itẽ Aug super illud Io.13.uenit ergo ad Symonẽ petrû/quis ait nesciat primum apl̃oꝝ esse btũm Petrû.Pręterea cû aliquid alicui cômittitur id etiasꝫ concessum .n. intelligitur sine quo cômissio illa expedire nô pôt.Dñicum uero gregẽ Petro xp̃i uoce cômissus Io. ul.c. perfecte pascere nullus pôt nisi ep̃s/q sacramentoruꝫ oium dispensationẽ habet.Videt̃ igitur xp̃s imponendo onus gregẽ pascendi Petro pastorale officiû & dignitatẽ ep̃alem eidem pariter tribuisse:qđ & .o. Anac. sñia comprobatur dicentis: Ipsi primo pontificatus in ecclesia xp̃i datus:& hoc quoad promissionẽ dei infallibilẽ dici potest datus/licet uere post xp̃i resurrectionẽ s̃m .p. Grego. officium pastorale acceperit.Potuit nanqꝫ xp̃s propter potestatis excellentiã sacramẽti uirtutẽ sine forma sacramẽti conferre.unde solo uerbo Petrum fecit ep̃m: Chrisost. etiam super illo uerbo Io.ulti.Pasce oues meas pręteriens inquit alios apostolos Petro de talibus loquitur.Eximius enim erat apostoloꝝ & uertex collegii. Ecce φ ait præteriens alios:Soli ergo Petro data est pascendi gregis cura & officium pastorale cômissum:quod non esset si alii apostoli curam huiusmodi atqꝫ officiû immediate a Christo cum Petro simul accepissent.Ideo Clemens in ep̃l̃a sua .2. dicit Petrum nô solû principẽ apostoloꝝ sed ordinatorẽ

.n .de.off. deleg. preterea .ff de iurisd.om.iu.l.2.

.o .21.d. In nouo.

.p .l.d.côsiderãdû Glo.i.d.c.i nouo.

Alios enim Apl'os in ep̄os consecrauit/ut in Canonū de-
.q. 66.d.c.fi.75.d. qd die. cretis .q. legitur. Ipse aūt a nullo unq̄ legitur consecratus:
quare.D.Car.sc̄ti Sixti & Pet. de palu.in tractatu de p̄tāte
eccl.dicit Petrū fuisse factū solū ep̄m a xp̄o an̄ ascēsionē
& post penth. Ioannē primū a Pet. postmodū a pet.& Io.
Iacobū Zebedei ep̄os consecratos: a quibus tribus ordi-
.r. 66.d.c.fi. natus est Iacobus .r. Alphei: quibus peractis data est for-
ma ut ep̄i/deinceps nō minus q̄ a tribus ep̄is ordinentur:
.s.ff.de off.con.l. Licet hoc Paulus necessitate cōpulsus/quę legē nō.s. hēt
.1.& ad.l.Rhod.d̄ in Thimothei ordinatione nequaq̄ seruauerit. Præterea si
iactu.l. cū in eadē Ep̄atus & aliæ superiores dignitates oēs ecclesiasticę a Pe
naui de cons.d.5. tro exordiū hūeruntut .t. Nico.Inn. Gre.aliiq̄ doctores
discipulos sacri testantur/& infra manifeste constabit/fieri nō potest
.t.xi.d.c.fi.12.d.c.2 ut Petrus ab aliquo mortaliū potuerit in ep̄um ordinari:
22.d.c.1.24.q.1. ro causatū enim suæ causæ origo esse nō.u. pōt. Restat ergo
gamus:&.c. quo- ut a xp̄o cōsecratus dicatur/quia si nō fuisset consecratus
tiens. nō potuisset alios ordinare/quia .x. nemo dat qd̄ nō ha-
.u.ff.de iure cod. bet. ¶ Quare ex p̄missis constat Petrū solū fuisse a christo
l.qd p man⁹& de ep̄m ordinatū/& totius eccl.pastorē institutū. ¶ Arg.7.
acq.re.do.l. p he- ¶ Deus quoq̄ f3.X. Aug.unitatē amās unū hoiem cre
reditariu m. auit ab initio/uolensq̄ unā hoium naturam constituere
.x.1.q.7.Diabertū ab uno principio creaturę incipiens multaꝝ creaturaꝝ &
.X.33.q.5.nec illd̄. dispariū eripuit facultatē. Bonū est p̄terea f̄m p̄h̄m.1.ethi.
quod omnia appetunt/unitas aūt p̄cipue ptinet ad rōem
boni f̄m Boetiū in li.de cousola. Ideo sicut oīa desiderāt
bonū ita & unitatē. Vnūquodq̄.n.intantū est bonū / inq̄-
tum est unum. Vnde intentus gubernātis multitudinem
ipsiusq̄ multitudinis gubernare est unitas atq̄ cōcordia.
In ea quippe bonū cōsistit:in qua & oēs christiani esse de
.y.24.q.1.qcunq̄. bent:nec ab ea recedere:ut Beda .y. testatur: quia nil ali-
ud ecclesia militans uel triumphans q̄rit/q̄ pacē atq̄ uni
.z.psal. 147. tatem seu concordiā:qui posuit fines suos pacē .z. & fiat
.a. psal.121. .a. pax in uirtute tua & pax sup .b. israel ait psal. ¶ Ar.8.
.b.psal. 124. ¶ Præterea sicut nāle regim̄ ē ab uno mēbro principa

liter in inferiora defluente/ut est uidere ĩ multitudine mẽ brorum corporis/inter quæ unũ est membrũ caput.s. cęteris imperãs:& inter animæ potentias una existit mouẽs cęteras. Ratio inquã prout intellectum cõphendit & uoluntatem/& in hac mundi machina unũ est uniuersorũ.c. principiũ: Ita & in multitudine humana dicere opz:unum esse rectorẽ a quo inferiora oĩa gubernantur.Porro si unitas gubernantis requiritur ad optimũ humanę multitudinis regimen/quæ unitur ex ipsius inclinatione naturæ/ requiretur & pariter ad illius cõitatis regimen/quæ unitur diuini muneris gratia:Hæc aũt ecclesiastica est Resp.neq enim gratia cõtrariatur ei/quod fm naturã est: sed magis pficit. Dicendũ est igitur in tanto fideliũ cœtu unũ oportere esse rectorem:Regnũ hoc ecclasticũ moderãtẽ sicut enim p unitatem cõseruãtur regna ut probat beatus tho. in.4.li.ꝯ gentiles iuxta illud .d. euangelii. Omne regnum diuisũ in seipm desolabit. Ita credendũ est deũ hãc ecclesię unitatem per unum gubernari uoluisse.Vnde &.e. Cyprianus de Petro loquẽs: Super unũ inquit ædificat ecclesiam.Et q̃uis omnibus apostolis post resurrectionẽ suam parem ptãtem tribuat & dicat.Sicut misit me uiuẽs pater ego mitto uos:accipite spũm sanctũ. Tamen ut unitatem manifestaret/unitatis eiusdẽ originẽ ab uno incipientem sua auctoritate disposuit:& infra: Sed exordiũ ab unitate proficiscitur ut ecclesia xp̃i una esse monstretur/ & infra Vnum corpus/ unus spũs/una spes uocationis.&c.Videtur itaq ex pmissa auctoritate probare unitatem ecclesiasticã a Petro originem sumpsisse/ut eccła corpus ipsum: Petrus uero ipsius caput existeret:quod patet / quia super unum Petrum ait:Edificabo eccl.meã.Sicut enim est unũ corpus ita & unum caput homogeneũ ut sit oportet / alias monstrosa res esset.Hoc autem fuit Petrus qui totius ecclę caput appellat: ut inferius arg.43.latius appebit. ¶ Arg.9.

¶ In ecclesia quoq dei ordinẽ esse oportet sicut in qua

.c.de sũ.tri.c.i.

.d. Lucę.xi.c.15.q 2.si ea.

.c.24.q.1. loquit.

libet Repub.bene disposita qđ tum pbi/tũ .f. canones sacri legesq; testantur;ordo uero iste pro modo subiectióis & plationis exprimitur:plȩlatio fm asceusus & descensũ quia inter ȩquales nõ est platio. Par .n. in parẽ nõ habet .g. imperiũ;Ascensum aũt superiorẽ necesse est eandẽ ad unũ terminari/ultra quod nõ sit progressus/ne detur processus in infinitum.Ideo aliquẽ summũ platum dare op3 in quo totius ecclesiȩ ptás cõsistat:& ideo dicit p Ezech. .c.34.Suscitabo super eos pastorẽ unũ.&.c.37.Pastor unus erit oĩum uestrũ.Et Iohelis.i.c.Cõgregabũt filii iuda & filii Israel pariter & ponẽt sibi caput unũ.Ad unitatẽ ṕterea ecclesiȩ requiritur/q; fideles oẽs in unam fidem conueniant/quia sine fidei unitate nemo .h. saluatur. Vna quippe fides/unus deus/unũ baptisma fm Apl'm:sine fide est etiã impossibile placere deo fm .i. eundem . Verũ quia hoĩes ad .k. dissentiendum plerunq; sunt proni posset euenire p q̃ faciliter q; fideliũ opiniones uarias in sñias traherent : sicq; contingeret ecclesiã discerpi/nisi alicuius summi uiri psidentisq; iudicio in unitate conseruarentur.Ad hmõi itaq; unitatis conseruationem unum op3 esse qui toti psit ecclesiæ rectorem atq; pastorẽ. Neq; enim psumendu3 est deum minus ecclesiæ suæ uoluisse consulere ipsius precioso sanguine redemptæ atq; fundatæ/q̃ Synagogȩ/quȩ nostræ fuit umbra ecclesiæ/cui tanto magis consuluisse creditur/quanto magis euangelicũ sacerdotium leuiticum antecellit:Sed in synagoga unus erat summus pontifex/ cȩteris prestans/cui omnes obedire tenebãtur/reusq; mortis erat illi nõ parens:ut in Deutrono. plenius .l. continetur.Multo ergo magis dicere debemus i hac ecclesia unũ esse debere regimen/unumq; summũ presidem / imperio cuius omnes parere teneantur . Verum in ecclesia nullus præter põtificẽ inuenitur/ qui supremã in ecclesia habeat ptátem:ut .m. Inno.iii.suis .in epistolis decretalibus attestatur.Christi quoq; uicarius cũ ptátis plenitudine a dño

f.59.d.si officia.93 d.legim'.21.d.cleros.25.d. plectis đ priuil.antiq.ff.de mun. & hon .l.ut gradatim đ albo. scrib.l.2.

.g.de elect. innotuit.ff.de arb.l.nã & mgĩatus & ad trebel.l.ille.§.tempestiuum.

.h.c.1.§.una de sũ. tri.24.q.1.c.loqt & .c.qm̃ : &.c. qa ex soia.

.i.ad Hebr.xi.c.

.k.de cõcess. pb.qa diuersitate3.ff. ad Treb.l. qa poterat đ consf.d.4. sicut i sacramentis.

.l.c.17.c.p uenerabilẽ.§.roĩbus qui .fil.sint.leg .

.m .de Regula .c. licet.

ẽ cōstitutus: ut idē .n. Inn. asserit. Apps igr̃ illū Cōcilio su piorē eccl. ipsam reꝑsentāte. ¶ Et ex ꝓmissis & ex dicēdis in ar. 31. infert̃ cōclu. ꝙ ptās papę īmediate est a deo. ¶ Itē ꝙ est uerū & unicum caput in terris totius Reip. xp̄ianæ. ¶ Item ꝙ regimen eccl. est monarchicū. ¶ Argu. 10. — .n. dicto. c. p uenerabilē .§. rōnibus. Conclu. Conclu. Conclu.

¶ Considerandū est et̃ secundum Chrisost. ꝙ licz cristus eandem quam petro ptātem Apl̃is cęteris dedisse uideat̃ .o. Dicendo quęcunqꝫ ligaueritis sup terrā erunt ligata & in celis. Ex quo tamē singulariter prius petro dictū fuerat .p. Quodcūqꝫ ligaueris &c. p hunc ordinē demōstrat̃ primo fuisse datū primatum petro ad aliosqꝫ p eum descēdere/ ideo illi & nō aliis dicit̃ quodcūqꝫ ligaueris. Aliis uero sine eo non est dictū quæcunqꝫ ligaueritis/ ut intelligat̃ sic ei potestas hmōi attributa/ ut alii sine ipso nō possint. Ipse autē sine aliis possit ex priuilegio sibi collato/ & concessa plenissime ptātis ut totius ecclesię capiti/ dum Saluator .q. Cepham illum uoluit nuncupari. — .o .Math .c. 18. — .p. Math. 16. c. — .q .22. d. c. 2. 28. q. 1. Iam nunc ..

¶ Confirmatur insuper hoc cum dominus petro mandauit ut solueret tributū pro ipso/ & pro se ut ex. r. Math. euangelio clare appꝫ ꝙ signū primatus manifestū fuisse/ uidet̃ parem illum sibi & cōsortem in tributi solutiōe faciēdo. uñ Augustinus in li. de questio. no. & ue. testa. quest. 79. Saluator nr̃ ait cum pro se & Petro soluere iubet didragma pro oībus soluisse uidet̃; qa sicut ī saluatore erāt oēs causę magisterii/ ita etiā post saluatorem in petro oēs cōtinent̃/ ipsum .n. constituit esse caput eorum ut pastor esset gregis dñici Et ꝓpterea Glo. super illud Math. 19. c. Quis putas maior est in regno celoꝝ: cui & Chrisost. assētitur: discipulos ait ideo hanc interogationē fecisse uidētes dñm in tributi solutione parem sibi fecisse: uoluisse & illum Apostolis aliis anteferri. ¶ Argumentum. 11. — .r. c 17. xi. q. 1. Magnū. 28. q. 1. iā nūc.

¶ Offert præterea se nobis Euangelistę Lucę .s. textus dum inquit. Facta est contentio inter eos/ quis eorum uideretur maior: quod ex eo putat Gregorius euenisse/ — .s .22. c.

quia cũ dñs ab hoĩbus transmigraret/oportebat aliquem fieri principẽ alioꝝ/qui dñi uicem gereret. Et ſm Chriſo. Dñs in rñſione ſatis innuit unũ fore inter illos maiorem & principem ordinãdũ/dum inquit. Qui maior eſt in uobis fiat ſicut minor: & qui ꝓceſſor eſt ſicuti miniſtrator.

t.ıc.d.c.ı. Lu.22.c. Quis autem futurus eſſet apparuit poſtea cum .ı. dixit ad Petrũ: Symon ecce ſathanas expetiuit te ut cribraret ſicut triticũ: ego uero oraui pro te/ut nõ deficeret fides tua. Ex quibus patet dñm uoluiſſe il ıs Petrũ ꝓceſſorem/recto rem/ac principem conſtituere cũ pro illius fide tm̃ oraue rit/non pro fide eccle. Propter qd ẽt Leo in ſer. de beato Petro. Specialis ait cura a dño Petri ſuſcipitur: & pro fide petri proprius ſupplicatur/tanq̃ alioꝝ ſtatus certior ſit futurus/ſi mens principis in petro ficta non fuerit: In Petro ergo oĩum fortitudo munit/& diuinę gratiæ ita ordinat auxiliũ/& firmitas quæ p xp̃m Petro tribuitur p petrum apl̃is cõparatur. &c. Petri etiam excellentia oſtenditur/dũ petro ſoli apparuiſſe dicitur Lucę. c. ulti. Et dñs ꝓ cęteris illum in die reſurrectionis nominauit dicens. Dicite diſcipulis eius & petro Marci. c. ulti. Apparet etiã ex pluribus Euangelii locis petri ꝓlatio: Sępe. n. xp̃s aliis pñtibus ad petrũ tm̃modo loquebat/ut patet pſpicue Mat. c.18. & Io. ulti. & petrus corã aliis apoſtolis pro oĩbus reſpõdebat. ut Math.16. c. Io.6. Lucæ.12. plenius continetur. Pro oĩbus ẽt prior loquebat Math.19. Sæpe etiam poſt mortem xp̃i in Concilio aploꝝ præ aliis uerba fecit: ut patet librũ Actu. apoſtoloꝝ.1.2.3.4.8.15. c. perlegenti: primus etiam miracula fecit/primus ẽt baptizauit: & in unã petri nauẽ xp̃s aſcẽdit Luc.5. c. id teſtante. Hæc aũt nauis ſm Bedã unã eccl. ſignificat. Et ut ait Leo in ſer. ſuę ordinationis. iii. De toto mundo unus petrus eligit/qui & uniuerſaꝝ gentiũ uocationi/& omnibus apoſtolis cunctiſq; eccleſiæ patribus ꝓponatur: ut q̃uis ĩ populo dei multi ſint ſacerdotes multiq; paſtores/oẽs tamẽ ꝓprie regit petrus: quos principali

ter regit & xp̄s. Magnū & memorabile dilectissimi huic uiro consortiū potentiæ suæ tribuit diuina dignatio ut si quid cōe cū cæteris uoluit esse principibus: nunq̄ nisi per ipm dedit/quicquid aliis non negauit. Hæc ille. Quę uerba hanc partem uidentur manifeste terminare: quā etiam confirmare uidetur beatus Thomas in. 4. li. u. senten. Et dictū est aliquid in. 2. ar. supra ubi concludit/q̄ l3 aliis apostolis dederit xp̄s facultatē ligandi & soluendi / dicendo Accipite spm̄ sanctum/tamen cū prius petrū super oēs pastorem ordinare statuisset: dum Luc. c. 22. eidem dr̄. Et tu aliqñ conuersus cōfirma fratres tuos/ salua petri p̄rogatiua: concessionem aliis fecisse uidetur. Quemadmodu3 si papa uel Impator post concessionem primo uni factam alteri bñficium aliqd̄ conferret intelligeret̄ illud sine prioris p̄iudicio tribuisse/ut leges. x. canonesq̧ testantur. qd̄ fortius in deo est dicendū/qui est summa iustitia/ ut scda concessio apostolis facta sine petri p̄iudicio facta intelligatur. Quare uerba illa accipite spm̄ sanctum quo℞ remiseritis peccata ita sunt intelligenda/ut petro prius tāq̄ capiti ptās hmōi sit tribua/ab eodem postmodū aliis ap̄lis pro libito. y. impartienda: nullum quippe grege3 iis assignauit/in quem iurisditio exerceret uicario suo tm̄ illum cōmittens: cui plena est cum in foro conscientiæ/ tum in foro iudiciali ptās cōmissa. Ideo Aug. in li. questionū no. & ue. test. supra proximo arg. adducto dixit/q̄ sicut ī xp̄o erant omnes causæ magisterii/ita post saluatorē oēs ī petro continentur: Ipsu3 enim cōstituit caput/ut pastor eēt gregis dominici: hoc idē & Anacle. papa cōfirmat inquiens. z. In nouo testamēto post xp̄m a petro sacerdotalis cœpit ordo: quia ipsi petro primo in ecclesia xp̄i pontificatus est datus: dño dicēte. Tu es petrus. &c. Cui. a. Nico. & Inno. adstipulantur dicentes/omnes ecclesiasticas dignitates a petro initiū habuisse/ut dicā infra argu. 30. Et l3 Anacl. dicat q̄ fuit datus pontificatus petro a xp̄o adhuc

u. d. 19 q 1. principali art. 3. in rn̄sio. ad. 1. ar. 1. q & . d. 24 q. ul. p̄ncipali art. 2. in rn̄s. ad. 3. q.

x. 63. d. q̄to. 9. q. 3. Nūc uero cū glo. de cōsuet. c. cū oli de decim. c. suggestū. C. de emanci. libe. l. nec auus. ff. de uulg. & pup. l. ex facto. §. itē qro & neqd ī loco pu. l. 1. §. si qs. a p̄ncipe

y. 19. d. ita dn̄s & d ele. c. fundamta. li. 6. btūs Tho. ī 4 sen. d. 18. ar. 2. in rn̄sione ad. 1. q.

z. 21. d. In nouo

a. 22. d. c. 2. xi. d. c. si

.B.l.d.cōsiderādū
glo.i.d.c.in nouo

.b .Numeri .23.c.
.c .psal.88.
.d .psal.109.

Cōclusio.

.e .Math .20.c.

.f .luce .x.c.
.g .21.d. In nouo
.68.d.c.fi.

in humanis agente/intelligendū est sane f3.B. Gre.dandi promissionē xp̄i potius fuisse q̄ dationē. Hāc quippe post resurrectione3 cōpleuit dicendo: Pasce oues meas. Dedisse tñ dici pōt propter infallibilē pmissionem. Non.n.est deus homo ut mentiatur/neq3 filius hoīs ut mutetur. Dixit ergo & nō faciet? locutus est &nō implebit? ut ait .b pphera. Et .c. alibi quę procedunt de labiis meis non faciam irrita. Et .d. rursus Iurauit dn̄s & nō penitebit eum. Et Malach.3.c. Ego deus & non mutor Et Ap̄lus ad Ro. .3.c. Deus uerax est: omnis aūt homo mendax. ¶ Ex pxime dictis infertur una cōclusio/q̄ ptās clauiū est principaliter data Petro/ab eo postmodū in alios p libito impartiēda. Et ad pmissa uide dicta īfra.31.arg.32.&.35. ¶ Ar.1.

¶ Corroborant pmissa ratione manifestissima. Si eni3 dicerentur Ap̄li immediate a xp̄o ęqualē cū petro ptāte3 accepisse/irritarentur uerba xp̄i dicentis. Pasce oues meas quippe si illi simul habebant cū petro oues pascere debuerat dicere: pasce oues meas una cū pastoribus aliis quos adiungam/uel nunc adiungo. Ite3 si alios particulares ordinaturus erat p orbem pastores/cur nō discipulis suis ait Et uos pascite oues meas una cū Petro? sicut pater familias oībus operariis/quos īmediate cōduxit. Ite & uos in quit in uineam .e. meā. Prætere a si daturus erat eis claues immediate ut petro: Cur nō eis dixit/ dabo uobis claues sicut petro. Hoc utiq3 dicere poterat per q̄ faciliter/dum dixit q̄cunq3 ligaueritis &c. De aliis eteni3/quę Apostolis cęteris dedit sicut petro/ Intellectū.s. scripturaꝝ pdicandi grām, dicendi facundiā/fidei cōstantiā: Dixit illis coīter/ Dabo uobis os & sapientiā: cui non poterunt aduersarii uestri respōdere. De ptāte quoq3 miraculoꝝ/ Dedi uobis .f. ait uirtutē & ptātem: quare nullibi legitur claues exterioris iurisditionis Ap̄lis concessisse/neq3 curam animaꝝ sicut petro. Et l3 episcopi in locū Ap̄loꝝ.g. succedant/nō sequit q̄ habeant curā & iurisditione3 a xp̄o immediate

sicut papal. Ridiculũ est igitur contrariũ affirmare ac etiam temerariũ: Si.n.hoc uoluisset xp̃s id utiq dixisset ut. h .iurisconsulti uerbis utar/ a quo nec Stephanus papa dissentit inqens ꝙ sanctoꝝ patru documento sancitũ non est supstitiosa adinuẽtione nõ est p̃sumendum. ⁋ Argu.xiii.

⁋ Adduci potest ad p̃missoꝝ confirmationẽ/quia fm ciuiles .k. leges Collegia supiores appbationẽ reqrunt: cum uero in uno collegio est mixtura clericoꝝ & laicoꝝ constat illud a maiori parte .l. denõiari: ut si plures sunt clerici clericoꝝ. Si uero numerus prophanoꝝ sit maior pphanorum collegium appelletur: et lʒ collegia ex imperiali lege iurisditionẽ .m. habeant iurisditionẽ tamẽ cõtra supiorem illa approbantẽ habere nõ possunt neq cõtra psonas dignitate collegium .n. excedentes. Dato ergo ꝙ ecclesia uniuersalis capiat ut collegiũ nõ potest dici approbatũ / nisi a supiore compbetur. Is aũt est xp̃s seu papa eius uicarius: qui ut infra latius in .43. argu. probabo: totius ecclesię uniuersalis caput & fundamentum existit. Porro cum in hac cõi fidelium cõgregatiõe pars maior sit laicoꝝ/ in ea & feminę interueniãt: qppe quę & ipse ecclesię huius sunt mẽbra. ubi maior pars ultra duplum minorẽ excedit: qa plusq̃ duę partes collegii a minori parte seorsũ existũt/& si minor ps sit dignior stante tanta disparitate: nõ attendit de iure maioritas dignitatis sʒ .n. numeri. unde cũ maior pars ecclesię sint laici: lʒ Conciliũ constet ex p̃latis ecclesię etiã dignioribus: non tamẽ p̃ualebit maiori numero fideliũ sine comparatione p̃latoꝝ & sacerdotũ numerũ excedẽtium. Dicetur igit potius uniuersitas secularis q̃ ecclesiastica: Q.đ si ita est quomodo potest dici claues traditas uniuersali ecclesię: cuius maxima pars sunt laici: p̃lati uero & clerici portio perexigua. Necesse est fateri laicis claues esse concessas: & iudicandi summi pont. facultatẽ. Hoc aũt dicere ridiculũ est/& ab omni ueritate penitus alienũ. Si enim sacri canones illis oẽm iudicandi clericos potestatem .o. ademerunt graues pœnas cõtra

.h.ff de acqr.her. l.si seruũ.§.nõ dixit.C.de Cad.tol. l.una.§.fin aũt ad deficientes.

i.2.q.1.cõsuluisti đ trãsl.p̃l.c.iter cor. k.ff.quod cuiusq uni.no.l.1. & ibi Bal.in.1.col.ff. de colleg.illi.l.1. &.3 l. Bar.in.l.fi.ff. de colla ill.Bal.i aut. hita.C. ne fil. pro pa.Ab.&Cano.in c.ex lr̃is de cõstit. m. C.de iurisd.o. iu.l.fi.Inn.in.c.cũ ab ecl̃aꝝ đ off or. n. c.1.in fi.hic finitur lex Cor.c.1.§. cõuenticula. &.§. ad hęc de pace iur fir.in usi feu.

n.đ elec.c.si qũ li.6.

o. 96.d.c.bñ đ re. ec nõ al.c.cũ laic. đ cõstit.c.eccl̃a.

.p.ff.q cuiſq; uni. no.l.ſicut &.l.nul li no.pbat.in.l.fi. i.4.coſ.đ colleg. ill.&.in.l. aut fẜã §.nõnũq.ff. đ pen in.2.coſ.Inn.&.d. Ab .in.c. dilectus .2.de Simon.
.q.dcã.l.ſicut &.l. nulli .ff.de .pac.l. Item Mgr̃i .C. de iu.cal.l.2.
.r.đ.elect.c.i gene ſi de exceſ.p̃l.c.di lecta.
.s.đ poſt.p̃l.c.gratũ đ elec.c.auditis &.c.cum nobis.
.t.đ fideiuſſ.l.mortuo.c.Romana.§. uniuerſitaté &.c. ſi ſuia.§.1.de ſent. exco .in.6.
.u.ne cler.uel.mo. c.1.§.fuerat inſt.đ Act .l.una.§.accedit.C. de rei ux. act.
.x.79.d.c.optebat
.y.19.d.i memoriã 21.d.deniq; đ ſum tr.c.2. i ſi.5.q.6.du du3.2.q.7. Petrus. &.q.6.ſi qs ẽps & .c.ad.Ro.&.c.oẽs & ſeq.12.d.c.1.&.2 24.q.1.Arecta.11.q .1.Relatũ de priui leg. Antiqua.

facientibus imponentes/quanto grauiores merentur ſummum pont.xp̃i uicarium & ſanctũ dei uiolare p̃ſumentes. Porro ſi uelis Concilium ſumere tantũ pro capitibus eccl̃ę congregatis:tunc dico non eſſe uniuerſalem eccleſiã/ quæ etiam in minimis quibuſcunq; conſiſtit:iuxta illud Sapientiæ.6.c.Puſillũ & magnum ipſe deus fecit / & ęqualiter eſt ſibi cura de omnibus/ & de iure . p. pueri de uniuerſitatis ſunt corpore. Vel dicendum eſt/ q digniora capita omnes qui de uniuerſitate ſunt referant.Hi aũt ſunt prophani oẽs pueri etiã & mulieres/ ſicut euenit in qualibet uniuerſitate ubi rectores & magiſtri omnes de uniuerſitate.q.rep̃ſentãt ergo illo℞ noĩe cum & ipſi uniuerſitatis ſint mẽbra:ut pre dixi in Papam iuriſditionẽ hẽbũt q eſt ridiculũ. ¶ Arg.14

¶ Pręterea aut uolumus dicere concilium ſupremam poteſtatem habere antequã ſit congregatum:Et hoc eſt manifeſte falſiſſimum /quia non eſt uniuerſitas niſi .r. congregata:uel cum congregatur/ tunc multominus procedit/quia ſequeretur quod adueniente termino aſſignato pro cõcilio ſi duo aut tres tantum laici congregarentur: Ex quo de iure cõmuni collegii iura in eis alii snõ ueniẽtibus .s. reſidẽt penes eos foret ſuprema poteſtas iudicãdi pontificem/ qđ eſt contra proxime dicta/et dicam infra in argu.19. Aut uolumus concilium quando eſt congregatũ habere supremã poteſtatem:& tunc cum uniuerſitas nõ ſit niſi corpus .t.fictum non habens animã/ impoſſibile eſt illam clauiu3 eſſe capacem.A ſufficienti itaq; partium enumeratione argmẽtum ſumendo tanquam ualidiſſimum & de iure .u. firmiſſimum conſtat conciliu3 huiuſmodi ſupremę poteſtatis incapax prorſus. ¶ Argumentum.15.

.x. ¶ Concilium præterea ſub papa Stephano /Romæ celebratum.Ro.eccleſiã Dñam noſtram uocare non erubeſcit.Nec imerito cum mr̃/& magiſtra & caput omniũ eccleſiarum a .y. ſummis Pontificibus ſępenumero nuncupet/ ſi dña Magiſtra & caput: ergo Pontifex qui illi p̃eſt erit

dn̄s/ Magister & caput/ quia in memoriā Beati Petri /Honoremus sanctā Ro. ecclesiā ait Calo .z. Imper. Et xp̄s in persona petri illam .a. fundauit/ut canones sacri testantur. quibus Hier. super illo loco Math. super hanc petrā &c. manifeste astipulatur inquens. Super te Petrum ecclesiam meaꝫ edificabo. Idem ergo ius erit in .b. successore Petri quod in Petro. Præterea si est caput omniū ecclesiaꝝ ergo ipsius ecclesię uniuersalis quę lꝫ una sit / tamen in plura membra diffusa ſm beatum .c. Cyprianum/ Et sic ex omnibus particularibus ecclesiis/ Ecclesię unitas cōstare dinoscit͛. Item concilium uniuersalem ecclˀaꝫ representat ut supradictū est. sed conciliū appellat. Ro. ecclˀiaꝫ dn̄am ergo uniuersali ēt ecclesię dn̄abitur. Idem .n. iuris esse debet in representante &. d. representato & cͦ͂. Illam quoqꝫ ut in prohemio sexti libri ꝓhibetur diuine prouidentię altitudo uniuersis ꝓtulit ecclesiis /et totius orbis precipuū uoluit obtinere magistratum/ergo pretulit ecclesię uniuersali quæ ut predixi ex oībus eccl. constat/ si demū totius orbis obtinet mgr̄atum fortius ipsius ecclæ uniuersalis quā certū ē infra orbē cōsistere/& sic si cōtinētis est dn̄a & mgr̄a multo magis & .D. cōtinenti. Pręterea si dn̄a est & mgr̄a insup ac mater: ergo supra Conciliū: qa teste .e. Salua. Nō est seruus supra dn̄ꝫ/ neqꝫ discipulus supra mgr̄m .f. Diuini qppe & humani iuris est ut seruus dominicę subsit .g. prāti & discipulus magistri auscultet imperio. ⁋ Argumentum. 16.

⁋ Pont. quoqꝫ ipsum diuersis pluribusqꝫ in locis sacri canones dei & Iesu xp̄i .h. uicariuꝫ successorem Petri uocāt/ geritqꝫ uices illius ꝓpheitę de quo dr̄ Deutr. 18. c. Prophetā suscitabo de fr̄ibus ur̄is/ qcūqꝫ nō audierit ꝓphetā illū ego ultor existā pœnā .s. ęternā & tp̄alem sibi infligendo. Glo: dicit ex quo uerbo hētur ꝙ impingētes in sūmū pont. & ei resistētes grādi pœna puniēdi sunt. Ecclę quoqꝫ sanctę pastorem beatus .i. Gre. appellat qđ de uniuersali intelligit: q̄ sctā & sine ruga & macula a sacris canonibus .k. appellat /

M 2

z.19.d.ī memoriā .a.22.d.c.1.&.2.3. q 6.dudū .c. fundamēta ī prin.đ.ele. in.6.19.d.ita.
.b .19.d.sic oēs.c. ad apl̄icæ .§. nos igr̄ đ re iud. ī.6.đ homic.c.1.eo.li.đ transl prel.c.q̄to.
.c .24.q.1.loqͭ .7. q.1. Nouatianus. 21.d.q̄uis.
.d .ff.đ.off.eiꝰ.cui mand.ē uir.l.& si pretor.
.D .ff. de contrah. ep̄t.l.clauibus .ff. de acqre .poss.l q uniuersas in prin. & ibi not. moder. & moder.in.l.iii.ī ꝓn.e.ti.& bal.ī .l. de his.C.de furt.
.e. Math.8 c.6.q.1. Sacerdotes .xi. d. nolite.
.f 1.pet.2.c.xi.q 3. si dn̄s.23.q.5.si hēs
g. Insti.đ iu pers. .in.princ.&.§.1.& đ his q sūt sui uel. al. iu .§. dn̄orum .ff.eo.per totū.
.h.c.p.uener.§.rō nibꝰq fil. sint leg. .c.fūdamēta.§.decet đ elect. in.6.& .c.ubi.§ ceterū eo .ti.cle.1. in princ. đ iu.iur.c. qnto c. l3.&.c.iter.đ trāsl ꝑl.c.uno.ut.eccl. ben.
.i.8.q.1.In scriptu.
.k .24.q.1 .loqͭ.c. oibus .c.Arcta & ...

m. psal.109. q fil. sint leg. p uenera. §. rōibus.
n. prima pet.2.c.
o. c.2.đ cōsuet.in .6.c. Romana in pri.d appel. eo.li.
O. 93.d.c.fi.
p.de appel.in.6.c. Romana in prin. &.d.c.2.de cōsue.
q.2.q.6.añriorꝝ.ff de appel.l.1.§.fiqs
r. de ma.& ob.So lite.21.d. inferior. 6.q.1.Btūs.c.oues &.c.sacerdotes .2. q.7. Oues.
s. 24. q.1. hec ē fides.35.q.9 c.ueniā cū glo.17.q.4.§.q āt.93.d. si inimic⁹ glo.4.d. ī istis.24 q.1.qđcūqꝫ.16.d.si cut in fi. lo. an.de elect. Significasti.
t. de iudi. c. nouit de transl.pl.c. īret &.c.q̄ o de maio. & obe.Solite.21.d quis: &.c. ī nouo
u. 96.d.cū ad uerꝝ &.c.duo.&.c.bñ

Porro xp̄s summus sacerdos fuit s̄m ordiꝑē Melchisedech teste psal.m. Ep̄s ēt a diuo .n. Petro in suis ep̄Ĩis noīatur & pastor dicente. Nunc conuersi estis ad pastorē & ep̄m aīaꝝ uestraꝝ: Si pont. uicarius xp̄i est/ut iura uolunt & nemo sane mentis inficiatur: ergo idem tribunal hēt cum illo/quia uicarii & ep̄i idē est consistoriū/ idemqꝫ .o. tribunal. Super oēs igitur fideles p̄tātem habebit ut xp̄i uicarius /sicut uicarius ep̄i habet eandem super subditos ep̄i quā habet ep̄s potestatem/si super oēs fideles papa p̄tātem habebit igitur & super uniuersalem ecclesiam quæ nil aliud est q̄ fideliū oīuȝ congregatio: ut in p̄ludiis supradixi. Item si locū xp̄i tenet pont. super oēs quo ad iurisditionē honorari debet: quia iura .O. dicunt locū tenentem/sicut eum cuius uice fungitur honorandū: uñ a papa nō poterit ad xp̄m appellari quia papæ & xp̄i idem est tribunal: & iura uetant tum ciuilia / tum canonica ad idē tribunal .p. appellari. Appellatio nanqꝫ de minori ad maius consistoriū fieri .q. debet. Si ecc̄Ĩæ pastor utiqꝫ illam pascet/eādemqꝫ ipse arguet pariter uel absoluet/ non econtra. Indignum sanctoꝝqꝫ decretis .r. contrarium quippe foret/si minor maiorem/& oues pastorem suum repræhenderent. Quin immo sententia papæ præualet sententiæ omniū fideliū incontrariū iudicantiū: diuo .s. Hieronymo ad Damasum scribente: & Inn. pontifice/aliisqꝫ complu ribus magnæ auctoritatis doctoribus: ac ipso beato Petro ad pp̄Ĩm uerba faciente/huic sententiæ adstipulantibus: causa heresis tm̄ excepta. Innocentius uero tertius pont. p̄tātem non ex homine sed ex deo .t. asserit dependere. Qui ergo fieri pōt/ut terrenoꝝ hoīum iudicio .u. subiiciatur? cum nihil aliud Concilium re ipsa sit q̄ fidelium congregatio ecclesiam repræsentans/luce clarius constat cuiuscunqꝫ conditionis ac fortunæ mares ac fœminas in ecclesia īteruenire. Fac p̄terea casum contingere nō impossibilem penitus/oēs xp̄icolas apostatare uel in heresim labere / uno uel duobus prophanis masculis seu fœminis/una cū ipso pont. tm̄ exce

ptis.quo casu certum est in illis tantũ fidem xp̃i remanere / uniuersamq; ecclesiam in eisdem consistere:quẽadmodum iura collegii seu uniuersitatis in uno aliis negligentibus .x. remanent.Sicut in sola Virgine fides pmansisse immobilis dominicæ passionis tempore .y. perhibetur. Nun dices illos tunc supra pontificẽ? Istud quidem asserere absurdissimum foret ¶ Et ex supradictis in hoc argumẽto duæ cõclusiones inferunt̃.¶ Vna q̃ a sententia papæ ad xp̃m non poterit appellari:quia esset de eodem ad idem tribunal appellare.¶ Altera q̃ sententia papæ præualet sentẽtię uniuersalis ecclesię/causa heresis excepta. ¶ Argu.17.

x. de post.p̃l.Gratũ.l.sicut.§.1.ff.q̃d cuiusq; uni.no.
y. Abb.in.c.significasti de elect.
Conclusio
Conclusio

¶ Christus insuper Ro.fundauit ecclesiã/a quo nõ ab apostolis primatum obtinuit:cuius caput Petrum constituit:ut Nicolaus/Anacletus/& Pelagius summi pont .z. asseruere. Et Ro.ecclesia dicitur prima/ab eaq; aliæ ecclesiæ in partẽ sollicitudinis sunt uocatæ:ipsa autem in plenitudinem potestatis/ut sacri Canones .a. attestant̃.Petrus quoq; fuit primus & principiũ aliaꝝ orbis ecclesiarum: teste Innocentio primo atq; Gregorio:ut dixi in.xi.arg.& infra in.30. latius demonstrabo.Et .b. Cyprianus ait:super unũ Petrum/xp̃m ecclesiam ędificasse:de uniuersali loquens.ergo uniuersalis ecclesię est fundamentum/ut dicam latius infra in argu.43. Igitur ab illo iudicari non potest tanq̃ minore. Pontifici præterea ẜm .c. Grego.cunctaꝝ ecclesiaꝝ a xp̃o est cura iniuncta:particulares autem omnes unam ecclesiam uniuersalem constituunt:ut diuus .d. Cyprianus tradidit:ergo uniuersalis ecclesię curam habet/& illius dicitur esse pontifex: Ad eundem etiam omnium Episcopoꝝ iudicia .e. referuntur.Quis pręterea nescit illum apstatus principatũ cuilibet ecclesię pręferendũ? ut .f. Anicetus Papa/& diuus Aug.ait in li. de unico baptismo ergo est supra Conciliũ. ¶ Ar 18.

z.17.q.4. nemini 21.d.in nouo &.c. q̃uis.22.d.c.1. &.2.
a. de pen.& re. cũ ex eo ĩ fi.de cõcess. p̃b. Proposuit.2.q 6.decreto &.c.seq 3.q.6.Mẽũ d̃ auc. & us.pal.ad bonorem Cle. pastoral̃ in fi.de re iu.
b.24.q.1.loq̃t ĩ p̃n c.7.q.1.q̃liter.xi.q 1.Relatum.
d.24.q.1. loquit̃ 7.q.1. Nouatian⁹ c.5.q.6.q̃uis &.c dudũ.9.q.3.si aũt dct ransl.p̃l.t.iter &.c.q̃to. & c.ls.
f.2.q.7.Puto

¶ Præterea ẜm .g. Nicolaum pont. de sedis apostolicæ iudicio iudicare/aut illius sententiam retractare nemini est permissum.Prima enim sedes ẜm .h. Inno.& Bedam; neq;

g.17.q.4.Nemi
h.9.q.3.Nemo& .c.Episcop s.

ab omni clero/neq; ab Augusto/neq; a Regibus/ neq; a populo iudicabitur. Clerus & populus sunt nomina collectiua: ex quibus tota constat eccl'a/ergo multo minus a Concilio iudicabitur: quod & si ex clero & populo constare dinoscitur/tamen totam eccl'am fide repræsentat. Prçterea dum dicit q nulli de eo iudicare permittitur/etiam si sit clerus uel populus/ collegio etiam uel uniuersitati iudicandi facultas adimitur: ergo etiam & Concilio/ quod nihil aliud est q̃ populi xp̄iani uniuersitas Pont. iudicare utiq; nō li

i. 9.q.3. Aliorum. cebit. Illi etiam s'm .i. Symachum: quicquid fidelium est ubiq; submittitur uelut totius corporis capiti. Ipsa etiā oēs

k. 9.q.3. Cūcta per mundū .1. & .2. iudicat s'm .k. Gelasium/& nulla sinodo prçcedente dānat quos synodus iniuste absoluit/& liberat quos inique damnauerat. Si ergo reuocat s'nias Concilii/ apparet illum maiorem esse Concilio/quia inferior superioris sententiam nul

l. 21.d. inferior & seq. lo modo potest .l. infringere Facta quoq; subditoꝝ a pōtifice: Pontificis uero facta a domino .m. iudicantur/ ut sa

m. 9.q.3. Facta. cri canones perhibent. Prçterea .n. dictū est Marcellino pō

n. 21.d.c. nūc aūt. tifici post Christi abnegationem ad penitentiam redeunti ab Episcopis in Concilio congregatis/tuo ore iudica cām tuam: Et iterum noli audiri in nostro iudicio / sed collige in sinu tuo causam tuam; & rursum quoniam ex te inquiūt iustificaberis/aut ex ore tuo coudemnaberis. Et iterum dicunt prima sedes non iudicabitur a quoq̃. Si ergo ipse oēs iudicat/& a nullo iudicatur: ergo omnibus est superior. Itē si ab ipso non appellatur (ut iura uolunt) ergo non est illi

.o. 9.q.3. cūcta. 2. & .c. ipsi .17.q.4. Nemini. superior. Prçterea s'm .o. Gelasium si Ro. sedes habet de tota ecclesia iudicare quo modo illa est maior pontifice? quia maior iudicat minorem; Tota autem ecclesia uniuersalis intelligit' cum sit nomen collectiuum/& idem sit dicere totus mundus & uniuersus mundus: Immo & totum plus significat/quia omnimodam concretionem seu collectionem importat. Totius quoq; ecclesiæ appellationes ad sedem apo

p .d.c. Ipsi. stolicā .p referuntur: ergo a Concilio ad illam appellabit'

cũ nihil aliud sit q̃ totius ecclesię ficta rep̄sentatio. Maior igr̃ est papa cũ de minori ad maiorem debeat .q. appellari. Item .r. Alex. 3. Aliquid dicit esse speciale in Ro. pont. electiõe statutũ / q̄a deẽ supior ad quẽ poterit hr̃i recursus: hoc aũt nõ foret uerũ si Conciliũ foret sup ip̄m / igitur. &c.

¶ Ex quibus duę Cõclusiões eliciunt̃. ¶ Vna q̄ a s̄nia papæ nõ appellat̃. ¶ Altera q̄ a s̄nia Cõcilii appellabit̃ ad papã. Intelligit̃ tñ hoc ultimũ qñ papa cõcilio nõ interesset / quia tũc cũ cõcilio eius p̄sñtia anctoritatem daret / ut infra dicã / a tali sententia non appellatur .s. quia oĩa nostraa facimus / quibus nr̃a3 auctoritatẽ impartimur: ut iura dicunt ciuilia / & canones non dissentiunt. ¶ Argumentum. xix.

¶ Cõfirmat̃ hoc insuper ex constitutione .t. Alex. 3. quę uult q̄ electus a dubaus partibus Cardinaliũ ab uñi eccl̃ia pont. hẽatur. Põt igitur papa facere cõstitutionẽ uñe3 eccl. ligantem: Ergo papa est superior / alias esset dicendũ inferioris legẽ superiorẽ ligare qđ est absurdũ iuriq̄ ɔ̄rium. Prętęrea pont. cõstitutio ligat oẽs Ep̄os / & sacerdotes / & reges & principes / oẽsq̄ xp̄icolas: ut sacri .u. Cano. tradũt: ergo uñem eccl. quę nihil aliud est q̃ fideliũ oĩum collectio / & p consequens Concilium illã reprę́sentans: Igitur papa est superior: Qui enim omne dicit nihil excludit / ut multis in uiribus manifeste .x. probatur & de se patet. Peccatũ insup s̄m Gregorium paganitatis incurrit quisqnis dum xp̄ianũ se esse afferit sedi apostolicę obedire .y. contemnit. Hanc autem ut ait .z. Hierony. Si quis corrigentem corripientemq̄ contempserit sit tibi tãq̃ ethnicus & publicanus: Sic & summo sacerdoti iudei omnes obedire tenebantur cuiuscunq̄ cõditionis ac status existerent. Dr̃ enim in li .a. Deuto .17. c. Qui supbierit nolens sacerdotis obedire imperio / morietur. Sup quo uerbo dicit Glo. q̄ cõdẽnatiõis sustinet s̄niam / qui contẽnit sũmi pont. obedientiam tanq̃ si cõtemneret dei omnipotentiam. Hier. etiam in sui libri principio Ecce inquit constitui te super gentes / ut euelles plantes:

.q. 2. q. 6. anteriorꝝ .ff. de appel. l. 1. §. Si quis. .r. đ. elect. c. l3. ĩ fi.

¶ Conclusio

¶ Conclusio

s. C. de. ue. iu. enu. .l. 2. §. oĩa đ. p̄ben. li. 6. c. hi qui auctoritate. .t. d. c. licet. đ elec.

.u. 19. d. eñuero & .c. nulli. 12. d. non decet &. seq. 22. d. đ cõstantinopolitana. 4. d. §. fi. 19. d si Romanoꝝ. 35. .q. 9. ueniã. 2. q. 6. decreto &. c. q sescit. x. d. suscipiins & .c. certũ. 25. q. 1. Generali &. c. oẽs de cõstitu. c. 1. .x. đ. maio. & ob. Solite. 19. d. si Ro. C. mand. l. A pcuratore. y. 81. d. siq sũt p̄sb. .z. 24. q. 1. oibus. .a. q si. sint leg. c. p uenerabi. §. rõib᷒

Et .A. Samuel/Saulem .B.Natam/Dauit .b. Helias/Achab summus pontifex oziã Reges ob eorũ scelera reprẽhẽdere: ut ex libris regũ manifeste appʒ. ¶ Argu.20.

¶ Cõprobatur hoc per btĩ .b. Calixti uerba ad ep̃os oẽs scribẽtis: Nõ decet inqt a capite mẽbra discedere/sed iuxta scripturę testimoniũ omnia mẽbra caput sequãt. nulli uero dubium est q̃ Apostolica ecclesia: mater sit omniũ ecclesiarum: a cuius regulis nullatenus uos cõuenit deuiare. Et sicut dei filius uenit facere uoluntatẽ patris sui: sic & uos implete uoluntatẽ matris ure quę est ecclesia. Et dũ dixit Pontifex matris ure ecclesię nullo modo intelligi põt nisi de uniuersali ecclesia p anahonomasiã singulari numero loquendo. Vna est.n.ecclesia in plures diffusa (ut p̃dixi) non autẽ de particularibus/ tum q̃a plurali locutiõe usus fuisset si de illis dicere uoluisset ad oẽs episcopos scribens/Tum quia ille nõ matres ep̃orũ sed coniuges a sacris canonibus .c. appellãtur: uniuersalis autẽ ecclesia Mater ab eisdem .d.nuncupatur .Ro.itaq; ecclesia seu Põtifex illi p̃sidens cũ sit ill̃ris.e. caput.f. Caput aũt totũ corpus regat tãq̃ dignius qui fieri põt ut illi subiiciatur. Nun pedes capiti imp̃abunt? Supra illã ergo Põtificem esse appʒ/et fortius supra Cõciliũ uniuersalem ecclesiam fidẽ rep̃sentans. ¶ Argu.xxi.

¶ Summũ p̃terea sacerdotiũ Petro datum fuit/eiq; prę omnibus & pro oĩbus datę .g. claues. Neq; inter ipsos apostolos par fuit institutio sed unus oĩbus prefuit ex ipsius xp̃i admonitione iuxta Alex.2.& .h. clemẽtis sententiã/cuius uices pontificem gerere nõ est .i. ambiguũ. Ro. etiã ecclesia mr̃ est sacerdotalis dignitatis/Et ecclesiasticę magistrationis ut ex cõcilio.k. Caroli Imp.hĩ. Et ueram in apsicis sedibus cõstat esse ecclesiã ut inquit .l. Pelagius papa. Et nil erit ligatũ uel solutũ teste .m. leone pont. nisi q̃ beatus Petrus ligauerit aut soluerit/soli ergo petro: nõ ecclesię ligãdi soluendiq; p̃tãtem cõcessam appʒ. Quia si ecclesię foret potestas hmõi a dño tributa utiq; soli Petro data non esset

.A .1.Regũ .15.c.
.B.1.Regũ.12.c.
b .3.Regũ .21.c.
b .12 d.nõ .decet
c.đ trãsl.p̃la.c.iter &.c.13.&.c.q̃rto.đ elc.c.cũ iter.R.ut lite nõ.cõt .qm̃ .§ si uero.7.q.1.sicut uir .21.q.2. sic una d.7.q.1. sic alteri⁹ .24.q.1.loq̃t.&.c.
.A.recta
e.24.q.1.rogamus
19.d.enĩuero.18.q.2.quã sit
f .c.uno.circa mediũ de sacra unc̃t.
g .24.q.1. audiuimus.21.d.c.1.
h .80.d.c.2.
i.2.q.7.ĩ sancta.24.q.1.hec ẽ fides & .c.qm̃.c.1.đ hom. in.6.de transl.p̃l. quanto
k.19.d.ĩ memoriã
l.24.q.1.audiuim⁹ .c. pudenda & .c. seq.
m .24.q.1.manet

quod auctoritati pdictę manifeste repugnare uidet / Nec fieri potest ut potestas hōmi ecclesiæ/possit ullo modo cō-petere/ut infra latius ,pbabitur.Sacerdoti etiā principatum & christianæ religionis caput xp̄s in urbe Ro. posuit : ut canonū .n. decreta affirmant;&aliqd supra tangitur.Porro xp̄iana religio & sacerdotiū cōpræhēdit oēs in uniuersali ecclesia consistentes/ quippe quę ex duobus hominū generibus clericis u3 & prophanis constare .o. dinoscitur. Ergo uniuersalis ecclesiæ erit caput cū non aliud sit quā fidelium collectio ut & in .43.argu.infra latius dicetur. Argu.22.

.n. c.fundamenta §.ne aūt d ele.i.6

.o. 12.q.2.duo sūt genera.

¶ Confirmatur ulterius hęc ueritas ex uerbis .p.Leonis Papæ dn̄is xp̄m ideo dixisse Petro/ tu es Petrus:ut eterni tēpli ędificatio mirabili munere gratię dei in Petri solidita te consistere. Porro istud ęterū templum/ qd aliud est quā ipsa unica ecclesia:quam app3 in petro fundatam;quę& do mus dei alibi .Q.uocatur:& uiuis ex lapidibus struit.Tē-plum dei estis uos inquit.q.Apostolus:& quotidię hoc cā tat ecclesia: quod quidē templum nō in ecclesiæ robore di citur permanere/sed in petri soliditate consistere :hoc autē non foret uerū si ecclesiæ claues date fuissent non Petro : quia templi edificatio nullo modo in petro staret/ tanquā in fundamēto/ sed in eccl; consequens autē falsum esse ap-paret ergo & antecedens.Probatur hoc etiam manifestius ex .r Grego.uerbis xp̄s namq3 ait super apostolicā petram uniuersalem fundauit ecclesiā/ergo super petrum/ qui fuit apostolus fundata est ecclesia.Verba.n. hęc de cristo nullo modo possunt intelligi; quia nō fuit apostolus/sed aposto lorum dn̄s & magister; ut ex Io.euangelio .c.13.euidēter apparet.probatur hoc etiā manifestius ex auctoritate leonis prefati dn̄is.Verū hanc petre istius sanctissimā firmitatem eo ut diximus edificante constructā nimis uult impie uiola re quisquis eius ptātem tentat infringere. &c.Ecce ibi Leo petrū appellat petrā neq3 de xp̄o uerba illa possūt intelligi; & tn̄ dicitur uniuersalis ecclesia in Petro fundata.Et licet

.p .19.d.ita.dn̄s d elec.c.fundamenta .li.6.

.Q. 24 q.1.oībus .q .1.ad.corith.3.c.

.r. u.d.c.r.

N 1

.s.r.ad corinth.15. c.21.d.c.1.d.cõsec. .d.2.re uera. .t. 24.q.1.loqr & .d.c. fũdamẽta; & .c.ita dominus. .u. l.d.c.fidelior.

Xp̃s ab Ap̃lo .s. Paulo & aliis sacris doctoribus petra appelletur/tamen & Petrus ipse dictus est petra:quia dominus hunc inconsortium diuinę unitatis assumptum/id quod ipse erat dominns uoluit nominati .t. dicens. Tu es Petrus/ & super hanc petram ędificabo ecclesiam meam ; ut Cypri anus martyr & Bonifa.viii.suis in epistolis decretalibus attestantur ;Quibus & diuus .u. Ambrosius in homel. libro primo clarius adstipulatur:inquiens Petrum ideo appellatum petram a domino dicente.Tu es Petrus : quia primus in nationibus fidei firmamentum posuerit / & tanq̃ saxum immobile totius corporis xp̃ianitatis compagem moléq; contineat.Si solus in consortium unitatis assumptus & petra nominatus totius corporis Christianitatis molem continet:totius ergo ecclesię/quæ nil aliud est q̃ Christianorũ collectio molem in se renebit. Quis ergo audeat illi suisq; sncceffloribus Concilium prçferre ? quod ex Christicolis & uaria multiplicíq; hominum / colluuie constare dinosci tur. In quo fieri non potest/ut Christiani omnes conueniant:qui ecclesiam ueram conficiunt/ Concilium autem ficte refert ecclesiam. Argumenrum .23.

.x. 2.q.6.q se scit & .c. ideo .3.q.6. dudũ.c. maiores i princ.d baptis.24. .q.1.rogamus. .y. 24.q.1.hec est fides &.c. quotiẽs clem .1.§.nos igit d sum.tri.d.c. maiores. .a. d p̃so.nõ.bap. .c.2.d fer.c.cappellanus d diuor q̃to .b. d elec.c. signi ficasti .25.q.1.§.his ita.

¶ Cuncta etiam maiora negotia ad sedis apostolicæ decisionem .x. spectant. illa prçsertim quę fidei articulos tangunt/quorum decisio ad pontificem pertinet iuxta sanctorum patrum pontificumq; .y. sanctiones/eius etiaȝ munus est propriũ doctorũ inuicem uariantiũ altercationes cõtrouersiasq; .a. dirimere. Verũ hæc questio iam dudũ ab antiquis pont.est terminata/uȝ a Pascali .b. declarante statuen teq; ẽt Conciliũ non posse imponere legẽ papæ/q̃d facere minime potuisset/si Conciliũ pont.superius ptãte extitisset. Dicere aũt illũ tex.nõ loqui de pont sed de Ro. eccl. Ro. uero eccl̃am intelligi de papa cũ Card.est falsum omnino. Tanta siquidẽ est inter Ro.eccl.pont.q; coniunctio / ut de uno ad aliũ in eadem ẽt orõne sępe transitus fiat:& dictum de uno de alio intelligatur : ut ex sacris Canonibus sępe

.c.colligit.Canões ĩsup manifeste dicũt Ro.eccl.pp Petrũ a dño dignitatis suę priuilegiũ accepisse dicẽte Nic. põt.d. Nemini de sedis apłicę iudicio iudicare/aut illius sniam re tractare permissum u3 pp Ro. eccl.primatum xp̄i munere in beato Petro apło diuinitus collatũ. Et .e. Gelasi. & hoc nimirum ait p suo principatu quẽ beatus Petrus dñi uoce tenuit & tenebit. De priuilegiis Ro.ecclę concessis loquẽs ut illa Ro.eccl.ex persona Petri susceperit ¶ Fuit preterea illa fundata in persona petri adomino dicẽte. Tu es petrus ut .f. Nico. Anacle. Gelasiusq̧ ponti. tradidere. Quod & Caro.Imp.affirmans inquit .g. In memoriam beati petri Ro.ecclam honoremus.Petri aũt priuilegia ipsius successoribus .h. competunt/ut pote quę illis a xp̄o in persona petri sunt data/Ipsorumq̧ sanctiones non secus ac petri statuta uim habẽt/ut Aghatho pont.i. attestatur. Cardinales uero ipsius papę coadiutores & consultores sunt / & illius potestati .k. subiecti.Porro ipsum pont. ut .l. Stephanus.5. ait Romanę ecclesię Christus pręesse uoluit/ pręest itaq̧ & Cardinalibus .Petrus etiam ſm Leonem pont. a domino principatum accepit:& Romana ecclesia in eius permanet .m. institutis ergo.Rom.ecclesia legem habet a petro. Petrus quoq̧ Romanę ecclesię dignitatẽ tribuit dum onẽre relicto suã sedẽ in Italia trãstulit Romanaq̧ ĩ urbe .n.collocauit.Itẽ sicut petrus fuit primus omnium Apostolorũ ita ecclesia suo nomine consecrata domino instituente prima sit & caput cæterarum ut .o. Iulius tradidit.Patet itaq̧ Romanam ecclesiam propter petrum priuilegium prelationis sortitã.petrus uero illam regit & moderatur ut dominus que & ab eo fidei normã accepit ut.p.Lucius papa affirmat Cardinales itaq̧ pariformiter petri uel pont. traditiones ut subditi alii sequi tenentur (ut pxime dixi) & ẽt supra in.19. argu.pleuius ẽ tractatũ.Pręterea si patriarchatus/ Epatus & oẽs cuiuscunq̧ ordinis dignitates petrus uel eius successor instituit/ut in.29 argu. patebit:ergo & Cardinalatus ab eo instituta dignitas/quia qui om̄ne dicit nihil .q. excludit:

.c. xi.d.c.fi.9.q.3. aliorũ.c.ad.apłice đ re.iud.li.6.
.d. 17.q.4.nemini
.e. 9.q.3.cũcta.r. infi.21.d.q̃uis.
.f. 22.d.c.1.&.21.d .c.quamuis.
.g. 19.d. ĩ memoriam.
.h. c.ad.apłice.§. nos igit đ re.iud. ĩ.6.c.p uenerabilẽ .§.rõibus q sil sint leg. Cle. pastoralis in fi.de re.iud.
.i. 19 d. sic oẽs.
.k. d.§. rõibus & .c.fũdamẽta .§. đcet de elec.li.6.
.l. 19.d.eni uero .24.q.1.rogamus & .c.memor.
.m. dicto.c.rogamus.
.n. d.c.rogamus &.§. rationibus.
.o. 3.q.6.dudum
.p. 24.q.1.A recta
.q. de maio. & .c.de solite.

Quare fieri non potest ut in eandem plenitudinem iurisdi
tionis uel potestatis concurrant/ contraditionē quippe im-
plicat manifeste ꝙ idem subditus & dñs simul existat: neq
Papa diceretur habere plenitudinē potestatis solus / quod
canonicis sanctionibus aperte contrariatur / uolentibus pa-
pam in potestatis plenitudinem/ alios uero in partem soli-
citudinis uocatos fuisse / ut in superioribus est probatum/
& inferius argu.28.clarius apparebit: Nec est bona similitu
do Epi quo ad capitulū & papæ ad Card.ut q̃uis in Epo re
sideat iurisditio/illam tamen sine capitulo exercere de iure
nō .r.p offit: ita & iurisditio q̃uis sit penes papā/ sine Card.
tamen illam exercere non ualeat: quia iurisditio Epoꝝ est
a Pont. limitata qui potuit illis legem imponere & metam
certam uel modū statuere/quem illis transgredi non licet/
Papæ aūt potestas a xpo est/& amplissima/ nec aliquo mo-
do limitata/& soli Petro cōcessa nullo dato adiuncto/quo
cum iurisditionem concessam habeat exercere/sicut in infe
rioribus reperitur/qui in partem solicitudinis sunt uocati:
non in plenitudinem potestatis quemadmodū papa: quare
diuersam inter hos omnes rationē esse apparet .s. Gelasius
etiam de Petro & Paulo loquens. Romanā inquit ecclesiā
xpo dño consecrarunt/eamq omnibus urbibus in uniuer-
so mundo sua pñtia/atq uenerando triumpho ptulerunt.
Ex quibus patet Ro.eccl̃am propter Petrū priuilegium for
titam non econtra. Præterea opinio Abb.& sequaciū tolli
tur per .t. Inn.iii.decretalē epl̃a/ubi decidit constitutionē
Alex.Papæ in Concilio ęditam non potuisse successori suo
legem imponere. Tex.itaq est ibi manifestus/ꝙ Conciliū
non potest imponere legem papæ. Papa ergo supra Conci
lium esse manifeste lucideq apparet: Et ipsi Cardi. quo ad
sūmam prærogatiuam & potestatis plenitudinem nil de-
trahunt Papæ uel conferunt: Neq consuetudine q̃uis lōga
posset induci ut in arduis etiānū illoꝝ consensum require
re teneatur. Neq propterea qui papā eligunt dicuntur ha-

[Marginal notes:]
.t. .de his que fiūt a maio.parte .c.2. & d his q fi.a p̃l.c. nouit &.c.q̃to.
.s. 21. d. quamuis .22.d.c.2.
.t. de elect.c. Innotuit.

bere iurisditionem cōem cum papa/quia istud ius eligendi cum a papa procedat potest eis illud auferre & alteri tribuere/sicut ius istud quo ad personas eligentiū sæpe legitur variatum: & hæc est cōis .u. doctoꝝ sententia / quod patet in dispensationibus & derogationibus quottidie a Pont. sine cōsensu Card. emanantibus: quibus & Concilioꝝ sanctionibus sæpenumero derogatur: Contra quæ nullo modo posset dispēsare si Concilia forent summo Pont. digniora. Inferior nanqꝫ maioris legem nequit infringere: Et tamen uidemus papam contra statuta generalis Concilii quottidie .x. dispensare: ut ex uariis diuersisqꝫ summoꝝ pont. cōstitutiōibus manifeste apparet. Plures quoqꝫ summi pont. ut Calix.3. Pius.2. Paulus.2. Iulius.2. statuerunt/ non carere heresis suspitione appellantes ad futurum Concilium quippe cum (ut prædixi) appellatio non nisi ad superiorem fieri debeat sm legum Canonūqꝫ decreta uulgaria/ appellans Concilium futurum/ superiorem appellare uidetur: quod tanq̄ falsum & erroneū dicti pont. reprobarunt. ¶ Ex proxime dictis infertur/ꝙ quo ad supræmā potestatem Card. nihil conferunt uel detrahunt pont. ¶ Scdo ꝙ papa potest derogare constitutionibus Concilii. ¶ Tertio ꝙ a papa nō potest qs ad Cōciliū appellare. ¶ Quarto ꝙ regimen eccl. nō ē politicū/neqꝫ Aristocraticū sed monarchicū. Ar.24

¶ Extat etiam expresse constitutio Martini .5. in Concilio Constantieñ ædita ubi una cum patribus declarauit papam canonice electū supmam in eccl. potestatem habere / contradicentes uero pro hereticis reputādos. Ex qua determinatione manifeste infertur/ꝙ extra casuꝫ heresis nullius nisi solius dei iudicio subiicitur. Nam si alicuius etiam Cōcilii iudicio subiiceretur/non haberet suprēmam potestatem sed ille qui haberet eum iudicare cum maioris sit officium iudicare (ut sæpe dixi) Et hoc idem uult Boni.7. in extrauaganti unam sanctaꝫ. Huic autem determinationi a summo pont. taꝫ matura deliberatiōe factæ stare oportere: sacroꝝ

.u. Io. an. domi. de sanctoge. in. c. sup eo. de here. in .6. Abb. in. c. līas ī .5. col. de rest. spo. tex. in. c. 1. de sris. in. 6. no. glo. in. c. Ad aplice d re iu. eo. li. 9. q. 3. Cūcta .1. & .2. c. Alioꝝ. & .c. p principalem. Ab. in. c. 2. de cle. nō res. Bellā. in. c. nō liceat pape .12. .q. 2. Car. scti Sixti & Alex. in. c. ī istis .4. d.

¶ Conclusio.

¶ Conclusio.

¶ Conclusio.

¶ Conclusio.

.x .d elec. Innocētit d cōcess. p̄b. ppo suit p host. Io. an. .d. Anto. & al. de p̄bēd. c. de multa glo. & doc. d cap. mona. ex parte de fil. de p̄sb. ad extirpādas & .c. pen. & fi. excess. p̄l. c. uno .li. 6. p Io. an. & al i. c. 1. d cōstit. in. 6.

Canonū auctoritate monemur. Superuacua itaq; uī hmōi disputatio/& heresim sapiens:uelle statuta & decisa a pont. retractare uel in dubium reuocare diuo .y. Hiero. id approbante. Ait enim ad pont. Damasum scribens cum successore piscatoris/& discipulo xpi loquor. Ego nullum premiū nisi xpm sequens btitudini tuæ.i.cathedrę sctī Petri cōmunionē cōsortior/ sup illā petrā fundatā ecclāʒ scio:quicūq; extra hāc domū agnū comederit ,pphanus ē:Si qs in arca nō fuerit pibit regnāte diluuio & ifra: quicūq; nō tecū colligit spargit.& dū dicit supillā petrā/de Petro uī apte intelligenduʒ/ &nō de xpo:de quo nulla fuerat facta mentio in pcedētibus sicut de Petro/q & ipse dictus est petra:ut dictū est supra. z. Idem etiā ad eundē. Hæc est fides papa beatissime/quam in catholica didicimus eccl'ia/quāq; semp tenuimus/in qua si minus perite aut parū caute positū est emendari cupimus a te/qui Petri sedem & fidem tenes: si autem hęc nostra confessio apostolatus tui iudicio comprobatur: quicūq; me culpare uoluerit se imperitum aut maliuolum/ idem etiam non catholicum sed hereticum comprobabit. Debent quoq; aliæ ecclesiæ uoluntatem sequi Ro.ecclesiæ ut .a. Calix. ait/& supra dixi. Illic enim ubi fuerit corpus/ congregabuntur & Aquilę:ut Saluator nī inquit/ & Hier. in priori auctoritate superinducta cōfirmat. Cui & Glo Io. astipulatur uolens per corpus Romanā/ per Aquilā ecclesias alias particulares intelligi:uerum Concilium ex illis particularibus constat per orbem diffusis. Statuta igitur papæ debet seruare Concilium/ergo apparet papam esse superiorem:quia iuferior habet sequi legem superioris/non e contrario:ut dictū est sępius. ❡ Ex quibus p; heresim incurrere uelle decisa a pont.'& in dubiū reuocare. Argu.25.

❡ Conciliū insuper si esset supra papam posset sine ipsius auctoritate congregari/quod aperte est b. falsum:ut ex pluribus sancto patrū decretis apparet:quinimo generalia cōcilia professione Ro.pont.c. roborantur/ semperq; in constitutionibus per Concilium promulgatis auctoritati papę

.y.24.q.1.qm̄ uet'

.z .24.q.1.hęc est fides.

.a .12.d.c.2.

❡ Conclusio.

.b. 22.d.qua.traditione .3.q.6.dudū .2.q.6.ideo &.q.5. mandastis &.c.au ...tū.17.d.p totū. c .16.d. pter & c.sextā.c.scā &.c. ...lacuit.

defertur:ut ita demum sint ratę si ab eo probentur/ut cano
nes ipsi aperte .d. testantur. Præterea .e. Zozimus papa ait
Prima sedes unãquamq; synodũ sua auctoritate firmauit.
Si pont. auctoritas in Concilii congregatione requiritur/li
quido constat de superioritate p̃eminentiaq; pont. Nullo
enim in actu cuiusuis auctoritas requiritur/nisi foret ille su
perior/& ita iura tũ .f. ciuilia/tũ canonica statuere. Poterit
etiam illud postq̃ fuerit congregatum alio .g. trãsferre uel
dissoluere: ex quo Conciliorum reuocandorum solus potesta
tem habet. Vna enim quę queres per easdem causas dissol
uitur/per quas .h. nascitur: Dum tamen ex tali re manife
stum ecclesiæ scandalum non sequeretur. Neq; uero Ro.
pontifices a Concilio auctoritatem primo habuerunt/sed a
xp̃o eis in persona Petri concessam: quam postmodum Cõ
cilia ipsa approbarunt diuinæ maiestatis iudicium appro
bantia: diuinamq; sequentia uoluntatem. Facto quippe p̃
stiterunt quod xp̃s ipse fieri mandauerat. Sedi enim Rom.
ut ait .i. Syma. primũ Petri ap̃li meritum deinde secuta ius
sione domini Conciliorum uenerandorum auctoritas singula
rem in ecclesiis tradidit potestatem .i. traditam approbauit
Dominicam iussionem secuta/cui & .k. Anacletus adstipu
latur inquiens. Sacrosancta Ro. ecclesia ab ipso dño nõ ab
apostolis primatum obtinuit/& infra: Licet omnes essent
ap̃li/Petro a dño tñ cõcessũ est: & ipsi inter se uoluerũt id
ipsũ ut reliqs oĩbus p̃esset ap̃lis/& cephas .i. caput & princi
patũ teneret ap̃latus. .b. Alex. ẽt. Relatũ est ait ad huius san
ctę & ap̃licę sedis apicẽ/cui sũmarum dispositiões cãrum & oĩum
negotia eccl̃iarum ab ip̃o dño tradita sunt quasi ad caput ip̃o
dicẽte. Tu es petrus. &c. Et .m. Gela. nullis synodicis cõsti
tutionibus sed xp̃i uoce dicit Ro. eccl. cęteris p̃latã. Dici ẽt
põt papã/si de occulta heresi p̃babili tñ accusaretur/ primo
debere rogari ad Conciliũ congregandũ: ad cũq; illius cõ
gregationẽ spectare/ qa iure suo añ heresis detectionẽ & cõ
dẽnationẽ nõ est priuandus/neq; illi obediẽtia subtrahen
da/ut sacri Ca. .n. uolũt. Cũ itaq; cõcilii cõgregatio ad Põt.

.d .15.q.1.§.his ita
de elec.c.significa
sti.
.e .25.q.1.c.1.
.f .l.1.&.l. obliga
ri.§. tutor .ff. de
auc. tu .l.1.& p to
tũ.C.eo.instit.eo.
no.bar.in .l 1.§. si
plures.ff.d exercit
& in.l.siquis in.§.
iussu; de acq.her.
no.d.ant.& cano
in.c.cũ cõsuetudi
nis de consuet.
.g .glo. in .c. ubi
in princ.d elec.l.6
de elect. significa
sti per doct.
.h d reg.iu.c.1.in
antiqs& eo.ti.li.6
nil tã naturale.ff.
eo.l.nihil.
.i. 17.d.§.hinc ẽt.
.k. 12.d.in nouo
.22.d.c.2.
.l. xi.q.1.relatum
.m. 21.d.c.quãuis
.n. 8.q.4. nonne
.c.1.&.2.cũ ibi no.
ut lite. pend.§.de
clericis.17 d.

¶ Conclusio spectet priuari priuilegio hmõi nõ debebit. ¶ Ex quo īfert ꝙ in cā heresis proprie primo cõgregatio Cõcilii ad pont.

¶ Conclusio specta: ex quo interim habet pro papa. ¶ Infertur & aliud non esse illi obedientiam interim subtrahendam/ut dicam

¶ Correlariū. proxime. ¶ Ex quo sequit illius potestatem in nullo inte-

¶ Conclusio rim minui. ¶ Ex supradictis infertur papā posse Conciliū dissoluere uel alio trāsferre nisi manifestum ecclesię scandalum immineret. ¶ Argumentum .26.

.a. 40.d.si papa. ¶ Vlterius ad premissorum robur .a. Boni.papæ martyrisq; sñia in medium adducitur nolentis papā posse ab ullo mortalium pręter heresis causā redargui: quæ auctoritas l3 ab omnibus tum Theologis tum canonistis ad hoc soleat allegari, uerum tamen (pace illorum dixerim) hoc ibi non satis clare probatur. Verbū.n. redarguere & repręhendere synonima sunt: quę potius uerbalem q̃ actualem castigationem & correctionē significāt. Vnde paulus petrum rephen

.b. 2.q.7. paulus petrum. dit/ut ait .b. Hierony.& paulus ad Gala.2.c. Restitit petro in faciē ecclesię/quia rephensibilis erat.& tamen non ꝓpterea condēnatus est petrus. uñ Beatus Thom.in .4. dist.19. .q.2.argu.2.ad fi. Dicit ꝙ subditis l3 pmittatur qñq; prelatum rephendere/ non tamen illis pmittitur condēnare: uerum ad ipsoꝝ superiorē est recurrendum: quod si dic.if redarguere seu rephendere idem importat ꝙ accusare/hoc ē

.c. 2.q.7. Oues q̃ &.c.pręsumunt. falsum: quia ab .c.Eusebio papa ut diuersa ponuntur. Preterea Boni. non potuit per se legē facere qua successor ligaretur/ nisi decretu3 suū ueteris uel noui testamēti foret auctoritate suffultū/quia par in parem nō habet impium. Nihilo minus cõmunem opinionem tam Theologorum/ q̃ canonistarum uerissimam puto/sed ex aliis infra latius deducendis: Secundū quam est ibi casus/ꝙ extra causā heresis papa a concilio iudicari nō potest. Si .n. in causa heresis cõciliū est iudex papę/ut doctores uolunt comuniter/& Bonif.dicit illum a nullo mortalium preterq̃ i causa heresis iudicādum. utiq; nec a cõcilio in alia q̃ in hęresis causa iudicabi

tur ut exceptio bona sit/atq; de .D. regula. Neq; enim bona est hęc exceptio. Omnis homo currit pręter asinū. Vnde cū tex. ille de Papa loquens dicit, Illius culpas pręsumat redarguere mortaliū nullus/nisi a fide deuius depræhēdatur. Igitur extra casum fidei a nullo mortaliū :& sic a Concilio minime poterit iudicari: Etiam si crimen notoriū foret & manifestum/ac totam ecclīam scandalizans: quia dictio illa nisi in pręfata auctoritate apposita in casibus non exceptis .d. regulam firmat: ex quo tollitur responsio Abb. siculi/& nō nullorum uolentium Bonifatii auctoritatem loqui in negligente pontifice & non faciente/non autem in cōmittente uel facinora perpetrante/quorum diuersa est ratio. Dicitur enim ibi si inutilis & remissus suis in operibus depræhēdatur illius culpas redarguere pręsumat mortalium nullus Pro manifesto itaq; crimine damnari nequibit cum deprę hensus in crimine de iure manifestus criminosus .e. nuncupetur. Pręterea simplex negatio/ uel non factum nihil .E. ponit neq; est sub genere entis/nō potest ergo dici manifestum. Item hoc contra pręmissam auctoritatem esse uidetur/ dum dicit ibi (si papa inutilis & remissus in suis operibus deprahendatur Opera quipe facientem presupponunt nihil uero facientem minime possunt cōpræhendere quia hic non dicit operari: opus uero actuale exertitium significat: quod non facienti minime potest conuenire. Peccata igitur quæ in operando consistunt/textus ille narrare uidetur. Et dum dicitur/ inutilis & remissus in suis operibus. &c. Dico q; inutilitas ista ita potest ex prauis operibus/ sicut utilitas econuerso ex operum bonitatate in Christianum populum redundare. Potest etiam dici negligens facere per accidens / non corrigendo subditos delinquentes quia ut inquit .f. Gregorius: Pastor qui delinquentes non corrigit/tacendo occidit: & secundum ciuiles .F. leges non faciens ad quod tenetur contra illud dicitur facere. Et Iohannes papa ait .g. Culpam facientis habet; qui quod

O i

.D. l. nā q; liqde .§. fi. d. penu. leg.

.d. C. d' transac. l. .actiōe &. ibi bar. bal. & moder. ff. d pact. l. nisi.

.e. ff. d fur. l. 4. & ibi Bar. no. doct. d iudic. c. cū non ab hīoe

.E. glo. & doc. i. c. bōe primo d elec. no. bla. in. l. d qb' i. 23. col. ff. d legi.

.f. 43. d. ephesiis. .F. ff. d. Reg. iu. l. q nō facit & q in fraud. cō. l. i fraud not. Bal. in. l. d q. b' d ldg. i. 23. col. .g. 86. d. culpam.

potest corrigere negligit emendare/ Et rursũ/ qui crimina
.h. 23.q.8. ꝑterea. quę potest emendare non corrigit ipse .h. cõmittit:& dicet
late in replicationibus ad responsionem aduersarioꝝ. Oĩs
.i. de renunt.c.sup hoc & ibi p.d. Anto.no.glo.& doc. in.c.bone.1. ď ele. quoqꝫ negatio de iure in implicitam affirmatiuã potest .i.
resolui. unde siue ex facto siue ex negligentia sua papa uni-
uersalem ecclesiam scandalizet trahendo populos innume
rabilis in interitũ/quod scandalum apparet esse grauissimũ
a nullo mortaliũ iudicari poterit/ nisi a fide deuius depħen
datur: quod uerbum uidetur innuere / ꝙ nisi per manife
sta hęresi possit accusari :contra Glo. Ioan. ibi & sequaces qa
nõ dicitur depħendi / nisi manifestus criminosus (ut modo
dixi) Bonif. itaqꝫ tex. unum fidei casũ includens ad papæ
.k. de ꝑsumpt. nõ ne. ff. de iud. leg. cũ ꝑtor. C. de pro cura. l. maritus. damnationẽ cęteros uidetur .k. excludere. Impossibile est
etiam papã de crimine notorio uel manifesto uel incorrigi
bilitate posse ab aliquo mortaliũ seu ab ipso Concilio con
demnari ob defectum iurisditionis uel potestatis contra ip-
sum. Aut enim dicis ptãtem hanc a Christo Concilio attri
butam:& hoc est falsum/& nullibi scriptum reperitur:& qđ
sanctoꝝ patrũ decretis sancitũ non est superstitiosis adinuẽ
.l. 2.q.5. Cõsului. & i de translat. pl. c. Inter. tionibus non est præsumendũ: ut sacri Canones .l. tradunt.
Si uero a Conciliis datam affirmes/neqꝫ hoc etiam factum
legitur/neqꝫ possunt quicq̃ contra Papam superiorem suuꝫ
statuere dempta heresis causa: quis etiam Conciliis ptãtem
hanc legitur tribuisse ? unde illam sumpsere ? num a seipsis
.M. de insti.c. si. ff de tut.& cu.da.ab his. l. ꝑtor de bap-tis.c. debitũ. ff. de arb. l. sed & si. §. 2. quod dictũ est ridiculum utriqꝫ contrarium .M. Quippe ne
mo potest sibiipsi iurisditionem tribuere: inter dantẽ enim
& accipientem opꝫ ut sit distinctio/ut est hoc de iure claris-
simum. Porro si a summis pont. dicas fuisse concessam con
.m. de elec. Inno-tuit cum sim. ciliis hmõi ptãtem :& hoc esse non potest/quia legem con-
dendi facultatem papa non habet/qua successor ligetur:par
quippe in parẽ non habet .m. imperiũ. Non potuisset ergo
Bonif. uel quiuis alius Pont. statuere papã pro notorio cri-
.n. 9. q. 3. Alioꝝ & c. facta. mine condẽnandũ cũ papa diuinę tñ legi .n. subiiciat. Prę
terea si notoriũ crim̃ simoniæ uel alterius crimis cuiuscũqꝫ

ꝑter heresim nõ põt in uiã exceptionis oppositũ pont. promotionem a duabus partibus Cardinaliũ factam ullatenus impedire; ut est cõmunis .o. Canonistaꝝ & Theologoꝝ sententia/multo minus contra pontificẽ iam factum/& pro tali habitum & ueneratũ poterit in uiam actionis deduci; quia cui denegatur exceptio multo magis & .p. actio & turpius eiicitur q̃ non admittitur hospes/ ut iura dicunt cum ciuilia/ tum .q. canonica. Cristus etiã math.23.c. super cathedram inquit Moysi sederunt scribę & pharisei; que uobis dicunt facite/Secundum opa eorum nolite facere/ Ecce ꝙ iubet obediri prelatis etiã notorie/ peccantibus sanã tñ doctrinam populo predicantibus/ opera .n. illoꝝ notoria erant/ex quo ab iis palam fiebant mala insup cum a cristo repræhendebanť/& tamẽ illoꝝ doctrinę dicit esse parendũ sic & fortius papę q̃uis malę uitę ex quo doctrinam dat fidei conformẽ erit obediendum. Ex quibus apps Io. Glo. contrarium uolentẽ male dicere/& canonem Gelasii ab eo allegatum loqui in inferiore a papa/quia papa dicit nõ esse toleranda facta ab aliis ecclesiam scandalizantia/ quorum diuersa est ratio quã in papa: qui nullius nisi dei potestati subiicitur/ & dato ꝙ loqueretur in papa non posset cõstitutio ab illo facta successori preiudicare ut proxime dixi/ & contra illam Glo. tenet Petrus de Pau. in .4. sententiaꝝ & Beatus Thom. eo li. d. 19. & .24. ubi dicit a deo tantum iudicandum. Augu. de ancho. in suo tractatu de potestate papæ. An.t Arch. flo. in .4. parte suæ sũmæ ti. 23. dũ tractat an papa pro quolibet crimine possit deponi. Card scti Sixti. & Card. r. Alex. s. Host. Io. an. & Ant. de bu. canonũ interpretes eximii uolentes pro nullo crimine q̃uis grauissimo & notorio ꝑter hęresim posse sumũ pont. cõdemnari/ q̃uis .t. dicãt decet Papæ ecclesiam scandalizanti non esse parendum/ imo resistendum. Quare autẽ in causa heresis possit cõdemnari non in aliis criminibus/cum nonnulla sint crimina heresi grauiora: ut odium dei/blasfemia/& alia id ge

.o. de elet. c. licet glo. 79. d. si qs pecunia.

.p. đ reg. iur. l. cui damus & de supficiebus. l. 1. §. qđ ait .q. de iu. iu. c. quẽadmodũ. ff. de his qui sunt sui uel al. iu. l. pře furioso

.r. in .d. c. Si papa & .15. d. in principio.

.s. de conces. ꝑb. c ꝓposuit. glo. in. c. .r. de renunt. in .6. .t. Inn. in. c. inquisitioni de sen. exc. & i .c. q̃to đ cõsu.

nus enumerata. Per beatū Thom.2.se.q.24.ar.2. Maius p̄terea dānū affert tyranidē exercēs i subditosq̧ crudelis existēs/ ac bona illoꝝ diripiēs/adulter/icestuosus/ homicida/ & alia id gen⁹ facinora patrās inumera/q̄ hītīcus q̄ lȝ i uno fidei articulo peccet/aľs tñ uitā mitē ducat nulliq̧ noxiam.

•u• 24.q.1.c.1. In hoc magna iudicio meo difficultas uersatur.lo.nāq̧ •u• Glo. quē maior canonistaꝝ pars sequitur asserit papā hereticum statim excōmunicationis sniam incurrere/ut cęteros hereticos ipsoq̧ facto dignitate pontificia spoliatū ac quolibet catholico minorem effectum/cui sententię Tho.in.4. sententiaꝝ.d.19.q.2.ad fi. scd̄m nōnulloꝝ opinionem adherere uidetur: Contra quā facit/quia pene a iure hereticis inflictę cum sint ab homine papā non ligant: ut supra dixi: Quare alia pōt urgentior rō assignari/quę talis existit. Nā ptās data Petro cū in fide fuerit principaliter fundata: quia caro & sanguis non reuelauit tibi/sed pater meus.&c.

•x• 21.d.c.2. Et super hanc petraȝ.&c. Math 16. Et pro fide Petri xp̄s •x• orauerit Lucæ.22. Inq̧ eo fundamentum fidei stabiliuerit:

•y• 50.d. Fidelior ut inquit •y• Ambrosius. Incidens autem in heresim a fide deuiet/extraq̧ ecclesię membra illiusq̧ unitatem constitua

•z• 24.q.1. audiuimus.c. memor.c. dicim⁹.c.qm̄.c.pudenda & seq. &.c. qcūq̧.8.d.quo iur̄ 93.c.qui petri. tur;ut inquiunt •a• Canones: qui fieri potest/ut eius sit caput cuius non sit membrum? Intus enim ecclesiā & extra simul esse nō pōt: ut btūs •b• Cypri. affirmat. q̄ si dicatur nō esse oīno infidelē pp baptismi carecterē indelebilē; & p consequens aliquo mō intra ecclam/cū hereticus ēt possit

•b• 24.q.1.dicim⁹ sacramenta in forma ecclę ministrare: ut Theologi canoni

•c• 1.q.1. sacramēta &.c. extra.24.q.1. Miramur. btūs Tho.in.4. sent.d.19.&.13.no. i.c.2. de pen.in.6. stęq̧ •c• affirmant. Rñderi pōt q̄ caracterē inuitus retinet fidem aūt uoluntarie ab se abdicat qd̄ pōt/sola .n. uolūtate qs fit •D• hereticus & infidelis: quo fit ut id qd̄ principaľr rōe fidei pont. datur ab se ēt tacite abdicare uideat̄: ipsaȝ.s. ptātem pont. oībus in persona Petri datā pp solū fidei fundamentum: quo deficiente & ipsa potestas eidem compe-

D. 19.d.anastasi⁹. tens opȝ ut corruat: quia deficiente causa finali concessiōis factę Petro & successoribus debet cessare effectus uȝ ipsa cō

cessio;ut iura .d. uolūt. Item sicut papa pōt exp̄sse uerbis papatui renūtiare/ut Celestinus .e. decreuit/Ita debet posse & tacite/quia taciti & expressi in hoc idem est iudiciū;quippe tacita renuntiatio eandem quã expressa de iure uim .f. habet. Quin immo dicunt Canones plus esse facto ipso/q̄ uerbo renūtiare; Papa igitur abiurando fidem suæ potestatis fundamentũ atq; originem: Potestatem quoq; ipsã abiurare uidetur. Cum enim ea nihil aliud sit/q̄ ius ligandi & soluendi cuius hereticus omnino est .g. incapax tacite illã abnegare censetur. Regula siquidẽ iuris est naturali rationi ueritatiq; inixa dicēs/ q̄ eligens unum ex contrariis alteri renūtiare .h. uidetur: & sublato principali fidei fundamento accessorium illi inherens destructum .i. uidetur. Et secundum aliquos prędicta procedunt in Papa in heresiã damnatam incidēte inq; ea perseuerante. Contra premissa tamen uidetur facere quod de Marcellino .k. legitur: Qui licet fidem abnegauerit papatu tamen minime dicitur fuisse priuatus/sed ab omnibus episcopis absolutus. Igitur uerum non est Papam propter heresim papatū ipso iure amittere .l. Doctores præterea dicunt/papam corrigentem se statim dignitatem pontificiam retinere. Ad hęc secundum Io. M. Glo. potest responderi/primo q̄ metus mortis/ qui etiam constantem uirum quemlibet mouisset illum /excusauit a pena priuationis ipso facto incurrenda: licet autem debeat quilibet omnia mala pati potius q̄ malo .N. cōsentire: hoc tamen peccatū intelligitur qui apud deū metu peccans non excusat/quanq̄ beneficiū ecclesiasticū ex iuris benignitate retineat qui per metum .n. apostasiam incurrit. Vnde papa nō debet esse deterioris cōditionis q̄ alius. Cōtra qđ tñ facit/quia ut ait .o. Hilarius grauiora facit peccata sublimitas peccantiū/& Chriso. Hō xp̄ianus pp duo fortiter cadit ĩ peccatū / aut pp magnitudinem peccati uel altitudinem dignitatis/& Symachus. Vilissimus;quisq; pudandus est/nisi p̄cellat scia & sanctitate q̄ est honore p̄stantior.

d. de appel. c. cū cessāte ubi p doc. .l. 2. §. fi. & ibi per Bar. ff. de. donat. no. Cy. & Bal. i. l. gn̄aliter. C. d. episco. & cle.
e. đ renū. li. 6. c. i.
.f. de off. del. c. gratū de appel. c. dilecti. prio cū gl. &. c. sollicitudinē in fi. ex. aptus. & ibi glo. & doc. in .c. 3. de his q̄ fiunt a maio. par. c. c. fi. & ibi glo. de uita & hon. cle.
.g. 24. q. 1. c. acatius. c. audiuimus. c quicūq;. c. dicim⁹ de pen. d. 1. Verbū
.h. ff. de inoff. te. .l. si suspecta. §. 1. ex. l. mater no. gl. in. d. c. 3. đ his q̄ fi. a ma. par. c.
.i. de reg. li. 6. Accessoriū. &. ff. eo. l cū principale cuã uulgaribus.
.k. 21. d. c. nūc aūt
.l. glo. in. d. c. si papa Vgol. &. alii.
.M. in. c. nūc autē 21. d.
.N. qđ metrus cã .c. sacris.
.n. 50. d. pb̄ros.
o. 25. q. 1. nulli. 40 d. hō. 1. q. 1. uilissimus.

Vnde potest & aliter respondéri/ꝙ licet Marcellinus fuerit ipso facto per abnegationem suam ſm premiſſa pontificia dignitate priuatus/suam tamen ob penitudinem Epoꝝ ſynodus uenerando/illū ut papā uidetur tacite in pont. reelegiſſe/maxime quia in habentibus symbolū facilior est .p. transitus propter præcedentis pontificatus reliquias quę licet de facto/in illo tamen adhuc uigebant. ꝙ si dicas nullam ibi reelectionis hmōi mentionē apparere/ dico illaꝫ satis ex facto ipſoꝝ constare dum illi ut pont. detulerunt illius etiam casum miserati/qui metu mortis peccauerat: unde plus est facto aliquid demonstrare q̄ uerbis / ut tum leges / tum .q. Canones hoc aperte testantur. Quare si collegium Cardinaliū unanimiter sponte & libere sede uacāte aliquē intronizaret/& ut Pont. nulla electione pręcedēte uenerare tur: Quis dubitaret quin ille Pont. r. eſſet: utpote spiritus sancti instinctu electus: qui oēm humanam solemnitatem diſſoluit/ut sacri aiūt doctores qppe q̄ spiritu dei agunt/nō sunt sub lege ut ait .R. apostolus. Hęc.n.realis eſſet electio & maioris efficatiæ q̄ uerbalis/ eo magis quo magis facta uerbis anteponenda uidentur: uerba etiā sunt/ ut .s. Phūs ait. eoꝝ quę sunt in animo paſſionū notę: ex quo igitur de aīo constat frustra uerba requiruntur/ quia uerba intētioni non intentio uerbis debent inseruire/ ut sacri inquiunt .t. canones. Quāobrem prēs illi spiritu sancto ducti Marcellinum ut papā uenerantes in pont. reelegiſſe uidentur: unde & papa si corā omnibus Cardina. erroem suum confeſſus ab eiſdem pro papa uenerar etur: eſſet idem dn̄dum /ꝙ dictum est de Marcellino. Potest & aliter respondéri ad cōtrarium/ quod licet quantūin se est/uideatur pepatui renūciaſſe damnatam heresim incurrens: quia tam̄ eo tempore nō dum emanauerat constitutio Celestini/ uolentis papā poſſe papatui libere renunciare: quod idem importat/ ꝙ nullius .u.licentia requisita poterat dubitari an talis renuntiatio teneret a solo pontifice facta/&uidebatur non ualere

.p. ff.de rei uen. l.in rem.§. itē q̄cunq; Arist.de.genera.& corru.li.2.

.q. ff.de legibus l.de qbus no.glo .in.d.c.3.de his q̄ sunt a ma. par.c. ibi plene habetur .r. Host.l.d. Ant. & alii i .c. licet.d. elec.
.R. de regul.c. licet.
.s. 1.pieremias.ff d supel.lec.leg.l. labeo.
.t. d apel.secūdo requis .ff. de adimēd .leg.l. 3.in fi. cum sim.

.u. d pbē.in.6.c. licet eps & cle. du dū d sepult. i uerbo libere.

quodq; ecclesiæ sue sponsæ deberet interuenire consensus unde cum non fuerit ab episcopis noie ecclesiæ acceptata constat Mercellinum remansisse papam tacitamq; illius renunciationē minime ualuisse/ q secus nunc foret ob cōstitutionem prędictam papa damnatam heresim incurrente Et lz opinio Ioan. & sequatium sit magis cōmunis/ & per. pmissa satis de iure substentabilis, uidetur attamen rigorosior. Vnde alii dixerūt quod non ipso facto papa ob heresim papatu est priuatus sed priuandus/ si in illa obstinate pseueret. Nam licet iurisditio data papę sit a deo immediate: q tamen huic uel illi detur ex facto hominū pendet eligentium .s. & electi consensu/ unde & in disolutione coniunctionis hmōi factū hominis debet interuenire/quia oīs res p quascunq; causas nascitur per easdem .x. disoluitur: sed hęc ratio per Anacletū tollitur dicentē .y. Eiectionem pont. sibi dnm reseruasse/ lz electionem illoꝶ sacerdotibus concesserit. unde dicit ibi Glo. Io. fallere regulam illam in Ro. pont. quod ad quem spectat institutio pertinet & destitutio. quare q propter heresim possit deponi nulla humana lege fieri pōt cum ipse sit supra omne ius positiuum possitq; illud ad libitum tollere & .z. moderari. Diuina itaq; lege opus est que illū in causa heresis humano subdat iuditio. Expressa autem nullibi reperitur: auctoritas .n. sacrę scripturę dicit solum hereticū uitandū nullam in eum dās propterea superioritatē/ ut patet ad Titū .3. c. & ad Galath. .1. Et ad Thessalon .3. & .2. ad Corinth .6. Porro ex diuini iuris interpratione tantum potest hoc/ quia ut supra dixi potestas data Petro & successoribus cum fuerit in fide/ fundata illaq; fuerit finalis causa concessionis hmōi/ ut ex christi uerbis apparet/ eiusdē etiam mens fuisse uidetur ut si de cessante in pontifice cesset & preuilegium illi ob fidem concessum: quia iura dicunt q cessante causa priuilegii debet cessere .u. priuilegiū sicut & p abusum & per actum illi contrariū .x. similiter etiā priuilegiū perditur & hoc suade

.x. de Reg. iur. c. 1. & .ff. eo. l. nihil tam naturale.

.y. 79. d. c. fi.

.z. 9. q. 3. cūcta. 1. & .c. alioꝶ de cōcess. pbē. proposuit.

.u. l. Titia scio. §. usuras. ff. d leg. 2.

.x. xi. q. 3. priuilegiū d priuileg. c. si de terra. d cōst. .c. cū accessissens.

tur naturali iuris dictamine / cui papa etiam subest / ut qui ingratus est dño beneficẽtia dñica spolicẽ illius serui instar in euangelica parabola a Matheo .c.18 descripti / quem dñs ut ingratum & beneficiis sibi prestitis exauctoratũ compeditũq; etiam obscuro ac tenebroso carceri mancipauit. Et ideo Bonif. papa & martyr diuini iuris mentem interpretatus statuit pont. posse de heresi accusari & hoc procedit retento cõmuni intellectu doctorum ad illum tex. Vnde cõstitutio illa papam nõ ligat ut decretum papæ simplex: qa par in parem non habet imperiũ / sed tanq̃ diuinam legem interpretantis que quidem cum ab omnibus sit recepta / & usu approbata fideiq; causam manifeste cõtineat pont. quẽuis ligabit. Potest nãq; pont. diuinam legẽ .x. interpretari ꝙ si dicas poterit & alius pont. contrariam interpretationem facere / legat Gregoriũ dñtem .y. Si ea destruerẽ quę antecessores nostri statuerunt / non constructor sed euersor esse cõprobarer. Et .z. Zosimus contra statuta pr̃um condere uel mutare / nec huius quidem sedis potest auctoritas & .a. Nicolaus papa dicit ꝙ Ro. pont. quę bene diffinita sunt retractare non potest maxime in cõcernentibus fidem & ecclesiæ statum uniuersalem / quo casu pont. statuta pr̃ium sequi tenetur: quę .n. ad perpetuam generaliter ordinata sunt utilitatem nulla cõmutatione uarientur / ut inqt .b. pont. Leo. Lex quoq; dicit minime esse mutanda: quę interp̃tationem certam semper .B. habuere. Preterea si infidelitas impedimentum causat in initio quia infidelis est & .C. ineligibilis ad papatũ / deficit .n. fundamentũ principale propter ꝙ .s. fides / ergo idem fidei impedimentũ ex post facto superueniens debet operari ad depositionẽ ipsius / quia hęc infidelitatis qualitas contrariatur expresse cõditioni papatus & quando res deuenit ad eum casũ a quo non potest incipere debet .c. uitiari / si eadem causa subest per omnia in destructione illius: quę si fuisset ab initio res ipsa minime perfici potuisset. Et ex iis p3 rõ quare secus in

.x. de restit. spol. c. lr̃as de iudic. nouit & utrobiq; no. p canon.
.y. 25. q. 1. si ea.
.z. 25. q. 1. contra.
.a. 35 q. 9. in̄ia3.
.b. 25. q. 1. q̃ ad p. petuã & .c. sũt qui dam & .c. nulli. & .q. 2. c. 2.
.B. ff. de legibus .l. minime.
.C. doc. in .d. c. licet de elec.
.c. ff. ad .l. aql. l. qa i eũ & de uerbo ob. l. existimo & .l. pluribus .§. 1. & ibi bar. & doc.

causa heresis q̄ in aliis criminibus in Papa hoc statutū repe riatur/quia fides in formis requirit̃ ad esse substãtiale papæ. Mores autem boni uel mali sunt ad bene esse illius. Vnde adulter/homicida/& alia id genus cōmittens facinora supe rius enarrata retinet fidem informē/ hereticus nō quia cū hæc in animo & in uoluntate consistat/ sola uoluntate illā potest a se adicare q̄tum in se est/statūq; & conditionē mu tat factus de fideli infidelis q̄uis inuitus caracterē retineat idelebilē, Itē sicut pmutationē status psonę ut deptationē uel seruitutē ẜm ciuiles leges ꝓfana dignitas .d. pditur.ita & pmutationē psonę de fidelitate ad infidelitatē pōtificia dignitas debet amitti/cū infidelitas hmōi dignitati p̄dictę exp̄sse ꝯrietur. Ex ꝓxime dictis infert̃/ ꝙ q̄uis papa incidat in heresim dānatā/nō incurrit ipso facto pœnas a iure cōi ꝯ hereticos ꝓmulgatas/quia cū diuinę tm̄ sit legi subiectus humãis decretis ligari nō poterit; cū par in parē iperiū nō hēat/ ut sępe dixi. Quis āt in cā heresis tūc sit iudex: l3 doc tores .e. cōiter dicant esse Conciliū nullibi/ hoc tñ de iure expresse cautū reperitur. Congruentius uideret̃ dicendum Card. hanc potestate3 cōpetere/quia cū ad eos spectet Pōt. īstitutio seu electio ad eosdē ī casu p̄misso q est heresis pti nere deberet illius destitutio/quia in hñtibus symbolū faci lior ē trãsitus/ut supra dixi. Decreta ēt Cano. dicūt destitu tionē eidē debere cōcedi cui cōpetit .f. institutio/& q̄uis re gula hęc ẜm .g. Glo. in Pont. locū nō hēat/illud est uerū re gulariter/ qa papa a nullo pōt destitui / ueꝝ dato casu quo possit deponi: nō uideo rōe3 cur regula cōis locū nō hēat; & ubi eadē rō idē ius eē pariformiter .h. d3. sed cōcilio nul la reperit̃ data facultas eligēdi instituēdiq; Pont. ergo mul to minus Pont. deponendi facultas ullo modo potest dici illi cōcessa: ꝙ si Card. aliquā ob causam forent suspecti/tūc illi q̄bus de iure antiquo electio Pōt. cōpetebat .i. clerus. s. romanus de hoc deberet cognoscere: res .n. de facili ad suā naturā .k. redit. Cōis tñ cōsuetudo obtinuit ita canonicas

.d. Instit. de Capit. diuin. §. 1. ff. co .l. 12. & .3.

e. Glo. 2. q. 7. sicut inqt. 79 .d. si duo. 19. d. anastasius .15. .d. Sicut.

.f. de here. c. cū ex iniūcto in fi. c. 1. & .2. de capel. mon.

.g. 79. d. c. si.

.h. ff. ad .l. aquil. l. illud. & de uerb. l. A tito.

.i. i lxiii. d. c. quia & .c. ego Ludouicus .c. constitutio & .c. sacroꝝ.

.k. ff. de pact. .l. si unus. §. pact⁹ uers. qd̄ & in spē instit. de act. §. fuerat .l. una. §. accedit. C. d rei ux. ac.

sanctiones interpretata ut Concilium uniuersale sit iudex/a qua non est recedendum/minimeq; sunt mutanda quę certam interpraetationem semper habuere/ut paulo ante dixi.

¶ Conclusio. ¶ Ex supradictis sequitur una conclusio / q papa pro causa
¶ Conclusio. heresis tm̃ uel apostasia potest condemnari. ¶ Altera/q p nullo crimine manifesto & notorio ecclam scandalizante
¶ Conclusio. poterit iudicari. ¶ Tertia/q neq; pp incorrigibilitaté poterit
¶ Conclusio. deponi. ¶ Quarta/q nulla noui testa.auctoritate expsse
¶ Conclusio. cautũ reperitur papá posse pro heresi deponi. ¶ Quinta q papa pro heresi possit deponi ex tacita iuris diuini mente procedit a sanctis patribus interpretata/ cui interpretationi
¶ Conclusio. est standũ omnino. ¶ Sexta / q papa incidens in heresim damnatam non incurrit ipso factu pœnas a iure cõi contra hereticos promulgatas. ¶ Argu .27.

.l. 79.d.c.fi. ¶ Eiectionem insuper summoꝝ pont.ut ait .l. Anaclet. sibi dñs reseruauit:Concilio ergo supra papá ptás non cõpetit dei tm̃ iudicio reseruata.Pręterea si post deum imedia
.m. 40.d. si papa te est .m. Pont.ergo primus in eccla:pest itaq; ecclię & for
de transl.pl.c.q̃to tius Concilio ficte totá ecclam repsentanti. Fieri enim nõ
&.c.ls.c.p uenera- potest ut ibi fideles omnes intersint:ex quibus ecclesię ipsi-
bilem.§. rõibus q us uerę uniuersitas constare .n. dinoscitur.Si uerae ecclesiae
fil. sint leg. uniuersalis caput summus est pont.habens primatũ & prin
n. c.1.§.una đ sũ. cipatum super totas eccl.Maior quoq; & superior est oibus
tri.de consec.d.1. ut supra ostendi/& infra latius dicetur argu.45.apparet ma
Ecclesia. nifeste illũ maiorem esse Cõcilio ficte ecclam repsentante.
.o. 8.d.ueritate đ Fictio quippe ueritati cędat .o. necesse est/ & iuxta pphetae
iu.cal. Cu causam Esdrae iniam p. ueritats uiuit in æternũ. Neq; mirum hoc
.p. c.xi.d.consue uideri debet;cum & xps ueritas sit:ut in Euangelio ipse te-
tudo. statur .q. dicens.Ego sũ uia ueritas & uita.Io.14.c. Ar.28.
q. xi.d q cõtépta ¶ Videtur insuper absonũ fideiq; contrariũ/ asserere papá subesse Concilio:Quicũq; enĩ priuilegiũ Ro.ecclae a xpo traditum auferre conatur hereticus censeri debet/ ut Nico
.r. 22.d.omnes.19 pont.indubitanter hoc affirmans ait.r. Non dubiũ est quia
.d.ita dñs quisquis cuilibet ecclesiae ius suũ detrahit iniustitiam facit/

Qui aūt Ro.ecclesiæ priuilegiū ab ipso summo oīum eccl. capite traditū auferre conaꝰ:hic ꝓculdubio in heresim labitur: Fidem quippe uiolat:qui aduersus illem facit: quæ est mater fidei & ipsi contumax inuenitur/qui eam cunctis ecclesiis ꝓtulisse cognoscitur.Sed ut supra probaui ar.21.& dicam latius infra ar.43.Ro.eccl.mater & caput oīum eccl.a christo speciali priuilegio cōstituta summoq; pont. super omnes mortales uniuersalem miltantē ecclesiā referentes ab eodē sūma iurisditio cum ptātis.s. plenitudie attributa. Dicens igr̄ papam subesse cōcilio aufert plenitudine; ptātis & sic priuilegium illi cōcessum: qui.n.fieri potest ut q alteri.subiicitur/is cēseatur habere plenitudinem ptātis uel cui alter ꝑsit ipse caput eiusdem esse dicatur.t. Cōtrariaꝰ hęc inuicem manifeste/ uel duo tunc capita ut sint op3. unum pontificis/alterum cōcilii qđ ecclesiasticæ unitati repugnat & a xp̄i fide est penitus alienū sanctorumq; decretis cōtrarium Duo etiam pastores tunc erunt ꝙ euangelicę ueritati Io.x.c.aperte repugnat dicentis. Vnū ouile erit & unus pastor.Vna est ꝑterea ecclesia immaculata una columba/ fōs uiuus hortus irriguus/ut in .u cantic. ꝓpħa testatur. Vel si unū caput eē affirmes aut illi pareas necesse ē /uel eo contēpto in apertam heresim dilabaris.Firmitatē præterea perpetuam & immobilem stabilitatem aufert ecclesiæ / cōtrariū afferens. nam cū papa sit firmamentū/ & totius ecclesiæ caput ut in argu.43.clarius ostendetur.si foret concilium supra papam posset statuta & cōstitutiones illius infringere/ sicq; pontificiæ sanctiōes& decreta infirma essent ac minus stabilia/ut alieno ex nutu ptāteq; pendentia.qđ sanctoꝝ.x; decretis repugnare ac symbolo ipsi manifeste cōtrariari uidetur afferenti unā sanctam ecclesiam. Id uero aliud nihil sanat q̄ firmam uel stabilem : cuius caput (ut predixi) est Petrus eiusq; successor.Inn.etiā .y. pont.3.asserit a xp̄i ouile fore alienū qui petrū & successores magistros non recognosceret & pastores;quod si eccla foret superior nō dice.

.s. 7 q.6.Decreto &seq.d auc &usu pal. Ad honorem 3.q.6. Multum de pē.& re. cū ex eo. in fi.Cle.pastoraꝰ in fi de re iu.Tho. in tractatu contra errores heret q.68 .t. 24.q.1. Didicimus cū glo. i uerbo a se ortus. .u. 5.c.24.q.1. loquiꝰ.&.a.oībus& .c.didicimus.c.pudenda &.c.scisma in fi.

.x. 25 q.1.Generali &.c.si q.2.q.6.q se scit.

.y. de maio. & obe.c.solite.

retur papa magister & pastor cum ab illa (uelut supiore de
beret regi & moderari. q uero ptãtis plenitudinẽ in totam
eccl. militantẽ papa accepit ultra pdicta p3/ Tũ auctē xpi di
.z. Math.16.c.24. ctis.z.quodcũq ligau. ris &c/ Tum rõe. Nã ut supra dixi
q.1.quodcunq. in.1.argu. pro hac pte adducto sicut in qualibet Rep. euenit
in qua necesse est aliquem ponere præsidentẽ ad quem spe-
ctet uel p se uel per aliũ de quolibet iudicare: quemadmo-
dum debeat gubernari/debitũq in finem dirigi/ac cõmune
Reip. bonũ: Id uero fieri non potest/nisi is amplam ptãtem
habeat super quolibet de Rep. sententiandi & terminandi
q̃liter qsq debeat regi/ pœnasq ac pmia p cuiusq merito
decernẽdi: Ita & in Rep. xpiana nnũ pesse op3 sũmã in cete
ros ptãtem hñte3 ad ea pagẽda p q̃ hõ in deũ uelut ultimũ
finẽ dirigat/ nõ mõ in iis q̃ ad iudiciale forũ ptinẽt/ s3 ad
cõsciẽ forũ spectãtibus/quia utroq mõ hoiem in deũ ordi
nari op3 uelut ultimũ finẽ oiu3 fm modũ xpianẽ Reip. cõ
uenientẽ/quia hoc pacto ordinauit deus hoiem fm ptãte3
ecclesiasticã iudicio psidentis subiicere. Verũ nullus talis ẽ
psidens pter papã/qui hãc ordinandi in deũ hois potentiã
.A. d̃ regular.c.13 habeat/quippe q suprmã in eccl. dei ptãte3 hẽt/ut .A. Inn.3.
clare testat. Hẽt ergo papa ptãtem sententiãdi de quocũq
ad xpianã cõitate3 ptinente in oĩ casu: in utroq foro/ ue p
hii oẽs eccl. ulis sũt mẽbra cõciliũq cõstituũt. Igr de oibus
existẽtibus in cõcilio/& p ɔñs de toto Cõcilio iudicãdi fa
cultatẽ hẽbit/quia si hũc/& illũ/& illũ/& sic de aliis põt iu
dicare & hii oẽs sunt totũ Conciliũ: Totũ itaq cõciliũ po
terit iudicare/superiorẽ igr̃ illo esse app3: cũ (ut supra dixi)
¶ Conclusio. minoris est iudicari / nõ iudicare. ¶ Ex pmissis infert una
cõclusio/q negans plenitudinẽ ptãtis esse totã penes papã
est hereticus. ¶ Argumentum .19.

¶ Sacerdotalis quoq ordo oẽsq eccl'asticẽ dignitates a
Petro uel Ro. eccl. originẽ hũisse/tũ sctõp auctoritate mõ
strat/tũ ẽt rõe manifeste app3. Hoc primũ sacrorp Cano. te
a. 21. d. i nouo. stimonio cõprobat Ana. papẽ dñtis. a. In nouo testamẽto

post xp̄m dn̄m a Petro sacerdotalis cępit ordo/oēsq; ut.B. .B. 22.d.c.1.24.q. Nic.Pa.inqt/siue pr̄iarchę in cuiuslibet apicē siue metropo 1.Rogamus. lis primatus aut ep̄atuū cathedras uel ec̄cl̄iaꝝ cuiuscūq; or- dinis dignitatē instituit Ro.eccl̄a .b. Lucius ēt & diuus Cle. .b. 80 d.c.1.&.2. in eandē cōcurrūt sn̄iaꝫ/a qbus .C. Gre. minime dissentire .C. 11.d.c.p̄ceptis uī inquiēs . Cum nulli dubium q̄ non solum pontificalis causatio/& oīs scte spei Ro.eccl̄ię & religionis relatio ad sedē Apost.quasi ad caput oīuꝫ eccl.debuit referri/ & inde normā assumere/un̄ sūpsit exordiū .c. Inn.ēt pōt.1.inter cę .c. xi.d.c.si. tera ait:p̄fertiꝫ cū sit manifestū in oēm Italiā Galliā/Hispa niā Affricā/atq; Siciliā/insulasq; interiacētes/ nullū institu isse eccl̄as nisi quos apl̄us Petrus aut successores eius cōsti- tuerunt sacerdotes/legāt aūt si in iis ꝓuinciis alius Apl̄us inuenitur/aut legit̄ docuisse:qd̄ si nō legūt qa nusq̄ inueni unt opꝫ hoc sequi qd̄ eccl.Ro.custodit a quo principiū eos accepisse nō dubiū est.&c.Quinimo & ipsa mr̄ oīum eccl. xp̄i eccl̄a/fidei xp̄ianę normā i exordio ab ipsis aplōꝝ xp̄i principibus accepisse a .d Lucio pa. p̄hibet̄ / qd̄ nō nisi de .d. 24.q.1.A recta Petro & Paulo intelligere uī .D.Amb.Hęc āt eccl.mr̄ oīuꝫ .D. 2.q.7.Beati. nō p̄t nisi de uſi intelligi/quia illa est q̄ nō p̄t errare/ neq; a fide deuiare cū ꝓ illa dn̄s orauerit s̄m aduersarioꝝ sn̄iam. Pꝫ ergo Petrū & Paulū fuisse originē & caput uſis eccl.lꝫ pe trus quo ad iurisditionis ptāteꝫ paulū excederet: norma.n. E. 24.q.1.quotiēs a maiore dat̄ minori nō eꝯ/ut sępe dixi .E. Inn.ēt pōt.dicit Petrū ep̄alis dignitatis & honoris auctorem fuisse. Beatus .e. 24.q.1.rogam⁹ quoq;.e.Marcel.huic sn̄ię manifeste assentit̄:dū ait maiora oīa ecclesiastica negocia ad Ro.sedē referenda/ a qua sum- psere principia .Rōe uero id ōnditur:Nā dignitates eccle- siasticas aut xp̄s imediate instituit/aut uniuersalis ecclesia: aut xp̄s papa generali illius uicario mediante / sed nullibi legitur illas fuisse a xp̄o immediate institutas ita determi- .f. 80.d.c.1. minate & distincte sed a .f. Petro eiusqꝫ successoribus/ tuꝫ quo ad nomen/quia dignitatū nōnullę pr̄iarchales uocant̄ primę aliq̄/archiep̄ales seu metropolitanę plurimę nuncu

pantur: Alię eṗales: aliæ parrochiales/ ac multiugis & uariis/id genus/ dignitatū nominibus appellantur/ tum quo ad populum tum quo ad territoriū/tum uero etiam quo ad utrunq; forum spectantia. Hoc & alia ratione cōprobatur quia si ordo predictaꝝ dignitatum fuisset a xp̄o imediate institutus/ non posset a papa alterari uel modo aliquo immutari/quia papa non potest xp̄i ordinationibus .g. cōtraire cuius contrariū quottidie tam de iure q̄ de cōsuetudine seruari uidemus/quia papa non solum cōfirmat omisso archiepiscopo: qui est medius/sed episcopatuum prouisiones dispositioni suę reseruat/ nouas preterea episcopales sedes sepe .h. erigit/ nouasq; creat ecclesiasticas dignitates qd facere minime posset si imediate eas Christus instituisset. ꝙ autem dignitates hm̄oi nō sint ab uniuersali ecclesia institutę ut auctoritatem dante patet: quia potestas spiritualis ligandi & soluendi dirigendiq; hominē in ultimum suū finem: qui est deus/non potest ab humana ope largiri/cum munus diuinum existat/ per sacramentū .n. pœnitentię datur gratia/ut dicam in argu. 37. Porro gratia hęc donū dei est/dicente .i. Psal. Grām & gloriam dabit dn̄s. op; igitur ut ea a xp̄o tribuatur/uel ab habente ptātem ab eodem. sed uniuersalis ecclesia nō est deus/neq; xp̄s; neq; ab illo potestatem accepit/Tum quia hoc nullibi scriptum reperit: Et qd̄ sanctoꝝ patrū documento sancitū non est/superstitiosa adinuentione non est p̄sumendum/ut .k. Steph. papa affirmat: tū quia sequeretur absurdū ꝙ papa non posset sine cōcilio uel cōitate xp̄iana beneficia ecclesiastica dignitatesq; conferre. Hoc aūt falsum & erroneum esse quis neget? Ex quo igitur ptātum inferioꝝ institutio non est a xp̄o immediate/neq; ab uniuersali ecclesia/restat ut a xp̄i uicario esse dicatur. Hoc & alia ratione roboratur/nā in unoquoq; ordine in eo in quo residet plenitudo potestatis seu uirtutis originaliter/dependet uirtus oīum in illo ordine subsequentium. Ro. autem Pont. est primus in ordine prelatoꝝ

.g. 25.q.1. que ad ꝑpetuā.&.c. Sunt quidā.&.c. omne &.c. cōtra.&.c. A sanctis.&.25.q.2.c. .2.15.d. Sicut.

.h. 13.q.2.c. ecclesias.16.q.1. felix & seq. de consec.d.1. de locoꝝ cū glo. no. de excef. p̄l.c. sicut & de cōstit. cū accessissent.

.i. psal.83.

.k. 2.q.5. cōsuluisti de transl. p̄l.c. inter.

ecclesię/habetq; in ea plenitudinem ptãtis:ut supra dictum est.ergo ab eo omnes ecclesiasticę ptãtes emanarunt. Hoc ẽt nũ exẽplo Exo.18.& Nũ.xi. cõfirmať/ubi dñs dedisse legitur de spũ sancto qui erat in Mose.70.uiris ab illo in adiutorium suũ electis per quod significatur potestas regiminis a summo ecclesię p̃sidente in alios deriuãda: Vñ Dyon in.3.li.celestis hierarch.dicit p prima media ultia illuminari/& in.x.ait oẽs hierarchias ordinesq; omnes esse cõnexos quę cõnexio non attenditur solũ per relationem unã ad ultimum finem/sed ſm ordinem distinctionis per primũ medium/& ultimũ ſm scientiam inq̃tum irradiatio extenditur procedendo a primo usq; ad ultimũ;ita in ecclesia militante papa per patriarchas Archiep̃os & alios descend do usq; ad infimos gradus influit in omnia membra ecclesiæ: Quo circa status curatoꝝ/ut distinguitur a statu episcoporum uel papę / non fuit a xp̃o immediae institutus; neq; quo ad nomina dignitatũ neq; quo ad iurisditionis limitationẽ/sed ab illius uicario(ut p̃dixi) Verũ cũ oẽs eccľasticę dignitates uniuersalis eccl. mẽbra honorabiliora existã:; Et eędem ab apostolica sede exordium habuerint & originem qui fieri potest ut dicamus illa seu illis p̃sidentis iurisditionem a Pont.habitam contra eundem uelle exercere? Dici posset tunc illud prophetæ.Filios nutriui & exaltaui/ ipsi autem spreuerunt me. & illud aliud. Impinguatus incrassatus est dilectus meus & recalcitrauit. Et quod Paulus ap̃lus inquit.c.9.ad Roma.scribens.Nunquid uas potest dicere figulo cur me ita finxisti. quod & ab Isaia prius.45. ac Hiere.18.c.dictũ reperitur.Igi tur multo minus & alii inferiores xp̃ianam remp.& militãtem eccľam constituentes; quibus omnis interdicta est clericos iudicandi ptãs poterunt summum Pont.condemnare. ¶ Argu.30.

¶ Iurisditionẽ quoq; & uniuersalẽ Papę ptãtem ab ipso xp̃o nulloq; alio habuisse originem/ cũ & auctoritate/tum & ratione euidentissima cõprobatur. Euangelica primum

.L. ind.c.nouit. hoc patet auctoritate illa ut Tu es Petrus. Et quodcunque ligauerit &c. Et illa alia pasce oues meas &c. L. Inno. et .3. asserit pontificis ptātem ex deo non ex hoīe dependere. Cōfirmat hoc & aliis cōpluribus supra sepius allegatis. Ar. xi. & pximo supra deducto. Rōe uero id ostenditur: qa hec iurisditio uel a papa uel a xpiana uniuersitate/uel a christo dicitur instituta. dici autem nullo modo potest a primo instituta / qa papa ut uicarius / & ab alio sibi traditam exercet
.m. d offic.uica. .c. sua. hmōi ptātē quam nec ampliare potest nec .m. restringere ultra modum sibi a dño prestitutū Qui autem ptātē per se habet/ illam potest pro sue uoluntatis arbitrio moderari/ restringere ac etiā funditus abolere qd uicario nō li. Nemo
.n. 1.q.7.diabertū .ff. d acq.re.do.l. traditio cum similibus. preterea sibi ipsi potest ullam ptātē concedere: qua idem ipse careat .n. Nemo qppe dat quod nō habet. At papa hāc per se ptātem habere non potest cum diuinum sit donum oēmq humanam superans facultatem / oēmq mortalem ptātem excedens p illam qppe homo ad bene recteq uiuēdi normam instruitur: Et in deū qui ultimus oīum est finis demū dirigitur. Etenim pontificia iurisdictio ligandi & soluendi in utroq foro ptātem includit/ & facultatem a poena pro noxa deo debita relaxandi: que dei proprie est actio propriumq munus mortaliū nulli p se cōueniens/in dei benignitate foret illis in persona Petri misericorditer elargitum. Ex quibus liquido appz potestatem hanc a Pontifice minime institutam/ multoq minus & a xpiana uniuersitate/cum istud sit donum diuinum (ut pdixi) nec alicubi hoc scriptum reperiatur. Igitur superstitiosa ad inuentione nō
.o. 1.q.cōsuluisti est .o. presumendum. Nam si diceremus papā habere potestatem ab ecclesia/cum eius sit tollere cuius est cōdere sequeretur q ecclesia posset Papalis dignitatis supereminētiā prorsus extinguere: quod omnino est falsum atq hereticū quiā esset se ipsam destruere/ & unitatem a deo institutam
p. 24.q.1.loquit 16.q.7.sicut. contra sanctorum Canonum .p. decreta penitus abolere & euāgelice scripture aperte cōtraire dñi Io.x.c. Erit unum

ouile & unus .q. pastor/alias nō foret unnm ouile nisi unus foret & pastor. Item (ut dixi) Concilia a Papa auctoritatem recipiunt. Foret ergo perplexitas dicere subesse Pont. illi / cui prestat auctoritatem. Prgterea si ecclesiasticæ dignitates non ab ipsa sed a Petro & apostolica sede initium habuerent ut proximo argu. latius hoc probaui/ multo minus & Pontificia iurisditio ab ea dici pōt ullatenus emanasse. Restat igitur arguendo a sufficienti partiū enumeratiōe ut a Christo immediate fundata esse dicatur. Quod & alia probatur ratione per beatum Thom. primo sent. libro adducta .d.17. ubi ait/ dupliciter dici posse aliquem ab alio immediate potestatem habere. Vno modo respectu uirtutis/ & hoc modo omnis potestas & iurisditio tam in papa q̄ in quocūq; alio immediate est a deo. Alio modo potest dici imediate haberi respectu suppositoꝝ agentium siue potestatem conferentium: sic dicitur potestatem quis a xp̄o immediate suscepere: quando inter accipientem ptātem & xp̄m conferentem non est aliquid mediū/ suppositum. s. a Christo suscipiens / & ptātem ipsam alteri conferens. Et hoc pacto dicendū est Petrum a xp̄o immediate iurisditionis potestatē accepisse/ cui soli dictum est/ Pasce oues meas; quod prius ei promiserat dicendo/ Tibi dabo claues &c. Math. 16. & Lucę. 22. Cōfirma fratres tuos: & si peccauerit in te frater tuus. Math 18 quæ omnia ad curatorem ptinent animaꝝ: & soli dicta sūt Petro/ cui etiam soli illaꝝ curā legitur cōmisisse. Verum quia impossibile ei erat totius gregis curam agere / ideo illius permisit arbitrio / ut alios sibi quos uellet adiutores eligeret; quibus dominici gregis onus cōmitteret/ prout illius saluti cognosceret expedire. Nec Christus per se nisi unam solam curam ecclesiæ suæ instituit: omnes uero alii apostoli a xp̄o Petro mediante potestatē acceperunt/ & ita dicimus papam immediete a xp̄o/ cęteros uero p medium Papę a xp̄o ptātem habuisse/ & ut ait Petrus de palu. unam ouilis sui curā tm̄ instituit/ quā & uni Petro cōmisit ut uni

.q. cle. ad nostraȝ đ here. ī glo. i uerbo. ecclię. c. fi. de Baptī.

ouili unus ꝑesset & pastor: quod si ita est/ quis dubitet Papæ p.ãtem esse supra Concilium ? ¶ Argu.31.

¶ Item aut Petrus fuit constitutus princeps apostoloꝝ a xp̃o immediate/ut supa probaui in.xi.&.xiiii.argu. Aut ab Apostolis si a xp̃o tm̃ habeo intentum cũ inferior teneatur sequi factum r. superioris/ac illius mãdatis obtemperare: Si aũt & ab Apostolis ut .s. Anacle.uerba a quibusdã perperam intellecta uidẽtur innuere/ dicẽtis. Cæteri uero apostoli cũ eodem pari consortio honorẽ & p̃tãteȝ acceperũt/ ipsumq; principem eoꝝ esse esse uoluerũt.&c. Tunc omnis eoꝝ iurisditio in eum translata uidetur/ sicut populus Ro. per abdicationem p̃tãtis a se in Imperatorẽ factam/ius suuȝ totum in illum dicitur contulisse/ut .t. ciuilia iura euidẽter affirmant/adeo ꝙ Ro.populus cõtra Imperatorẽ q̃nis pessimum nullam iurisditionẽ potest amplius exercere. Nõ ergo potest competere oĩbus Ep̃is in apostoloꝝ locum succedentibus & tanq̃ dignioribus iurisditio contra Papã/quam Apostoli ipsi a se abdicatã totam in Petrũ Apostoloꝝ principem transtulerunt/ multoq; minus aliis inferioris gradus in Concilio existentibus. Pro huius etiam ueritatis robore uerba.u. Leonis Papæ in medium afferre non erit incongruum. Ait enim/ꝙ si nullo modo recte dici potest ecclesiã in qua scisma est. Restat ut qm̃ ecclesia nulla esse nõ potest ea sit quam in sedis apostolice per successiones Ep̃oꝝ radice constitutã hoium nõnulloꝝ malitia/etiam si nota excludi non possit: sed pro temporis ratione toleranda iudicetur nullo modo ualeat extinguere.&c Ex quibus uerbis pȝ uniuersalem eccl.in sede apostolica fundatã. Apostolicæ uero sedis caput est Petrus & successores/ut supra probaui: ergo uniuersalis ecclesię caput est papa Petri successor. Patet hoc manifeste ex uerbis paulo superius per eundẽ leonem positis dum dicit. Etenim cũ ecclesia una sit/ut in cantic. dicitur/ una est colũba mea &c. Et sic de uniuersali ecclesia loquens dicit illã in apostolicę sedis radice fundatã. Ar.32.

.r. ff. Mand .l.si. mandassem.
.s. 21.d.In nouo.

.t. l.fi.& ibi bal. Saly.& alii .C.de leg.ff.eo.l.nõ ambigit ubi Bal. & alii.ff.d orig.iu.l. .2.§. nouissime & .§.dinde Instit.de iure. nat .§. sed quod principi.
.u. 24.q 1.c.pudẽda.

¶ Confirmatur ulterius hæc sententia ex .x. Inn.3.aucto ritate dũ ait Ro.ecclesiã super omnes alias ordinarie ptãtis obtinere principatũ/utpote matrẽ uniuersoꝝ xp̃i fidelium & magistram: Vniuersalis aũt eccl. nihil aliud est q̃ uniuersorum xp̃ifidelium collectio: ergo ecclesia Ro. uniuersalis ecclesiæ mater est & magistra: Igr̃ multo magis supra Concilium ficte ecclesiã uniuersalem referens/ qr̃ cũm impossibile est in eo uere interuenire: & per hoc tollitur nõnullorũ responsio ad illum tex. Intelligentiũ Ro.ecclesiã esse dñam & magistram oĩum xp̃ifidelium quo ad particulares eccl. non aũt quo ad uniuersalem: ex alio capite huius responsionis falsitas liquet: quia tex. ibi reddendo rõem sui dicti quare Ro.ecclesia super oẽs alias ecclesias obtineret principatũ ait: quia mater & magistra est uniuersoꝝ xp̃ifideliũ: Et sic idem sunt uniuersalis ecclesia & xp̃ifideles uniuersi: quorũ ipsa est mater: uocatur insuper .y. mater fidei Ro. eccclesia a Nico.Pont. ergo & fideliũ: fideles aũt uniuersalẽ ecclesiã constituunt: Igr̃ uniuersalis eccl'æ mr̃ dici põt. ¶ Arg.33.

.x. de priuileg.c. Antiqua.

.y. 22.d.c.1.

¶ Deniq; /ut inquit .z. Ambr. super Marcum: Et si aliis impetur/ut laxent retia/soli tamen Petro dicitur duc in altum hoc est in profundum disputationum: Quid enim tã altum q̃ altitudinem diuitiaꝝ uidere? a. Est & aliud apostolicum piscandi genus ꝑm eundem: quo genere solũ Petrũ piscari dñs iubet dicens. Mitte hamum & eum qui primus ascenderit tolle: Hamum iurisditionem qua cæteris apostolis prefuit intelligens. Patet ergo ex his duobus xp̃m aliis apostolis Petrum uoluisse præferri maioriq; atq; ampliori prerogatiua insigniri. ¶ Argu.34.

.z. 24.q.1.nõ turbat Luce.5.c.

.a. 24.q 1.ẽ & aliud Math.17.c.

¶ Præterea impossibile est illoꝝ opinionem esse ueram dicentium clauium ptãtem principaliter datam uniuersali eccl'æ non Petro. Et primo premitto unũ illud uulgare .b. duas. s. esse claues/unã ordinis/ alterã iurisditiõis. Et primo unum argu. quoad ptãtem ordinis: Alterũ postea quo ad ptãtem iurisditionis formabo. Quo ad clauem ordinis:

.b. 20.d.c.1.

Q 2

qua cęli ianua apitur per remissionē peccato℞ a sacerdotibus factam. Dico illā non esse datam toti corpori ecclesię sic ut singulis eius mēbris dicatur cōpetere/ sed solis sacerdotibus. Hoc tum auctoritate tum ratiōe probatur. Auctoritate primo .c. Ambr. in li. de pœnit. Magistri quoq; in .4. sententia℞. uñ Math .8. & Lucę .17. xp̄s ait leprosis ostēdite uos sacerdotibus &c. qui s̄m Glo. figura erāt sacerdotii in ecclesia futuri. Dñs etiā non nisi apostolis sacerdotibus iam cōstitutis inquit/ quo℞ remiseritis &c. Io. 20. c. Rōe3 autem probatur Thomę & Alberti .d. in. 4. sent. post Magistrū quę est talis. Gratia quę datur in sacramētis a capite in mēbra descendit/ ergo solus est minister sacramēto℞ in qbus gratia datur q habet ministeriū super corpus xp̄i uerū sed hoc est solius .c. sacerdotis q eucharistiam cōsecrare potest. Solus igitur sacerdos erit minister sacramēti pœnitētię/ & cōsequenter solus habet soluendi & ligandi ptātem. Item si talis ptās singulis mēbris cōpeteret sequeretur ꝙ nō solum prophanis/ sed pueris etiam ac fœminis data pariformiter censeretur cū & ipsi ecclesię mębra existant: quod est absurdum. Nam idem Thom. D.13. art. ulti. in responsionibus ad.1.q. eo. li. dicitur/ ꝙ sicut in corpore naturali qdā sunt mēbra principalia p quę uirtutes & operationes uitę a principio uitę ad cętera membra decurrunt/ ita in ecclesia sacerdotes & alii ministri sunt quasi membra principalia/ per quos sacramenta uitę populo dispensari debent/ ideo laicis quantumcunq; sanctis sacramento℞ dispensatio nō potest competere. Non est data etia3 potestas huiusmodi ligandi atq; soluendi uniuersali ecclesiæ siue omnibus eius membris coniunctim. Probat̃ hoc ex proxime dictis: quia si solis sacerdotibus conuenit hæc potestas/ qui sunt pars cōmunitatis xp̄ianæ: quod uni parti tantum conceditur/ cæteris denegatum .f. uidetur. Datur p̄terea potestas prædicta in sacerdotii consecratione. Dicuntur enim tunc illa uerba Io. Accipite spiritum sanctum: sed cōmunitas ecclæ

.c. de pen. & rem .c. noua &.c. ois d pen.d.1.§. Nemo.

.d. 18.d.q.2.ar.2. in Rñsione ad 2.q &.d.19.q.1.arti.ul.

.e. de Sūma tri.c. 1.§.fi.

.f. de p̄sūp. Nōne .ff. de Iudi.l.cum p̄tor .C.d pcura. .l. Maritus.

non consecratur neq; sacerdotio insignitur: non potest igitur dici illi ligandi soluendiq; potestatem concessam. g. Bonifatius etiam .viii. inquit sacramentorum perceptionem populo ut uniuersis minime posse cōpetere. Nulla quoq; uniuersitas potest dici uere habere aliquam potestatem in cuius actū nunq̃ per se potest .h. exire: quia ut inquit Arist. in libro de somn. & uig. cuius potentia/eius est actus: At tota cōmunitas ecclesię non potest exire in actum ligandi & soluendi/ Tum quia solus sacerdos est minister sacramenti pœnitentię (ut prædixi) Tum quia actiones sunt suppositorum ẜm Aristotelem. Præterea cui non conueniunt uerba Christi/non conuenit .i. dispositio: sed uerba Christi ad Petrum prolata ecclesiæ conuenire non possunt / ut sunt illa: quia caro & sanguis non reuelauit tibi. &c. Et dabo tibi claues. &c. & illud. Pasce oues. &c. cum ecclesia ipsa sit grex pascendus. Et illud aliud Apostolis dictum. Quæcunq; ligaueritis. &c. Et quorum remiseritis, &c. Et accipite spiritum sanctum. Et prædicate euangelium. & alia id genus innumerabilia fere a Christo cum Petro / tum cæteris Apostolis dicta/sparsimq; ab Euangelistis conscripta: ergo dispositio Christi de clauibus loquens Petro tantum sicut & alia multa Apostolis dicta nequaq̃ possunt uniuersali ecclesiæ conuenire/uelut corpori .k. ficto & clauium huiusmodi penitus incapaci. q̧ si dicatur posse ecclesiam hanc potestatem alicui sacerdoti faciendam demandare. non obstat/Primo quia fieri non potest / ut possit alteri potestatem concedere / qua ipse careat omnino: Nemo enim dat quod non habet secundū uulgarem iuris .m. regulam. Item cum ex imperio illius procedit huiusmodi demandatio non sequitur/q̧ ex hoc consecrandi potestatem habeat propter hoc q̧ alicui demandaret celebrare/sicuti ē̄ uidere in electo uel archidiacono uel aliquo alio prelato non dum in sacerdotio constituto/alicui sacerdoti mandante aliquem a peccatis absoluere/ qui nō propterea

.g. d. sentē. exco. .c. si iuia. §. .i. in .6.

.h. de cler. exco. min. c. fi. c. q clic. si. d. feu. fu. cōtro.

.i L. 4. §. totiēs .ff. d damno infe. .c. indēnitatibus. §. pe. de elec. in .6.

.k. ff. d. fideiuss. L. Mortuo no. bar. in. l. aut fcā § nō nunq̃. ff. de pen.

.m. d Reg. Iu. li. .6. Nemo. ff. eo. l. Nemo. i. q. 7. Diabertū. ff. d acq. re. do. L. traditio.

n. d.Ant. abb.& alii.in.c.Ab.excói cato.de raptis: & no.i.c.suffragane is de elect.

dicuntur habere potestatem clauiū quis ex eo℞ mandato ille absoluatur/ut est cōis .n. docto℞ sententia. Ideo Tho. & Bonauen.in.4.sententia℞.d.19. dicunt solos sacerdotes habere claues. Nec ē possibile cōitati cuiq̄ hoc cōuenire: siue coniunctim accipias siue diuisim/quia absonū est dicere potestatem qua cuiq̄ absolutio datur uel ligatur quis in foro poli ab eo uel eb illis immediate dependere: qui eadem potestate ligantur uel soluuntur: Verū papalis potestas Petro& successoribus collata extenditur ad ligandū & soluendum omnes & singulos demilitante eccla: Ergo impossibile est ab aliquo uel aliquibus de ecclesia collectiue uel disiunctim sumptis uel a tota etiam eccl. ptātem clauiū Petro datam ut a causa dependere. Et si dicatur papam potestatē a Conciliis accepisse: dic hoc esse falsum/ut dixi in ar. 26.

¶ Conclusio. ¶ Ex quo sequitur q̄ prędicta potestas clauiū neq̄ quo ad subiectū uel fundamentū in uniuersali eccl. aut clericorum uniuersitate uel sacerdotū collegio/ut in quodā cōi subiecto esse pōt. ¶ Conclusio. ¶ Sequitur & aliud/q̄ auctoritas scripturæ de potestate clauis hmōi ligandi & soluēdi a peccatis loquens de uniuersali ecclesia exponi non potest capiendo ecclesiam pro oībus suis mēbris siue coniunctim siue diuisim;

¶ Conclusio. ¶ Infertur & aliud/q̄ potestas hmōi nō est data uniuersali ¶ Conclusio. eccl. sic ut eius mēbris singulatim dicatur cōpetere. ¶ Itē q̄ illā exercendā alicui sacerdoti demādare nō pōt. Ar.35.

¶ Nunc superest mēbrum alterum explicare de ptāte clauis alterius (ecclasticæ inquā iurisditionis) cū in foro cōsci entiæ/tum etiā exterioris iudicii: Et hanc dico non esse datam uniuersali ecclesię/ita q̄ singulis mēbris eius sit data ut singulis. Hęc conclusio manifeste probatur hoc pacto: Inter ecclesię mēbra omnes tam clerici q̄ prophani uiri/ & feminę/pueri/iuuenesq̄/ac senes includūtur. Hoc apostoli .3.c.ad Galth. scribentis testimonio cōprobatur. Ait .n. qui cunq̄ in christo baptizati estis/xp̄m/ induistis Et ut scribit .o. Augu.ad Bonif. in Baptismate: quibus efficitur mēbrū

.o. de conse.d.4. Nulli.

christi / sed non omnibus fidelibus est data ptãs clauis : qa nec fœminis / nec prophanis / neq̧ clericis omnibus/neq̧ etiam sacerdotibus Parrochia carentibus: ut nota. plene Thom.in.4.d.19. Et dictum est supra/ & de se patet. Hanc eandem ptãtem assero minime esse datam toti ecclesiæ/ut uniuersitati siue mẽbris eius cõiunctim/quod sic probatur. Nulla ptãs alicui uniuersitati siue omnibus membris eius simul iunctis potest aliquatenus cõuenire/ad quam uniuersitatis pars maior inabilis reperitur; ad hanc uero ptãtem maior pars uniuersitatis ecclesiæ est inabilis; patet quia cũ ex duobus hominũ generibus constet prophanoꝝ & clericorum / illoꝝ autẽ pars longe sit maior q̃ horum. Illi etiã tam secundum leges quam canones .p. iurisdictionis ecclesiasticæ sint incapaces: ergo non potent ptãs hmõi ecclesię cõuenire. Patet hoc de mulieribus/ quibus licet de ecclesię uniuersitate existant hmõi clauis ptãs penitus .q. interdicitᷓ Mulier quippe nõ est subiectum idoneum principatus/ sed subiectionis. Vnde dicit .r. apostolus ad Corint. scribens : Mulieres in ecclesia taceant: non.n. permittitur aliqua auctoritate loqui sed subditas esse &c. In concilio etiã Carthagiñ. dicitur .s. mulier quamuis docta & sancta uiros in conuentu docere non debet: Cui .t. Ambr. adstipulatur : & Arist. in .3. poly. ait: q̧ corruptio urbanitatis est cũ regimen siue dñium ad mulierem peruenit. Porro incõueniẽs uidetur q̧ potestas clauium sit data ecclesię ut uniuersitati siue oibus membris eius; uiri aũt prophani & mulieres qui & christi mẽbra & longe maior pars ecclesiasticę uniuersitatis existunt a predictæ ptãtis participatiõe penitus excludantur. In qualibet ꝑterea uniuersitate cui aliqđ ius cõceditᷓ omnis ęqualiter ius illud participant: patet/ quia canonici æqualiter se habent in actu cuiuslibet ptãtis quam habẽt ut collegium; uerum cum oẽs fideles: omnesq̧ clerici seu sacerdotes qui in hac ecclesia includuntur quo ad ius ptãtis dissimiliter se habeant ut est exploratum. quia aliter nulla

p. 96.d.bene. de reb. ec. nõ al. c. cus laicis.
q. de pen. & rem. Noua quedam.
.r. 1. ad Corin. 14. c
.s. đ cons. d. 4. mulier. 23. d. mulier.
.t. 33. q. 5. mulierẽ.

fuisset inter apostolos/ nulla inter sacerdotes maiores mi- noresue discretio potestatis. Neq; Petrus ipse fuisset maior quolibet alio/neq; ipsius caput ecclesie;qd est falsu3/ Igitur necessario infertur uniuersitati ecclesie ut tali.i.oibus clauis hmôi potestatem a xpo minime fuisse côcessam. Item ubi cûq; uniuersitati/simpliciter ptâs aliqua tribuitur nô potest in actum ptâtis côcesse procedere nisi omnibus uocatis le- gitime/ & nullo.u.eo4 côtêpto/At si ecclesie uniuersali in côi ut uniuersitati fuisset data ptâs clauis iurisditiôis/seque- retur q nec papa/ nec alii plati possent exire in actum seu exercicium hmôi nisi fidelibus oibus côuocatis cuiuscûq; status uel gradus prohanis uel clericis/ uel saltem maiori parte illo4: quod est falsum/ neq; ab ecclesia seruari uide- mus:neq; ad concilium fideles oês uel sacerdotes cûueniût Neq; papa aliiq; prelati ad execucitionê tradite sibi ptâtis cuiusq; requirunt côsensum/ Ergo falsum q ecclesie in côi aut toti collegio clericorum uel sacerdotum clauiû ptâs di catur quomodolibet attributa, Preterea si uniuersali ecclae in côi/ uel collegio omnium clericorum uel sacerdotum data foret potestas hmôi/ sequeretur q ad maiorem partê uniuersitatis q est prohanorum/uel ad minores clericos uel sacerdotes/ qui sunt maior pars collegii tandem posset de uolui potestas & regimê totius ecclesiae/ & sic ad minores iurisditio côtra maiores transiret/qd est absurdum & sacris Canon.x.percontrariû. ¶ Videtur itaq; ex premissis infer ri q plenitudo potestatis clauium non est data uniuersali ecclesie ut uniuersitati seu in omnibus mêbris eius côiun- ctim/ quia si non est data potestas clauium quod est minus Igitur nec potestatis plenitudo ipsarum clauium: quod est .y. maius. ¶ Argumentum.36.

.u. de elec.c.quia pp.&.c.coram.

.x.n.d.inferior.& .c.deniq;.

¶ Conclusio.

.y.ff.de ser.expor. .l.cui.

¶ Regimen preterea ecclesie a Christo institutû est mo narchichum:ut supra latius est probatu3. In regimine uero monarchico potestatis plenitudo est penes unû .z. princi- pem/non penes côi:atem prout in polytico/ut probat F6s

.z. 7.q.1.in apib°.

viii.ethic. & .iii. Poly. Ergo talis poteſtas eſt penes pont. non penes eccleſiã.ſi .n. foret penes eccleſiã uniuerſalem cum illam ex omniũ fidelium collectione cõſtare ſit explo ratum: Polyticum eſſet regim/ non monarchicum/ quod eſt falſũ ergo & antecedens ¶ Argu. 37.

¶ Confirmatur hoc inſuper auctoritate .a. Leonis papę dñtis. Nil eſſe ligatum uel ſolutum niſi quod Petrus ligauerit uel ſoluerit. Glo. ibi dicit petrus .i. auctoritas Petri. Et ſic patet claues non eſſe penes eccleſiam ſed petrum: quia poſſet & ipſa ligare ſi penes eam foret auctoritas. Idem etiã .b. Leo alibi dixit. Immunẽ diuini miniſterii qui a petri ſoliditate recederet de clauibus loquẽs: ergo claues penes Petrum/ non penes eccleſiam: quia ſi eſſent penes eccleſiã debuiſſet dicere quod qui ab eccleſię & non petri ſoliditate recederet diuini miniſterii immunis eſſe deberet. Item .c. Symmachus ait uni dictum/ tibi dabo claues/ ergo uni non unitati datę/ ut quidam uolunt. Corroboratur hoc & inſuper ex dictis Gregorii ad Mauriciũ Imp. ſcribentis/ Cunctis ait euangeliũ ſcientibus liquet/ quod uoce dñica ſancto & apoſtolorum principi Petro apľo totius eccleſię cura cõmiſſa eſt/ ipſi quippe dicitur. Petre amas me? Paſce oues meas/ Videtur itaque Petro non eccleſię hmõi ptãs cõceſſa. Videtur etiã illi data plenitudo qui totius gregis dominici inſtitutus eſt paſtor/ Is autem eſt petrus/ ut in ſuperioribus eſt probatum/ & dicetur infra late .43. argu. Illi ergo potius ptãs hęc conceſſa uidetur quam eccleſię quę eſt grex paſcendus a Petro. Impoſibile eſt quoque in qualibet uniuerſitate ſubditos & prelatos in eãdem poteſtatis plenitudinẽ cõuenire: quia quod faceret prelatus ſubditus poſſet deſtruere .d. Pontifex autem fideliũ omnium eſt prelatus ut ſupius dictũ ergo &c. ¶ Ar. 38.

¶ Corroboratur etiam premiſſa: quia aut plenitudo ptãtis quę ponitur eſſe in eccleſia/ aut eſt una & eadem numero: quę eſt in papa aut alia. Non põt aũt dici quod ſit alia/ quia ſic eſſent duæ ſupremę plenitudines ptãtis quod eſſe nõ põt:

.a. 24.q.1.Manet.

.b. 19.d. ita dñs.

.c. 9.q.3.Aliorum.

.d. 9.q.3.cũcta & .c.per principalem.

Tum quia quod superabundat in unoquoq; genere unum tm̄ est:tum quia pluralitas principantiū non est.c. bona fm

.c. 7.q.i.in apib⁹ Pℏum in fi.suę Methaphi.Tum quia duas supremas ptātes ecclesiæ nnitas non patitur: Vna etiam ꝙ sit eadem numero potestatis plenitudo nullatenus dicendū uidetur; quia si sic/tunc nec Papa esset superior & prelatus ecclesię neq; ecclesia posset dici superior Ro.Pont.quod aduersarii fatenť. Patet hoc/quia cū sit penes utrūq; ptās eadem constat manifeste parem in parem de iure imperiū nō .ſ. habere. Et lȝ quidam dicant potestatem prædictam excellentiori modo esse in ecclesia q̄ in Papa inuariabiliter & inobliquabiliter (ut aiunt) Ideo ecclesia habet iurisditionem supra Papam. Hmōi tamen ratio nihil ualet/tum quia falsum præsupponit:quia talis potestas/neq; quo ad subiectum/ neq; quo ad formam potest esse in uniuersali ecclesia/sed solum in Ro. pontifice/ut in superioribus est ostensum. Tum quia dato ꝙ esset una & eadem numero potestas ecclesiæ in utroq; sicut in uno subiecto est impossibile itelligere ꝙ ecclesia habeat iurisditionem super Ro. Pont.non econtra. Nec pōt circa eandem ptātem numero in uno & eodem subiecto fieri nt diuersimode& excellentiori modo in uno q̄ in alio capiatur:quia esset perplexitatem adducere dicendo potestatis plenitudinem in utroq; & ꝙ unū ab altero fm hmōi potestatis plenitudinem superetur. ꝙ si dicatur excellentiam hanc & inuariabilitatem dici de ecclesia:quia illa nō moritur sicut Papa.Hoc nihil ualet/quia penes sedem apostolicam/quę nunq̄ .g. moritur saltem quo ad habitum residet. Pręterea dato ꝙ sit excellentiori mō inuariabiliter (ut aiūt) Cum talis differentia non augeat nec minuat ptātem ipsa; non pōt ex hoc argui:ꝙ unus habeat iurisditionem super alium:alias qui sanctior esset aut diuturniorem ptātem haberer in ecclesia diceretur iurisditionem maiorem habere/ quod inter errores Ioannis hus est reprobatum. In tota ēt scriptura non repetitur potestatem hanc ecclesię fuisse tradi

[Marginal notes: .ſ. de elec.i.notuit.ff. ad Trebel.l. ille a quo.§. tēpestiuum. — .g. de.rescrip.li.6.si grose & qđ no.Bal.in .l.fi.ff. qđ cui⁹q; uni no. inno.& doc.in.c. cū sup de cā pis. & pro.]

tam/sed contrarium apparet Petro.s. fuisse datã.Igitur hoc minime asserendum uidetur: quia quod non est sanctorũ patrum decreto sancitum/superstitiosis non est inuentionibus p̃sumẽdũ:ut.h. Inn.3.& Steph.5.papa affirmãt. Ar.39.

Præterea ut colligitur ex uerbis apostoli in epistola p̃ria ad Corinth.c.12.& ad Eph.6.Potestas clauiũ ponitur inter g̃ras gratis datas a xp̃o corpori eccl. distributas.uñ ait dedit quosdam pastores.Gratię aũt gratis datę nõ sunt ita date corpori eccl.q̃ oibus eccl.mẽbris sint distributę/sed quibusdam tm̃ aliquę/aliis alię:quia idẽ Ap̃s ad Corin.c.12. Diuisiones gratiaꝝ sunt.Idẽ aũt sp̃us/ubi glo. Hic g̃ras inquit appellat diuersos gradus & ordines/q sunt in officiis eccl.Et ĩfra ait.i. Ap̃s.Posuit quidẽ deus in eccl.p̃io ap̃los s̃o ꝓphetas/tertio doctores/dein uirtutes/exinde g̃ras curationũ/opitulationes gubernatiões/g̃na linguaꝝ. Nũquid oẽs ap̃li ?nũquid oẽs ꝓphetę? nũquid oẽs doctores?nũqd oẽs uirtutes?nũquid oẽs hñt g̃ras curationũ? nunquid oẽs interp̃tant? Hęc Ap̃s q̃si diceret nõ.Et ad Ro.12. Postq̃ dixit.Multi in unũ corpus sumus in xp̃o/singuli aũt alter alterius mẽbra:Sequit̃ hñtes donationes s̃m g̃ram / q̃ data est nobis differentes/siue ꝓphetiã/s̃m rõem fidei/ siue ministerium.Glo.Eccl̃asticũ hñtes in ministrãdo glo. assidue siue q docet in doctrina. ⁋ Ex qbus uerbis ap̃li manifeste infertur unũ/q̃ hmõi g̃ræ nõ infundunt̃ oibus nec singulis mẽbris corp̃is eccl.cõicãt̃. ⁋ Alterũ/q̃ g̃ræ tales singularibus mẽbris corp̃is p̃ticulatim / nõ aũt uniuersitati aut cõitati mẽbroꝝ infundunt̃:qppe cũ taliũ g̃raꝝ subiectũ capax nequeat esse cõitas. ⁋ Ex supradictis quoq; infert̃ cõclu.q̃ si eccl.u:is est incapax clauiũ est incapax iurisditiõis & ordis p claues significatoꝝ. ⁋ Et ex hoc seq̃t̃ Correlariũ ĩpossibile eẽ illã hr̃e iurisditionẽ sup̃ papã/q̃ ip̃e careat. Ar.40.

⁋ Conualidat̃ insuper hęc opinio tali rõe/Eccl̃a uniuersalis s̃m .k. Ap̃l̃m ẽ corpus xp̃i/sed papa ẽ caput totius corporis eccl.ut.l. Sym.& Marcel. põt.inquiũt/ergo erit cap

.h. .c. iter ď trãsl. p̃l.2.q.5.cõsuluisti

.i. de,heret.c. cũ ex iniuncto.

⁋ Conclusio.

⁋ Conclusio.

⁋ Conclusio.

⁋ Correlariũ.

.k. ad. eph.1.c.23. q.5.si uos &.c. de liguribꝰ& ea cã.q .3.pro mẽbris .24 q.1.c. aduocauit.c scisma in fi.c.loqt̃ .c.ubi. 3.q. 4. Engeldrudã ď Sacra unc.c.uno.

.l. 9.q.3.alioꝝ.24 .q.1.Rogamus.

uniuersalis ecclesię cōsequentia patet: si. n. eccl. uñis est unū corpus/ ut tam Apostolus q̄ Beatus Cyprianus affirmat & ipse est caput totius corporis: igitur uniuersalis ecclesię erit caput. Concilium uero uniuersalem ecclesiam repręsentat/ lʒ ficte non uere/ ergo multo magis erit caput concilii: Si caput/ ergo & Dñs cum caput mēbris cęteris .M. dñetur. .m. Iulius etiam ac Gelasius aiūt totum corpus eccesię in hac sibi obseruatione conueniat: q̄ inde auctoritatē habet ubi dominus totius eccl. posuit principatū. Si ergo totum corpus ecclesiæ quæ dicitur corpus xp̄i debet seruare statuta Ro. ecclæ ut capitis. patet ecclesiam Ro. seu Pontificē ei presidentem/uniuersali ecclesia supiorē. ¶ Argu. 41.

.M. de p̄scrip. cū nō liceat .12.d. nō decet.
.m. xi.d. nolite d̄ cōs.d.1. Basilicas.
.n. d̄ raptis .c. nō nulli.

¶ Pontifex quoq; potest tollere cōstitutionē cōcilii cōtrarium statuendo/ ut est uidere in cōstitutione .n. Inn. iii. factam in cōcilio generali de non trahendo reū ultra duas (ut appellant) dietas quæ per .o. Bonif. viii. postmodū est sublata. Iura quoq; cōplura antiqua in .p. conciliis uariis promulgata ætatem certam subdiaconatus ordini statuentia/a .q. Clem .v. sublata fuere. Plures etiam canones in cōciliis æditos legimus a pontificibus reuocatos. Legitur .r. Siluestrū canones æditos ab apostolis substulisse/quod & .s. Pelagius & Martinus fecere. Aliiq; cōplures sūmi pont. Constitutiones in cōciliis æditas .t. reuocarunt ut ex sacris Canonibus app; perspicue. Q. d̄ fieri nō posset si papa cōcilio esset inferior: quia (ut sæpe dixi) inferior supioris legē neq; infrīgere & dictū est aliqd supra argu. 25. Argu. 42.

.o. d̄ rescrip. statutū. §. cū uero li. 6.
.p. 77. d. subdiaconus & se. &. c. ep̄s.
q. Clem. gñale de eta. & qua.
.r. 82. d. c. si.
.s. 54. d. lector. c. fraternitatis &. c. cognoscamus.
.t. glo. in. c. ubi ī uerbo Cōcilio de elec. in. 6. Arch. in .c. 1. de cūstit. eo. li glo. & Io. an. in. c. ex parte de cappel mon Cano. in. c. eam. te. de eta. & qual.

¶ Preterea aut dicimus Petrū habuisse p̄eminentiā iurisditionis inter ap̄los/ aut fuisse paris p̄tātis cū illis: si primo modo dicas habeo intentū/si alio modo asseras. Dico impossibile esse quod uniuarsalis eccl̄a p̄sit pontifici/ cum .n. ecclesia predicta s̄m aduersarioꝝ sniam Ap̄los rep̄sentet/ inq; eoꝝ ius totum succedat utiq; maius ius uel amplius q̄ illi habere minime potuere: sed illis nullum ius nullaq; iurisditio poterat supra Petrū cōpetere parem sibi in omnibus

cum par in parem non habeat .t.imperium/ Igitur nec uniuersalis ecclesia pōt in pontificē iurisditione3 aliquam exercere/nisi dicas eidem maiorē q̄ apostolis ptātem concessam/quod tum rōe caret/tum nulla auctoritate roboratur/ fieriq3 hoc nō posse stultus quilibet fateretur. Preterea falsum est dicere ꝙ uniuersalis eccl'ia Apostolos representet: quia Epi solum illos .u. referunt & non alii fideles: uerum hii non sunt uniuersalis ecclesia sed quota illius pars etiam parua/ nec illis amplior potestas quam Apostolis potest cōpetere. Igitur. &c. ¶ Argumentum. 43.

.t. de elec. Innotuit.
.u. 63.d.c.fi.psal. 44.

¶ Firmamentum insuper ecclesiæ & fidei fundamētum .x. Ambr. tam in li. Omeliarum q̄ super Marcum scribens Petrum appellat/& de uniuersali eccl'ia loquitur. Et l3 Paulus apostolus in sua prima Epistola ad .x. Corinth. dicat/ Fundamentu3 aliud nemo potest ponere p̄ter id quod positum est dn̄s Iesus: tn̄ & Petrus a christo fundamētum appellatur dicente Tu es Petrus & super hanc petram ædificabo ecclesiā meam: Licet alio modo xp̄s/ & alio petrus nūcupetur. Ille .n. quasi naturale seu uniuersale est fundamē tum oīa substentans/ Hic autem quasi primus lapis illi adhærens/ & secundum Hiero. Thomæ. Crisostomi/ origegenisq3 sn̄iam petrus cum xp̄o & post christum ecclesiæ est fundamentum. Vnde Aug. in sermone cathedre beati petri inquit. Petrum itaq3 fundamentū ecclesiæ dn̄s nominauit/ & ideo digne hoc fundamētum ecclesia colit supra quod ecclesiastici edificii altitudo cōsurgit. Hunc .y. Marcellus Papa totius ecclesię caput esse dixit. Hunc Ilerdeñ .z. Concilium/& Gregorius pastorem uocat totius eccl'ię. Dn̄s etiam illum cunctæ ecclesię p̄ferre disposuit: ut idem .a. Grego. affirmat. In petro etiam secundū eundem uniuersalem fundauit ecclesiam. cui Cyprianus martyr adstipulare inquiens .b. Qui Cathedram petri supra quam fundata est ecclesia deserit in ecclesia se esse non cōfidat / ꝙ de Romana non pōt intelligi cum illa sit .B. cathedra petri/

.x. l.d.c. fidelior .24.q.1. loquitur. .X.3.c.
.y. .24.q.1. Rogamus.
.z. l.d. hi qui altario. §. fi. &.c. seq.
.a. 12.d.c.2.24.q.1 qm̄ uetus.
b. 93.d.q cathedrā .B. 24.q.1. Rogamus de elec.c. fundamenta. §. ne aūt lib. 6.

super quã ecclesiã dicit esse fundatã. Op3 ergo ut de uniuersali intelligat / q̃ si est in Ro. ecclesia fundata multo magis dicetur fundata in Petro Ro. ecclesię pręsidente / cũ illa pp petrũ / non petrus pp eam a xp̃o principatũ acceperit / ut in .23. argu. latius est supradictũ. c. Syma. quoq; totius corporis eccl. caput uocat. d. Aug. etiam inquit quis nesciat illum apostolatus principatũ cuilibet episcopatui pferendũ. .e. Leo insuper papa summę sedis apostolicę pont. ipsum appellat. Si summus ergo oibus preest. Et Leo ait. f. Cũ beatissimus petrus apostolus a dño acceperit principatũ. Anatherus etiam .g. papa. Et Io. 3. Et Inn. primus principẽ apostolo℞ petrũ appellant: Ecclesia ẽt cãtat. Tu es pastor ouiũ princeps apostolo℞. &c. Sũmus quoq; apostolus a .h. Leo. uocatur. R o. pterea ecclesię primatus diuino munere in bti petri psonã est collatus / ut .i. Leo testat / a quo nec .k. Anac. dissentit. Iulius uero .l. papa / petrum ait fuisse primũ oium apostolo℞ / quod nullo mõ quo ad uocationis ordinẽ põt intelligi: cũ primus fuerit uocatus Andreas / ut euangelistę Io. 2 c. tex. legenti potest dilucide apparere. Restat ergo ut rõe dignitatis ac potestatis primus dicatur. Ro. etia3 pont. in eccl. dei supmam obtinet ptãtem / ut .m. Inn. 3. manifeste affirmat. Et l3 iuxta beati .n. Cypr. Anacletiq; sniam cęteri apostoli pari consortio honoris & ptãtis pditi fuerint: hoc sane intelligitur paritatẽ hanc. s. in ordine & dignitate cõsecrationis consistere / non in potestatis plenitudine / ut beatus .o. Clemens hoc aperte declarat inquiens. Quoniam neq; inter ipsos apostolos par fuit institutio / sed unus pfuit oĩbus. Et pont. p. Anacle. declarat manifestius dicẽs: Inter ipsos apostolos quędam fuit discretio potestatis. Et l3 oẽs essent apostoli / petro tñ a dño concessum est: & ipsi inter se uoluerunt id ipsum ut oĩbus pręesset apostolis & cephas. i. caput & principiũ teneret apostolatus. Alex. ẽt. 2. q. scribit q; licet omnibus discipulis parem dominus ligandi atq; soluendi potestatem daret Petro tamẽ pre omnibus & pro

c. 9. q. 3. Aliorũ. d. 2. q. 7. puto. e. 63. d. i sinodo. f. 24. q. 1. cum beatissimus. g. 7. q. 1. Mutationes. 8. q. 1. c. 1. xi. d. c. fi. 2. q. 7. §. his ita uers. Itẽ paulus h. 25. q. 1. c. 2. 29. d ita dñs i. 17. q. 4. nemini k. 22. d. c. 2. l. 3. q. 6. dudum m. de regular. c. licet. n. 24. q. 1. loqtur 21. d. In nouo. o. 80. d. c. 2. p. 22. d. c. 2. q. 24. q. 1. Audiuimus. 21. d. c. 1.

oĩbus claues regni celoꝝ se daturũ ꝓmisit. Leo ẽt .t. huius inquit muneris sacramentũ ad oium apostoloꝝ officium pertinere uoluit/ut in beatissimo petro oium Apostolorũ sũmo principaliter collocaret / ut ab ipso quasi a quodã capite sua dona in corpus omne diffunderet. Si ergo petrus fuit princeps & caput apostoloꝝ/fuit uticꝫ princeps & caꝑ totius multitudinis fidelium/qui tũc ab apostolis regebantur: quibuscꝫ illi tunc ꝑsidebant/ut est uidere in rege plures in suo regno gubernatores constituente/cui tam gubernatores/ꝗ omnes qui ab iis reguntur regis imperio subditos esse quis dubitet? Igitur episcopi qui apostoloꝝ successores sunt/illorumcꝫ iurisditioni subditi fideles omnes pontifici diui petri successori subdũtur. Porro cum uniuersalis ecclesia nihil sit aliud in proprio significatu accepta ꝙ oĩuꝫ fidelium collectio/patet manifeste pontificẽ uniuersali ecclesię pręesse. Præterea si (ut prędixi) petrus uel papa illius successor est fundamentum & caput & pastor totius ecclesiæ/ergo & uniuersalis ecclesiæ quæ idẽ est qđ tota ecclesia Totũ enim & uniuersum effectu non differunt. Cõstitutio etiam in Concilio Lugduneñ .s. a Greg.x. edita Papã Iesu xp̄i uicarium petri successorem uniuersalis ecclesię rectorẽ dominici gregis pastoreꝫ appellat: qua auctoritate quid potest esse manifestius ad ueritatis hmõi probationem. Vniuersalis quocꝫ ecclesia si in petro dicitur esse fundata/ut iura super adducta probant: ergo cum habeat robur a petro impossibile est illã petro uel successori ꝑesse: & per ꝯñs multo minus Conciliũ ecclesiã rep̄sentans. Velle aũt exponere uniuersalis ecclesię ꝓ uniuersaꝝ ecclesiaꝝ & totius eccl.ꝓ oĩuꝫ eccl. ut quidã conanť singularẽ numeꝝ ĩ pluralẽ resoluentes delíramẽtũ qddã uĩ/& cõtra oẽs rhetoricæ regulas cõtracꝫ oẽm recte scribẽdi normã atcꝫ doctrinã. leges uero Canonescꝫ oẽs salua semp ratione recti sermõis debent .t. interprętari/ atcꝫ ea facienda est interp̄tatio ꝗ a .V. peritis merito rep̄hẽdi nõ possit/& ꝺm cõem hoĩuꝫ intelligentiã.

.t. 19.d. Ita dñs .21.d.c.1.de elec.c. fũdamenta .li.6.

.s. c. ubi §. Cęterum de elec.in.6.

.t. ff.de. Auro.& arg.leg.l. plautius .V. ff.d leg.ꝑstã. .l.saluius & đ supelle.leg.l. labeo & đ leg.3.l libero rũ.§.qđ ĩn cassius.

Preterea neq; illos etiã responsio hec ullo modo põt defendere quia cũ (ut pdixi) una sit eccl'ia in multa mẽbra diuisa utiq; ecclesiæ particulares omnes ecclesię uniuersalis unitatem constituunt/sicut plura membra unum corpus efficiũt ut egregie & subtiliter id .u. Cypri. declarat latius p exẽpla cõplura/cui & .x. Gela. assentitur uniuersas orbis ecclesias unum xpi thalamũ esse affirmans. Item si papa est rector & dñs oĩum ecclesia℞ particulariũ/collectio illa℞ unũ in locum in nullo ipsius habet auctoritatem minuere/ ut uidere licet in rege/qui lʒ particularibus regni urbibus oĩbus dñetur totius regni dñs nihilominus appellatur. Pastor etiam gregis singulariũ ouiuʒ simul/& totius gregis simul pastor uocabitur. Vnde lʒ ecclesię omnes totius orbis in unũ congregentur/si papa singulibus oĩbus dñatur hmõi adunatio illius ptãtem alterare non debet. Intelligo aũt dum de adunatiõe eccl'a℞ loqmur nõ de ipsis eccl. corporibus: qd fatuum esset dicere sed de eccl'a℞ rectoribus ac platis. Ar. 44

.u. 24.q.1. loquif .7.q.1. Nouatian⁹. .x. 21.d. quãuis.

¶ Preterea Chrisost. super illud .y. Io. ult. Pasce oues meas eximius ait Apl'o℞ erat Petrus & os discipulo℞ & uertex collegii/uñ & negatione deleta cõmittit ei prelationem fratrũ. Caput autem auctoritatẽ non habet a mẽbris/sed ab eo qui format totum corpus. probatur hoc insuper ex tex. math. 18. c. Vbi discipuli dñm interrogantes dixerũt: Quis putas maior est in regno celo℞: Quod ideo querũt ut Glo. inqt Hiero. quia discipuli uidentes in tributi redditionem q petrus fuerit dño cõparatus ex equalitate pretii arbitrati sunt ex oĩbus apostolis petrum esse prelatum. Chrisost. ẽt ut deducit Thom. in Glo. cõtinua super Math. sic ait/ Vbi passi sunt aliquid humanis: Quod euangelista designat dicens Accesserunt discipuli ad Iesum dicentes: Quis putas maior est in regno celo℞? uerecundati siquidẽ passionem quam passuri sunt non dicunt manifeste/ Tu petrum phonorasti nobis/sed indeterminate interrogant/Quis maior est? Quando autem tres phonoratos uiderũt petrũ/Ioannẽ

.y. 8.q.1. i scriptu tis & de elect. c. significasti.

aũt Petro claues fuiſſe promiſſas & non datas/ ut nonnulli aſſerunt/quibus Abb.ſiculus in ſuo tractatu de ptāte papæ adhærere uidetur impiũ eſt atq; hereticũ: Xp̄m enĩ mendacem faciunt ſi ſuam promiſſionē nō impleuiſſet: ut dixi in xi. arg. in fi. Preterea eſt contra Cano. & maxime p̄ .k. Aug. ſniam dicentis. Petrus qñ claues accepit eccl. ſctām ſignificare uř. Pʒ ergo Petro claues datas fuiſſe. Ar. 50.

⁋ Pont. p̄terea ſolus pōt ſtatuta gñalis Cōcilii interp̄tari dicente .l. Greg. Quotiens aliquid de uniuerſali ſynodo aliquibus dubitatio naſcit ad recipiendã de eo/qd nō intelligunt rationē/aut ſponte ii qui ſalutem animę ſuę deſiderant ad apoſtolicã ſedem p̄ recipienda ratione cōueniant. Ergo papa Concilio eſt ſuperior: alias geſtorũ in concilio interpretatio ad cōciliũ nō ad papã ſpectaret. Inferior quippe ſuperioris legē interpretari nō põt: ita ut eius interp̄tationi ſtetur: quia ille habet auctoritatē .n. interp̄tandi legē uel canonē qui habet auctoritatē cōdendi. ⁋ Argu. 51.

⁋ Nauis quoq; Petri ſm Ambr. ſup Marcũ uniuerſalem eccſiã .o. p̄figurat/ſicut igit Petrus naui p̄eeſt eccleſiam rep̄ſentanti/ ita & eccl. p̄ illam rep̄ſentatę/ Figurãtis .n. & figurati ſeu rep̄ſentantis ac p̄ rep̄ſentati diſpar cōditio eſſe non debet. ſicut in ſimili dicitur de arca Noe / extra quam mortalium ſaluatus eſt nullus: cuĩ & ipſa eccleſię eſt .Q. typus ita extra catholicã eccl. nullus .q. ſaluab.ř. ⁋ Ar. 52.

⁋ Item pro hac parte adducitur illud qd in paſſione xp̄i habetur Io. 18. Petrus educens gladiũ p̄cuſſit ſeruũ pont. auriculãq; ei dextrã abſcidit ubi Gre. an. tollit ergo Petrus aurem: quia ipſe eſt qui accepit claues regni celorũ / ille .n. cōdemnnat qui abſoluit. Io. etiam ult c. dicit. Paſce oues meas: exponit Criſoſto. loco mei p̄ępoſitus eſto & caput fratrum tuorũ ⁋ Argu 53.

⁋ Legitur ēt in actibus apſorũ .c. xi. oĩs generis animantia fuiſſe Petro oſtẽſa tam imũda q̃ mũda/ dictumq; ſuper illorũq; cōmeſtionem phortatiu/Petre occide & mãduca

k. 24. q. 1. quod cũq; .n. d. c. i.

L. 17. d. nec licuit 20. d. de libellis & cōceſ. p̄b. d. lectus

m. L. 1. §. ſiqs ff. d appell. .n. no. glo. & Bar. in .l. ab exe cutoř i prin. eo. ti.

n. C. de leg. l. fi. .xi. q. 1. §. his ita.

o. 24. q. 1. Non turbitur.

p. ff d off. eius cui mãd. ē iuriſd. l & ſi p̄tor.

Q. 24. q. 1. qm̃ uetus.

q. de ſũma tri. c. 1 §. una.

qđ ſm Albertū magnū alioſq doct. ſacros cōplures oīmo-dam petri in toto orbe ptātis plenitudīnē ſignificare uidef: & nihil in orbe reſtare/quod in os eius non eſſet intraturū: cuiuſq curam ipſe nō eſſet habiturus. Si ergo ſoli Petro tā inſignis figura eſt ꝑmonſtrata/ipſi tm̄ & non aliis plenaria iuriſditio conceſſa uī. Ipſe igitur ſuper oēs alios eſt/ & ſic

c. inqſitionis i. & de ſenten. exco.

ſupra Concilium. Preterea .r. Inno.4.dicit pāpā habere in ſua ptāte eccleſiā militantē:quomodo ergo pōt dici eccl'a; illo ſuperiorem ſi in eius ptāte conſiſtit? repugnare hæc in uicem manifeſte uidentur. Argumentum.54.

c. d malo.& ob. ſolite.

¶ Chriſtus etiā dicendo Petro/paſce oues meas: omnes oues: ut .s Inn .3. affirmat illius curę cōmiſſe uidetur/ ergo & apoſtolorū ac epōrū in eorū locū ſuccedentiū/ cum & ipſi Chriſti oues forent/nec nō chriſticolarū oīum cura petro pariter cōmiſſa dicetur.Quare conſtat tā hos q̄ illos petro fuiſſe ſubiectos. Poſſent plura adduci q̄ curioſioribus relinquo peruestigandā/ſat eſſe debet principaliora& urgētiora in medium adduxiſſe.

¶ REPLICATIONES CONTRA ADVERSARIORVM RESPONSIONES AD HANC PARTEM.

SEd quia opinioni prædictę pleriq perperam aduerſantur: ut Abb Siculus & Lud. Ro.Io.Gerſon & nōnulli ueritatis inimici conantq ad ſupius allegata/nō ſine magna tñ Canonū uiolatione reſpondere.Viſum eſt mihi non incongruū illorū reſponſiones ſubiicere·illaſq ut uanas friuolaſq refellere / & ad ſupra allegata primo ad auctoritatē Simachi dū dicitur cauſas Pont.a nullo hoīum iudicandas.Dicit Abb.ꝑdictus in ſuo tractatu de ſingularibus hoibus intelligendū/ nō de Concilio/quod hoīum appellatione nequāq̄ cōphenditur. Et eodē mō reſpondet ad auctoritatē Boni.26 .loco ſupra.

& Iacobum in transfiguratione nihil tale passi sunt: sed qñ in unum contulit honoré tunc doluerunt. Ex quibus ap paret primatú Petro super cęteros apostolos fuisse collatú: & sic sup totá ecclam quá apli tunc referebant: Multo igr̃ magis supra Conciliú illá repñsentans. Argu.45.

.z. ¶ Victor preterea summus pont Ro. ecclam uniuersalis apostolicę ecclesię sedé appellat. Et .a. Sixtus assentitur inquiens. Si quis putauerit se a pprio metropolitano grauari apud primates dioceseos/aut penes uniuersalis apostolicæ ecclesiæ papá iud cetur .b. Nicol. etiam papa inquit. Decernimus atq; statuimus ut obeunte huius Ro. ecclesiæ uniuersalis pont. c. Inno. etiam .3. ait. Nos qui sumus ad regimen uniuersalis ecclesiæ superna dispositióe uocati. d. Bonif. etiam. 8. de pont. renunciatione loquens. Maxime inquit cú se insufficientem agnoscit ad regendam uniuersalem ecclesiá. Patet ergo uniuersali ecclesiæ ex pmissis au ctoritatibus euidenter papam pesse. Argu.46.

.z. 2 q.6. si qs putauerit.
.a. 2.q.6. si quis putauerit.
.b. 23.d.in nomine domini.
.c. de iudi.c.nouit
d. c.1.de renú.li.6

¶ Confirmatur etiá hæc opinio ex constitutione .e. Clementis.1. Ait enim. Nos igitur in sancta dei eccl. cui dispo nente dño psidemus/quæ quidé unica est. Ecce manifeste apparet papá uniuersali ecclesiæ psidere. Cú (ut ex superioribus apparet) illa dicatur .f. unica sponsa sine ruga & macula. &c. Nec pôt hic accipi pro uniuersis ecclesiis/cú unica tm̃ esse dicatur: ergo necesse est hoc de uniuersali ecc. intelligere/illi igitur subesse non potest. Argu.47.

.e. Clem.1.§.nos igitur. de senten. excó.

.f. 24.q.1.loquitur.

¶ Causatum quoq; fm Pbum/a quo nec .g. leges discrepant/non debet esse maius uel potentius sua cá: sed a Petro oés dignitates ecclesiasticę cuiuscunq; gradus causam atq; originem habuere/ut sacri Cano. attestantur: ut supra latius probatú in.xi.&.xxx: arg. pro hac parte adducto. Fieri ergo non potest ut his seu eas tenentibus possit supra Petrum uel eius successores uice ipsius Petri fungentes iurisditio uel potestas ulla cópetere: q; si illis contra papam nó datur iurisditio: multomagis denegabitur prophanis cibus/

.g. ff.d iure codicil .l. qd p manus & de acqui.re.do. .l.per hereditatú.

cum illis oĩs in clericos exercendi poteſtas a iure tũ ciuili/ tũ canonico interdicatur:uerũ uniuerſalis eccleſia nihil eſt al.d (ut ſæpe dixi) q̃ xp̄ianoꝝ collectio:Xp̄ianoꝝ uero oĩum ſm̃ diuũ Hiero.H.Duo ſunt gñā/clericoꝝ unũ/laicoꝝ alterũ:Impoſſibile eſt igitur uniuerſali eccl. ſupra papã iuriſditionẽ cõpetere tã clericoꝝ q̃ laicoꝝ reſpectu. A.48.

H. 12.q.1. duo.

¶ Damaſcenus etiam ſuper illud Lucæ .7. c. Faciamus hic tria tabernacula.Non te dñs inquit tabernaculoꝝ / ſed uniuerſalis eccl .conſtructorem conſtituit:ſi eccl.conſtructor/quo mõ ei poteſt ſubeſſe ? Præterea Chriſo. ſuper illud Lucæ.22.Ego pro te rogaui.&c.Omiſſis inquit aliis uenit ad Petrũ cæteris p̄latum. Item Aug. tractans illud uerbum dñi Petrus ambulat ſuper aquas,Dicit primo Ap̄ſo.i.Petro in ordine apoſtoloꝝ firmo & p̄cipuo/ in quo figurat eccl. Sctũs Cyrillus ẽt ſup illo.Tu aliq̃ñ cõuerſus.&c.Cũ te principem apoſtoloꝝ deputauerim. Rabanus quoq; ſuper illud.Tibi dabo claues &c.ait.Qui enim maiori deuotione Regem cæloꝝ confeſſus eſt præ ceteris/donatis clauibus regni cæleſtis honoratus eſt. Argq.49.

¶ Xp̄s quoq; Petro dixit.Tibi dabo claues.&c.Hoc uerbũ dare de iure dñii tranſlationẽ .h. importat.Si ergo dñium clauiũ Petro eſt datũ/claues aũt nõ fabrefactas/ ſed pleniſſimam ligandi & ſoluendi p̄tatem p illas ſignificataꝫ doctores ſacri intelligunt:Impoſſibile eſt clauiũ hmõi dñium & p̄tatem eſſe penes eccl. quia aut dices illud eſſe penes petrũ & eccl.inſolidum;Et hoc fieri non poteſt, quia continet repugnantiam/q: eiuſdem rei duo ſint dñi.i. inſolidũ.Si aũt dominiũ eſſe diuiſim in perſona utriuſq; affirmes / & hoc minus ſtare poteſt/tum quia fidei unitati repugnat. Vnam unam ſanctã eccl. ſymbolus canit/ tum quia nec Petro ſup eccl.nec eccleſiæ ſupra petrũ poſſet tunc iuriſditio ulla cõpetere/contra mentem aduerſarioꝝ/ut dixi in.37.argu.Par.n. in parẽ non habet imperiũ.Præterea nõ legitur q: xp̄s cuiq̃ claues dederit/uel alteri q̃ Petro ſe daturũ p̄miſerit. Dicere

h. ff.d acq re.do. .l.trad tio & d iriticar.l.in hac.§.ſic itaq; inſtit.d actio .i. ff.cõmod .l.ſi ut certo.§.ſi duo. b9 &.ff.uti.poſſid .l.ſi duo & .ff.de p̄ca .l. duo & de agr.poſ.l.3.§.excõtrario ubi p doct.

dño iudicatur. Item si in leuioriotibus relinquitur dño iu dicandus tanquã ex .o. ictius de illius uita perlcrutaturo / quia ut ait .o. Symachus non habet reus apud illum de allega. tionis nitore subsidium / quanto magis in grauioribus dei iudicio relinqui debet ab eodem grauius puniendus. Nec obstat q nonnulli dicunt papam posse pro notorio crimi- ne cõdemnari / quia dico propter hanc notorii qualitatem minime tribui iurisditionem illam alias non .p. habenti / Neq3 hoc iure cautum reperiri: ut patet in clerico notorie delinquente / contra quem iudex laicus nullas propterea iu risditionem .q. sortietur. Et licet papa male agat solu3 deũ iudicem habet. Nec obstat auctoritas .r. Clementis / quod propter obstinationẽ uideatur potius membrũ diaboli q̃ xpi: & potius infidelis q̃ fidelis; quia idem est in quolibet criminaliter peccante / qui p pctũm efficitur mẽbrũ diabo- li & illius subditus .s. potestati / & totiens deũ quis negat sm .T. Hier. quotiens peruersa agit & quilibet peccator dr̃ esse extra .t. ecclesiã. Item si quereretur ex hoc q papa p quo libet peccato mortali posset deponi, quod falsum est / quia requiritur heresis uel infidelitas stricte .u. sumpta ad depo sitionem. alias sequeref q pro crimine simoniæ posset dã- nari, cum & illa large .x. heresis appelletur: quod a sacris doctoribus non .X. tenetur: Excõicatus ẽt hereticus appel latur tam a .y. Nico. papa / q̃ ab Iustin. Imp. Dr̃ ergo mem bru3 diaboli & infidelis large cũ habeat fidẽ informẽ / non stricte sicut heretic9 uerus q caret fide. Ad auctoritatẽ Ant. in .27. arg. adductã dicẽtis, Eiectionẽ pont. deũ suo iudicio reseruasse: dicunt nõ loqui / qñ causa eiectionis subest ut heresis / scandali / uel delicti notorii. Veru3 hæc rñsio nihil ualet quia papa nõ peccãte / uel illius delicto non apparen te / frustra de illius eiectione tractaretur. Occulta enim pctã latent: & nisi a deo iudicari .z. non possunt / cui nota sunt omnia. Causa ergo ut sit oportet / alias canon ille foret in dubitabilis: quod iuri .a. repugnat. Inno. etiam auctoritati

.o. 9 q. 3. Aliorũ.
.p. C. de iurisd. o. iu. l. magisterie. & ibi no. Bal. & Sal. & Bal. in. l. crimis .C. qui accusa.
.q. ut plene no. p Inn. D. Ant. D. ab. & alios cano. i .c. uerũ de foro cõp. & in. c. at si clerici i prin de iud. & in .c. 1. de mut. pet. & ubiq p Io. an. & d Ant. & Abb.
.r. 38. d. c. fi.
s. 24 q. 1. miramur
.T. xi. q 3. estimãt .1. q. 1. ut euidẽter.
.t. 24. q. 3. de illis &. c. sequenti.
.u. glo. 79. d. si qs pecuniam.
.x. 1. q. 1. c. fertur. & c. eos de simo. .c. qñ.
.X. de elec. c. licet gl. 79. d. si qs pecu.
.y. 4. q. 1. c. 2. i aut. de priuil. dot. post prin. col. 8.
.z. de simon. tua i fi. 32. q. 5. c. fi.
.a. ff. ad carbon. .l. quod labeo.

in.19.argu.adductę: Ibi neq; a clero neq; a populo iudicabitur.&c Rñdent qͦ non loquitur de clero aut populo facientę Concilium. Nã si totus clerus uel populus esset in uno loco congregatus nõ diceretur pp hoc Conciliũ nisi esset Concilii faciendi causa congregatũ/sicut de alicuius ciuitatis populo dicitur qui si totus ad facinus aliqd patrandum cõcurreret/nõ diceret ciuitas maleficiũ cõmisisse/nisi prius fuissent ciues legitime cõgregati/& in uniuersitate deliberassent illud cõcitato consilio perpetrare: ut est doctorę .b. snia uera & probata. Et si tex. de Concilio uoluisset intelligere clare utiq; hoc'.c. dixisset. Verũ hæc rñsio nihil ualet/quia cũ ibi tractetur an papa possit ab aliquo iudicari/intelligi debet de iudicio/alias legitime & rite faciendo/qa uerba legis frustratoria esse non debẽt/atq; ita interp̃tanda ut oia .d. rite fiant & ualide. Vnde cũ ponitur questio de clero & populo possint ne Põt. iudicare/intelligi debet de clero & populo ad hunc actũ tñmodo iudicandi Pont. cõgregato an id posset facere/& deciditur ibi qͦ non ex defectu potestatis ipsorę. Ad decretalem uero .c. Alex.iii. super põtificia electione editam/dicentẽ aliquid pcipuũ in Pont. electione constitutũ/quia deest superior ad quẽ recurratur: dicunt illam loqui/qñ Conciliũ nõ est tunc actu cõgregatũ/quia uere eo tẽpore deest superior/secus ubi foret congregatum: quia tunc adesset superior ad quẽ posset recurri per q̃ faciliter. Porro rñsio hæc per uerba eiusdem decretalis confunditur. Ait enim ponendo causam differentiæ inter Ro.& aliorę Pont. electionem quare aliud in uno q̃ in alio statuatur/quia in electione papę non poterit ad superiorem haberi recursus. &c. Verbum hoc poterit cũ futuri sit tp̃is cõp̃hendit non solum quãdo cõcilium foret electiõis tp̃e cõgregatum: sed etiã postea quandocũq; adunaretur/quia si cõcilium foret superius/falsa foret illa rõ per pontificem assignata: qͦ ad superiorẽ non potuit haberi recursus/poterit nãq; ad superiorem recurri saltẽ quãdo cõcilium cõgre

.b. Bar.in.l. Aut facta .§. Nonunq̃ col.fi.ff.d pen.d. Ab.p' af in.c di lect' de Simo.no. d pen.in.c. felicis p Can. oẽs. .c. L.si seruũ .§. nõ dixit.ff.d acqr her .L.una .§. fin aũt ad deficiẽtes. .C. de Cad .tol. .d. L.4.§. eodẽ natũ.ff.d re.iudi. .L nõ putauit.§. nõ quis .ff.cõtra. tabul. .c. d elec.c.l.

adductã du3 dicit / mortaliũ nullus huius culpas ꝑſumat re dargure. Tu uero dic reſponſionem hanc nõ ualere / quia licet Concilium ſit perſona ficta / in eo tñ hoies interueniũt ut collegiũ / & quicquid fit p illud dicitur fieri p homines in uniuerſo non particulatim. Probatur hoc manifeſte auctoritate .A. Symachi / ubi epĩ in ſynodo cõgregati dixere qͣtum ad hoĩes reſpicit / ſit Symachus immunis & liber: cuius cãm totã dei iudicio reſeruamus: Ecce ibi app3 ſnĩam ferri a Cõcilio & Syma. a iudicio hoiu3 abſolui / ergo falſũ ẽ Cõciliũ hoiu3 appellatiõe neq̃q̃ cõꝑhẽdi. Vñ uniuerſitas põt delinq̃re & errare / & põt .a. puniri de iure: qa hoĩes de uniuerſitate ſunt ii qui delinquũt; quare hoĩes ut ſint op3 qui ſunt in Concilio / & qui papã ſunt iudicaturi / licet non particulariter ſed uniuerſaliter. Hoc aũt non facit quin dicatur tunc ab hoĩbus iudicari: quod manifeſte Canones prohibent / & .b. regula iuris eſt / dicens cũ quid una uia prohibetur uni / ad id alia nõ debet admitti. Præterea hæc rñſio tollitur per uerba .c. Gelaſii dicẽtis. Totius eccl. appellationes ad hmõi ſanctæ ſedis examen uoluerunt deferri / ab ipa uero nuſq̃ prorſus appellare ſanxerunt: ac per hoc illam de tota eccleſia iudicare ipſam ad nullius cõmeare iudicium. &c. Si ipſa de tota eſt eccleſia iudicatura & nullius iudiciũ ſubitura: ergo nec uniuerſalis eccleſiæ ſubibit iudiciũ / quia hoc uerbũ nullius aptum eſt omnia cõprehendere / tam homines q̃ collegia uel uniuerſitates quaſcũq3: Vniuerſalis igitur eccleſia excludetur a iudicando pont. fieriq3 non poteſt ut ipſa illum iudicet / a quo eſt iudicanda: quia inferior ſuperiorem iudicare nõ poteſt. Premiſſa etiã reſponſio Abb. & alioꝝ tollitur per ꝓallegatã auctoritatẽ Symachi du3 inquit / Alioꝝ hoĩum cauſas deus uoluit per hoĩes terminari ſed ſedis huius preſidem ſuo ſine queſtione reſeruauit arbitrio / Voluit beati petri apoſtoli ſucceſſores cęlo tm̃ debere innocentiam / & ſubtiliſſimi diſcuſſoris indagini inuiolatam habere conſcientiã. Si ergo papa dei arbitrio iudican-

.A. 17.d.§.hic ẽt.

.a. de excef. ꝑl. dilecta no. Bar. in .l. aliud. §. refert. ff. đ reg. iu. & i .l. aut fcã. §. nõnũq̃. ff. đ pen. c. Romana. § uniuerſitatẽ &. c. ſi ſnĩa đ ſẽtẽ. exco i. 6. no. Bal. & ang in .l. Metũ. §. animaduertendũ. ff. qđ met. cã. ab i. c. dilect'2. de Simo. .b. đ reg. iu. cum qđ una uia. li. 6. .c. 9. q. 3. ipſi ſunt canones.

dus relinquitur ab hominū iudicio eripitur siue illud in uniuerso uel particulatim prestet. Vnius n. inclusio alterius est exclusio: Igit & a iudicio cōcilii quod ex hoībus cōstat (ut modo dixi) papa eripietur. Itē ad p̄missam Bon f. auctoritatē dicunt/ q̄ loqtur quādo Papa esset deses & negligens in omittendo: quia suam propter ignauiam ecclesia pessundaretur/secus si propter sua scelera & facinora ecclesia scandalum pateretur; quo casu dicta auctoritas locum nō habet; quia grauius est delictū in cōmittendo q̄ in negligendo cōmissum. Verū ultra dicta ibi dic qd̄ hęc rñsio per uerba ipsius Bonifatii aperte cōfunditur dū dicit. Huius culpas pręsumat redarguere mortaliū nullus. Hoc uerbum culpa oēm modū peccādi cōpręhēdit siue in faciendo siue in omittendo cōsistat. Ait. n. f. Ioan. papa culpā facientis habet; qui pōt corrigere / negligit emendare / Negligens ergo dicit facere & negligēti .g. punitur sicut delictum. Et .h. Aug qui definit obuiare cum pōt cōsentit/&.i. Eleuterius negligere / cū possis perturbare peruersos / nihil aliud est q̄ fouere: nec caret scrupulo societatis occulte qui manifesto facinori desinit obuiare. Pastor ēt fin .k. Gregorium Qui delinquentes nō arguit/tacendo occidit. Et .l. Ambr. de officiis: Qui non repellit iniuriam a socio cū potest. tā est in culpa/q̄ ille qui facit. Negligentia igitur punitur sicut delictū patratum. Nec refert quomodocūq; papa siue negligendo siue facinora perpetrando ecclesiā scandalizet cum par sit delictum. Et .M. Io. 8. ait. Qui crimina quæ poterit emendare non corrigit/ipse cōmittit. Nihil p̄terea de .m. iure refert quid ex equipollentibus fiat: Hoc satis esse d. bz ad demonstrandū q̄ propter hmō scandalum papa minime potest deponi .N. ciuiles: p̄terea leges dicunt q̄ non faciens ad quod quis tenetur contra illud dicitur facere. Præterea hæc responsio Abba. non tenet dicente Anthero papa .n. facta subditorū a nobis/nostra uero a dño iudicātur/ergo etiam in iis quæ in faciendo cōsistunt papa a solo

.d. de p̄sump. nō nec. ff. de iudi. l. cū pretor.

.f. 86. d. culpam.
.g. 16. q. 6. consuetudo in fine.
.h. 23. q. 3. c. fi.
.i. 2. q. 7. Negligere
.k. 43. d. ephesiis.
.l. 23. q. 3. Non inferendi.
M. 25 q 6. c. p̄terea
.m. ff. si cer pe. l. certū & de lib. & postu. l. 2 &. 3. & de cond. & demonst. .l. noiatim.
.N. ff. de reg. iu. l. qui nō facit & q̄ in frau. red. l. in fraudem. no. Bal. in l. de qbus in. 23. col. de legi.
.n. 9 q. 3. Facta

gabitur. Verũ cũ Conciliũ sit inferius/ papa ãt supior/ ideo ad supiorẽ recurri nõ poterit/non solũ tunc sed ẽt postmodũ qñcunq; cõrigerit Conciliũ celebrari. Præterea si uoluisset pont. aĩr intelligere p uerba pñtis tpis locutus fuisset dicẽdo/ Tunc cũ electio celebraẽ ad superiorẽ recursus hri nõ pr Et ita pcedere posset Abb. rñsio ad decretalẽ pallegatã/ Illã tñ puerse intelligentis. Sed ambitio hoiẽs sane doctissimũ ꝯ ueritatẽ & ꝯ prius a se scripta loqui ĩpulit/ qd uitium (ut ait Salustius) mortales cõplures falsos fieri coegit. Ob unũ qppe uel duos canões pperã ĩterptatos aduersarii canonũ pene ĩfinitatẽ conãẽ euertere manifeste hãc ueritatẽ pbãtiũ. Adducũt hi ẽt nũ ad suę intẽtiõis fundamentũ pcipuũ .f. Gela. papę auc̃rem sic dicentis. Quãuis uniuersæ p orbẽ eccl. catholicę institurę unus thalamus xpi sint tñ sctã Ro. eccl. catholica/ nullis synodicis cõstitutis cæteri est plata: sed euãgelica uoce. &c. Intelligiẽ plata cæteris eccl. pticulariter cõsideratis ab eadẽ Ro. eccl. distinctis. Et ita intelligiẽ dictũ .g. Greg. supra adductũ dicentis de Petro/ q dñs cunctæ eccl. illũ pfecit/ ut debeat exponi .i. cũctis eccl. pticularibus/ nõ aũt eccl. uñi: ut pbat illud uerbũ / cęteris Pelagii pxime allegatũ/ ut uerba in sensu cõgruo recipianẽ & magis .h. ualido/ & iura iuribus .i. cõcordenẽ. Ita ẽt intelligũt constitutionẽ Cõcilii .k. Hilerdeñ asserentis petrũ totius eccl. pastorẽ a dño cõstitutũ/ ut totius eccl. .i. oĩum eccl. exponi debeat. Eodẽ mõ Greg. uerba exponũt dũ dixit Petrus ptãtem regni accepat/ ut quo ad eccl. particulares nõ aũt quo ad uniuersales eccl. intelliganẽ/ cuius caput & rex est xps. q ãt nõ accepit ptãtẽ uniuersalis eccl. pz cũ ex supradicta Gel. auctoritate/ tũ ẽt ex .l. Greg. uerbis Alexãdrino patriarchæ directis uetãtis uniuersalẽ se noĩari. Similiter Ambr. uerba interptanẽ appellãtis Petrũ petrã/ qd nõ ideo ibi dr Petrus petra/ ad denotandũ q eccl. fuerit sup eũ fundata iuxta illd .M. apli/ petra ãt erat xps/ sed fuit dictus petra ad denotandũ q in articulis fidei fundamenta p suã pdicationẽ posuc

.f. 21. d. Quãuis.

.g. L. d. Cõsiderandum.

.h. c. Abbate de Verb. sig. li. 6.

.i. de elect. cũ expediat li. 6. C. de inoff. dot. l. 1.

.k. L. d. Hi. q. §. r.

.l. 99. d. Ecce.

.M. d cõsec. d. 2. Re. nea 1. ad cori. th. x. c.

rit ut ibidē dr̄/sed hęc rn̄sio nō ualet: qa si posuit fūdamen
ta fidei ergo est caput fideliū ab eo ī fide fundatorꝝ. At ul̄is
eccl. ex fidelibus cōstat ergo ul̄is ecclesię petrus est caput si
caput dn̄s ēt ut sit opꝫ cū caput mēbris cęteris dn̄ef. Est.n.
petrus primū caput post xp̄m/illiusq; uicē gerens: ut dixi ī
rn̄sionibus ad argu. partis 9rię. Itē dū dr̄ sup hanc petram
fundabo eccl. meā exponūt.i. sup hunc articulum fidei quē
nunc cōfessus fuisti dicēdo. Tu es Petrus. &c. Fundabo ecc.
meá/quá expositionē Io. m. glo. ponit. Quæ tn̄ tex. illum
uiolare ur̄ dū dixit. Sup hanc petrā & nō sup articulo a te
cōfesso. Pręterea absurdū ur̄ eccl. sup unū articulū tm̄ fun-
datam cū. xii articuli .n. existant quos catholica eccl. tenet
q oēs ita inuicē sunt cōnexi/ut si unus corruat totius sacrę
scripturę f̄m .N. Aug. auctoritas euanescat/Dicta uero per
Amb. ad regimen particulariū referunt/ nō āt ad regimen
ul̄is eccl. q̄ ē corpus mysticū/qđ pastorali officio petri nūq̄
indiguit/nec indigebit cū sit (ut aiunt) īpeccabile/ nō hn̄s
maculā neq; .o. rugā/sed xp̄m caput suū & sponsuꝫ fuit fun
damentū fidei in nationibus. Eodē mō tn̄dēt ad uerba .p.
Amb. dn̄tis/q Roma principatū & caput obtinuit nationū
ut illud caput & principatus referat̄ ad pticulares eccl p or
bem diffusas/ nō ad uniuersalē eccl. q̄ est corpus mysticū/
sup qd eccl. Ro. nūq̄ ptātem accepit/ simili mō ad oia iura
respōdent: q̄ ę Petruꝫ aliqn̄ totius eccl. pastorē appellant/
aliqn̄ caput & principē oiuꝫ fideliū/ Alibi rectorē ul̄is eccl.
& gregis dn̄ici directoreꝫ uocant. Ro. quoq; eccl. uniuer-
sorum xp̄i fideliū matrē sępe nūcupant/ & alia id genus in
supioribus deducta epitheta illi tribuūt. Vt p̄missa oia attri
buta: quo ad particulares eccl. p orbē diffusas sint itelligē-
da nō quo ad uniuersalē eccl cui nunq̄ Petrus legit̄ fuisse
p̄positus. Verū ut supra dixi arg. 15 hęc opi. cōfundit̄ p Bo-
nif. 8. in ,phem. 6. li Dū an Ro. eccl. uniuersalis eccl. p̄latam
& totius orbis p̄c puū obtinere mgr̄atū. ergo & uniuersalis
eccl. cū sit illa ī orbe/ obtinebit principatū sumēdo argu.

.m. 19.d.c.ita dominus.

.n. d suma.tri.c.1.

.N. 9.d.si ad scripturas

.o. 24.c.1.loqr̄ & .c.oibus & c. A recta apl̄s ad eph.5.c

.p. 2.q.7. Beati petrus.

de maiori ad minus/qđ est ualidum:quia si dñatur conti- nenti.s.orbi certe & contento (ecclesię inq̃ uniuersali) opȝ ut dñetur.Item (ut supra dixi in arg.43.) Petrus dr̃ firma- mentum eccclesię uniuersalis;ergo est super illá.hĕ nomen suũ Petrę cōicauit eidē ut .q. Nico. papa inquit & supra di xi/ut ęterni templi ædificatio/mirabili munere gratię dei i petri soliditate consisteret.Ex quibus pȝ eccl'am super petrũ fuisse fundatá .r. Cypria.e iam asserit super unũ petrũ fuisse ecclesiam ędificatam.Pręterea dum negatur ecclesiá fuisse fundatam super petrũ est contra .s. Hier. auctoritaté dicen- tis super hanc petram fundatam ecclesiam/scio de petro lo quens & .:. Gregorius ait christus super apostolicampetrá uniuersalem fundasse ecclesiam ut p̃dixi qd de xp̃o non p̃t intelligi qui non fuit ap̃lus sed apostolorũ dñs & magister ut in.21.arg.latius hoc probatur.Pręterea dñs Card. de po. ppæ li.2.hæc dicta acriter ipugnat.Ex qbus plura resultant inconueuientia & absurda. ¶ Vnũ in primis/quia dũ fateu tur petrum esse caput nō assignando ei unum corpus cuius sit caput sed plura/singulos uȝ fideles singulasq̧ ecclesias ut singula ipsius corpora/uidentur monstrosam res facere. Alterum quia dicendo petruȝ fuisse caput oĩum particula- rium ecclesiarũ/nō aũt uniuersalis ecclesię contradictionē implicare uident / cũ illa ex particularibus ecclesiis constet ut .x. Gelasii auctoritas supra adducta probat dicentis / q̃ uniuersæ orbis ecclesiæ unus thalamus xp̃i sunt/& .y. Cy- prianus unam ait esse ecclesiam per totum mundũ in mul ta mēbra diuisaȝ. ¶ Tertiũ q̃ cũ ecclesia sit unũ corpus/ut ait.z.Ap̃s:corpus át debeat habere unũ caput homogeneũ .i. eiusdem naturę: ut.s.uisibile sit & conuersef cũ corpore cuius est caput/negádo petrũ post xp̃i absentiá ab eccl.cap̃ uniuersalis ecclesiæ non fuisse: fateri necesse est illam esse acephalam.i.sine capite uisibili & conuersante cum ea; qđ est .A. absursurdum & damnatũ per Ioannem .xxii. extra- uagantem incipienteȝ.Licet iuxta doctriná apostoli/in qua

.q. 19 d. Ita dñs de elec.fundamé- ta in pr nc.li.6.
r.. 24.q 1 loq ur.
s. 24.q.1.quoniá
.:. 12.d.c.2.
.x. dcõ.c. quam- uis .21.d.
.y. dcõ.c.loqf & c.oĩbus.7.q.1.No uatianus.
.z. de fac.unc.c. uno.d.c.loqtur.
A. 21.d.c.súmittif

Mart. patauini opinionē dānauit dicentis/ xp̄m nullū caput dimisisse ecclesiæ. In Cōcilio quoq; Constañ dānata est per Martinū. 5. opinio Io. Hus dicentis/ nō esse oportere in spūalibus unū caput regēs eccl. cū q̄ semp cōueniat. ¶ Quartū incōueniens est quia unitas eccl. accipienda est stante euangelica ordinatiōe/ nō solū habito ordie ad xp̄m/ sed ēt hūdo ordinē ad unū xp̄i uicariū: ut supra latius dixi. Et sic ad sūmū pont. cui totū eccl. corpus uniaf. Vñ glo. Mat. 16. c. Ideo inquit ptātem specialr ligādi soluendiq; Petro xp̄s cōcessit/ ut ad unitatē nos .a. inuitaret. Ideo eū principē apl'orū instituit ut eccl. unū haberet principalē uicariū/ ad quē diuersa eccl. mēbra recurrerēt si inter se dissentirēt/ q; si diuersa capita essent in eccl. unitatis uincula rūperent. ¶ Quintū absurdū resultare ui/ qa opinio p̄dicta xp̄i auctoritati manifeste p̄riaf dñis: Tu uocaberis .b. cephas/ qd̄ grece caput sonat. Vñ Beda in glo. ita ait. Intuitus āt Petrū xp̄s uidit cordis simplicitatē animi sublimitatē/ cui' merito auctoritate esset pfr. rēdus eccl. &c. Cōfirmaf hoc p illud qd̄ dixit xp̄s Petro ut cātat eccl. sup plebē meā principē te cōstitui: nō dixit plebes / q i .B. dñi est terra & plenitudo eius. Vñ illius plebs est uñis eccl./ cuius pastor uñis a dño est cōstitutus dicente. Pasce oues meas. Si pastor ergo & caput/ ut supra latius deduxi. Nec obstat q; xp̄s nō dixit. pasce eccl. meā/ qa cū eccl. uñis nil aliud sit q̄ grex .c. dñicus/ q ex ouiū multitudine cōstat: sicut Petrus est pastor gregis dñici ita & uñis ecclesiæ. In orōe insup quā eccl. p totū orbē pnuntiat dr / Deus oium fideliū pastor & rector/ famulū tuū Iuliū quem postorē eccl. pesse uoluisti. &c. Suffragant & huic sniæ .d. Greg. uerba in Omelia dñicæ resurrectiōis supra adducta dū Petrū pastorē appellat. Vñ synodus Cōstañ. cōdēnauit Io. Hus/ negantē Petrū fuisse caput sctē eccl. catho. qd̄ latie cōe seu uñe significat. Neq; ualet rñsio quorūdā uerbū illud uñe distributiue nō collectiue accipiētiū dū dr Pōt. cap uñis ecc. ut p singulis ipsi' ec. mēbris distribuat: nō āt collectiue

.a. dcō .c. loquitur in princ.

.b. Io. 2. c. 21. d. c. 2

.B. psal. 23. 13. q. 2. c. ubicunq;.

.c. c. 1. d̄ hom. li. 6

.d. L. d. considerandum.

ꝑ uniuerſali eccl. teneaꝭ: quia lȝ ſignū uniuerſale cū cadit ſupra nomen cōe nō collectiuū poſſit diſtributiue accipi; ut hęc poſitio. Sortes eſt fortior oībus hoībus ꝑt diſtributiue eſſe uera/collectiue uero falſa: qñ tñ uniuerſale ſignū cadit ſupra nomen collectiuū: ut ppl's/grex/cōciliū/collegiū/ſynodus/& hmōi/ꝓ naturā nōis eſt/ut diſtributiue nō collecti re capiaꝭ. Abſurdū prærerea uꝭ pāpā dici caput ſingulorum mēbrorum corpis eccl. nō aūt ipſius eccl. ex mēbrorum multitudine cōſtitutę/ſicut qđ eṗs ſit caꝑ fideliū dioceſis nō ipſius dioceſis Rex incolarum regni caput & nō regni. Prętcrea dū aduerſarii negāt Papā caput uniuerſalis eccl. collectiue ſumptę ut quę aīa careat: nec ſacramētis indigeat lȝ eius mēbra egeāt/tria ex ꝑmiſſa opinione/ſm Card. ꝓdictū reſultare uidentur nō parū errōnea. Vnū ꝙ ecclꝭ ȝ hmōi cuius caꝑ aſſerunt xp̄m nō papā aīa carere affirmāt: Alterū ꝙ ſacramētis nō egeat/lȝ eius mēbra indigeant: Tertiū ꝙ hęc ſit aliud q̄ eius mēbra ſacramētis indiga. ¶ Cōtra primū eſt qꝛ corpus xp̄i miſticū: qđ eſt ipſa eccl. uniuerſalis/qđ nō pōt eſſe niſi unū qūo ſenſum ſpiritalē/& motū pōt accipere a Xp̄o capite ſua dona in illud diffundente ⁊ aut q fieri pōt/ut xp̄i munerū ſit capax ſi aīa careat: q̄ ſola diuini influxus ē particeps ⁊ qūo ſi ſacramentorum eſt incapax ut aiūt aduerſarii ꝑt illa aliis miniſtrare/aut alios ligare uel ſoluere ⁊ Iſta quidē hoībus cōcedi oportuit/qui illa cęteris ꝑberent. Quę quidem ptās ſi apl'is data fuit ut aiunt/& ꝑ eos ipoſteros eſt diffuſa: hoībus certe datā appȝ/nō corpori fantaſtico uel chimerę. Itē .c. Gelaſ. papa ait/qđ uĺis eccl. ꝓbauit aſſenſus: ergo pȝ illā ex hoībus eſſe/ex quo pōt cōſentire: Itē pōt delinquere .c. 25 q. 1. c. 1. & puniri ut ſupra dixi/qđ nō eſſet ſi ex hoībus nō cōſtaret: quia illi ſunt qui delinquūt & puniunꝭ. Pręterea qūo credi tur ſancta/nō hn̄s aīaȝ ⁊ qūo ſponſa xp̄i/ſi nō hȝ aīaȝ ⁊ qūo uĺis eccl. pōt xp̄i mr̄imonio copulari/ſi inanimata exiſtit/ nō hn̄s ēt fidē & charitatē quibus ſponſo iungaꝭ ⁊ Impoſſibile eſt claues hr̄e & ptātem directiuā oīum: ut aduerſarii

inquiunt si sit exanimis. Absurdū est dicere corpus xp̄i esse eccl. & xp̄m pro eccl f. mortuū aīa carēte pariter & sensu: quā ēt acqsiuit sanguine suo/ut ī act. apl'oꝝ .g. legit: Quō eccl. hęc uniuersalis in terris nūc militās cōiūgenda est in cęlesti gloria/cū illa triūphante? Aut quō militās dici pōt uel triūphans q̄ sit inaiata:& p ꝯñs incapax glorię? Est nāq ip̄a fideliū multitudo ut sępe ē dictū/uľis eccl. Ip̄e uero fideliū aīę: eccl. ipsius aiæ nuncupant Eccl. ēt in suis orōnibus ait. Deus q ī eccl. tuā nouo semp fœtu multiplicas. &c. Recipit ergo argumētū: Istud aūt nō est nisi hoīuȝ cōuersoꝝ: est ig t idē eccl. qd fideles ipsi/Orat p̄terea ecclia ad deuȝ quotidie ut est illa. Ecclesię tuę q̄s dñe p̄ces placatus admitte/& mul. ę similes orōes ab ecclesia fiūt quotidie & in actibus aploꝝ dī .5.c. Oratio āt fiebat ab eccl. ad deū ꝑ eo qd nō expediret si eēt corpus fātasticū ut aduersarii allucināt. Pręterea repñtās aliqd similitudinis uel .h. ꝑportionē hr̄e dȝ cū repñtato/sed cōciliū cōstat ex hoībus/& dī rep̄sētare uniuersalē eccl. Necesse est igit uniuersalē eccl. constare ex hoībus qd nō foret si eēt illud corpus fantasticū & illa chimera: quā plerīq somniāt. Vt qd p̄terea ꝑ eccl. orat/si ē corp⁹/ut dicūt impeccabile nec hñs maculā/ q̄ possit dimitti: Insup sicut dī xp̄s ecclesiā suo sanguie redemisse .i. singulas aīas ecclesię fidelium. ita Papa dr hr̄e ptātem nedum supra singulas aīas ecclesię quæ ut singulares nō sunt uniuersitas sȝ ēt quę collectiue capiēdo uniuersitatē faciunt unūq eccl. scté corpus cōstituunt. Nec dī ppea uniuersali carere ptāte/quia in singulos sacramēta sunt impertienda: Nā ēt in prophanis multa sunt ad uniuersitatē spectantia/quoꝝ singulos quosq tāgit .i. emolumentuȝ:& illa dñr uniuersitati concessa. Simile est ī cēsura/si enim aliqd sub censuris uniuersitati mandat qd p singuloꝝ ministeriuȝ est adiplendū censuræ hmōi uniuersitatis pticulares inobediētes ligabūt ut sacroꝝ Cano. .k. interp̄tes uolunt. Et ꝑbat manifeste ex Bonif. 8. constitutiōe .l. ꝓhibentes uniuersitatē excōica

.f. 24. q. 1 aduocauit & .c. scisma ī fi.
.g. Actū. 20. c.
.h. ff. de off. eius cui mād. est Iur. l. & si pretor.
.i. d testi. c. insup & .l. in tātū. §. uniuersitatis. ff. de Rerum di.
.k. i. c. Romana § in uniuersitatē de sent. ex li. 6. nō cano. in. c. ꝑ illoꝝ de preben.
.l. .d. §. uniuersi.

ri ne contingat innoxios ꝑ noxiis qñq̄ puniri: ergo p3 ex hmôi censuris singulos uniuersitatis ligari. Superuacua nẽpe foret talis cõstitutio ꝓhibitoria nisi singulos hmôi cẽsuræ cõphenderẽt ꝓbatur hoc etiã ex alia eiusdẽ .m. Bon. f. cõstitutiõe quæ uoluit ut interdicto populo singulares sint interdicti illius populi: ergo p3 ꝙ nõ esset infructuosa hæc ptãs papæ sup ecclesiã uniuersalẽ cõcessa ut aduesarii somniãt. Opatur ẽt hæc ptãs sup illam etiã in uniuerso nouã leges cõdẽdo quæ fidẽ respiciat & animaꝝ salutes quã uniuersalis eccl'a tenebit suscipe/& ꝓfiteri: ut p3 ex pluribus sũmoꝝ pont. n. constitutionibus. Et ubi effectus nõ erat ꝓportionabilis ad uniuersos singulos eccl. ipsius ußs .o. cõphẽdet.

¶ Scds error ex uerbis .p. apli cõfutat̃ dũ ait. Xp̄s dilexit eccl. & tradidit semetipm ꝓ ea ut illã scrificaret / mundans eã lauacro aq̃ in uerbo uitæ. Glo. ibi dicit .i. quo dat̃ uita/ q̃ accedẽte ad elementu3 fit sacramẽtu3/s. quit ut exhiberet ipse sibi: Glo. i. in futuro gl'osam eccl. non hñtem maculã neq̄ rugã aut aliquid hmôi: Q. d uerbũ Aug. in li. retractationum de moribus eccl. exponens inquit. Sic accipiendũ est qđ ait apostolus. Xp̄s dilexit eccl. suã: hoc est. n lauacrũ aq̄ in uerbo quo mundat̃ eccl. sed cũ tota dicat q̃ diu hic ẽ/ dimitte nobis debita nr̃a: Nõ utiq̄ hic est sine macula uel ruga/uel aliquid hmôi. Itẽ si eccl. est corpus ipeccabile (ut dicunt) nõ hñs maculã: ut qd ꝓ illa xp̄s est passus & mortuus. Xp̄s nẽpe (ut ait Petrus in suis ep'lis) semel ꝓ pctis mortuus est/iustus ꝓ iniusto. Aut ergo frustra fuisse xp̄i passionem dicamus aut pro peccatoribus mortuum fateamur.

¶ Cõtra terriũ errorẽ facit illud Glosæ dictũ sup Psal. 127. Vox tua sicut uitis habũdãs: ubi Glo. Uxor xp̄i ẽ inq̄t eccl. exponẽsq̄ uersiculũ sequentẽ filii tui &c. dicit/ idẽ sũt filii xp̄i q uxor/& eccl. ipsa. n. cõiunx xp̄i/ipa filia. Idẽ no. Lu. c. .x. dũ ait. Fidelis seru⁹ & prudẽs/quẽ dñs cõstituit sup familiã suã .i. eccl'ia3/ut det illi tritici mensurã. Ecce ꝙ idẽ dicit eccl'am esse, & illos/qbus ministrandũ erat & triticũ. Itẽ Ber

.m. đ sente. exc. c. si sententia li. 6

.n. c. 1. & 2. đ fide cath. & eo. ti. i. 6. & clem. đ here. c. cum xp̄s 12. d. c. 1. & 2.

.o. c. si sententia §. 1. supra allega.

.p. Ad eph 5. c.

nardus in sermõe de nuptiis: ubi aqua i uinū est mutata: ut in .2.c.euangel. Io habet. Spõsa inqt xpi nos ipsi sumus & oẽs simul una spõsa & sig singuloꝝ quasi singulę spõsę: est itaq corpus eccl. xpi fideles qui sũt mẽbra &c. Ex qbus pȝ ecclesiã ipsã uniuersalẽ non esse rẽ inanimatã/ minimeq xpi sacramẽtoꝝ indigã/ quã ueluti chimerã quãdã aduersarii cõfingũt Sed ecclesiaȝ eandẽ nihil aliud esse/ q̃ ipsos xpi fideles/ exploratissimũ est. Ex sup deductis stat cõclusio/ papã esse supra uniuersalẽ ecclesiã/ & a deo tantũ iudicandũ heresis causa tm̃ excepta; Et hãc opiniõeȝ summi Theologi cõpbant/ Albertus magnus beatus Thom. in .4. sniaꝝ.d.19.24 & .38.q.1.ar.penul. & .2.se.q.88.ar.ul Et i li. cõ errores grecoꝝ.c.32. Alex. de ales in .3. sniaꝝ. Petrus de tarãtasio & Bonauẽt. in 4 Ricardus de alta uilla. Petrus de palu. Aug. de ancho. in tractatu de ptãte papę. Henricus herueus. Alex. de alpidio. Car. sãti Six. in suis tractatibus quos de ptãte eccl. cõposuere. Aluarus de planca/ ecclesię pte prima. Anto. Archiep. flo. i. 4. parte suæ sũmæ ti. 3. Hãc eandẽ opiniõem eximii canonistaꝝ tenuerũt. u3.q. Inn. 4. r. Hugoli. s. Io. An. Hostieñ. Ant. de but. & Io de Imo. & t. Abb. sica. q fuit sibi cõtrarius i suis lecturis. Eps Brixieñ. Ant. de Rosellis in suo tractatu de Po. p pæ & impat. Cõdisaluus Auditor rotę Eps ouetcñ. in suo tractatu de po papę. u. Car. Alexandr nus. x. Io. theutonicus in suis glo. Et. y. Bern. glosator. Et Andr. siculus. z. Barbãtia nuncupatus. Et hæc uĩ esse cõis a. glo. & sanctoꝝ utroꝝ sniaȝ & licet cõriam pauci tenuerint/ non recte quidem de fide sentientes & a ueritate ipsa penitus deuiantes: A cõi tñ opinione b. ciuiles leges suadent nõ esse aliquatenus recedendũ. Quã equidẽ ut ueram indubitãter affirmo: Saluo semp in oibus apłicæ & sacrosanctæ Ro. eccl. illi q pſidentis Ro. Pont. iudicio/ cuius determinationi oĩa supra & infra scripta subiicio.

Et ex supradictis infrascriptæ Conclu. eliciuntur.

Conclusio.
.q. i.c. inqsitioni in fi. de sent. exc.
.r. xi.d c. si.
.s. In c. ppofuit d concess. pbẽ. & i c. inquisitioni de sent. & exc & in c. significasti d elec.
.t. in c. significasti de elec.
.u. 15.d. in princ.
.x. 2.q 5. Mandastis .79.d. Si quis pecunia. 15. d. sicut .y. d Capel. Mona ex parte.
.z. in cle. ne Romani de elec.
.a. Glo. in cle. ad nraȝ de hereti. §. tertio & i.c. ubi periculuȝ in princ. de elec. li. 6.
.b. L. Atletas in princ. & ibi no. Aar. ff. de Infam. & no. bal. in. l. 1. i fi. ff. de Senato.

CONCLVSIO PRIMA PRINCIPALIS.

Papa est supra uniuersalem ecclesiam & fortius supra Concilium.

.2. Potestas papę immediate est a Deo.

.3. Papa est uerum & unicum caput in terris totius Reipublicæ Christianæ.

.4. Regimen ecclesiæ est Monarchicum / non Aristocraticum aut politicum.

.5. Solus Petrus fuit a xpo immediate epūs cōstitutus

.6. Ptās clauis ordinis nullo mō pōt dici data eccl. uniuersali sic ut singulis eius mēbris dicat̃ cōpetere.

.7. Talis potestas solis sacerdotibus conpetit.

.8. Potestas hmōi non est data uniuersali ecclesiæ seu omnibus eius mēbris cōiunctim.

Cōrel. Ex quo infert̃ q̃ alicui sacerdoti demādare nō pōt;

.9. Ptās predicta / nec quo ad subiectū uel formā / neq̧ quo ad radicem uel fundamentū esse potest in ecclesia uniuersali ut in quodam comuni subiecto.

.10. Talis potestas in uniuersitate clericoꝝ ut in quodā cōmuni subiecto esse non potest.

.11. Sacra scriptura de claue ordinis loquens de uniuersali ecclesia intelligi non potest capiendo ecclesiam ꝓ oibus suis mēbris coniunctim uel diuisis.

.12. Potestas clauis iurisditionis uniuersali ecclesiæ nullo modo est data / ita q̃ singulis eius membris dicatur competere nec singulis.

.13. Potestas hmōi non est data uniuersali ecclesiæ ut uniuersitati siue oibus mēbris eius coniunctim.

.14. Si ecclesia uniuersalis est incapax clauiū / est incapax ordinis & iurisditionis per claues significatoꝝ.

Cōrel. Ex quo infertur impossibile esse illam habere iurisditionem supra papam.

.15. Potestas clauis iurisditionalis est data tantū Petro

&succeſſoribus p eos poſtmodũ i alios deriuãda

.16. Poteſtatis plenitudo utriuſq; clauis reſpectu i eccleſiã uniuerſali eſſe ullo modo non poteſt.

.17. Poteſtatis hmõi plenitudo in ſolo papa reſidet.

.18. Cardinales & alii prelati oẽs nil pape tribuunt uel minuunt quo ad poteſtatem prædictam.

.19. Negans plenitudinem hanc totam reſidere in papa eſt hereticus.

.20. Poteſtas hmõi clauium eſt data inter gratias gratis a Chriſto corpori eccleſiæ.

.21. Gratiæ hæ nõ infunduntur nec cõicantur ſingulis membris corporis eccleſiæ.

.22. Tales gratiæ ſingularibus membris corporis particulatim/non aũt membrorũ cõitati infundunt.

.23. A ſententia papæ non poteſt ad Conciliũ appellari.

.24. A ſententia Concilii appellari debet ad papam.

.25. A ſententia papæ & Concilii cui papa pręeſt ad papam appellari non poteſt.

.26. A ſententia papę non poteſt ad xpm appellari.

.27. Statuta ſolius Concilii cum clauſula decreti irritantis papam non ligant.

.28. Talia ſtatuta in pìudicium Ro. pont. ſunt nulla.

29. Concilium non poteſt ſtatuta ſine auctoritate papę cõdere/pſertim in nõ cõcernentibus fidẽ directe.

Cõrel. Ex quo iferſ decretũ Cõſtañ cõcilii papã nõ ligare

Cõrel. Infertur & aliud papam ex tali decreto non poſſe in mora conſtitui.

.30. Papa poteſt Conciliorũ ſtatutis auctõritate pontificum celebratis derogare contra illa diſpẽſando.

.31. Papa ſtatuta hmõi ptollere contrariũ ſtatuendo.

.32. Non tenetur papa Concilium congregare niſi ubi cauſa hereſis proprie eſſet tractanda uel fidei graue periculum imminerct.

.33. Dubia fidei ſpectat ad Ro. pontificem terminare.

.34. Snīa p^pę p̄ualet snīe Concilii nisi heresim saper.

.35. Papa potest dissoluere uel alio transferre Conciliū legitime congregatum nisi manifestum ecclesię scandalum inde immineret.

.36. In causa heresis proprie debet papa prius rogari ut Concilium conuocet anteq̄ contra illum possit procedi s̄m cōmunem opinionem doctorum.

Cōrel. Ex quo infertur gesta contra eum forma præmissa non seruata nullius fore roboris uel momenti.

.37. Papa pro crimine notorio & manifesto etiam grauissimo & eccl. scandalizante deponi non pōt.

.38. Papa q̄uumuis incorrigibilis damnari non potest.

.39. Pro sola heresi m̄ uel apostasia papa deponi potest

.40. Si anteq̄ de heresi conuincatur papa heresim abiuret deponi non potest s̄m cōem opi. doctorum.

.41. Papa diuino non humano iure ligatur.

.42. Nulla iuris diuini auctoritate expresse cautum reperitur papam posse pro heresi deponi.

.43. Quod papa pro heresi possit deponi ex tacita iuris diuini mēte p̄cedit a sanctis p̄ribus interp̄tata cui interpretationi est standum c̄o.

.44. Papa incidens in heresim dānatā non incurrit ipso facto pena a iure cōtra hereticos p̄mulgatas.

.45. Heresis est decisa a pontifice maxime dubia fidei cōcertentia improbare.

.46. Pape ante q̄ de heresi conuincatur non est obediētia subtrahenda.

Cōrel. Ex quo infert illius ptātem interi debere illesam p sistere. Vñ Car. & epos creare atq; alias ecclesiastiicas dignitates officiaq; ut prius ualebit cōferre.

.47. Non est parendum Pape uolenti uniuersalis eccl. statum peruertere.

FINIS.